

**Lid Islandu slavný
lepým veršů tepem
velebit chci, velké
vlastence to statné.
Zažil jsem zmužilce
zmar činit náramný,
zřetel věnujte mi
zlatých dlaní páni.**

/Hauk Valdísarson: Drápa o Island'anech, sloka 2/

Jeden mladý a bystrý Island'an předstoupil před krále a žádal ho o ochranu. Král se otázel, zda vyniká nějakými znalostmi a on odpověděl, že zná příběhy.

/Příběh o Island'anovi, znalci příběhů/

Thórólf Mostrarskegg vykonal velikou oběť, při níž se otázel svého důvěrného přítele Thóra, zda se má srovnat s králem, či má odjet ze země a hledat své štěstí jinde. Odpověď poslala Thórólfa na Island.

/Sága o lidech z Eyru, kapitola 4/

Téhož podzimu dorazil z Islandu kněz Thangbrand ke králi Óláfovi a pověděl mu o nezdaru své cesty. Sdělil mu totiž, že ho Island'ané pohanili a někteří ho chtěli i zabít. Pochyboval, že by se ta země mohla někdy stát křesťanskou.

/Snorri Sturluson: Sága o Óláfu, synu Tryggvově, kapitola 91/

Král Harald choval k Island'anům velkou lásku.

/Příběh o Hallim Prostořekém, kapitola 1/

PŘEDMLUVA

Dávno tytam jsou dny, kdy se po severních mořích proháněly lodě s dračími podobiznami na přídích, kdy si muži projevovali úctu na bitevních polích a kdy lidé věřili, že neovládají své osudy. Mám na mysli éru, kterou dnes nazývají Dobou vikingskou, to jest časy, kdy se všechny evropské pobřežní státy obávaly nájezdů drsných Seveřanů.

Byv tímto obdobím od raných školních let fascinován, rozhodl jsem se publikovat dílo, jež by pravdivě vypovídalo o světlých i stinných stránkách obyvatel Skandinávie, kteří jsou dnes médií vesměs označováni za kruté vikingsy. A které dílo bude zobrazovat skutečnost reálnější, než první dochovaná „matrika Severu“. Tak se stalo, že dnes můžete držet v rukou tento překlad, *Knihu o záboru země* (dále jako „Kniha“).

K samotnému překládání je potřeba připomenout, že stálo velkou dávku odvahy se jednak vůbec k překladu donutit, jednak ho dokončit. Na Knihu jsem narazil v odkazech jiných děl a zprvu jsem přeložil několik citací do jiných svých studií. Byl jsem udiven, že útvar tak bohatý na historické reálie, jako je naše Kniha, není dosud přeložen do českého jazyka. Obsahuje totiž rovněž celou řadu nosné tematiky, kterou je například možno vyhledat v pozdějších ságách. Ačkoli má osobnost pochází z řad laické společnosti, naprosté pohlcení do překládání a zejména dvouletá mravenčí práce dala knize možnost vzniknout. Svou prací bych chtěl toto velkolepé dílo oslavit a obohatit jím českou literaturu. Jsem však nucen riskovat, že text překladu nebude mít stejný účinek na dnešního českého čtenáře jako na středověkého Island'ana, který je zvyklý na dalekosáhlé výčty rodokmenů, kterým je toto dílo protkáno. To je také zřejmě důvod, proč *Knih o záboru země* nedošla v okolním světě k přílišné oblibě. Jsem si však jist, že mimo monotónních seznamů obyvatel čtenář ocení stejným poměrem zastoupené bojové scény, příběhy až nadpřirozeného charakteru a situace naší novověké společnosti tak vzdálené.

Landnámabók, jak se Kniha nazývá v originálu, je mým prvním velkým počinem. Představuje zdroj, z něhož můžou čerpat převážně historikové, nordisté a genealogové. Díky mým poznámkám, které jsem k překladu připojil, se do historických souvislostí může ponořit i čtenář, jenž je severskými dějinami netknut.

Tomáš Vlasatý,
překladatel

ÚVOD

HARALD KRÁSNOVLASÝ

Před začátkem Knihy o záboru země je potřeba zmínit osobu, která se nesmírnou měrou zasloužila o samotnou kolonizaci Islandu. Bez vlivu této osoby by k hlavní vlně záboru došlo daleko později. Tímto člověkem je král Harald Krásnovlasý. O něm jako historické osobnosti nemáme mnoho zpráv, nicméně je jeho příběh detailně popisován v *Sáze o Haraldu Krásnovlasém* a v *Sáze o Egilovi, synu Skallagrímově*. Tyto zdroje budou pro následující část úvodu nosné. Je nutné ale upozornit, že mohou být zkreslené, stejně jako datování, které je na těchto zdrojích postavené.

Nacházíme se okolo roku 860, tedy dávno před christianizací ještě neexistujícího Norska. To bylo rozděleno do velkého množství tzv. „malých království“, v nichž hlavní postavení měli panovníci vybraní dědičným právem a členové jejich nejbližší rodiny. Jsou doloženy i případy oligarchie¹. Království se obvykle snažila silou zmocnit sousedních zemí, čímž pravidelně docházelo ke krutým střetům. Tyto vleklé boje však způsobovaly, že země pozdějšího Norska zaostávaly jak v sociálním, tak v kulturním rozvoji. Do tohoto rozpoložení vstupuje Harald, jehož otec Hálfdan, napůl doložitelný král Vestfoldu, utonul při překračování jezera. Správa království a opatrovnictví desetiletého Haraldůva připadla jeho strýci Guthormovi. Po smrti Hálfdana si na království činili zásluh králové z okolních států, které však Harald se svým opatrovníkem přemohl. Harald je popisovaný jako „ze všech mužů největší, nejsilnější a nejsličnějšího vzezření. Byl moudrý muž a vynikající předák.“ Nutno konstatovat, že Haraldova výbojnost je vskutku obdivuhodná. Král si nemalé země padlých králů přisvojil a rázem mu patřila celá jihovýchodní část dnešního Norska. V těch dobách se také nejspíše přihodilo, že si Harald namluvil Gydu, dceru krále Eiríka. Měl údajně složit slib, že si neostříhá ani neučeše vlasy, dokud se nestane svrchovaným králem Norska. Ačkoli je tento příběh dnes interpretován jako „lovestory“ z vrcholného středověku, vysloužil si tímto činem přídomek „Vlasáč“.

Později se Harald vydal na sever a vybojovav několik vítězných bitev v současném Opplandu, dorazil do oblasti dnešního Throndeimu. Po boku svého tchána Hákona Grjótgardssona svedl osm dalších bitev, v nichž si také tento kraj podmanil. Následně se mu poddali i králové nad severněji položeným Namdalenem.

Odtud vyrazil na jih přes Throndeim na jih do Maeri. Tam se spojil s jarlem Rögnvaldem, s jehož pomocí zažehnal odpor, který v Maeri vyvstal. Celý tento kraj dobyli. Král se odebral na východ do Víku (Oslofjordu) a nad získanými Fjordy ustanovil správcem tchána Hákona. Ten se nepohodl s jarlem Atlim Štíhlým, který se snažil rozšiřovat své území, a strhla se bitva, v níž oba velitelé padli. Ta se odehrála kolem roku 870 a je popsána i v naší knize. Haraldovi se nelíbilo, že se původně norské državy dnešního Värmlandu zmocnili Švédové, a že z této oblasti vybírají daně. Proto z Víku vyrazil sjednat sněm, na kterém ztrestal hospodáře, kteří mu dříve zapřísáhli loajalitu. Värmland si dobyl zpět a způsobil co největší škodu švédskému králi Eiríkovi. Po návratu do Víku král vybavil lodě a po rozbití ledů vyplul do Götalandu, západní části dnešního Švédska. Do země se po řece kvůli kůlům nedostal, zemi nicméně zpusťošil a porazil obyvatele země. V jiné bitvě zabil švédského jarla, a tak si území přisvojil. Nato odjel do Throndeimu, kde strávil „dlouhý čas“.

O událostech z roku 872, které položily základy historii Norska, se naše zdroje různí. *Sága o Egilovi, synu Skallagrímově* říká, že král Harald vytáhl se svým vojskem na jih hodlaje dobýt další území, zatímco *Sága o Haraldu Krásnovlasém* tvrdí, že tak učinil, aby svojí zemi bránil. Jisté je, že v tomto roce shromáždili pohlaví z jihozápadního Norska veliké vojsko

1 *Sága o Hálfdanovi Černém*, kap. I.

proti králi Haraldovi a král vytáhl s vybranou flotilou. Obě vojska se setkala v zátocě Hafrsfjordu, kde „se strhla největší bitva, jakou kdy král Harald vykonal.“ O jejím průběhu je povězeno, že měla velmi krvavý charakter a zůstalo mnoho zraněných. Někteří velitelé padli, jiní prchli a někteří se poddali. Na západ za moře tehdy odjelo množství lidí, „kteří ze strachu před králem Haraldem opustili své statky v Norsku, poněvadž Harald odsoudil k vyhnanství všechny, kteří bojovali proti němu“¹. To je právě ono pověstné „násilnictví“, o kterém se v této knize můžeme dočíst. Nastartoval tak hlavní čas záboru.

Takto si král přivlastnil celou zemi a stal se jejím jediným vládcem. Harald se nejenom potatil, ale dotáhl výboje až do úplného konce. V nebezpečí se totiž ocitly i ostrovy z Norska obydlené. Nejprve napadl Shetlandy, poté Orkneje a nakonec Faerské ostrovy. Drancoval také Skotsko a ostrov Man.

Na dobytých územích v Norsku nastolil „takové zákony, že veškeré dědické (= alodiální) statky získal on. Všichni hospodáři, ať bohatí, či nemajetní, měli platit ze svého majetku daně. Nad každým okrskem ustanovil jarla, který bude soudit podle práva a zemských zákonů a bude vybírat pokuty a daně. Jarl měl z této částky obdržet třetinu, která měla zabezpečit plný stůl a další výdaje. Každý jarl měl pod sebou čtyři nebo více hersů, z nichž každý měl roční příjem dvacet marek. Každý jarl měl na vlastní náklady přivést královi vojsku šedesát válečníků, zatímco každý hersi bojovníků dvacet. Král Harald zvýšil poplatky a daně natolik, že jarlové vlastnili větší bohatství, než jaké měli dříve králové.“² Těmito zákony připoutal obyvatele k půdě a zavedl lenní systém.

V našem překladu v kapitole 88. se udává další, tentokrát pozemková reforma krále Harald. Na Islandu si totiž každý svévolně zabral kolik chtěl země, až, paradoxně, Islandané požádali o asistenci právě Harald. Ten nakázal, že člověk smí zabrat jen tolik půdy, kolik stihne se svými druhy projít během dne se zažehnutým ohněm. Je s podivem, že se Harald vůbec angažoval v záboru tak nenáviděných obyvatelů Islandu, a je ještě podivnější, že ho záborci uposlechli.

Z obavy před vylidněním Norska zavedl Harald navíc povinnost odvést platbu při plavbě z Norska na Island. Poplatek měl výši pěti uncí³ a zachoval se i do dob pozdějších, kdy se nazýval „daň ze země“.

Když král zestárnul, rozdělil země mezi své četné syny, kterých měl podle zdrojů až devatenáct. Tímto nerozvážným činem rozběhl další etapu norských nepokojů, která skončila až definitivním sjednocením Norska v roce 1240 králem Hákonem. Harald se dožil požehnaného věku a umírá okolo roku 933.

Ať už se král Harald zasadil o stvoření prvopočátků dnešního islandského státu, bylo jeho jednání islandskými písaři přijímáno spíše negativně. Ze současných vědeckých poznatků vyplývá, že oblast spadající pod Haraldovu sféru vlivu zřejmě nebyla takového rozsahu⁴. Ze ság je zřejmé, že vztahy mezi Islandany a Nory byly napjaté. Vše vyvrcholilo v roce 1262, kdy se ze „Země šindele pevnosti vodních příšer“, jak zní básnický opis Islandu od neznámého norského básníka, stala norská provincie.

1 *Sága o Grettim*. Přeložil Ladislav Heger, SNKLHU, Praha, 1957, s. 35.

2 *Sága o Haraldu Krásnovlasém*, kap. VI.

3 Unce (st.sk. *eyrir*; pl. *aurar* – z lat. *aurum*) byla základní platební jednotka Seveřanů. Měla stejnou hodnotu jako 60 stříbrných mincí (st.sk. *penningr*), nebo cena takového obnosu. Osm uncí tvořilo marku (st.sk. *mörk*).

4 HROCH, Miroslav; KADEČKOVÁ, Helena; BAKKE, Elisabeth. *Dějiny Norska*. Praha : Nakladatelství Lidové noviny, 2005. s. 26.

ISLANDSKÝ ZÁBOR

Ostrov Island zůstal díky své periferní poloze vůči Evropě dlouho nedotčen člověkem a patří tak mezi jedny z nejpozději osídlených zemí našeho kontinentu. Je proto oblíbenou turistickou destinací a svou panenskou přírodou láká dobrodruhy z celého světa. Ohlédneme-li se do jeho minulosti, zjistíme, že tomu tak bylo i na počátku jeho samotné historie.

Prvním zmíněným Seveřanem, který Island objevil, je Naddodd, který vybočil z cesty z Norska na Faerské ostrovy a objevil velkou zemi. Stalo se tak okolo roku 860. V zemi zůstal do podzimu, kdy odjel domů na Faery. Kvůli velkému množství sněhu nazval zemi *Snæland*, neboli Sněžná země. O několik let později vyráží cíleně/nechtěně k islandským břehům Švéd Gardar. K zemi připlul od jihu a obepluv ji zjišťuje, že jde o ostrov. Na zimu si postavil dům a na jaře odplouvá do Norska. Na Islandu přitom zanechává první trvalé severské usedlíky, zběhlé otroky. Zemi se od té doby říkalo *Garðarshólmi*, neboli Gardarův ostrov. Posledním zmiňovaným objevitelem Flóki, kterému se přezdívalo Havran, protože zemi objevil vypuštěním tří havranů¹. Tento ryze sakrální rituál provedl tak, že potřikrát vypustil havrana, a až třetí zamířil k zemi. Okolo roku 865 doplul k Islandu a dvě zimy se zdržoval v Západních fjordech. Při této výpravě se poprvé začali pojmenovávat části země. Zemi pojmenoval Ísland, Ledovou zemí, jak se nazývá do dnešních dob. Příliš se mu tam ale nedařilo a po návratu do Norska Flóki zemi nevychvaloval.

V roce 874 se vydal na Island nejproslulejší záborce Ingólf Arnarson, který se se svým pobratimem Hjörleifem Hródmarrsonem dopustil v Norsku ubití. Druhové se zabydli v Jižní čtvrtině, přičemž Ingólf se usadil v Reykjavíku, dnešním hlavním městě. Od té doby připlulo na Island mnoho lidí, které lákalo snadné nabytí pozemků, či prchali před zákonem, jako právě Ingólf.

Islandský zábor (st.sk. *landnám*) měl tendence zabírat zemi nejprve podél pobřeží u velkých řek, tedy v oblastech s nejkvalitnější půdou. V našem překladu se dočítáme o jakémsi „přisvojovacím rituálu“, při němž námořníci shazovali do moře zdobené sloupky ze svých židlí a zabrali zemi tam, kam sloupky připluly k pobřeží. Zábor dále pokračoval v údolích zařezávajících se do země a na březích řek. Ve vnitrozemí zůstala země téměř neobydlena. První záborci se často o půdu dělili s těmi později dorazivšími a půdu rozdávali i svým propuštěncům, jak se později dočteme. Ze zaznamenaného jednání je snadno vypočetitelné, že se záborci snažili vytvořit perspektivní společnost. Hlavní vlna záborů nastala v 90. letech 9. století, ačkoli podle datování metodou uhlíku ¹⁴C se dospělo výsledku, že vzorky použitého dřeva jsou starší až o 150 let².

Záborci si v zemi stavěli dlouhé domy (st.sk. *skáli*), na něž byli zvyklí z norské domoviny. Tato pravoúhlá stavení poskytovala dostatečný prostor, protože byla dlouhá 15-30 metrů a široká kolem šesti metrů. Zdi tvořilo převážně dřevo či kamení, méně honosnější domy byly postaveny z rašeliny. Celé domy mohly být porostlé drny. V centrální části domu se nacházelo ohniště, nad nímž byl ve střeše poklop (lze najít v kap. 54). Podél dlouhých stěn stály lavice, na nichž se i spalo, a u krátké stěny, naproti vchodu, stály čestné lavice, které dělil od zbytku místnosti schod či příčný práh. Na zdech mohly viset zbraně. K hlavním sáním byly připojeny vedlejší budovy, zejména ložnice, záchod, spíž a podobně. Okna se v této rané době spíše nevyskytují.

Landnámabók se věnuje především nobilitě tvořené až na výjimky muži. Je běžné, že ženy a pracující lid nebyly předmětem vrcholně středověké islandské literatury.³ Germánům vlastní patriarchát se promítl i do správy země, jelikož soudních i zákonodárných jednání se

1 V celé knize překládám st.sk. *hrafn* (angl. *raven*) jako havran, přestože jde krkavce velkého (lat. *Corvus corax*). Je dost možné, že staří Seveřané tyto dva živočišné druhy nerozlišovali.

2 ARNY E. SVEINBJÖRNSDÓTTIR; HEINEMEIER, Jan; GARDAR GUDMUNDSSON. ¹⁴C - dating of the settlement of Iceland. *Radiocarbon*. 2004, 46/1, s. 387–394.

směli zúčastňovat výhradně muži.

Obecní sněm (st.sk. *alþing*) se zákonodárnou mocí, ne zřídka označován za nejstarší parlament na světě, byl zřízen v roce 930. Zpravidla se uvádí, že tohoto roku byl zábor dovršen, přičemž Severní čtvrtina měla být nejhustěji obydlena a Čtvrtina Východních fjordů zase obydlena jako první zcela. V našem překladu se uvádí okolo čtyř stovek hospodářů, kteří na Islandu zabrali pozemky, z toho asi 85% jich pochází z Norska, 12% z Irska¹ (znalé oko pozná jména neseverského původu typu Kjartan, Njál či přídomky jako Lunan) a zbytek z dalších zemí. Záborci si s sebou přivezli mnoho otroků právě z Irska, kde se houfně prodávali. Někteří badatelé tvrdí, že celkový počet obyvatel Islandu po konci záboru je 30-40 tisíc, přiměřenější jazykové soudí okolo dvaceti tisíc. Pro srovnání, při sčítání islandských hospodářů, kterých se týkal poplatek za cestu na obecní sněm, se dospělo k výsledku 4560, a celkový počet obyvatel země v letech 1102-5 byl vypočítán na 77 tisíc.

Co se týče problematiky náboženství na Islandu, řídil se lid příslovím „každý rád zůstává u toho, nač si zvykl“. Cestovatelé se s křesťanstvím setkali při výpravách na jih, kde bylo často nutné přidržet se Krista kvůli dobrému obchodu, na Islandu ho ale obyvatelé netolerovali a křesťan byl dlouhou dobu černou ovčí rodinou. Postupem času však začal i sem pronikat jeho vliv z Faerských ostrovů a dále z jihu. Nová víra byla brzy přijímána za tu lepší a roku 1000 bylo křesťanství přijato obecním sněmem. Přejít ke křesťanství byl nenásilného charakteru, odsouhlasen nejmoudřejšími lidmi země bez nátlaku, a co více, bylo dovoleno, aby se pohanství dále vyznávalo potají, což je v evropském měřítku unikát. Již na tomto aspektu je znát morální vyspělost tehdejší islandské společnosti, jež si libovala v připomínání minulosti, ale současně myslela na budoucnost. Bez křesťanského vlivu byste nyní nedrželi tuto knihu.

LANDNÁMABÓK A JEJÍ ODKAZ

Neexistuje národ, který by měl svou historii tak dokonale zmapovanou, jako právě Islandané. S jistou dávkou smělosti lze říci, že se o to klíčovou měrou zasadila právě *Kníha o záboru země*, které dnešní Islandané neřeknou jinak než *Landnáma*.

Název *Landnámabók* má kniha zřejmě již od svého stvoření. Současníci autora jejího původního rukopisu byli již pátá generace Islandanů a dílo pro ně mělo primárně právní účel. Pro každého Islandana byla znalost rodokmenu důležitá, neboť jeho příbuzenstvo do pátého kolene mu bylo zavázáno podporou. Sběr informací byl do té doby závislý na ústní tradici a její spolehlivost se proto zřetelněji odlišuje po dvou stech, ne-li více letech. Zájem selské společnosti o genealogii a legitimní vlastnictví byl tedy tak silný, že *Kníha o záboru země* přesto představuje spolehlivý zdroj. Pozdější zapisovatelé si nemohli dovést lhát obyvatelstvu, které mělo dějiny stále v živé paměti, a proto se roky, o kterých autor neměl žádné zdroje, obvykle buď vynechávaly, nebo se děj přesouval do částí okolního světa, s jejichž historií nebyl čtenář seznámen. Tento námět obsahují zejména *ságy o dávnověku (fornaldarsögur)*, jejichž hlavním účelem bylo pobavit. Landnáma se ale celá odehrává v Norsku či Islandu, a proto může být pramenem pravdivých informací. Islandský profesor Jakob Benediktsson, jenž se věnoval studii této knihy a publikoval o ní celou řadu článků, k pravdivosti Landnámy napsal: „Je zcela přirozené, že kniha takového charakteru by měla být užívána k podpoření či vyvrácení určitých zmínek o rodokmenech a příbězích osob vystupujících v ságách. Uskálím takové činnosti je ale fakt, že dochovaný text knihy Landnámabók prošel dlouhou a nesmírně komplikovanou historií. A než-li se bude cenit hodnota tohoto pramenu, je potřeba pochopit jeho historii textovou. Ne všichni pokládají text

3 Pro zájemce odkazují na: BOROVSKY, Zoe. Never in Public: Women and Performance in Old Norse Literature. *Journal of American Folklore*. 1999, 112, s. 6-39.

1 Či jedna sedmina, jak uvádí JONES, Gwyn. *A history of the Vikings*. Oxford : Oxford University Press, 1984. 504 s.

knihy Landnámabók a její hodnotu za historický zdroj, jak učinili někteří vědci. Prvním úkolem je snažit se zjistit, jak daleko je možné každou pasáž vystopovat, jinými slovy, o jakém množství textu je možno říci, že je odvozen z nejstarší verze, z níž vidíme jen obrisy.¹

Text knihy, mimo původního originálu, nebyl vytvořen v jednom období. Kontrasty v próze tvoří výčty rodokmenů, ke kterým si každý přepisovatel, jak si později uvedeme, přidal význačné osobnosti ze svého života, které znali i čtenáři. S prózou převážně právního charakteru dále kontrastuje poezie, jejíž většina byla vytvořena dávno před sepsáním knihy. Sepisovatel jednotlivé sloky citoval, snad pro zpřesnění souvislostí s personou. Nestejnorodost se ve velkém rozměru projevuje v našem kompilátním překladu. Těmi nejznatelnějšími jsou zřejmě kontrasty náboženské - na jedné straně stojí pohanští bozi, které na straně druhé srovnává Hauk Erlendsson s římským Jupiterem. Ačkoli dílo vzniklo křesťanským perem, nebylo tímto náboženstvím téměř postihnuto, jako pozdější islandská díla. Naštěstí jsou takovéto zmínky unikátní a texty pojednávající o pohanství a křesťanství jsou v dokonalém souladu raným islandským zapisovatelům vlastním.

Knize předchází prolog, který vypovídá o možném osídlení irskými mnichy. Samotná kniha je pak velmi důmyslně rozdělena do pěti částí a je jisté, že toto rozdělení obsahovala i originální verze. První část radí, jak se na Island dostat a vypráví chronologicky o prvních objevitelích a záborcích. První část se odehrává zejména v Jižní čtvrtině. V dalších čtvrtinách záborci nejsou uvedeni chronologicky, nýbrž je zábor země popisován od západu dále po směru hodinových ručiček. Druhá část vypráví o záboru v Čtvrtině Západních fjordů a Grónsku, třetí o záboru v Severní čtvrtině, čtvrtá o záboru v Čtvrtině Východních fjordů a pátá o záboru v Jižní čtvrtině. Prolínání mezi čtvrtinami českého čtenáře nejspíše zmate, a proto jsem k překladu připojil rejstřík záborců. Celkový počet lidí v *Knize o záboru země* je okolo 3500, přesné číslo snad ani není v lidských silách stanovit. Při bádání v textu lze dojít k závěru, že u některých rodů lze vyčíst více než patnáct generací. Historicky nejstarší osobnost uvedená v knize mohla žít zhruba v 9. století, zatímco genealogicky poslední ve 14. století. Blízká příbuznost, která je patrná už v Landnámě a ostrovní izolované společnosti se dále prohloubila, zapříčinila, že je islandské obyvatelstvo náchylnější na dědičné nemoci. Pro genetiky ale Island představuje truhlici plnou pokladů.

Nemalý vliv *Knihy o záboru země* se promítl do ság, fenoménu 13. a 14. století. Podobnost se ságami je občas nepopiratelná, viz následující tabulka, která obsahuje srovnání se *Ságou o Egilovi, synu Skallagrímově*, jež byla sepsána zhruba v roce 1240:

<i>Landnámabók</i> , kap. 19	<i>Sága o Egilovi, synu Skallagrímově</i> , kap. 28
<i>Skalla-Grímr kom þar at landi, er nú heitir Knarrarnes á Mýrum. Síðan kannaði hann landit, ok var þar mýrlendi mikit ok skógar víðir, langt á milli fjalls ok fjöru.</i>	<i>Skalla-Grímr kom þar at landi, er nes mikit gekk í sæ út ok eið mjótt fyrir ofan nesit, ok báru þar farm af. Þat kölluðu þeir Knarrarnes. Síðan kannaði Skalla-Grímr landit, ok var þar mýrlendi mikit ok skógar víðir, langt í milli fjalls ok fjöru, selveiðar gnógar ok fiskifang mikit.</i>
Skallagrím připlul k zemi na to místo, kterému se dnes říká Knarrarnes a leží na Blatech. Poté se jal prohlížet zemi a zřel tam veliké bažiny a rozlehlé lesy táhnoucí se daleko mezi horami a pobřežím.	Skallagrím přistál k zemi v místech, kde veliký mys vycházel do moře, a nad mysem byla úzká převlaka. Tam vynesli svůj náklad a nazvali ten mys Knarrarnes. Potom prohlédl Skallagrím zemi, a byly tam veliké bažiny a rozlehlé lesy daleko mezi horami a pobřežím, hojnost tuleňů a množství ryb. ²

1 JAKOB BENEDIKTSSON. Landnámabók: Some Remarks on Its Value as a Historical Source. *Saga-Book of the Viking Society for Northern Research*. 1966-1969, 17, s. 275-76.

2 *Sága o Egilovi, synu Skallagrímově*. Přel. Karel Vrátný, Kuncíř, Praha, 1926, s. 58.

Jak je z tabulky zřejmé, Landnáma poskytla text, který sága rozšířila. Obdobně je tomu i s ostatními *ságami o Islandanech (Íslendingasögur)* a některé ságy jsou dokonce delší, než tato kniha. Ságy se vyznačují větším zastoupením přímé řeči, ačkoli to není pravidlem, a stejně jako v naší knize chybí psychologie postav, nebo je nanejvýše popsána slovy např. „byl nesmírně svárlivý člověk.“ Autoři nepodávají svůj osobní postoj k hlavnímu hrdinovi a nechávají ho promlouvat skrze činy.

DOCHOVÁNÍ KNIHY V RUKOPISECH

Původní verze *Knihy o záboru země* se nedochovala. Pocházela nejspíš z 12. století a předpokládá se, že ji zapsal Ari Moudrý Þorgilsson¹ (1068 - 1148), či že se podílel na jejím vzniku.

Landnámabók se dochovala v pěti knihách, **tři jsou středověké a dvě ze 17. století**².

Nejstarší knihou je **Sturlubók**, sestavená mezi roky 1275-1280³ spisovatelem Sturlou Þórðarsonem (*1214 - †1284). V roce 1728 shořel při velkém požáru v Kodani, ale celá kniha byla přepsána. Tento rukopis nese označení **AM 107 fol.** a je jediný neporušený. Tuto verzi si pojmenujme S. Text *Knihy o záboru země* je v této verzi rozdělen do 399 kapitol.

Druhou knihou je **Hauksbók**, sestavená mezi roky 1302-1310⁴ Haukem Erlendssonem († 1334). Text *Knihy o záboru země* byl původně napsán na 38 pergamenových listech a dodnes se jich dochovalo pouze čtrnáct. Rukopis má označení **AM 371 4to**. Necht' je tento spis dále nazýván verzí H. V 17. století, když byla kniha ucelenější, byly na papír provedeny opisy, ze kterých chybí jen dva listy. Tento rukopis s označením *AM 105 fol.* si pojmenujme jako verzi C. Text *Knihy o záboru země* je v ní rozdělen do 356 kapitol.

Třetí knihou je **Melabók** a datuje se na začátek 14. století. Autorem byl nejspíše Snorri Markússon († 1313) z Mel v Melasveitu anebo někdo z jeho blízké rodiny, neboť právě jím končí mnoho uvedených rodových linií. Z původně velké ucelené knihy se dochoval přepis z let 1390-1425 pouze na dvou pergamenových listech rukopisu s označením **AM 445b 4to**. Tuto verzi si nazvěme M. Text *Knihy o záboru země* je v ní rozdělen do 48 kapitol.

Čtvrtou knihou je *Skarðsárbók*, sestavená okolo před podzimem roku 1636⁵ Björnem Jónssonem ze Skarðsá († 1655), který čerpal ze Sturlubóku a Hauksbóku. Islandský sběratel Árni Magnússon rukopis získal, a i když byl zničen při požáru v roce 1728, zachoval se v podobě opisu, který Árni pořídil. Tento rukopis nese označení *AM 104 fol.* Pojmenujme si tuto verzi jako A.

Pátou knihou je *Þórðarbók*, která byla sepsána Þórðem Jónssonem, mnichem z Hítardalu († 1670). Tato verze čerpala ze Skarðsárbóky a Melabóky a originál se zachoval.

1 JÓN JÓHANNESSON; HARALDUR BESSASON. *A History of the Old Icelandic Commonwealth*. Winnipeg : University of Manitoba Press, 1974, s. 11.

2 Podrobné rozebrání rukopisné návaznosti poskytuje JÓN JÓHANNESSON. *Gerðir Landnámabókar*. Reykjavík : Félagssprentsmiðjan H.F., 1941.

3 *The Book of Settlements = Landnámabók*, přel. Hermann Pálsson a Paul Edwards, Winnipeg: University of Manitoba Press, 1972, s. 3.

4 HALL, Alaric. *Changing style and changing meaning: Icelandic historiography and the medieval redactions of Heiðreks saga*. Scandinavian Studies. 2005, 77, s. 6.

5 *The Book of Settlements = Landnámabók*, přel. Hermann Pálsson a Paul Edwards, Winnipeg: University of Manitoba Press, 1972, s. 4.

Knihy se nalézají ve dvou rukopisech, jejichž označení je *AM 106 fol.* (verze E) a *AM 112 fol.* (verze F).

Pozdější opisy, které stojí za připomenutí, jsou představovány rukopisy s tímto označením:

AM 108 fol. - nazýváme verzi G

AM 109 fol. - nazýváme verzi H

AM 110 fol. - nazýváme verzi I

AM 111 fol. - nazýváme verzi K

V druhé kapitole od konce Hauksbóku se Hauk Erlendsson podepsal a dodal, že „jako první o záboru napsali Ari Moudrý a Kolskegg Rozumný“¹. Hauk taktéž praví, že čerpal z knihy Sturlubók a z další, starší neznámé verze, která byla napsána Styrmim Kárasonem († 1245), k čemuž dodává:

„Z obou knih jsem převzal ucelenější část, ačkoli v nich bylo řečeno mnoho věcí stejným způsobem, a není divu, že je tato *Knihy o záboru země* delší než ostatní.“

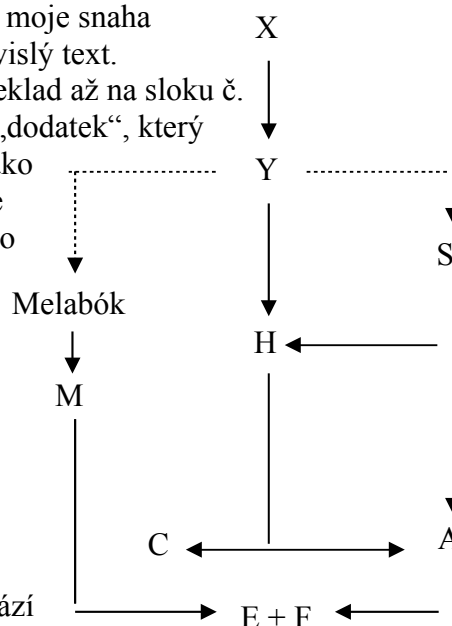
O Styrmioverzi jinak nemáme žádné zprávy. Vzhledem k tomu, že byla opsána přibližně 50 let po sepsání původní verze, je jisté, že neměla jiný zdroj než právě originální text. Je možné, že z ní knihy Sturlubók nebo Melabók čerpaly.

Svůj překlad jsem založil na celistvém textu verze S a doplnil jej o názvy kapitol, rozvoje rodokmenů a několik dalších výřků, které S postrádala a na něž v textu upozorním.

Mezi S a C dochází k větším či menším odlišnostem a moje snaha zkompletovat tyto verze občas vyústila v téměř nesouvislý text.

Dochovaný text M je tak stručný, že nebylo možné překlad až na sloku č. 26 touto verzí obohatit. Verze A však obsahuje jakýsi „dodatek“, který není doložen v žádné jiné starší verzi. Mladší verze, jako například G, už tento dodatek obsahují. V této knize je přiložen samostatně, neboť jej nebylo možné zařadit do textu.

Následuje rukopisný strom, k němuž došel ve své studii Jón Jóhannesson. Verzi X označuji prapůvodní originál a verzi Y nechovaný, leč doložitelný text Styrmio Kárasona.

STAROSEVERSKÝ VERŠ

Ve všech verzích *Knihy o záboru země* se nachází dohromady čtyřicet básnických útvarů, které jsou vloženy do prózy a neodmyslitelnou měrou ji spojují. Proto je třeba uvést čtenáře do problematiky poezie starých Seveřanů.

Její původ bychom hledali zhruba v období stěhování národů, o čemž svědčí analogický staroanglický *Béowulf* a například *Píseň o Hildebrandovi*, zapsaná v staré horní němčině. Vyznačuje se používáním aliterace, opakováním shodných hlásek na začátku po sobě následujících slov, která je nejen pro českého čtenáře španělskou vesnicí, ačkoli dobový posluchač tuto konvenci vyžadoval. Dalším charakteristickým prvkem, který je však znám i z

1 *Hauksbók, efter de Arnagnæanske håndskrifter no. 371, 544 og 675, 4° samt forskellige papirhåndskrifter*, ed. Eiríkur Jónsson & Finnur Jónsson, København: Thieles Bogtrykkeri, 1892-1896., s. 124.

jiných oblastí, je básnický opis. Nahrazení umožňuje básníkovi použít ve verši tři slova se stejným náslovím a dva páry slov se stejnou hláskovou stavbou vnitřku. V našem překladu se lze setkat s opisy těchto typů:²

- i. *Heiti* („jméno“ či „označení“) je prostředkem zastupujícím synonymum, takže slovo *hestr* („kůň“) nahradíme archaickým *jór* („oř“). V některých případech může jít o synekdochické či metonymické výrazy. To si lze demonstrovat příkladem, kdy slovem *barð* („zobec na přídi lodi“) pojmenujeme celou loď, či termínem *Gotar* („Gótové“) označíme jakýkoli národ nebo lidi. *Heiti* se vždy skládá z jednoho slova. Snorri Sturluson tento pojem rozdělil na *ókend heiti* („neurčené pojmenování“) a *kend heiti* „určené pojmenování“, kterým je kenning.
- ii. *Kenning* (tj. *kend heiti*) je složený básnický opis. Jde o téměř nevyčerpatelný prostředek nahrazení. Nejčastěji se setkáváme s kenningem prvního (*hriðar hyr* - „plamen bitvy“ = meč) či druhé stupně (*svala branda vallands* - „chladné plameny země sokolů“; země sokolů = ruka, chladný plamen ruky = zlato), ačkoli existují i delší existují (nejdelším dochovaným je kenning 6. stupně). Kompletní skaldská poezie, která nahrazení naprosto překypuje, disponuje zhruba 5500 různými kenningy. Jejich nejčastějšími náměty byly vládce, zbraň, bitva či např. Loď.
- iii. *Ofljóst* je opisování vlastních jmen. Takto popsal tento jev Ladislav Heger v překladu *Ságy o Grettim*: Opis **Hafla fangvindr Ysjungur** je nutno takto luštit: Ysjungur - básnické označení medvěda, znamená tedy vlastní jméno Björn. Hafla je básnické označení obra; fangvindr znamená zápasník. Hafla fangvindr tedy znamená: zápasník s obry, a to je bůh Thór. Hafla fangvindr (Thór) a Ysjungur je tedy opisem složeného vlastního jména Thorbjörn.²
Dalším příkladem je opsání jména Ingibjörg v *Sáze o svatém Ólafu*: *gramr ok brattir hamrar* (gramr = „král“ neboli „Ingi“; brattir hamrar = „strmé skály“ čili hora = björg). V našem překladu se *ofljóst* objevuje ve 36. sloce ve spíše jednodušší formě, kde je otec Thorgríma Zjizvené nohy Thormód opsán jako Ásmód. Thór je nejen jeden ze severských bohů (st.sk. *áss*) obecně, ale náleží do božské rodiny Ásů.

V *Knize o záboru země* je aliterace v slokách zastoupena těmito formami metra:

- a) *Fornyrðislag* („metrum dávných zvěstí“), které patří mezi jednodušší metra. Z podobností se staršími germánskými útvary lze vyvodit, že je následovníkem originálního pragermánského metra. Důležitým pramenem pro jeho zkoumání jsou anonymní *eddicke básně*, v nichž se toto metrum hojně vyskytuje. Každá sloka sestává ze dvou polostrof (st.sk. *helmingr*), jež obsahují dohromady osm krátkých veršů. Každý krátký verš má dvě nebo tři nepřízvučné slabiky a dva přízvuky, ale neobsahuje vnitřní rýmy, jako metrum následující. Uveďme si příklad tohoto metra, kterým je 9. sloka *Knihy o záboru země*:

Tveir ró inni	- trúek báðum vel -
Hámundr ok Geirmundr,	Hjörvi bornir,
en Leifr þriði	Loðhattar sunr,
fœðat þú þann;	fár mun enn verri.

² V st.sk. poetice se dá setkat ještě s tzv. *tmezi*, tj. rozdělením jednoho slova do dvou. Příklad je možno najít v básni Thjóðólfa z Hvinu *Po celý podzim*, v X. sloce. Básník rozdělil jméno bohyně Idunn a vložil každou slabiku do jednoho verše.

² *Saga o Grettim*. Přeložil Ladislav Heger, SNKLU, Praha, 1957, s. 252.

Hjörviho děti	Hámund a Geirmund
meškají uvnitř	- mám v nich víru -
Třetím je Leif ,	Lodhattúv syn.
Dbej o ně, ženo,	dobro jen vzejde.

Mimo 9. sloky tvoří metrum *fornyrðislag* v knize *Landnámabók* také strofy 11, 29 a 35.

- b) *Dróttkvætt* („dvorské metrum“) je typ, který byl užíván v nejvznešenější poezii. Skládá se taktéž z osmi krátkých veršů. V každém verši je vnitřní rým (st.sk. *hendingr*), který je ve verši lichém neúplný a tvoří tak souhláskovou asonanci (jako např. *folginn - fylgðu*). V sudých verších dochází k samohláskové i souhláskové shodě (*tafn - hrafn*). Obecně platí, že poslední slovo v každém lichém verši aliteruje jednou či dvěma slabikami s prvním slovem verše sudého. Hojně se používají kenningy. Důležitým pravidlem bylo šest slabik v jednom verši, z nichž na tři spadaly přízvučné vrcholy. Naším příkladem bude 13. sloka této knihy:

Út heyrik svan sveita	sára þorns, es mornar
bróð vekr borginmóða,	bláfjallaðan gjalla;
svá gól fyrr, þás feigir	folknórungar vóru,
gunnar haukr, es gaukar	Gauts bragða spó sögðu.

Převeliký pěvec	pohromu přináší
<i>při</i> příchodu ke <i>při</i> .	Přeje se napojit.
Takto teď halasí,	havran hles v haluzích,
že kdys mršin žrouti	žíznivě z žil pili.

Dróttkvætt v *Knize o záboru země* převažuje, obsahují jej strofy 1, 3, 4, 6, 7, 10-23, 25-27, 30-33, 36, 37, 39, 40.

- c) *Hrynhenda* („plynulé metrum“) je metrum, které se vyvinulo z *dróttkvættu*. Ve verši má ale místo šesti slabik osm, na které spadají dva vnitřní rýmy. Jinak má stejná pravidla jako jeho předchůdce. Tato forma je užívána v náboženské poezii, jako například v první dochované islandské modlitbě *Hafgerðingadrápě*, která se v *Knize o záboru země* zachovala ve slokách 38 a 8.

<i>Allir hlýði</i> ossu <i>fulli</i>	ámra <i>fjalla</i> <i>Dvalins hallar</i>
--------------------------------------	--

Poslouchej oslavná slova,	pohárů <i>Dvalina nápoj</i> .
---------------------------	-------------------------------

Mínar biðk at munka reyni	meinalausan farar beina.
---------------------------	--------------------------

Heiðis haldi hárar foldar	hallar dróttinn of mér stalli.
---------------------------	--------------------------------

Prosím patrona páterů	při plavbě mořem o pomoc,
necht' vztáhne pán země střechy	nade mnou sokolí sídlo.

Jiné strofy v tomto metru se v naší knize nenalézají.

d) V desátém století se na severu objevilo metrum zvané *runhenda*. Vyznačuje se především používáním koncových rýmů, které známe z našich končin. Tento rým byl na sever přivezen zřejmě z Anglie či Irska, ale nezískal si přílišné obliby. V krátkých verších se používá čtyř až šest slabik. Snorri Sturluson v díle *Výčet meter* toto metrum rozdělil takto:

- 1) pravá runhenda (*rétt runhenda*) – aliteruje jako *dróttkvætt* a celá strofa končí tirádovým rýmem
- 2) menší runhenda (*minni runhenda*) – má stejná pravidla pro aliteraci jako *fornyrðislag* a celá strofa končí tirádovým rýmem
- 3) nejmenší runhenda (*minnsta runhenda*) – má stejná pravidla pro aliteraci jako *fornyrðislag* a celá strofa končí sdruženým rýmem

Kníha o záboru země obsahuje jednu strofu (5.) v pravé runhendě:

Hljópk í haug enn forna,	hvílt hefkr lengr of morna,
létk á braut of borna	beltis hringju Korna.

Z rovu jsem strh desku	ráno o rozbřesku,
dal jsem se na stezku	svíraje v pěst přezku.

e) *Kviðuháttur* („epické metrum“) je jedním z potomků metra *fornyrðislag*. V jeho krátkých verších střídají tři a čtyři slabiky. Básně v tomto metru jsou nejméně vyumělkované. V našem překladu se vyskytuje ve sloce 34:

Ek bar einn	af ellifu
bana orð, -	blás þú meir.

Já nesu	jedenácti
smrti zvěst.	Sekej lépe!

f) Posledním metrem¹ zastoupeným v knize *Landnámabók* je *stýft*. Jde o metrum podobné *dróttkvættu*. Vyznačuje se mužským rýmem. Ze všech zde zmiňovaných meter je toto nejméně zastoupené staroseverské poetice. V *Landnámě* toto metrum obsahuje sloka 28:

Hér liggr, kjóla keyrir,	Kaldakinn of aldr,
en vit förum heilir	Hjólmun-Gautr á braut.

To s velikou vůlí	vrchů Kaldakinny
lyží vod jsme pluli	pěkně lodivode.

1 Severská poetika zná širokou škálu meter. Nejucelenější soupis podává Snorri Sturluson ve svém díle *Výčet meter*, které obsahuje stovku rytmických schémat. (KADEČKOVÁ, Helena. *Dějiny severských literatur I - Středověk*. Praha : Karolinum, 1993. s. 73.)

Sloky 2 a 24, které jsme nezmínili, jsou v neurčitěm metru. 2. sloka představuje modlitbu a nemusí se nutně jednat o básnický útvar. Sloka 24, která má čtyřslabičné verše, bychom mohli hodnotit jako zdařilejší formu *fornyrðislagu*.

Pokud se skaldské strofy sestavily za sebe a vytvořily tak básně, mohly představovat *drápu* nebo *flokkr*. Oba typy básní byly skládány zejména v metrech *dróttkvætt*. Hlavní rozdíl spočívá v tom, že *drápa* obsahuje refrén, a je tudíž určena pro posluchače z nejvyšších kruhů. Bezrefrénový *flokkr* byl určen šlechtě. Skaldi, jichž z Islandu do Skandinávie putovalo velké množství, dostávali za své umění klenoty nevyčísitelné ceny a panovníci si je vydržovali¹. V našem díle, kap. 88, máme dokonce případ, kdy si král svého skalda cenil natolik, že za něj provdal svou dceru. Mnoho skaldů bylo zároveň i skvělými bojovníky a královými důvěrnými přáteli.

V staré severské poezii také nalzáme často sloky, které nejsou začleněny do žádné básně. Taková sloka se nazývá *lausavísa* („volná sloka“) a podle ság byla složena spatra. Objevujeme též poezii milostnou, která byla svého času přísně sankcionována, a u níž platí, že čím více bylo žádoucí, aby byla poezie pochopena, tím méně byla ozdobná.

Překlad skaldské poezie do češtiny provází několik překážek, teoretických a praktických. Prvním teoretickým úskalím je fakt, že český jazyk není na překlad starých severských meter dobře uzpůsoben, ježto severská nesložená substantiva mají nejvýše tři slabiky. Druhý problém vyvstává u počtu slabik a jejich metrické provázanosti. Sloka *dróttkvættu* o osmi verších se skládá z přibližně třiceti slov, z nichž až dvě třetiny mají pevně dané místo. Praktickými problémy překladu shledávám za prvé správné pochopení sloky jako takové. Slova ve strofě totiž nejsou poskládána za sebou, ale jsou proházena mezi ostatními verši. Občas se tedy stává, že překladatelé dojdou k různým závěrům. Pro ilustraci předkládám 1. doloženou sloku *Drápy o hřmotu* z konce 9. století tak, jak ji publikují moderní islandské verze:

Hilmir réð á heiði,
hjaldrseiðs, þrimu, galdra
óðr við æskimeiða
ey vébrautar, heyja,
áðr gnapsólar Gripnis
gnýstærandi færi
rausnarsamr til rimmu
ríðviggs lagar skíðum.

Panovník nechal na vřesovišti,
bitevních ryb, bitvu, zpěvů
šílený pracími stromy
vždy svatých cest, vybojovat,
než vyčnívajícího slunce Gripního
šířitel lomozu se vydal
velkolepý k vřavě
houpajícího koně mořskými lyžemi.

(Řešení *kenningů*: bitevní ryba - meč, svatá cesta meče - štít, zpěv štítů - bitva, prací strom bitvy – válečník; Gripni – námořní král, jeho kuň – loď, vyčnívající slunce lodě – štít, lomoz štítu – bitva, velkolepý šířitel bitev – král Harald; mořské lyže- lodě)

Konečnou nesnáz překladatel zažívá při realizaci druhého problému teoretického, tj. převodu do naší mateřštiny. Musí totiž zachovat co nejvíce poetických náležitostí a přitom neochudit sloku o její význam. Každý překladatel proto musí být taktéž básníkem s jistou dávkou fantazie. Obecně platí, že se ve slokách místo *kenningů* ponechávají jejich významy či jejich zjednodušené formy, které se čtenáři vysvětlí v poznámce.

Staroseverská poezie se nezasvěcenému člověku může jevit jako snůška ledabyle sestavených slov bez pravidel či jako volné verše, ale opak je pravdou. Byla to díla tak komplikovaná, že si autoři své odměny rozhodně zasloužili.

1 Podle *Ságy o skaldech krále Haralda Krásnovlasého* měl král na svém dvoře dokonce šest básníků. Velký počet básníků je uveden v díle *Výčet skaldů*, části *Prozaické Eddy*.

POZNÁMKA PŘEKLADATELE

Ve svém překladu jsem se potýkal s problémem členění textu. Text každé verze, jak již bylo uvedeno, je totiž jinak rozdělen do kapitol. Ve své práci jsem si počínal stejně jako moderní editoři knihy Landnámabók, a proto jsem ji rozdělil do 102 kapitol, jež jsem na potřebných místech doplnil komentářem ve snaze se podřídit všem hlavním verzím této knihy.

Jsem si vědom, že co se týče mé interpretace severských jmen, bude dílo ze strany odborníků zřejmě zle kritizováno. Učinil jsem tak, protože český čtenář je následující tvary zvyklý nebo jsou mu známější. Rozhodl jsem se nepoužívat znaky, které klasická česká abeceda nezná, ale naopak jsou islandské abecedě vlastní. Jsou to znaky Þ (nahrazeno Th) a þ (nahrazeno th), ð (nahrazeno d) a æ (nahrazeno ae). Jsem si vědom, že tyto znaky slouží rovněž k modifikaci slov a jsou nositeli mnoha etymologických souvislostí. Dále jsem neužíval substantivních koncovek (Eiríkr, Haraldr) a zdvojené substantivní koncovky (Þorsteinn, Þorkell) jsem zredukoval na jedno písmeno. Stará severština nemá ve všech jménech nominativ shodný s kmenem, a proto jsem jména, která při deklinaci mění svoji koncovku -ör, ponechal ve shodném tvaru a připojil příslušný český flektivní sufix (např. jméno Gunnvör má kmen Gunnvar-, gen. je tedy Gunnvary, dat. Gunnvaře, apod.). Za předlohu jsem si vzal starší české překlady i v otázkách překladů přijmí. Jedno či dvouslovné přídomky jsem v textu přeložil, zatímco přídomky, jež takto vyřešit nejdou, jsem ponechal v původní formě/formě upravené způsobem uvedeným svrchu, a připojil k němu poznámku pod čarou. Před jménem stojící přijmí jsem buďto přeložil jako přídomek stojící za jménem, nebo, pokud je jméno v českých překladech zažité, jsem jej ponechal na stejném místě a nepřekládal (např. Skallagrím vs. Plešatý Grím, Blundketil vs. Mžouravý Ketil, atd.). V dalekosáhlých rodokmenech se nedala použít původní patronyma či matronyma, a abych zabránil kontrastu, nepoužil jsem je ani jinde v překladu *Knihy o záboru země*.

V případech ostatní prózy jsem text upravil následujícím způsobem. Germánské stovky jsem pro co největší přesnost vyznění ponechal ve formě „stovka“, nikoli zcestného „sto“¹. Určování věku jsem nechal v zimách na místech, kde je tomu tak v originále². Místní názvy uvádím v původním či upraveném znění s příslušnou rodovou koncovkou. Pro vysvětlení všech místních jmen by byl potřeba obšírný toponomastický slovník, a proto jsem jména míst nepřekládal, pokud se k němu nevztahovala určitá zajímavá událost či zmínka. Koncovky míst jsem ponechal podle českých zaběhlých forem a rodů v originálu. Pro čtenáře jsem vytvořil následující tabulku, díky níž snad dokáže převést názvy do češtiny, přičemž názvy v tabulkách jsou formy, jež lze dohledat v překladu.

á, f. – řeka	eyrr, pl. eyrar (eyr), f. –	hamarr, pl. hamrar, (hamar)
bakki, m. – břeh	písečný či šterkový břeh	m. – skalisko, skalní převis
berg, n. – balvan, skála	fell, n. – hora (osamělá)	heiðr (heid), f. – vřesoviště
bjarg, pl. björg, n. – balvan,	ƒjall, pl. ƒjöll, n. – hora, kopec	hella, f. – plochý kámen
skála	ƒjörðr (fjord), m. – fjord,	hlíð (hlíd), f. – svah, stráň
brekka, f. – stráň, svah	fljót, n. – řeka	hof, n. – svatyně
bær (bae), m. – hospodářství	gil, n. – strž, rokle	höfði (höfdi), m. – mys
dalr (dal), m. – údolí	gnúpr (gnúp), m. – vrchol	hóll, (hól), m. – kopec,
ey, pl. eyjar, f. – ostrov	gnípa, f. = gnúpr	pahorek
	hagi, m. – pastvina	hólmr (hólm), m. – ostrůvek

1 Z st.sk. literatury je zřejmé, že pojem *hundrað* (srv. s angl. *hundred* a něm. *hundert*) představoval počet sto dvaceti, nikoli sta (st.sk. *tíu tigir*; „deset desítek“). Obdobně *þúsund*, „tisícovku“, tvořil počet dvanácti set. Stejná zvyklost dvanáctkové soustavy byla zřejmě rozšířena mezi všemi germánskými národy.

2 Raně středověcí Skandinávci, jejichž rok tvořily z větší části zimní měsíce s dlouhotrvající tmou, počítali roky v zimách, nikoli v letech, jako je tomu v našich poměrech. Na církevní datování je odkazováno tak, jak jsme tomu zvyklí (viz kap. 6).

<i>holt</i> , n. – les	<i>múli</i> , m. – vyčnívající hora	<i>strönd</i> , pl. <i>strandir</i> , f. – pláž, břeh
<i>hóp</i> , n. – malý uzavřený záliv	<i>mýrr</i> (mýr), f. – blata, slatina	<i>tunga</i> , f. – pruh země, meziříčí
<i>hraun</i> , n. – pustina, lávové pole	<i>nes</i> , n. – mys	<i>vatn</i> , n. – jezero, řeka, voda
<i>hvammr</i> (hvamm), m. – travnatá roklina	<i>óss</i> , n. – ústí	<i>varða</i> , pl. <i>vörður</i> (varda), f. – vatra, kupa
<i>kleif</i> , f. – útes	<i>sandr</i> (sand), m. – pobřeží	<i>vík</i> , f. – zátoka
<i>land</i> , n. – země	<i>skáli</i> , m. – síň, bouda	<i>völlr</i> , pl. <i>vellir</i> (völl), m. – pole
<i>lón</i> , n. – laguna, záliv	<i>skarð</i> (skard), n. – úžlabí	<i>þúfa</i> (thúfa), f. – mohyla, kupa
<i>lundr</i> (lund), m. – háj, lesík	<i>sker</i> , n. – skalisko, útes	
<i>læk</i> (laek), m. –	<i>slétta</i> , f. – planina	
<i>melr</i> (mel), m. – písečný či štěrkový břeh	<i>staðr</i> (stad), m. – místo, bydliště	
	<i>steinn</i> (stein), m. – kámen, skála	

Pokud se v textu vyskytují tři hvězdičky, znamená to, že je původní text nesrozumitelný nebo rukopis obsahuje lakuny či je nečitelný. Při citování kapitol primární bibliografie odkazují na verze moderních islandských vydání Íslensk fornrit.

SEZNAM UŽITÝCH ZKRATEK

angl.	anglicky
anon.	anonymní
isl.	islandský
lat.	latinsky
lit.	literatura
něm.	německy
st.ir.	staroirsky
st.sk.	staroskandinávsky
srv.	srovnej

Knihá o zábóru země

Toto jest prolog k této knize

V Knize o výčtu času, jež sestavil kněz Beda Ctihodný¹, je učiněna zmínka o ostrově jménem Thýli² a v knize je povězeno, že leží šest dní plavby od Británie. Práví, že zde není v zimě dne a ani noci v létě, když je den nejdelší.

Proto se moudří lidé domnívají, že ostrov Thýli musí být právě Island, protože když je tu den nejdelší, svítí slunce široko daleko po zemi po celou noc, ale toho dne, kdy je nejdelší noc, nesvítí vůbec. Kněz Beda zemřel, podle toho, co je psáno, sedm set třicet pět let po vtělení našeho Pána – tedy více než sto let předtím, než byl Island osídlen Seveřany.

Ale dříve, než byl Island osídlen z Norska, tu byli muži, které Seveřané nazývají Papové³. Byli křesťany a soudí se, že přišli přes moře ze západu, protože zde po nich byly na ostrově Papey a na Papýle nalezeny irské knihy, zvony, berle a další věci, ze kterých bylo zřejmé, že jsou ze západu. A v anglických knihách se píše, že se v onom čase pořádaly jízdy mezi těmito zeměmi.

1 *Beda Venerabilis* (*cca 672 – †735) byl anglický benediktinský kněz. Přezdívá se mu „otec anglické historie“ a v roce 1899 byl kanonizován.

2 Beda sepsal dvě pojednání o času, v nichž se dočítáme zmínku o tomto ostrově. Je to *De temporibus* a *De temporum ratione*.

3 Papové (st.sk. *Papar*, z lat. *papa* – otec) byli irští či skotští kněží, kteří se vydávali před 9. stoletím na sever. Jejich pobyt na Islandu potvrzuje taktéž *Knihá o Island'anech* a zápisky kněze Dicuila, ačkoli archeologicky doložení nejsou.

ČÁST PRVNÍ

1

Zde začíná Kniha o zaboru země a v první kapitole jest řečeno, kam je z Islandu nejbliže, a kteří vládci panovali v těch časech

Když byl Island objeven a osídlen z Norska, byl papežem v Římě Adrián, a po něm Jan¹, který byl osmý toho jména na papežském stolci, a Hlödver, syn Hlödvvův byl císařem nad Severními horami², a Léon a jeho syn Alexandr nad Miklagardem³, a králem pak nad Norskem byl Harald Krásnovlasý, Eirík, syn Eymundův, a jeho syn Björn ve Švédsku⁴, Gorm Starý v Dánsku⁵, Elfrád Veliký a jeho syn Játvard v Anglii⁶, Kjarval v Dyflinu⁷ a Sigurd Velký, syn Eysteina Lomozníka a bratr Rögnvalda, jarlem na Orknejích a Katanesu.

Moudří lidé praví, že z Norska ze Stadu jest sedm dní plavby na západ na Horn na východě Islandu a ze Snaefellsnesu, odkud je nejkratší cesta, jsou čtyři dny na západ do Grónska. Z norských Húsnu se do grónského Hvarfsinu pluje přímo na západ natolik severně od Hjatlandů, že jsou velmi zřetelně vidět, tak jižně od Ovčích ostrovů, že budou na dohled uprostřed ostrovů kopce, a tak jižně o Islandu, že budou vidět ptáci a velryby. A traduje se, že pokud se pluje z Björgynu⁸ na západ do Hvarfsinu v Grónsku, plout se musí dvanáct námořních mil⁹ jižně od Islandu. Z Reykjanesu na jihu Islandu je pět dní do Jölduhlaupů v Irsku na jihu, a jest z Langanesu na severu Islandu čtyři dny na sever do Hafsbotnu na Svalbardu. Tyto zálivy leží na východ od grónských Greipů a jsou věčně nezaledněné. Z ostrova Kolbeinsey ležícího na severu je to k pustinám na Grónsku jeden den.

O Naddoddovi

Říká se, že se z Norska vydali muži na Ovčí ostrovy¹⁰ - jsou nazýváni Naddoddem Vikingem a jeho lidmi - kde Naddodd, bratr Thóriho Vola a příbuzný Ölviho Dítěte, vedl takovou domácnost, že nikdo neměl lépe vybavenou. Plul na širé moře a našel velkou zemi. Vystoupili na vysokou horu v Reydarfjordu ve Východních fjordech a rozhlíželi se široko daleko, jestli nespátí kouř nebo další stopy, které by ukazovaly k tomu, že země byla obydlena, ale neviděli nic.

Na podzim pak odpluli na Faery, a jak pluli ze země, napadlo na hory velké množství sněhu, a proto nazvali zemi Snaelandem. Velmi zemi vychvalovali.

Místu, kam dospěli, se dnes říká Reydarfjall a leží ve Východních fjordech. Toto ve

1 Jde o papeže Hadriána II. (ve funkci v letech 867 – 872) a Jana VIII. (ve funkci v letech 872 – 882).

2 Hlödver je islandská podoba našeho Ludvíka. Jde o Ludvíka II. Oktavého (vládl v letech 877 – 879) a jeho syna Ludvíka III. (ve funkci v letech 879 – 882). Severními horami se nejspíše myslí Alpy.

3 Jde o byzantské císaře Leona VI. Moudrého (vládl v letech 886-912) a jeho bratra (nikoli syna) Alexandra III. (912-913). Miklagard (v překladu *Veliké město*) byl severský název pro dnešní Istanbul.

4 Podle *Ságy o Hervaře* byl tento Eirík († 882) synem Önunda, kterému se přezdívalo Uppsala. Björn vládl po smrti svého otce zřejmě do roku 932.

5 První historicky doložitelný král Dánska Gorm Starý vládl svému zemi zhruba mezi lety 936-958, což znamená značný časový odstup než ostatní. Zapříčinila to možná pověra, že své zemi vládl po sto zim.

6 Afréd Veliký, v letech 871- 899 král anglického Wessexu. Játvard je severská obdoba našeho Eduarda a angl. Edwarda. Alfrédův syn vládl po smrti svého otce do roku 924.

7 Kjarval se ztotožňuje s vládcem jménem Cerball mac Dúnlainge, který vládl království Osraige, nikoli však Dyflinu, jak se tehdy označoval Dublin.

8 Dnešní město Bergen.

9 Námořní míle (st.sk. *vika*) je jednotka délky odpovídající zhruba našim jedenácti kilometrům. Šest námořních mil se označuje jako *dagróðr* („vzdálenost, kolik je loď schopna za den uveslovat“). Dvanáct mil se nazývá *tylft*, „tucet“, což odpovídalo půldenní plavbě. Podle *Ságy o biskupu Gudmundovi*, kap II. má obeplutí Islandu vzdálenost „čtrnácti tuctů“, což si značně odporuje. Objevují se i názory, že existovala „menší námořní míle“, která činila okolo devíti dnešních kilometrů.

10 tj. Faerské ostrovy.

svém *díle* vyprávěl kněz Saemund Moudrý¹.

O Gardarovi

Žil muž jménem Gardar, syn Svávarův, rodem Švéd. Ve Švédsku byl vychováván, ale vlastnil země na Sjólandu. Na příkaz své matky, která předvíдалa budoucnost, se vydal hledat Zemi sněhu.² Přistál k zemi na východě do Východního Hornu, kde byl později zbudován přístav. Gardar obeplul zemi a tak zjistil, že jde o ostrov. Strávil zimu na severu v zátocce Húsavík ve Skjálfandu a postavil zde dům, po němž se tato zátoka nazývá.

Na jaře, když byl připraven na moře, od něj odplul v člunu muž, jenž slul Náttfari, a s ním otrok a nevolnice. Zátoka, ve které se usadil, se nazývá Náttfaravík.

Gardar pak odplul do Norska a velmi zemi chválil. Byl otcem Una, otce godiho³ Hróara z Tungy. Od té doby se zemi říkalo Gardarshólm a od hor po pobřeží byla pokryta lesy⁴.

2

O Flókovi

Žil muž jménem Flóki, syn Vilgerdy, který, byv velikým vikingem, vyrazil z Rogalandu hledat Gardarshólm. On i jeho družina se před vyplutím zdržovali ve Smjörsumdu. Vykonal velikou oběť a oslavoval tři havrany, kteří mu měli ukázat směr, protože tenkrát neměli námořníci na Severu kompas⁵. Tam, kde vykonali oběť, nahromadili vatra, a proto se místo nazývá Flókavarda, Flókova vatra – a je to společná hranice Hórdalandu a Rogalandu. Přibyl nejprve na Hjaltlandech⁶ a pobyl ve Flókavágu, kde v Geirhildarvatnu utonula jeho dcera Geirhild.

S Flókim byl v lodi hospodář jménem Thórólf a dalším byl Herjólf. V lodi byl též muž, který se jmenoval Faxi. Flóki potom odplul k Ovčím ostrovům a provdal tam svou dceru, ze které vzešel Thránd z Göty. Nato odplul na moře s třemi havrany, které oslavoval v Norsku, a když pak vypustil prvního, vrátil se zpět na příď. Druhý vyletěl do vzduchu a vrátil se pak na loď, ale třetí vyletěl přes příď a dále. Tím směrem našli zemi. Dorazili z východu na Horn a plavili se na jih země.

Když pluli západně okolo Reykjanesu a otevřel se před nimi fjord tak, že spatřili Snaefellsnes, poznamenal Faxi:

„Tato země, jež jsme objevili, musí být veliká - jsou zde mohutné řeky.“

Poté fjord nazvali Faxeóss⁷, Faxovo ústí.

Flóki a jeho lidé⁸ pluli na západ přes Breidafjord a přistáli na místě, kterému se říká

-
- 1 Saemund Sigfússon, řečený Moudrý (*1056 - †1033) byl kněz a učenec, první islandský historik. Ke svému učení přišel ve Francii či Německu a na statku Oddi založil školu. Jeho osobnost nabyla po smrti až nadlidské váženosti. Z jeho děl, nejspíše psaných v latině, se nedochovalo nic, ale z pozdějších prací je jisté, že napsal pojednání o historii norských králů.
 - 2 Zatímco C praví: „Odjel k Jižním ostrovům, aby převzal dědictví po svém tchánovi. A když doplul doprostřed Pettlandsfjordu, zastihlo ho špatné počasí, které ho zahnilo na západ na širé moře.“ Pettlandsfjord je dnešní Pentlandský průliv, známý drsnými povětrnostními podmínkami (skonala v něm například jarl Hákon Eiríksson).
 - 3 *Godi* bylo v st. sk. pojetí vysoké sociální postavení s náboženským přesahem. Obvykle je označován jako „pohanský kněz a vůdce lidu“.
 - 4 V tehdejší době byl Island daleko porostlejší, než je dnes. Odhaduje se, že poměr činil ¼ země, zatímco dnes je to 1/100 země. Lesy tvořily hlavně břízy, které byly na stavby nevhodné, a proto se dřevo muselo dovážet z Norska.
 - 5 Tuto zjevně pozdější zmínku obsahuje C. Jako kompas jsem přeložil termín *leiðarsteinn*, „kámen ukazující cestu“, čili magnetovec.
 - 6 tj. Shetlandách
 - 7 Dnešní záliv Faxaflói.
 - 8 V C Faxi a jeho lidé.

Vatnsfjord a leží naproti Bardaströndě. Tento fjord byl plný ryb a kvůli rybolovu nesbírali seno, pročež jim přes zimu pomřel všecken dobytek. Jaro bylo chladné. Flóki tehdy vyšel na jednu vysokou horu a spatřil na severu za horou fjord plný ledové tříště, a proto nazvali zemi Islandem, jak se nazývá dodnes.

Flóki zamýšlel odplout v létě a byli přichystáni krátce před zimou. Pozůstatky zdí jejich stavení, ohniště a jejich lodní boudy jsou dosud vidět na východ od potoka Branslaeku. Neobepluli Reykjanes a roztrhla se jim loď, v níž zůstal Herjólf, který se odebral na místo, které sluje Herjólfův přístav. Flóki připlul do Hafnarfjordu. Na jednom břehu ležícím mimo fjord našli velrybu, a proto jej pojmenovali Hvaleyr. Našli na něm Herjólfu. Flóki byl přes zimu v Borgarfjordu a dalšího léta se plavili do Norska.

A když se pak lidé ptali na zemi, mluvil o ní Flóki špatně, ale Herjólf povídal o dobru i o špatnostech země. Thórólf pravil, že z každého stébla trávy, které v zemi našli, ukápló máslo. Proto se mu od té doby říkalo Thórólf Máslo.

3

O Björnólfovi¹

Žil muž jménem Björnólf a další Hróald. Byli to synové Hrómunda, syna Gripova², a odjeli z Thelamarku kvůli ubití a usadili se v Dalsfjordu ve Fjalech. Syn Björnólfův byl Örn, otec Ingólfa a Helgy. Hróaldův syn byl Hródmarr, otec Leifa.

Pobratimové Ingólf a Leif se se syny jarla Atliho Štíhlého z Gaulů, Hásteinem, Hersteinem a Hólmsteinem, vypravili na loupežnou výpravu. Všechny jejich záležitosti dopadly dobře, a když se navrátili domů, domluvili se na společné výpravě, která se měla podniknout následujícího léta.

V zimě připravili pobratimové pro jarlovy syny hostinu. Na této hostině složil Hólmstein slib, že za ženu dostane Helgu, dceru Örnovu, nebo žádnou jinou ženu. Tomuto slibu se nevěnovala přílišná pozornost, ale Leif na pohled zrudl a s Hólmsteinem měl málo co dočinění poté, co se na hostině rozloučili.

4

Následujícího jara se pobratimové připravovali na loupežnou výpravu a zamýšleli se setkat se syny jarla Atliho. Střetli se v Hísargaflu a Hólmstein a jeho bratři na Leifa náhle zaútočili. Když již takto nějaký čas bojovali, přišel k nim Leifův příbuzný Ölmód Starý, syn Kára Hördalandského, a Ingólfovi a Leifovi pomohl. V této bitvě Hólmstein padl, ale Herstein prchl.

Leif pak se svými lidmi odplul na loupežnou výpravu. A následující zimu vytáhl Herstein na Leifa s úmyslem zabít ho, ale Leif se dověděl o chystajícím se útoku a vyšel mu vstříc. Tehdy se strhla veliká bitva a Herstein v ní padl. Potom se k pobratimům sběhli jejich přátelé z Firdafylky a poslali poté muže, aby vyhledali jarla Atliho a Hásteina a nabídli narovnání. Strany se dohodly na takových podmínkách narovnání, že pobratimové jarlovi přenechají svůj majetek.

Pobratimové přichystali velikou loď, kterou vlastnili, a vypluli k té zemi, kterou objevil Flóki Havran, a která byla nazvána Islandem. Nalezli zemi a byli nejjižněji v Álftafjordu ve Východních fjordech. Země se jim zdála být lepší na jihu než na severu. V zemi byli jednu zimu a pluli pak zpět do Norska.

1 Záměrně jsem ponechal název kapitoly z S, protože o Hjörleifovi, jak stanovuje C, nemůže být řeč.

2 Dánský hrdina, o němž pojednává *Sága o Hrómundu, synu Gripově*. Podle kap. I byl jedním z devíti synů hospodáře Gripa a jeho ženy Gunnlöd. Nad všechny své bratry vynikal a „nevěděl, co je to strach. Byl krásného vzezření, měl hezké vlasy a široká ramena.“ V sáze vykonává hrdinské činy a zmocňuje se meče Jmelí. Švédský král Sverri, protagonista *Ságy o Sverrim*, tento příběh označil za *lživou ságu*.

5

O Ingólfovi a Hjörleifovi

Ingólf později vynaložil všechnu jejich majetek na cestu na Island, ale Leif se vydal na loupežnou výpravu na západ.

Plenil v Irsku a našel tam velký podzemní dům. Vešel dovnitř do tmy až k světlu, které vycházelo z meče, jenž držel muž. Leif toho muže zabil, vzal od něj meč a veliké jmění, a říkalo se mu proto od té doby Hjörleif.

Hjörleif široko daleko po Irsku plenil a získal zde veliký majetek a zabil deset otroků, kteří se jmenovali Dufthak, Geirröd, Skjaldbjörn, Halldór a Drafdit. Jména dalších nejsou známa. A poté Hjörleif přeplul do Norska a našel zde Ingólfa, svého pobratima. Již předtím se oženil s Helgou, dcerou Örnovou, Ingólfovou sestrou.

Tu zimu vykonal Ingólf velikou obět' a tázal se věštce na svůj osud, ale Hjörleif si nikdy oběti nepřál. Odpověď poslala Ingólfa na Island.

Oba potom přichystali loď k plavbě na Island. Hjörleif měl na lodi válečnou kořist, Ingólf zase společný majetek. Když byli připraveni, vypluli na moře.

6

Hjörleifova smrt

To léto, kdy se vypravil Ingólf osídlit Island, vládl král Harald Krásnovlasý nad Norskem dvanáct let. Od stvoření tohoto světa uplynulo šest tisíc a sedmdesát tři zim a od vtělení Pána osm set sedmdesát čtyři let.

Pluli společně, dokud nespatriili Island, a tehdy se rozdělili.

Když pak Ingólf spatřil Island, vrhl na znamení přes palubu sloupy ze své vysoké stolice a pravil tak, že se usadí tam, kam dojdou sloupy k zemi.

Ingólf přistál k zemi na mysu, který se dnes nazývá Ingólfshöfði, ale Hjörleif plul podél země na západ a doplul na mělčinu. Irští otroci pak vytvořili plán, že smíchají mouku s máslem. I nazvali tuto směs pokrmem nečinícím žizeň - minnthak¹. Ale když byl připraven, přišel veliký déšť a nachytali vodu do plachet. A když začal minnthak plesnivět, hodili ho přes palubu, až doplul k zemi na místě, kterému se nyní říká Minnthakseyr.

Hjörleif přistál u mysu Hjörleifshöfði, kde se nachází fjord, ale otočili loď k mysu. Hjörleif zde nechal postavit dvě stavení - jedna usedlost byla dlouhá osmnáct sáhů, druhá devatenáct sáhů. Hjörleif tam strávil zimu.

A na jaře se rozhodl zasít. Měl jednoho vola, ale tahat pluh nechal otroky. Když byl Hjörleif v domě, radil Dufthak ostatním, aby vola zabili a říkali, že ho zabil lesní medvěd. Až se Hjörleif vydá medvěda hledat, napadnou ho. Potom toto pověděli Hjörleifovi. A když šli medvěda hledat a byli rozptýleni po lese, napadli je otroci po jednom a zabili jich tolik, kolik bylo otroků samotných.² Utekli se svými ženami a movitým majetkem a lodí pryč. Otroci odpluli na ty ostrovy, které spatřili na moři na jihozápadě a pobýli zde po nějaký čas.

Ingólfovi otroci se jmenovali Vífil a Karli. Ingólf je pak poslal na východ podél moře, aby našli sloupy z jeho vysoké stolice. Ale když přišli na Hjörleifshöfði, našli Hjörleifa mrtvého. Nato se obrátili a pověděli tuto novinu Ingólfovi, který přijal Hjörleifovo ubití špatně.

7

Potom odjel Ingólf na západ na Hjörleifshöfði, a když spatřil mrtvého Hjörleifa, pravil: „Věřu pro málo sem šel statečný muž, když ho otroci ubili k smrti. Vidím, že toto se přihodí každému, kdo nechce obětovat.“

1 Z st.ir. *menadach*, „kaše z mouky a vody“, či „kaše z mouky a másla“.

2 Srv. Egilovo jednání v kapitole *Ságy o Egilovi, synu Skallagrímově*, kap. LVII. Egil nalže obyvatelům ostrova, že spatřil medvěda, a když se jej hospodář Öundur vydá k lesu hledat, Egil ho zabije.

Ingólf připravil pro Hjörleifa a jeho lidi pohřeb a zmocnil se jeho lodi a movitého majetku.

Poté vystoupil na mys a spatřil ostrovy ležící na moři na jihozápadě a přišlo mu na mysl, že otroci mohli utéci tam, protože zmizela loď. Vypulili je hledat a vskutku je našli na místě, které se nazývá Eid a leží na ostrovech. Když k nim Ingólf přišel, zrovna jedli. Otroci se plni strachu rozprchli, každý svou vlastní cestou. Ingólf je pobil všechny. Místo, kde byl Dufthak skolen, se nazývá Dufthaksskor. Většina z nich seskočila ze skal, které jsou po nich pojmenovány. Od dob, kdy byli otroci ubiti, se říká ostrovům Vestmannaeyjar, protože všichni byli Západ'any.

Ingólf a jeho lidé s sebou vzali manželky mrtvých a vydali se zpět na Hjörleifshöfði. Tam strávili druhou zimu. Následující léto jeli na západ podél moře. Třetí zimu strávili pod Ingólfsfellem západně od řeky Ölfusá a někteří říkají, že zde byl Ingólf pohřben.

V tomto čase našli Vífil a Karli sloupy z jeho vysoké stolice v Arnarhvolu pod vřesovištěm.

8

O Ingólfově záboru a řeč o jeho rodu

Ingólf šel na jaře přes vřesoviště a zřídil si příbytek tam, kde sloupy z jeho vysoké stolice přistály k zemi. Bydlil v zátoce Reykjavík a sloupky jeho stolice stojí v tamější hodovně.

Ingólf zabral zemi mezi Ölfusá a Hvalfjordem na západ po řeku Brynjudalsá, mezi řekou Öxará a všemi útesy na jihu.

Karli poté pravil:

„Chceme-li se zde usadit, musím říci, že toto je horší země, než-li ty, kterými jsme sem prošli.“

Utekl pryč a nevolnice s ním. Vífil dostal od Ingólfa svobodu a usadil se ve Vífilstóftch, a právě po něm byl pojmenován Vífilfell. Bydlil zde dlouho a byl čestným mužem. Když Ingólf nechal na Skálafellu postavit dům, spatřil proti Ölfusvatnu kouř a našel zde Karliho.

9

Ingólf byl ze všech osadníků nejslavnější, protože přišel sem do neobydlené země a první se v zemi zabydlil. Další usedlíci zde tak činili podle jeho příkladu.

Ingólf měl za ženu Hallveigu, Fródiho dceru a sestru Lofta Starého¹. Jejich synem byl Thorstein, který sjednal sněm na Kjalarnesu předtím, než byl ustanoven sněm obecný. Syn Thorsteina byl zákonopravce Thorkel Měsíc, který byl jedním z nejlépe vychovaných pohanů, a proto si ho mnoho lidí bralo za vzor. A když ležel na smrtelné posteli, tak se nechal odnést do slunečních paprsků a odevzdal se do rukou toho boha, který je v podobě slunce. Měl tak čistý život, že by se dal srovnat s nejlepšími křesťany.

Jeho syn byl Thormód, který zastával úřad všekněže, když přišlo křesťanství na Island. Jeho syn Hamal byl otec Mára, Thomóda a Torfa. Máruv syn byl Sigurd, otec Hamala, otce skeidského godiho Thormóda.

10

Řeč o Björnu Bunovi

V Norsku žil proslulý jménem Björn Buna², syn Gríma Berana, hersiho ze Sognska.

1 Ačkoli podle 96. kapitoly naší knihy byl Loft synem Orma, nikoli Fródiho. Jestliže je tato zpráva pravdivá, je jediným možným vysvětlením svazek mezi Fródim a matkou Lofta.

2 Toto příjmení znamená „Visící punčocha“. Zájemce odkazují na SAYERS, William. The Nickname of Björn buna and the Celtic Interlude in the Settlement of Iceland. *Ainm*, 1996-97, 7, 51-66.

Grímova matka byla Hervör, dcera Thorgerdy, dcery Eylaugiho, sognského hersiho.

Od Björna pochází téměř všichni významní lidé na Islandu. Za ženu měl Vélaugu a spolu měli tři syny. Ketila Noska, Hrappa a Helgiho. Byli to skvělí lidé a o jejich potomcích je v této knize mnoho věcí povězano.

O Thórdu Bradáčovi

Žil muž jménem Thórd Bradáč, který byl synem Hrappa, syna Björna Buny. Thórd měl za ženu Vilborgu, dceru Ósvaldovu. Jejich dcera slula Helga, která měla za muže Ketilbjörna Starého.

Thórd odplul na Island a zabral zde na Ingólfovu radu zemi mezi řekou Úlfarsá a Leiruvágem a bydlil na Skeggjastadech. Od Thórda pochází mnoho proslulých lidí na Islandu.

11

O Hallově záboru

Žil muž jménem Hall Bezbožný a byl synem Helga Bezbožného. Ani jeden nechtěl obětovat a oba věřili ve svou vlastní moc.

Hall odplul na Island a na Ingólfovu radu zabral zemi od Leiruvágu po řeku Mógilsá. Bydlil na Múlu. Hallovým synem byl Helgi, jehož ženou byla Thuríd, dcera Ketilbjörnova, a jejich synem byl Thórd z Álfsnesu, který měl za ženu Gudný, dceru Hrafnkelovu.

Kterak byl Ketil Nosek vyhnán ze země

Harald Krásnovlasý trýznil přes moře západ, jak se praví v sáze o něm¹. Dobil celé Jižní ostrovy tak daleko na západě, jako ještě žádný norský král před ním.

Ale když odplul na západ, vtrhli na ostrovy vikingové, Skotové a Irové. Široko daleko tam trýznili a plenili.

A když byl o tom král Harald spraven, poslal na západ Ketila Noska, syna Björna Buny, aby ostrovy opět získal. Ketil měl za ženu Yngvildu, dceru Ketila Berana, hersiho z Hringaríku, a jejich syny byli Björn Východ'an a Helgi Bjóla. Aud Hloubavá a Thórunn Rohatá byly jejich dcerami.

Ketil odplul na západ a za sebe v Norsku ustanovil svého syna Björna. Ketil dobyl celé Jižní ostrovy a učinil se nad nimi pánem, ale neplatil z nich žádné poplatky králi, jak bylo umluveno. Načež král zabavil jeho majetky a vyhnal jeho syna Björna.

Řeč o Helgu Bjólovi

Helgi Bjóla, syn Ketila Noska, odplul z Jižních ostrovů na Island. Strávil první zimu u Ingólfa a zabral na jeho radu celou část Kjalarnesu, která leží mezi Mógilsá a řekou Mýdalsá. Bydlil v Hofu. Jeho syny byli Hrapp Bojovný a Kollsvein, otec Eyvinda Záštiny, otec Kollsveina, otec Thorgerdy, matky Thóry, matky Ögmunda, otec biskupa Jóna Svatého.

12

O Örlygovi

Örlyg slul syn Hrappa, syna Björnova, a byl vychováván svatým biskupem Patrekem na Jižních ostrovech². Zatoužil jet na Island a požádal biskupa, aby nad ním bděl. Biskup ho zaopatřil dřevem na kostel, železným zvonem, mešní knihou a posvěcenou zeminou, která měla být usazena pod rohové sloupy. Poradil mu zabrat zemi tam, kde z moře spatří dvě hory, a zabydlet se pod jižnější horou. V obou horách má být údolí, a tam má Örlyg vystavět

1 *Sága o Haraldu Krásnovlasém*, kap. XXII.

2 Zde se jedná se o anachronismus, téměř jistě záměrný. Svatý Patrik, žijící v 5. stol., byl biskup, který přinesl do Irska křesťanství.

hospodářství, nechat postavit kostel a zasvětit ho svatému Kolumbovi¹.

S Örlygem byl v lodi jeho pobratim, jenž slul Koll, a dalším mužem byl Thórólf Vrabc, třetím Thorbjörn Žábry a jeho bratr Thorbjörn Chaluha, kteří byli syny Bödvara Lysého.

Örlyg a jeho lidé pak vypluli na moře. Cesta byla těžká a oni nevěděli, kam plují. Tu poprosil Örlyg biskupa Patreka o příplutí k zemi se slibem, že místo, kam přípluje, pojmenuje po něm. Od té doby byli jen krátkou chvílí na moři, než spatřili zemi, a přistáli k zemi ze západu. Přibyli na tom místě, které se nazývá Örlygshöfn a fjord odtud natažený nazvali Patreksfjordem. Ale Koll vzýval Thóra. V bouři se rozdělili a on dorazil na místo, které se jmenuje Kollsvík a se svou lodí tam ztroskotal. V Örlygshöfnu byli přes zimu, a na jaře vybavil Örlyg loď. Jeho posádka tam však zabrala zemi, o níž bude ještě povězeno.

Örlyg plul na západ k Bardu a když přišel na jih do fjordu kolem Snaefellsjökulu, spatřil dvě hory a v každé údolí. Železný zvon přepadl přes palubu a potopil se. Örlyg našel v horách ono místo, které mu bylo určeno.

Pokračoval pak směrem k jižní hoře, kde je Kjalarnes, ale zde se již usadil jeho bratranec Helgi. A když vpluli do fjordu a zabrali tu zemi, která se dnes nazývá Sandvík na Kjalarnesu, našli zde železný zvon zamotaný v hromadě mořských řas.

Örlyg strávil první zimu u Helga, ale na jaře zabral na Helgovu radu zemi od Mógilsá k potoku Ósvíflaeku a zabydlil se na Esjubergu. Nechal tam vystavět kostel, jak slíbil.

Örlyg měl mnoho dětí. Se svou ženou Hjálpou měl syna Valthjóf, který byl při příchodu na Island již dospělý, a který byl otcem Valbranda, otce Torfova. Örlyg měl později za ženu Ísgerdu, dceru Thormóda, syna Bresova. Spolu měli syna Geirmunda, otce Halldóry, kterou měl za ženu Thjóóstólf, syn Björna Zlatonoše. Synem Thjóóstólfa a Halldóry byl Thorleif, který bydlil na Esjubergu po Geirmundovi, otcí své matky. Örlygovo příbuzenstvo věřilo v Kolumba, ačkoli nebylo pokřtěno. Thorleif byl posedlý trollem, přesto však přijal křest. Z něho vzešli Esjubergové a mnoho dalších lidí.

Dcera Örlyga Starého a Ísgerdy byla Vélaug, kterou měl za ženu Gunnlaug Hadí Jazyk, syn Hrómundu z Thverárhlídy, a jejich dcerou byla Thuríd Mléčná, matka Illuga Černého z Gilsbakku.

13

Řeč o Svartkelovi

Žil muž jménem Svartkel z Katnesu², který odplul z Anglie na Island a zabral zemi do vnitrozemí mezi Mýdalsá a řekou Eilífsdalsá. Bydlil nejprve v Kidjafellu a poté v Eyru. Jeho syn Thorkel byl otec Glúma, který se před křížem modlil takto:

(1)

„Přeji dobro starým, přeji dobro mladým.“

Byl otec Thórarina, otce Glúma z Vatnlausu. Svartkelova sestra se jmenovala Arnleifa a za ženu ji měl Thórólf Otrok tužeb, otec Kleppjárna Starého z Flókadal. Jejich dcera se jmenovala Hallgerd, kterou měl za ženu Bergthór, syn Kollův.

O Valthjófovi

Valthjóf, syn Örlyga Starého z Esjubergu, zabral celý Kjós a bydlil na Medalfellu. Jeho syn se jmenoval Thorbjörn Hlava a byl otcem Hallveigy, kterou měl za ženu Thórd Jehně.

1 Sv. Kolumba (*521 - †597) byl irský misionář, jenž přinesl křesťanství mezi pohanské Pikty. V roce 563 založil klášter na ostrově Iona. V st.sk. literatuře též znám jako Kolumkilla (z st.ir. Colum Cille, „kostelní holubice“).

2 Dnešní skotský region Caithness

Toto je rod Valthýfingů. Valthjófova dcera se jmenovala Signý, po níž se nazývají Signýjarstady. Za ženu ji měl Grímkel, syn Björna Zlatonoše a jejich syny byli Hörd, který byl zabit na Geirshólmu, a Gnúp, otec Birninga, otce Gnúpova, otce Eiríka, grónského biskupa.

Dalším synem Valthófa byl Valbrand, otec Torfa, který bydlil nejprve na Mödruvellích. Valbrand a Torfi uzavřeli přátelství s Oddem z Tungy, a proto také později bydleli na Breidabólstadu v severnějším Reykjardalu. Torfi byl otcem Thorkela z ostrova Skáney, který měl za ženu Arngerdu, dceru Thorkela, syna Svartkelova.

14

O Thórim z Hvammu

Thóri z Hvammu zabral zemi mezi řekou Laxá a řekou Fossá. Bydlil ve Hvammu.

Thóri se přel s Refem Starým o krávu, které se jmenovala Brynja a je po ní pojmenováno údolí. Pásla se s čtyřiceti kusy dobytka, které všechny vzešly z ní.

Ref a Thóri spolu bojovali na Thórisholech. Thóri tam padl a s ním osm jeho mužů.

O Sölmundovi¹

Thórólf Máslo, o kterém bylo dříve napsáno, byl synem Thorsteina Malomocného, jenž byl synem Gríma, který byl po své smrti uctíván pro svou oblíbenost a lidé ho nazvali Kambanem².

Thorstein, syn Sölmunda, syna Thórólfa Másla, zabral zemi mezi řekou Botnsá a Fossá - celý Brynjudal. Měl za ženu Thorbjörgu Konvici, dceru Helga Kormorána, syna Geirleifa, který zabral Bardaströnd, a jejich synem byl Ref Starý, který bydlil na Múlu v Brynjudalu. Od něho pochází Bryndalané. Ref měl dceru Halldóru, jež měl za ženu Sigfús, syn Gríma z Ellidi, a spolu měli dceru Thorgerdu, matku Sigfúse, otce Saemunda Moudrého.

Nyní byli vypovězeni lidé, kteří měli své dvorce v Ingólfově půdě západně od jeho hospodářství.

Žil muž jménem Ávang, rodem Ir, který jako první bydlil v Botnu.

Tehdy tam byl tak široký les, že z tamějšího dřeva postavil mořskou loď a naložil ji v místě, které se dnes nazývá Hladhamar.

Jeho syn Thorleif byl otec Thurídy, kterou měl za ženu Thormód z Álftanesu, syn Thjósta a Idunny, dcery Gnúpa z Moldy.

Syn Thormóda byl Börk, otec Thórdara, otce Auduna z Brautarholtu.

Kolgrím Starý, syn hersiho Hrólfá, zabral zemi podél moře od Botnsá k řece Kalmansá. Bydlil na Ferstikle.

Za ženu měl Gunnvaru, dceru Hródgeira Moudrého. Jejich synem byl Thórhalli, jenž byl otcem Kolgríma, otce Steina, který byl otcem Kvista, od kterého pochází Kvistlingové. Dcerou Kolgríma Starého byla Bergthóra, kterou měl za ženu Ref z Brynjudalu.

15

Bresovi synové Thormód Starý a Ketil odpluli z Irska na Island a zabrali všechny Akranes ležící mezi řekami Örridaá a Kalmansá. Byli to Irové. Kalman, po němž se nazývá řeka Kalmansá, byl rovněž Ir a bydlil jako první na Katanesu.

Tito bratři si zemi mezi rozdělili tak, že Thormód dostal půdu ležící na jih od Reynu a ke Kalmansá a bydlil na Vnější Hólmu. Jeho bratr Ketil dostal zemi ležící na západ od Reynu a severně od Akrafellu po Örridaá. Synem Thormóda Starého byl Bersi, jenž byl otcem

1 Zde jsem nechal název kapitoly z C, ačkoli obsahuje jen jednu zmínku o Sölmundovi.

2 Podle *Ságy o faerském lidu*, kap. I, tento Grím objevil Faerské ostrovy: „Žil muž jménem Grím Kamban, který se jako první zabydlil na Faerech.“ Příjímí Kamban není severského původu, pochází nejspíše z gaelštiny.

Thorgesta, otce Starriho z Hólmu, který byl otcem Knötta, jenž měl dceru Ástrídu, kterou si vzal za ženu Klaeng, syn Snaebjörna, jenž byl synem Orma z Höfnu. Dcerou Thormóda Starého byla Geirlaug³, matka Odda z Tungy.

Synem Ketila, syna Bresova, byl Jörund Křesťan. Bydlil na Jörundarholtu, kde se dnes říká Na Gardech. Až do smrti byl dobrým věřícím a ve stáří se věnoval poustevnictví. Jeho synem byl Klepp, otec Einara, otce Narfova. Dalším synem Kleppa byl Hávar, otec Thorgeirův.

Bresův syn Ketil měl dceru Ednu, která byla provdána v Irsku za muže, který se jmenoval Konál. Jejich synem byl Ásólf Alskik, který v tomto čase vyplul z Irska na Island a dorazil na východ do Ústí ve Východních fjordech. Byl příbuzný Jörunda z Gardaru. Byl dobrým křesťanem a zavrhoval jakékoli styky s pohany a nepřijal by od nich pokrmu.

Jel s jedenácti druhy na východ, dokud nedospěl ke stavení Thorgeira Hördalandského, jež leželo na Holtu pod Eyjafjöllu. Postavil si tam stan. Tři jeho společníci tam onemocněli a zemřeli. Thorgeirův syn kněz Jón, otec Gríma z Holtu, našel jejich kosti a přenesl je ke kostelu.

Později si Ásólf postavil dům na místě, kde je dnes na Východnějším Ásólfsskálu roh kostela. Učinil tak na radu Thorgeira, protože Thorgeir jej nechtěl mít poblíž svého domu.

16

Ásólf nikoho nenavštěvoval. U jeho hospodářství protékala jedna řeka, která byla na počátku zimy plna ryb. Když pak lidé chtěli vidět, jaké zásoby vlastní, viděli v domě velké množství ryb. Thorgeir Ásólovi sdělil, že se usadili na jeho lovišti. Zmizely ale všechny ryby z potoka, když je lidi chtěli chytat. Ásólf se přestěhoval do Midskálu k další řece a žil tam. Řeka se nazývá Írá, protože to byli Irové. A když šli lidé k této řece, byla tak plna ryb, že lidé mínili, že nikdy neviděli většího divu. Ale když o tom byli lidé z okolí uvědomeni, zahnali Ásolfa pryč a nedovolili mu dopřát si tohoto požehnání. Šel pak k Západnější Ásólfsskále a vše se přihodilo stejným způsobem. Hospodáři jej prohlásili za čaroděje, ale Thorgeir řekl, že věří, že je dobrým člověkem. Na jaře Ásólf odešel pryč na západ na Akranes, aby vyhledal svého příbuzného Jörunda, a ten mu nabídl, aby zůstal s ním, ale Ásólf řekl, že si nepřeje bydlet u jakýchkoli lidí.

Jörund mu pak nechal postavit co nejniterněji v Hólmu dům. Měl pro něj živobytí a byl tam, jak dlouho žil. Když zestárl, stal se poustevníkem. Na Hólmu byl pochován a na jeho hrobu dnes stojí kostel. Je nazýván nejsvatějším mužem. Jeho synem byl Sölvi, otec Thórhildy, kterou měl za ženu Brand, syn Thorgríma, syna Kjallakova. Synem Brand a Thórhildy byl Thorleif, otec Bárda, jenž měl dceru Jófrídu, kterou si vzal Árni, syn Torfův, a měli spolu dceru Helgu, jež měl za ženu Arngrím, syn Gudmundův.

A když na Hólmu bydlíval Halldór, syn Illuga Ryšavého, měla jedna žena, která dojíla krávy, ve zvyku sušit si své nohy na té mohyle, která byla navršena na Ásólfově hrobě. Jednou se jí zdálo ve snu, že ji Ásólf plísnil proto, že si své špinavé nohy sušila na jeho domě, „a budeme smířeni“, pravil, „pokud o tomto snu povíš Halldórovi.“

Žena mu sen pověděla, ale Halldór mu věnoval málo důležitosti a nevšímal si jí.

A když biskup Hróddólf odjel z Bae, kde strávil devatenáct let¹, nastoupili za něj tři mniši. Jednomu se zdálo, že s ním Ásólf rozmlouvá:

„Pošli svého čeledína k Halldórovi z Hólmu a kup od něj tu mohylu, která leží na cestě do kravína, a dej mu za ní marku stříbra.“

Mnichové tak učinili a čeledín mohylu koupil. Později tam vykopal díru a našel lidské

3 V S jako Thorlaug.

1 Stejnou zmínku o zahraničním biskupu Hróddólovi obsahuje i VIII. kap. *Knihy o Island'anech*. Podrobnější zprávu však podává v kap. III dílo *Buditel hladu*, v němž je označen jako Rúdólf. Říká totiž, že „čtvrtým byl Rúdólf, jehož někteří lidé jmenují jako Úlfa, a který pocházel z Rouenu z Anglie.“ V době zápisu tohoto díla tvořila Normandie a Anglie jedno království.

ostatky. Vzal je a odjel s nimi domů.

Nejbližší noc poté se Halldórovi zdálo, že za ním Ásólf přišel a řekl, že mu vyletí oči z důlků¹, pokud nekoupí jeho kostru za takovou cenu, jako ji prodal. Halldór Ásólfovu kostru koupil a nechal vyrobit dřevěnou schránku, na niž postavil oltář.

Halldór poslal svého syna Illuga do ciziny, aby dovezl dřevo na stavbu kostela. A když se vrátil, připlul mezi Reykjanesem a Snjófjallnesem. Zakázal svým lodníkům, aby zabírali zemi, kterou chtěl pro sebe. Vynesl všechno dřevo přes palubu a chtěl odejít tam, kam si přál Ásólf, ale posádka Norů² odešla na západ do Vadilu. A o tři noci později dorazil ke břehu Kirkjusand na Hólmu padlý strom. Na Raufarnes na Blatech dorazily stromy dva. Halldór nechal postavit kostel o délce třiceti loktů s širokou střechou a zasvětil jej při jméně božím Kolumbovi.

17

Žil muž jménem Beigan, který zabral zemi v Ketilově půdě od řeky Berjadalsá po Örridaá. Bydlil na Beigansstadech.³

Finn Bohatý, syn Halldóra, syna Högnova, vyplul ze Stafangeru na Island. Za ženu měl Thorvaru, dceru Thorbjörna z Mossfelli, syna Hradova. Zabral zemi od jihu od Laxá po Kalmansá a bydlil na Midfelli. Jeho synem byl Thorgeir, otec Jósteina, otec Thóruny, matky Gudrúniny, matky Saemunda, otce biskupa Branda.

Thórunnin syn byl Skeggi ze Skógů, který byl otec Styrmiho a Bolliho ze Skógů.

Hallkel, který zabral břeh Hvítá, bydlil prve na v Hallkelstadu na Akranesu, dokud ho odtud nevyhnali synové Bersa. Ale když se sem vrátil pro svůj dobytek, který sem nehnán přišel na pastvu, byl ubit a pochován.

Orm z Höfnu zabral zemi u moře od Melahverfu po Örridaá a Laxá, do vnitrozemí po řeku Andakílsá a bydlil na Höfnu. Jeho syn byl Thorgeir Rozseklá tvář, otec Thóruny, matky Thórunniny, matky Jósteina, otce Sigurda, otce Björnhedinova.

Orm z Höfnu je pochován na výběžku, který leží před hospodářstvím v Höfnu, kde zabral svoji zemi. Thorgeir Rozseklá tvář býval družníkem krále Hákona, Adalsteinova odchovance. Král byl připraven na cestu do Bjarmalandu⁴, když k nim dorazil Harald s velikým šikem. Thorgeir tehdy pronesl toto:

(2)⁵

„Na sever, náš vládče,	vlnami po člunech
se tvým rekům zběhlým	zbabělé zdá zběhnout,
jeda sem hladinou	Harald s množstvím lodí.
Do dlaně sám dodám	dřevěný kryt v řezbě.“

1 Zdá se, že jde o určitý slovní obrat, jehož význam dnes neznáme.

2 Dle st.sk. lit.se zdá, že Islandčané označovali všechny nově přichozí ze Skandinávie jako Východany (st.sk. *austmenn*). Je možné, že takto jmenovali pouze Nory, a podle starších českých překladů činím stejným způsobem. Přijmí Východan však nechávám v této formě. Naopak Západany (st.sk. *vestmenn*) byli označováni ti lidé, kteří na Island dorazili z Anglie či Irska.

3 Jména Gufi Starý, Gufi Ketilsson či Gufa, vyskytující se v mnoha verzích, odkazují na Ketila Páru, proto přesouváme všechny zmínky o něm do kap. 45.

4 Podle současných názorů je touto zemí poloostrov Kola či okolí Bílého moře.

5 Vyskytuje se pouze v E a F. Nad touto slokou se musíme pozastavit, protože je obsažena i *Sáze o Hákonovi Dobrém*, kap. XXVIII. Tam je však připsána autorovi Eyvindu Finnssonovi, řečenému Kaziskald. Proč je zde za autora označen Thorgeir, nedokáží objasnit, ale ví se, že Eyvind rád vykrádal poezii, čímž získal svůj přídomek.

Thorgeir ve Fitjách¹ utržil ránu do líce a získal velkou známost.

V púdě Finna a Orma bydlili dva bratři, Hródgeir Moudrý v Saurbae a Oddgeir v Leife. A Finn s Ormem pak koupili zemi jinde, protože mínili, že je tam těsno.

Hródgeir a jeho bratr pak zabrali zemi ve Flóe, kraji Hraungerdingahrepp, a Hródgeir bydlil v Hraungerdu a Oddgeir v Oddgeirshólmu a za ženu měl dceru Ketila Páry.

18

Žil muž jménem Úlf, syn Bjálfa Vilného a Hallbery, dcery Úlfa Neohroženého z Hrafnisty. Úlf měl za ženu Salbjörgu, dceru Káriho z Berdly, a říkalo se mu Kveldúlf². Jejich syny byli Thórólf a Skallagrím.

Král Harald Krásnovlasý nechal ubít Thórólfa na severu v Álostu na Sandnesu kvůli pomluvám Hildirídných synů a král pak nechtěl učiniti za zabití žádné narovnáni.

Grím a Kveldúlf vybavili obchodní loď a zamýšleli plout na Island, protože byli zpraveni, že tam dlel jejich přítel Ingólf. K plavbě na moře se chystali na břehu v Sólundech. Vzali tam onu loď, kterou Harald král nechal vzít Thórólfovi, když se jeho lidé právě vrátili z Anglie, a ubili tu Hallvarda Prudkého a Sigtrygga Rychlého, kteří tento čin přivodili. Zabili tam také syny Guttorma, syna Sigurda Jelena, králova bratrance, a všechnu jejich posádku kromě dvou lidí, které nechali, aby pověděli královi tyto zvěsti. Připravili obě lodě na cestu na Island a obstarali třicet lidí na loď. Kveldúlf řídil tu loď, která byla ukořistěna.

Grím Háleyžský, syn Thóriho, syna Gunnlaugova, syna Hrólfova, syna Ketila Kjölfara³, byl velitelem s Kveldúlfem v té lodi, kterou řídil. Na moři o sobě vzájemně věděli.

A když byli daleko na moři, Kveldúlf onemocněl. Požádal, aby pokud zemře, vyrobili truhlu pro jeho tělo a prosil, aby řekli jeho synu Grímovi, by zřídil hospodářství tam, kam přijde jeho truhla k zemi, pokud tak bude souzeno. Kveldúlf poté zemřel a jeho truhla byla hozena přes palubu.

Grím a jeho lidé zamířili na jih do země, protože jim bylo řečeno, že se Ingólf usadil v zemi na jihu. Plavili se na západ kolem Reykjanesu a zamířili pak do fjordu. Lodě se tam rozdělily, takže navzájem nevěděli o té druhé nic. Grím Háleyžský a jeho lidé propluli celým fjordem, dokud neprošli všemi úskalími, a spustili pak kotvu. A když nastal příliv, plavili se nahoru do nějakého ústí a vedli loď vzhůru, až kam bylo možno. Tato řeka se dnes nazývá Gufá. Vyložili tam svůj náklad.

A když prohlíželi zemi, ušli neveliký kus cesty od lodi, než našli Kveldúlfovu truhlu vyplavenou v jednom zálivu. Vzali ji tedy na mys, který se tam rozkládal, a narovnali na ni kamení.

19

Skallagrím připlul k zemi na to místo, kterému se dnes říká Knarrarnes a leží na Blatech. Poté se jal prohlížet zemi a zřel tam veliké bažiny a rozlehlé lesy táhnoucí se daleko mezi horami a pobřežím.

A když šli dovnitř podél fjordu, přišli tam na mys, na kterém našli labuť a nazvali jej proto Álftanes.

Neustali ve své cestě, dokud nenalezli Gríma Háleyžského. Ten řekl Skallagrímovi vše o své cestě a také, jaká slova mu poslal Kveldúlf. Skallagrím se šel podívat, kam připlula truhla k zemi, a zdálo se mu, že by odtamtud nebylo daleko k místům, kde by si mohl vystavit dobré hospodářství.

1 Bitva u Stordu ve Fitjách se odehrála roku 961. Na krále Hákona Dobrého (* cca 920) zaútočili jeho synovci, synové Eirika Krvavé sekery, a přestože Hákonovo vojsko zvítězilo, panovník byl smrtelně raněn.

2 Neboli Večerní Úlf. Svůj přídomek si vysloužil tím, že s ním večer bylo složité mluvit a chodil brzy spát. Srv. *Sága o Egilovi, synu Skallagrímově*, kap. I.

3 Příjímí *kjölfari* znamená „ten, který cestuje u kýlů“, čili navigátor.

Skallagrím tam přečkal tu zimu, během které připlul na Island, a poté prohlédl celý kraj. Zabral zemi směrem k moři až k Selalónu a horem k Borgarhraunu a na jih k Hafnarfjallu a všechen ten kraj, který toky vod omezují až k moři. Vybudoval hospodářství u zálivu toho, kam přišla Kveldúlfova truhla k zemi, a nazval ho Borg, načež nazval fjord Borgarfjord. Potom rozdělil kraj svým přátelům, a mnoho lidí zde pak zabralo půdu na jeho radu.

Skallagrím dal Grímovi Háleyžskému půdu na jižní straně fjordu mezi Andakílsá a řekou Grímsá. Bydlil na Hvanneyru. Jeho syn slul Úlf, otec Hrólfa z Geitlandu.

Žil muž jménem Thorbjörn Černý, který zakoupil od Orma z Höfnu zemi od Selaeyru a nahoru k Fossá. Bydlil na Skeljabrecce. Jeho syn byl Thorvard, který měl za ženu Thórunnu, dceru Thorbjörna z Arnarholtu, a jejich syny byli Thórarin Slepý a Thorgils Tetřeví skald, který pobýval s Óláfem Kváranem v Dyflinu.

Björn Zlatonoš zabral nejjížněji Reykjardal a bydlil v Gullberastadech. Jeho synem byl godi Grímkel z Bláskógu a za ženu měl Signý, dceru Valbranda, syna Valthjófova, a jejich synem byl Hörd, který byl předákem lidí z Hólmu. Björn Zlatonoš měl za ženu Ljótunnu, sestru Kolgríma Starého. Svarthöfði z Reydarfelli byl jejich dalším synem, a měl Thurídu, dceru Odda z Tungy, a měli dceru Thórdís, která měla za muže Gudlauga Bohatého. Tjóstólf byl třetí Björnův syn, čtvrtým byl Geirmund.

Thorgeir Meldún dostal od Björna všechnu zemi nad Grímsá. Bydlil na Tungufellu. Za ženu měl Geirbjörgu, dceru Báلكa z Hrutafjordu, a jejich synem byl Véleif Starý.¹

20

Žil muž vznešeného původu jménem Óleif Jílec, který svou lodí připlul do Borgarfjordu. Strávil první zimu se Skallagrímem a zabral na jeho radu zemi mezi Grímsá a řekou Geirsá a zabydlil u potoku Varmalaeku. Jeho syny byli Ragi z Laugardalu a zákonopravce Thórarin, který měl za ženu Thórdísu, dceru Óláfa Vlčka. Měli dceru Vigdídu, kterou měl za ženu Stein, syn Thorfinnův. Synem Ragiho byl Gudthorm, otec Gunnvary, matky Thórný, matky Thorláka, otce Rúnólfa, otce biskupa Thorláka.

Ketil Mžoural a Geir, jeho syn, připluli na Island a byli první zimu se Skallagrímem. Geir si pak vzal Thórunnu, Skallagrímovu dceru.

A následující jaro jim Grím vykázal pozemky a oni je zabrali od řeky Flókadalsá po řeku Reykjadalsá. A pak také všechen klín země vzhůru k rokli Raudagilu a všechen Flókadal nad stráněmi.

Ketil bydlil v Thrándarholtu a to místo, kde bydlil, se pak od něj nazývá Blundsvatn. Jeho syn Geir Bohatý bydlil na Geirshlídě a měl druhé hospodářství na hořejších Reykjách. Jeho syny byli Thorgeir Mžoural, Blundketil a Svardkel z Eyru. Geirovou dcera byla Bergdís, kterou měl za ženu Gnúp z Hrísu, syn Flokův. Toho rodu byl také Thórodd Hrísablund.

Žil proslulý muž jménem Odd Nemocný, který zabral nejsevernější část Reykjadaldu a celý pruh země mezi řekami Reykjadalsá a Hvítá a vzhůru k rokli Deilargilu. Jeho synem byl Önund, který měl za ženu Thorlaugu, dceru Thormódovu. Jejich synem byl Odd z Tungy, který bydlil na Breidabólstadu.

Önund Širokovousý byl syn Úlfa, syna Úlfa Fitjumskegga, syna Thóriho Křičícího. Önund zabral celý klín země mezi řekou Hvítá a Reykjadalsá a bydlil na Breidabólstadu. Za ženu měl Geirlaugu, dceru Thormóda z Akranesu, sestru Bersovu, a jejich synem byl Odd z Tungy. Thórodda slula jejich dcera.

Provdala se za Torfiho, syna Valbranda, syna Valthjófova, syna Örlyga z Esjubergu, a za věno měla půlku Breidabólstadu s Hálsalandem. Své sestře Signý darovala Signýjarstad, kde pak její sestra bydlila.

¹ Tyto kompilátní věty přesouvám do kap. 45.: Floki, otrok Ketila Páry a Skorriho bratr, zabral všechen Flókadal ležící mezi řekami Flókadalsá a Geirsá. Bydlil na Hrísech a byl tam zabit.

Torfi ubil dobromady dvanáct lidí z Kroppu, a nejvíce pomáhal při zabíjení lidí z Hólmu. Byl v Hellisfitjách s Illugem Černým a knězem Sturlou, když zde bylo ubito osmnáct lidí ze Sluje. A také upálili Auduna, syna Smidkelova, v domě na Thorvardsstadech. Torfiho synem byl Thorkel z ostrova Skáney.

Odd z Tungy měl za ženu Jórunnu, dceru Helgovu, a jejich dětmi byli Thorvald, který vedl Blundketilovo upálení¹, a Thórodd, který měl za ženu Jófrídu, dceru Gunnarovu. Jejich dcerou byla Húngerð, kterou měl za ženu Sverting, syn Björna Kozla. Dcerou Odda z Tungy byla Thuríd, jež byla ženou Svarthöfðiho, Jófríd, s nímž se oženil Thorfinn, syn Thóriho Tuleně, a Hallgerð, kterou měl za ženu Hallbjörn, syn Odda z Kidjabergu. Sestra matky Odda z Tungy slula Kjölvör. Bydlila ve Kjölvararstadech. Kjölvör byla matka Thorleify, matky Thurídy, matky Gunnhildy, již měl za ženu ženu Kollu. Kjölvör měla též syna Glúma, otce Thórarina, otce Glúma z Vatnlausu.

21

Žil muž jménem Raud, který zabral nejjižnější zemi nad Raudagilem po Rokle a bydlil u Raudagilu. Jeho syny byli Úlf z Úlfsstadů a Aud z hospodářství Audsstadů severně od řeky, kde byl zabit Hörd. O tom vypráví *Sága o Hördovi, synu Grímkelově a Geirovi*².

O Grímovi

Žil muž jménem Grím, který zabral zemi nejjižněji nad Roklemi po rokli Grímsgil, u níž se usadil. Jeho syny byli Thorgils Okatý z Augastadů a Hrani z Hranastadů, otec Gríma, jenž byl nazýván Stafngrímem, a bydlil na Stafngrímsstadech, kterým se dnes říká Sigmundarstady. Naproti na sever od Hvítá stojí na břehu, tam, kde byl zabit, jeho mohyla.

O Thorkelovi

Thorkel Kornamúli zabral nejjižnější Hřbet vzhůru od potoka Kollslaeku k Deildargilu. Bydlil na Hřbetu. Jeho synem byl Thorberg Kornamúli, který měl za ženu Álöfu Ellidaskjöld³, dceru Ófeiga a Ásgerdy a sestru Thorgeira Řvouna. Jejich děti byly Eystein a Hafthóra, již měl za ženu Eid, syn Skeggův, a který později bydlil na Hřbetu. Tam zemřel Skeggi z Midfjordu a je zde u statku jeho mohyla. Další Skeggiho syn byl Koll, který bydlil u Kollslaeku. Eidovými syny byli Eystein a Illugi.

O Úlfovi

Úlf, syn Gríma Háleyžského a Bersovy sestry Svanlaugy, dcery Thormóda z Akranesu, zabral zemi mezi řekou Hvítá a jižními ledovci a bydlil v Geitlandu.

Jeho synem byl Hrólf Bohatý, otec Halldóry, kterou měl za ženu Gizur Bílý, a měli dceru Vilborgu, kterou si vzal za ženu Hjalti, syn Skeggův.

Dalším jeho synem byl Hróald, otec Hrólfa Mladého, který měl za ženu Thurídu, dceru Valthjófa, syna Örlyga Starého, a jejich děti byly Kjallak z Lundu v Sydradal, otec Kolla, otce Bergthóra. Dalším byl Sölvi v Geitlandu, otec Thórda v Reykjaholtu, otce Sölviho, otce Thórdova, otce Magnúsova, otce Thórdova, otce Helgy, matky Gudný, matky Sturlových synů Sighvata, Thórda a Snorriho⁴. Synem Sighvata byl Sturla, jehož dcerou byla Thuríd, kterou si vzal za ženu pán Rafn, a s nímž měl děti Jóna Hravrana, Hallkatlu, Valgerdu a Thorgerdu. Syny Hallkatly a Jóna, syna Pétrova, byli Sturla a Pétr. Měli také dceru Steinunnu, kterou si vzal za

1 Upálení Blundketila v domě je jedním z předním témat v *Sáze o Slepícím Thórim*. Thóri nechce dát Blundketilovi seno na zimu. Blundketil seno tak jako tak ukradne a je za to upálen zaživa. Na sněmu se pře za tento zločin ujal Thórd Bučel.

2 Dnes je tato sága známa jako *Sága o Hördovi a lidech z Hólmu*.

3 tj. štít na lodi Ellidě.

4 Učenec, předák a autor Eddy Snorri Sturluson (*1178/1179 – † 23. září 1241)

ženu Gudmund, syn Thorsteina, syna Skeggova.

Třetí syn Hrólfa byl Illugi Rudý, který první bydlil na Hraunsásu, a měl za ženu Sigrídu, dceru Thórarina Zlého, sestru Bólverka Myši. To hospodářství daroval Illugovi Bólverk, ale Illugi se pak odebral na hospodářství na Hofstadech v Reykjadal, protože lidé z Geitlandu vypomáhali na výstavbě svatyně stejnou měrou jako Odd z Tungy. Illugi potom bydlil v Hólmu na Akranesu, protože se Starrim z Hólmu vyměnil půdu, všechn majetek a ženy. Illugi se pak oženil s Jórunnou, dcerou Thormóda, syna Thjósta z Álftanesu, ale Sigríd se oběsila v chrámu, protože si nechtěla vyměnit manžely.

Hrólf Mladý dal svou dceru, kněžku Thorlaugu, za manželku Oddovi, jenž byl synem Ýry. Proto se Hrólff odebral na západ k řece Ballará a bydlil tam pak dlouho a byl nazýván Hrólffem z Ballará.

ČÁST DRUHÁ

22

Zde se počíná zábor v Západních fjordech, kde se usadili skvělí lidé.

Žil muž jménem Kalman, rodem z Jižních ostrovů, který vyplul na Island a přistál ve Hvalfjordu a usadil se u Kalmansá. Ve Hvalfjordu se utopili jeho synové. Poté zabral zemi západně od řeky Hvítá, mezi ní a řekou Fljótá, a taktéž celou Kalmanstungu. Zabral také všechnu zemi na východ směrem pod ledovce, kam až rostla tráva. Zabydlil se v Kalmanstunze. Utopil se ve Hvítá, když jel na jih k Hraunu navštívit svou milou, a jeho mohyla stojí na jižnějším břehu Hvítá. Jeho synem byl godi Sturla, který bydlil na Sturlustadech nahoře pod Tungufellem, nad Skáldskelmisdalem, a poté bydlil v Kalmanstunze.

Jeho synem byl Bjarni, který se sváčil s Hrólffem Mladším a jeho syny o Menší Meziříčí, a Bjarni pak slíbil, že přijme křesťanství. Po těchto událostech si Hvítá vytvořila to koryto, kterým teče dnes, a Bjarni získal Menší Meziříčí a vše okolo Grindu a mysu Sölmundarhöfði.

Kalmanův bratr se jmenoval Kýlan a bydlil pod Kollshamarem. Jeho synem byl Kári, který se přel s Karlim z Karlstadů, synem Konálovým a propuštencem Hrólfa z Geitlandu, o vola a ukázalo se, že patří Karlimu. Kári potom navedl svého otroka, aby Karliho ubil. Otrok jednal tak, jako by ho popadlo šílenství, a hnal se na jih na lávové pole. Karli doma seděl na prahu, když v tom mu otrok zasadil smrtelnou ránu. Kári potom otroka zabil. Thjódólf, syn Karliho, ubil na Kýlanshólmu Kýlana, Káriho syna. Poté Thjódólf upálil Káriho v domě na místě, kterému se dnes říká Brenna.

Bjarni, syn Sturlův, přijal křest a bydlil na Bjarnastadech v Menším Meziříčí a nechal tam postavit kostel.

O Hallkelovi

Žil proslulý muž jménem Thránd Nosatý a byl otcem Thorsteina, který měl za ženu Lofthanu, dceru hersiho Arinbjörna z Fjordů. Sestrou Lofthaninou byla Arnthrúd, kterou měl za ženu hersi Thóri, syn Hróaldův, a jejich synem byl hersi Arinbjörn. Matka Arnthrúdy a její sestry byla Ástríd Uhlazená, dcera Bragiho Skalda¹ a Lofthany, dcery Erpa Porobeného. Synem Thorsteina a Lofthany byl Hrosskel, který měl za ženu Jóreidu, dceru Ölviho, syna krále Finů Möttula, a jejich syn slul Hallkel.

Hrosskel odplul na Island a přišel do Grunnafjordu a nejdříve se usadil na Akranesu, kde ho ale Ketil a jeho bratr nestrpěli. Poté zabral břeh Hvítá mezi řekou Kjarrá a Fljótem. Bydlil na Hallkelsstadech, kde po něm bydlil jeho syn Hallkel, jenž se oženil s Thuridou Mléčnou, dcerou Gunnlauga z Thverárhlídy a Vélaugy, dcery Örlyga z Esjubergu.

Hrosskel dal půdu Thorvardovi, otci Smidkela, otci Thórarina a Auduna, kteří veleli lidem ze Sluje², a bydlil na Thorvardsstadech a měl celý Fljótsdal vzhůru s Fljótem.

Hrosskel dal svému lodníkovi Thorgautovi zemi dole v Sídě. Bydlil na Thorgautsstadech a jeho syny byli dva Gíslové.

Děťmi Hallkela a Thurídy byli Thórarin a Finnvard, Tind a Illugi Černý a Gríma, kterou měl za ženu Thorgils, Ariho syn. Thórarina zabil Bölverk Myš, který bydlil na

1 Bragi Starý Boddason je nejstarším doložitelným skaldem. Podle *Výčtu skaldů* skládal třem panovníkům. Je otázkou, jaké asociace ho pojí s bohem básnictví Bragim.

2 Lidé ze Sluje tvoří zápletku ve velmi pozdní *Sáze o lidech ze Sluje*. Zde je taky v VIII. kap. řečeno, že „Smidkelovi synové si postavili v Surtově jeskyni skvělou pevnost, protože měli v obrovu sílu a přízeň velkou víru. Oni a jejich muži střídavě pobývali tam a doma na Thorvardsstadech. Vlastnili velké bohatství a kromě toho vedli nákladnou domácnost s mnoha lidmi. Od té doby se jim proto říkalo lidé ze Sluje.“

Hraunsásu. Nechal tam pak postavit tvrz a řečiště pro Hvítá odklonil přes hřbet, ačkoli dříve tekla skrze Melrakkadal dolů. Illugi a Tind napadli Bölverka v tvrzi.

23

Ásbjörn Bohatý, syn Hördův, koupil zemi jižně od Kjarrá, vzhůru od potoku Sleggjulaeku k Hnitbjorgu, a zabydlil na Ásbjarnarstadech. Za ženu měl Thorbjörgu, dceru Skegga z Midfjordu. Jejich dcerou byla Ingibjörg, kterou měl za ženu Illugi Černý.

Žil muž jménem Örnólf, který zabral Örnólfsdal a Kjarradal na sever vzhůru k Hnitbjorgu.

Ketil Mžoural koupil od Örnólfa všechnu zemi k severnímu Útesu a bydlil v Örnólfsdal. Örnólf si pak postavil bydlení v Kjarradalu na místě, kterému se dnes říká Örnólfsstady. Údolí od Útesu dolů se nazývá Kjarradal, protože tam mezi Kjarrá a řekou Thverá bylo mlází a podrost, takže tam nebylo možno bydlet. Velice zámožný muž Blundketil nechal zdejší lesy široce kácet a zabydlil se zde.

Hrómund slul bratr Gríma Háleyžského, syna Thóriho, syna Gunnlaugova, syna Hrólfova, syna Ketila Kjölfara. Hrómund přistál se svou lodí ve Hvítá a zabral Thverárdal a Thverárhлід dolů po Hallarmúli k Thverá a bydlil na Hrómundarstadech, kde je to dnes zváno Na Karlsbreccu. Jeho synem byl Gunnlaug Hadí jazyk, který bydlil na Gunnlaugsstadech jižně od Thverá. Jak již bylo dříve napsáno, měl za ženu Vélaugu, dceru Örylga z Esjubergu, a jejich dcerou byla Thuríd, matka Illuga Černého, otce Hermundova, otce Hreinova, otce Styrmiho, otce Hreinova. Ten byl otec Valdísy, matky Snorriho z Mel, otce Hallbery, již měl za ženu Markús, syn Thordův.

Jeden Hrómundův lodník se jmenoval Högni a bydlil na Högnastadech. Jeho synem byl Helgi z Helgavatnu, otec godího Arngríma, který byl při Blundketilově upálení. Högni byl bratr Finna Bohatého.

Dva bratři Ísleif a Ísröd zabrali zemi dolů od Sleggjulaeku mezi řekou Örnólfsdalsá a Hvítá, nejseverněji dole k potoku Raudalaeku, nejj jižněji dole k Hördahólu. Ísleif bydlil na Ísleifsstadech a Ísröd na Ísrödarstadech a měl zemi na jih při Hvítá, a byl otcem Thorbjöna, otce Ljóta z Veggů, který padl v Bitvě na vřesovišti¹.

O Ásgeirovi

Hrómundův lodník se jmenoval Ásgeir a bydlil v Hamru nad Helgavatnem. Za ženu měl Hildu Hvězdu, dceru Thorvalda, syna Thorgríma Poloslaného. Jejich synem byl Steinbjörn Silný či Velkosečný a Thorvard, otec Mavy, kterou měl za ženu Griflu. Třetím byl Thorstein a čtvrtým Helgi, otec Thórda, otec Helga Skalda².

24

O Arnbjörze

Žila žena jménem Arnbjörg a bydlila na potoce Arnbjargarlaek. Jejimi syny byli Eldgrím, který bydlil v šíji nad Arnbjargarlaekem na Eldgrímsstadech, a Thorgest. Ten utřil smrtelnou ránu, když bojoval s Hranim na místě, kterému se dnes říká Hranafall.

Žila žena jménem Thórunn, která bydlila na Thórunnarholtu a vlastnila zemi dolů k potoku Vídilaeku a vzhůru k mezi její sestry Thurídy Věstkyně, která bydlila v Gröfu. Po ní má název hlubina Thórunnarhyl v Thverá a pochází od ní lidé z Hamaru.

1 Bitva na vřesovišti (st.sk. *Heiðarvíg*) byl válečný konflikt mezi lidmi z Borgarfjordu a lidmi z okolí Húnavatnu. Odehrála se v roce 1014 na Dvoudenní pláni a vypráví o ní *Sága o bitvě na Vřesovišti*. Jednalo se zřejmě o jednu z největších událostí, které se do té doby na Islandu udály, protože *Sága o Gunnlaugovi Hadím jazyku* v kap. XI zdůrazňuje, že sněm při souboji Gunnlauga s Hrafnem byl třetí s nejvyšší účastí, hned po sněmech sjednaných po upálení Njála po bitvě na Vřesovišti (přičemž tento sněm měl účast největší).

2 Protagonista *Ságy o skaldu Helgovi*.

Thorbjörn, syn Arnbjörna, syna Óleifa Krkatého, byl bratrem Lýtinga z Vápnafjordu. Thorbjörn zabral Stafaholtstungu mezi řekou Nordrá a Thverá a bydlil na Arnarholtu. Jeho synem byl Teit z Stafaholtu, otec Einara a Thorvalda, otce Thorkatly, kterou měl za ženu Hyrning, syn Kleppjárnův.

O Thorbjörnu Lysině

Thorbjörn Lysina zabral zemi v Nordrárdalu jižně od řeky nad Krókem a taktéž celý Hellisdal. Bydlil na Blesastadech. Jeho synem byl Gísli z Mel z Hellisdalu a po něm se nazývá jezero Gíslavatn. Dalším synem Thöbjörna Lysiny byl Thorfinn z Thorfinnsstadu, otec Thorgerdy Heidarekkji¹, matky Thórda Erry, otce Thorgerdy, matky Helga z Lundu.

O Geirmundovi

Geirmund, syn Gunnbjörna Stvúry, zabral klín země mezi Nordrá a řekou Sandá. Bydlil v Tunze a jeho synem byl Brúni, otec Thorbjörna ze Steinu, který padl v Bitvě na vřesovišti.

Sanddal a Mjóvald zabral Örn Starý a rovněž Nordrárdal dolů od Króku po Arnarbaeli. Bydlil na Háreksstadech.

O Björnu Ryšavém

Björn Ryšavý zabral Bjarnardal a všechna údolí, která odtamtud vychází. Jako první muž na Islandu tavil železnou rudu, a proto se mu říkalo Björn Ryšavý². Vlastnil statek v Dalsmynnu, další hospodářství měl pod Maelifellsgilem a další níže v kraji, o němž je napsáno.

Karl zabral Karlsdal ležící nad Hreduvatnem. Bydlil pod Karlsfellem a jeho země se rozprostírala pod Jafnaskardem až ke Grímově mezi.

O Grísovi a Grímovi

Skallagrím propustil otroky se jmény Grís a Grím, jimž dal půdu vzhůru proti hoře. Gríse obdaroval Grísartungou a Grímovy dal Grímsdal.

25

Žil muž, syn Báлка z Hrutafjordu, syna Blaeingova, jménem Bersi Bezbožný, který zabral celý Langavatnsdal a usadil se tam na Torfhvalastadech. Jeho sestrou byla Geirbjörg, kterou měl za ženu Thorgeir z Tungufellu. Jejich synem byl Véleif Starý. Bersi Bezbožný se oženil s Thórdísou, dcerou Thórhadda z Hítardalu, a přijal s ní Hólmsland. Jejich synem byl Arngeir, otec Björna, hítaldského hrdiny³.

Jeden ze Skallagrímových propuštěnců se jmenoval Sigmund. Skallagrím mu daroval zemi mezi řekou Gljúfurá a Nordrá. Než se Sigmund odebral na Munadarnes, bydlil v Hauzích. Po něm jest pojmenován Sigmundarnes.

Björn Ryšavý koupil od Skallagríma zemi mezi Gljúfrá a Gufá a bydlil na Rauda-Bjarnarstadech nad Eskiholtem. Jeho syny byli Thorkel Hadr ze Skardu, Thorgeir Plejtvák, Helgi z Hvammu a Gunnvald, otec Thorkela, který měl za ženu Helgu, dceru Thorgeira z Vídimýru. Thorkel Hadr byl otec Thormóda, který složil o godim Snorrim báseň *Hrafnsmál*⁴.

Thorbjörn Křivoprstý a Thórd Churavec sluli dva bratři, kterým dal Skallagrím zemi na západním břehu Gufá. Thorbjörn bydlil na Hólech a Thórd na Beigaldu.

1 tj. Vdovy z vřesoviště.

2 Seveřané sbírali železnou rudu v bažinách, anebo ji vytavovali z hornin, které byly díky přítomnosti železa zbarveny dočervena. Proto je etymologická spojitost mezi slovy *rauða* (červeň) a *raudí* (železná rudu).

3 Protagonista *Ságy o Björnovi, hítardalském hrdinovi*.

4 Godi Snorri Thorgrímsson (*961 - †1031) byl ve své době právní autorita, považován za jednoho z nejmoudřejších lidí na Islandu. *Hrafnsmál*, čili *Havraní píseň*, se nám dochovala v *Sáze o lidech z Eyru*.

Thórimu Obrovi, Thorgeiru Dlouhánovi a jejich sestře Thorbjörze Húlce dal Skallagrím zemi vzhůru podél západního břehu řeky Langá. Thóri bydlil na Thursstadech, Thorgeir na Jardlangstadech a Thorbjörg v Stangarholtu.

Žil muž jménem Áni, kterému dal Grím půdu dolů podél Langá, mezi ní a potokem Háfslaekem a bydlil na Ánabrece. Jeho synem byl Önund Bystrozraký, otec Steinara a Dally, matky Kormákovy⁵.

Skallagrímovu synu Thórólfovi nosil praporec muž, který se jmenoval Thorfinn Prudký. Skallagrím za něj provdal svou dceru Saeunnu a dal mu zemi podél Langá směrem k moři k potoku Leirulaeku a vzhůru k hoře. Bydlil na Fossu. Jejich dcerou byla Thórdís, matka Björna, hítalského hrdiny.

Žil muž, otec Bery, kterou měl za ženu Skallagrím, jménem Yngvar. Skallagrím mu dal mezi Leirulaekem a Straumfjordem. Usadil se na Álftanesu. Jeho další dcerou byla Thórdís, kterou měl za ženu Thorgeir Jehně z Lambastadů, otec Thórda, kterého otroci Ketila Páry upálili v domě. Syn Thórda byl Lambi Silný.

Žil muž jménem Steinólf, který se svolením Skallagríma zabral celé údolí Hraundal z obou stran ležící mezi řekami Álftá a Hítá a vzhůru po řeku Grjótá. Bydlel v nejjiznějším Hraunadal. Byl otcem Thorleifa, od kterého pochází Hraundalané. Steinólfova dcera se jmenovala Thórunn a za ženu ji měl Thorbjörn, syn Vífilův. Spolu měli dceru Thorgerdu, matku Ásmunda, otce Sveinbjörnova, otce Odda, jenž měl za dceru Gróu, matku Odda z Álftanesu.

Thórhadd, syn Steina Mnohoplavného, syna Vígbjódova, syna Bödmóda z Búlkarúmu, zabral Hítardal k Grjótá od jihu, západně k řece Kaldá a mezi řekou Hítá a Kaldá dolů k moři. Jeho synem byl Thorgeir, otec Hafthóra, otce Gudný, matky Thorláka Bohatého, jenž byl otec Thorleifa Rejpala, otce Thorleikova, otce Ketilova. Tento Ketil měl dceru Valgerdu, která byla matkou Narfových synů Thorláka a Thórda. Syny Thorgeira byli Grím ze Skardu, Thórarin, Finnboji, Eystein, Gest a Torfi.

Thorgils Knoflík, propuštěnec Kolliho, syna Hróaldova, zabral Knappadal. Jeho syny byli Ingjald, Thórarin a Thóri z Akru, který vlastnil půdu mezi Hítá a řekou Álftá a vzhůru k mezi Steinólfově.

Thóriho synem byl Thránd, který měl za ženu Steinunnu, dceru Hrúta z Kambsnesu. Jejich syny byli Thóri a Skúm, otec Torfa, otce Tannova. Jeho synem byl Hrút, který měl za ženu Kolfinnu, dceru Illuga Černého. Nyní byli vypovězeni ti lidé, kteří bydlili v zemi zabrané Skallagrímem.

26

O Thórim Tuleni

Žil muž, bratr Ása Medvěda, jménem Grím, syn Ingjalda, syna Hróalda z Haddingjadal. Odplul na Island vyhledat si zde půdu a plul na sever od země. Byl přes zimu na ostrově Grímsey ve Steingrímsfjordu. Jeho žena slula Bergdís a jejich syn Thóri.

Grím na podzim vesloval se svými čeledíny na ryby a chlapec Thóri ležel na přídí v tuleni kůži, která byla na týle protažená. Grímovi při lovu bral mořský trpaslík¹, a když byl vytažen na hladinu, otázal se Grím:

„Jaký předpovídáš, že nás stihne osud? Nebo víš, kde se usadíme na Islandu?“

„Nemám zapotřebí ti věštit,“ odvětil trpaslík, „spíše však chlapeci, který leží v tuleni kůži. On se tu usadí a zabere zemi, kde tvá klisna Skálm lehne pod svým nákladem.“

Více slov od něj nedostali. A poté v zimě vyplul Grím a jeho lidé s tím, že zůstal chlapec na zemi. Celá posádka se pak ztratila.

5 Protagonista *Ságy o Kormákoví*.

1 O těchto mořských trpasličích (st.sk. *marmennill*) se tvrdilo, že umějí věštit budoucnost. Dle pozdější lidové slovesnosti trávili více času na moři než na souši.

Bergdís a Thóri vyšli na jaře z Grímsey na západ přes vřesoviště k Breidafjordu a Skálm šla před nimi a nikdy neulehla. Druhou zimu strávili oba na Skálmarnesu v Breidafjordu a následující léto otočili na jih. Skálm kráčela před nimi, dokud nepřišli z vřesoviště jižně do Borgarfjordu tam, kde před nimi stály dva rudé pískové kopce. Pod nejbližším kopcem Skálm lehla pod svým nákladem. Thóri tam zabral zemi jižně od řeky Gnúpá po Kaldá pod Knappadalem mezi horami a pobřežím. Bydlil u nejbližšího Raudamelu a byl znamenitým pohlavárem.

Když pak byl Thóri starý a slepý, vyšel jednoho večera ven a spatřil, že nějaký muž, velký a zle vyhlížející, vesluje v železném člunu z ústí Kaldá do moře. Došel k tamějšímu hospodářství, kterému se říká Hrip, a kopal tam na vrata mléčnice. Tytéž noci tam tryskal ze země oheň a vytvořil lávové pole Borgarhraun. Tam, kde je dnes hora, stávalo hospodářství.¹

Synem Thóriho Tuleň byl Thorfinn, který měl za ženu Jófrídu, dceru Odda z Tungy, a jejich syny byli Thorkel, Thorgils, Stein, Galti, Orm, Thórorm a Thóri. Thorfinnův syn Stein byl otec Arnóry, matky Hallbjörgy, matky Oddný, matky Geirlaugy, matky Snaelaugy, jež byla matkou Markúse z Mel. Dcera Thorfinna byla Thorbjörg, kterou měl za ženu Thorbrand z Álftafjordu.

Thóri Tuleň a jeho pohanští příbuzní zemřeli v Thórisbjörgu.

Thorkel a Thorgils, Thorfinnovi synové, měli oba za ženu Unnu, dceru Álfa z Údolí.

Thóriho klisna Skálm zemřela v Skálmareldum.

Kolbein Klakkhöfði², syn Atliho z ostrova Atley z Fjalú, odpul na Island a zakoupil všechnu zemi mezi Kaldá a Hítá, jež leží pod Sandbrekkou. Bydlil na Kolbeinsstadech a jeho syny byli Finnbogi z Fagraskógu a skald Thórd.

27

Thormód a Thórd Shrbený, synové Odda Rovného, syna Thorvida, syna Freyvidova, syna Álfa z Vörsu. Připluli na Island a zabrali zemi od Gnúpá po řeku Straumsfjardará. Thórd vlastnil Gnúpudal a bydlil tam. Jeho synem byl Skafti, otec Hjörleifa Dobrého a Finny, kterou měl za ženu Ref Veliký, otec Steinunny, matky Refa Hofgardského.

Thormód bydlil na Raudkollsstadech, byl nazýván godi Thormód a měl za ženu Gerdu, dceru Kjallaka Starého. Jejich synem byl Gudlaug Bohatý a měl za ženu Thórdísu, dceru Svarthöfda, syna Björna Zlatonoše, a Thurídy, dceru Odda z Tungy, která pak bydlila Hörgsholtu.

Gudlaug Bohatý poznal, že země kolem Raudamelu jsou lepší než jiné země tam na jihu v kraji. Vyzval Thorfinna na souboj o tuto zemi³. Oba na ostrůvku prohráli a Thuríd, dceru Odda z Tungy, je vyléčila z ran a usmířila.

Gudlaug zabral poté zemi od Straumfjardará po Furu mezi horou a pobřežím. Bydlil v Borgarholtu a od něj pochází lid ze Straumfjordu. Jeho synem byl Gudleif, který měl v boji s jarlem Gyrdem, synem Sigvalda, vlastní loď. Jinou loď měl tehdy Thórólf, syn Lofta Starého. Dalším synem Gudlauga byl Thorfinn, otec Gudlauga, otce Thórdísy, matky Thórda, otce Sturla z Hvammu. Valgerd slula dcera Gudlauga Bohatého.

Jeden družiník krále Haralda Krásnovlasého slul Váli Silný. Na posvátném místě se dopustil zabití, a byl proto prohlášen psancem. Odplul na Jižní ostrovy a usadil se tam, ale jeho tři synové, jejichž matkou byla Hlíf Kleštička koní, odpluli na Island. Jeden se jmenoval

1 V st. sk. lit. jsou zmínky o sopečné činnosti (*jarðeldr/eldsuppkvama*), jež je na Islandu patrná, velmi vzácná a většina z nich pochází z tohoto díla. Kráter po této erupci je dodnes patrný a jmenuje se Eldborg.

2 *Klakk* znamená čep (ze soumarského sedla) a *höfuð* (dat. *höfði*) znamená hlava. Toto přijímí tedy znamená čepová hlava/hlava čepu?

3 *Hólmganga* („jít na ostrůvek“) byl druh severského souboje. Tento souboj byl nejspíše pragermánského data, kdy se souboje skutečně na ostrůvcích odehrávaly. V době našeho záboru hrála *hólmganga* spíše rituální roli a s ní místo, kde k souboji došlo. Zabití při takovém souboji se nepovažovalo za vraždu a neústilo k soudní pří. Mnoho dovedných bojovníků *hólmgangu* využívalo k legální loupeži.

Atli, druhý Álfarin, třetí Audun Koktavý. Váliho syn Atli a jeho syn Ásmund zabrali zemi od Fury po Lýsu.

Ásmund bydlil v Langaholtu na Thórutoftech a za ženu měl Thóru Langaholtskou. Když pak Ásmund zestárl, bydlil v Öxlu a Thóra bydlila po něm na Landaholtu a nařídila postavit stavení při hlavní cestě. Nechala tam vždy stát stůl, seděla uvnitř na stoličce a zvala tam hosty, kterým se zachtělo jíst.

Ásmund byl pohřben v Ásmundově mohyle a byl položen do lodi a vedle něj jeho otrok. Když šel okolo mohyly nějaký člověk, slyšel z ní vycházet tuto sloku:

(3)

„U veslařských lavic lože stojí v lodi.
Sám prohýbám prkna, pán jsem oře z dřeva.
Užije jej lépe lepý přítel řeží,
byl by lid pamětliv, přesto loď já strojím.“

Potom byla mohyla otevřena a otroka z lodi vyňali.

Synem Ásmunda byl Atli, otec Surta, otce Gudleifova, otce Gudbrandova, otce Surta Řemeslníka, otce kněze Eyjólfá Mnicha.

Hrólf Tlustý, syn Eyvinda Dubové hole a bratr Illuga, fellského godiho sídlícího východně od Sídy, zabral zemi od Lýsy k řece Hraunhafnará. Jeho synem byl Helgi z Hofgardů, otec Finnbogiho, Björna a Hrólfá. Björn byl otec Gesta, otce Refa Skalda.

28

Žil muž jménem Sölvi, který zabral zemi mezi Slují a Hraunhafnem. Bydlil na Brenningu a později na Sölvahamru, protože mínil, že tam pro něj bude výhodnější.

Sigmund, syn Ketila Bodláka, který zabral Thistilsfjord na severu, měl za ženu Hildigunnu, dceru Beina, syna Márova, syna Naddodda z Ovčích ostrovů. Sigmund zabral zemi mezi Hellishraunem a Beruvíkrhraunem. Bydlil na Laugarbreccu a je zde pochován. Měl tři syny, a jedním byl Einar, který později bydlil na Laugarbreccu. Otec a syn prodali lónskou zemi jinému Einarovi, který tam od té doby bydlil, a byl proto nazýván Einarem z Zálivu.

K jeho pobřeží byly přihnány velryby a on některé z nich nechal rozřezat. Počasí ho zahnilo z cesty a připlul k zemi Einara, syna Sigmundova. Einar ze Zálivu řekl, že za to určitě může čarodějnice Hildigunn. Jedna velryba byla od břehu odehnána, a když jí Einar ze Zálivu jel hledat, přišel na to, že ji Sigmundův syn Einar řeže se svými čeledíny. Zasadil tam jednu smrtelnou ránu. Einar z Laugarbrecky požádal svého jmenovce, aby odešel, „protože ty jsi určitě nepřijel proto, abys nám pomohl.“ Einar ze Zálivu odtamtud zmizel, protože mu chyběl dostatek mužů. Einar, syn Sigmundův velrybu převezl domů¹.

Po Sigmundově smrti šel Einar se šesti muži na Laugarbrekku a prohlásil Hildigunnu čarodějnici.

Ale její syn Einar nebyl doma a domů přišel, právě když Einar ze Zálivu odjížděl pryč. Hildigunn mu pověděla tyto noviny a přinesla mu nově vyrobenou kytlici. Einar vzal svůj štít, meč, pracovního koně a jel za nimi. Svého koně uhnal u Thúfubjörgů. Utíkal seč mohl, a když se přiblížil ke skalám Drangám, spatřil na nich sedět skalního obra, který kýval svýma nohama dopředu a dozadu. Nohama tak vytvářel vlnobití, a když jimi o sebe udeřil, tvořil tak mořský šum, odříkávající tyto verše:

(4)²

„Sedím tam, kde kusy kamení svou cestu

1 Islandští pionýři si stanovili práva na vlastnictví naplavenin, která se týkala zejména stromů a právě velryb. V st.sk. literatuře je mnoho příběhů o zabitých vyvolaných spory o naplaveninu.

ze skalisek zlobřích k zemi si klestily.
 Já, obr našťvaný namočil jsem nohy
 obě v mořské cestě, odkud vane vítr.“

Einar tomu nevěnoval přílišnou pozornost. Muže dohonil v Mannafallsbrecce, kde se utkali. Padli čtyři lidé Einara ze Zálivu a dva jeho otroci od něj utekli. Jmenovci bojovali tak dlouho, dokud se Einarovi ze Zálivu neroztrhl pás u kalhot. A když se za něj Einar chytil, zasadil mu jmenovec smrtelnou ránu.

Laugarbrecký Einar měl otroka jménem Hreidar. Ten se hnal za nimi a z Thúfubjörgu spatřil, kam šli otroci Einara ze Zálivu. Běžel za nimi a ubil je oba v zátoce Thraelavík. Za to mu dal Einar svobodu a tolik půdy, kolik obešel za tři dny. To místo, kde poté bydlil, se nazývá Hreidarsgerdi.

Einar z Laugarbrekky měl za ženu Unnu, dceru Thóriho, bratra Ásláka z Langadalu. Jejich dcerou byla Hallveig, kterou měl za ženu Thorbjörn, syn Vífilův.

Dalším synem Sigmunda a bratrem Einara byl Breid. Za ženu měl Gunnhildu, dceru Ásláka z Langadalu. Jejich synem byl Thormód, který měl za ženu Helgu, dceru Önundovu a sestru Hrafna Skalda - jejich dcerou byla Herthrúda, kterou měl za ženu Símon, a jejich dcerou byla Gunnhild, kterou měl za ženu Thorgils, a jejich dcerou byla Valgerd, matka Finnboga Moudrého, syna Geirova.

Thorkel slul třetí Sigmundův syn a za ženu měl Jóreidu, dceru Tinda, syna Hallkelova. Laugarbrecký Einar byl pochován nedaleko od Sigmundovy mohyly a jeho mohyla je stále zelená, v zimě i v létě. Syn Einara ze Zálivů se jmenoval Thorkel a za ženu měl Grímu, dceru Hallkelovu, než se s ní oženil Ariho syn Thorgils, a z jejich manželství vzešel Finnvard. Další dcerou laugarbreckého Einara byla Arnóra, kterou měl za ženu Thorgeir, syn Vífilův, a jejich dcerou byla Yngvilda, kterou měl za ženu Thorstein, syn godiho Snorriho. Jejich dcerou byla Inguda, kterou měl za ženu Ásbjörn, Arnórův syn.

29

Žil muž, syn Úlfa Vrány, syna Hreidarova, jménem Grímkel a měl bratra Gunnbjörna, po němž se slují Gunnbjarnarskery. Zabral zemi od Beruvíkrhraunu po Neshraun a západně přes Öndvertnes a bydlil v Saxahvolu. Zahnal odtud Saxiho, syna Álfarina, syna Válova, který potom bydlil na Hraunu u Saxahvolu. Grímkel měl za ženu Thorgerdu, dceru Valthjófa Starého a jejich synem byl Thórarin Zrno. Brával na sebe tvářnost rozmanitých zvířat a odpočívá v Kornihohyly. Muž, který mohyly rozbořil, zapěl toto:

(5)¹
 „Z rovu jsem strh' desku ráno o rozbřesku,
 dal jsem se na stezku svíraje v pěst přezku.“

Thórarin Zrno měl za ženu Jórunnu, dceru Einara z Stafaholtu, a jejich dcerou byla Járngerd, kterou měl za ženu Úlf, syn Uggův.

Další syn Grímkela slul Klaeng a měl za ženu Oddfrídu, dceru Helga z Hvanneyru. Jejich synem byl Kollí, který měl za ženu Thurídu, dceru Ásbranda z Kambu. Jejich synem byl

2 Překlad této sloky nebyl z důvodu velkého počtu neznámých slov dost dobře možný. Tato verze je víceméně improvizovaná.

1 Obsahuje pouze E. Vysvětlením, kdo je tímto mužem, může být *Sága o Thórdovi Koptavém*, kap. CXCII., část *Ságy o Sturlunzích*. Lze tam najít člověka jménem **Þorgeirr korna sylgja**, jehož přídomek znamená Kornihohyly. Vloupání do mohyly bylo tak negativně vnímáno, že se nejspíše přeneslo do jeho příjmi ve špatném slova smyslu.

Skeggi, otec Thorkatly, kterou měl za ženu Illugi, syn Thorvalda, syna Tindova, otec Gilse, kterého zabil Gjafvald. Další synem Kolla byl Bárd a měl za ženu Valgerdu, dceru Vídarovu. Jejich dcerou byla Vigdís, kterou měl za ženu Thorbjörn Tlustý, a jejich dcerou byla Thórdís, kterou měl za ženu Thorbrand z Ölfusvatnu. Jejich syny byli Thóri a Bjarni z Breidabólstadu a Torfi, a dcera Valgerd, kterou měl za ženu Rúnólf, syn biskupa. Další dcera Bárdova slula Ásdís, která byla nejprve ženou Thorbjörna, syna Thorvaldova a po matce bratra Ljóta Měsíce, a jejich dcerou byla Thuríd, kterou měl za ženu Thorgrím, syn Oddův, a jejich synem byl Geirmund z Mávahlídy a čtrnáct dalších. Ásdísu měl poté za ženu Skúli, syn Jörundův, a jejich dcerou byla Valgerd z Mosfellu.

Álfarin, syn Válův, jako první osídlil výběžek mezi Beruvíkrhraunem a Enským předhořím. Jeho synem byl Höskuld, který bydlil na řece Höskuldsá, a Ingjald, který bydlil v Ingjaldshvolu, a Goti na potoce Gotalaeku a Hólmkel na Fossu při řece Hólmkelsá.

Žil muž jménem Óláf Kožich, který zabral zemi od Enského předhoří do vnitrozemí k řece Fródá. Bydlil v zátocce Óláfsvík.

30

Žil muž jménem Orm Hubený, který přivedl svou loď do ústí Fródá a bydlil chvíli na Brimilsvellech. Zahnal Óláfa Kožicha z jeho země a zabral celou zátoku Vík mezi Enským předhořím a Mysem a bydlil od té doby ve Fródá. Jeho syn byl Thorbjörn Tlustý a měl za ženu nejprve Thurídu, dceru Ásbranda z Kambu, a jejich děti byly Ketil Hrdina, Hallstein, Gunnlaug a Thorgerd, kterou měl za ženu Öundur Bystrozraký. Thorbjörn měl později za ženu Thurídu, dceru Borka Tlustého a Thórdísy, dcery Súrovy.

Thorbjörn Tlustý prohlásil Geirrídu, dceru Baegifótvu, za čarodějnici potom, co jeho syn Gunnlaug zemřel na nemoc, kterou chytil, když se k Geirrídě přišel naučit čarovat. Geirrída byla matkou Thórarina z Mávahlídy. V této při byl výrokem sboru dvanácti pověřen godi Arnkel, který vyřkl osvobozující výrok, protože Thórarin přísahal při kruhu oltáře a tak pře padla.

A potom se ztratili Thorbjörnovi pod horou hřebci. Thorbjörn poznal, že za to může Thórarin, a proto se vydal na Mávahlíd a stanovil soud přede dveřmi¹. Bylo jich dvanáct a Thórarin měl u sebe šest lidí: Álfgeir z Jižních ostrovů, Nagli, Björn Východ'an a tři čeledíni. Překazili soud a začali tam před domem bojovat. Thórarinova manželka Aud vyzvala ženy, aby je od sebe odtrhly. Padl jeden Thórarinův muž a dva Thorbjörnovi. Thorbjörn a jeho lidé odešli pryč a nahoře u seníku při zálivu si obvázáli rány. Před domem se našla Audina ruka, a proto šel Thórarin za nimi a u seníku je našel. Nagli kolem nich s pláčem proběhl a vydal se vzhůru na kopec. Thórarin tam zabil Thorbjörna a Hallsteina smrtelně ranil. Padlo zde pět mužů Thorbjörna. O této příhodě poté složil Thórarin *mávahlídské sloky*, jak se píše v *Sáze o lidech z Eyru*. Jedna z oněch slok je tato:

1 Soud přede dveřmi (st.sk. *duradómr*) se zdá být zvyklostí přivezenou z Norska, kde k podobným jednáním docházelo snad kvůli nejednotnosti právního systému. K porovnání je nutno zmínit CCLXIX. kap. *Gulathinského zákoníku*, kde jsou vyčtena pravidla pořádání takových soudů.

(6)¹

„Přísliby pobízel prve rod mě k sváru,
zhoubče mečů zárných. Žrádlo dal jsem dravcům,
soky jsem je sytil. Sotva teď se smějí
kvůli seku, který krásce vsadil ránu.“

Arnkell a Vermund pomohli Thórarinovi a sesedli se u Arnkela. Godi Snorri se na thórsnesském sněmu ujal žaloby za ubití Thorbjörna a obvinil všechny ty, kteří se účastnili boje. Potom spálil v ústí řeky Salteyrá loď Álfgeira a jeho lidí. Arnkel pro své společníky koupil na Dögurdarnesu loď a všichni se plavili na moře k ostrovům. Z této příčiny pramení nevraživost mezi Arnkelem a godim Snorrim. Ketil Hrdina byl toho času v cizině a byl otcem Hródný, kterou měl za ženu Thorstein, syn Styra Bojovného.

Sigurd Prasečí hlava byl velkým hrdinou a bydlil na břehu Kvernvágaströndu. Jeho synu Herjólfovi bylo osm let, když zabil lesního medvěda kvůli tomu, že mu roztrhal kozu. O tom vypráví tyto verše:

(7)

„Hnědý medvěd honil Herjólfovu kozu,
ohnutý však Herjólf hned si kozu pomstil.“

Když pak bylo Herjólfovi dvanáct zim, pomstil svého otce. Vynikal znamenitou silou. Herjólf ve stáří odplul na Island a zabral zemi mezi mysem Búlandshöfði a Kirkjufjordem. Jeho synem byl Thorstein Kolskegg², otec Thórólf, otce máhlídkého Thórarina Černého a Gudný, kterou měl za ženu Vermund Hubený, a jejich děti byly Brand Štědrý a Thorfinna, již měl za ženu Thorstein, syn Thorkela Kogy.

Vestar, syn Thórólf, Lysého, měl za ženu Svanu, dceru Herrödoovu. Jejich synem byl Ásgeir. Vestar odplul se svým velmi starým otcem na Island a zabral Země eyrské a Kirkjufjord, a bydlil na Předním Eyru. Thórólf a jeho otec jsou oba pochováni na Skallanesu.

Vestarův syn Ásgeir měl za ženu Helgu, dceru Kjallakovu. Jejich synem byl Thorlák, který měl s Thurídou, dcerou Auduna Kóktavého, syny Steinthóra a Thórda Civěla, který měl

1 Nachází se v A, C a E. Pro ilustraci překládám tutéž sloku přeloženou Ladislavem Hegerem:

Ničiteli mečů!
Mysl tnou mi chtěli
slovy dohnat k pomstě
- dříve už jsem doved
vlkům přítelem být -,
když se posmívali,
že jsem vlastní ženě
žal způsobil zbraní.

(Sága lidech z Eyru. Přeložil Ladislav Heger; in: *Staroislandské ságy*; SNKLU, Praha, 1965, s.57.)

2 tj. S uhlovými vousy.

za ženu Otkatlu, dceru Thorvalda, syna godiho Thormóda. Třetím synem Thorláka a Thurídy byl Thormód, který měl za ženu Thorgerdu, dceru Thorbranda z Álftafjordu, čtvrtým Bergthór, který padl ve Vigrafjordu. Jejich sestrou byla Helga, kterou měl za ženu Ásmund, syn Thorgestúv. Steinthór měl za manželku Thurídu, dceru Thorgilse, syna Arova, a jejich synem byl Gunnlaug, který měl za ženu Thurídu Moudrou, dceru godiho Snorriho.

31

Žil muž jménem Kol, který zabral zemi západně od Fjardarhornu k hřbetu Tröllahálsu a dále od Berserkseyru k Hraunsfjordu. Jeho syny byli Thórarin a Thorgrím a podle nich se nazývá Kolssonafell. Otec a jeho synové bydlili všichni na Kolgröfch a vzešel z nich rod Kolgreflingů.

Audun Koktavý, syn Vála Silného, zabral celý Hraunsfjord nad Hraunem, mezi Svínavatnem a Tröllahásem. Bydlil v Hraunsfjordu a byl to velký a silný muž. Měl za ženu Mýrúnu, dceru Maddada, krále Irů.

Audun na podzim spatřil, že k jeho stádu utíká dolů od Hjardarvatnu šedě strakatý kůň a srazil hřebce toho stáda. Audun šel a tohoto šedého koně chytil, zapřáhl jej do saní pro dva voly a svozil s ním všechno své seno. S koněm se dalo nejlépe pracovat dopoledne, ale jak se připozdívalo, bořila se mu kopyta po nártu do země, a po západu slunce zničil všechnu postroj a skočil do jezera. Nikdy pak již nebyl spatřen.

Synem Auduna byl Stein, otec Helgy, kterou měl za ženu Án z Hraunu, a jejich synem byl Már, otec Gudrídy, matky Kjartana a Ána z Kirkjufellu. Ásbjörn slul druhý syn Audunův, třetí Svarthöfdi a dcera Thuríd, kterou měl za ženu Ásgeir z Eyru, a jejich synem byl Thorlák.

32

Björn slul syn Ketila Noska a Yngvildy, dcery Ketila Berana, hersiho z Hringaríku. Björn zůstal na pozemcích otce svého potom, co odešel Ketil na Jižní ostrovy. Ale když Ketil zadržel poplatky pro krále Haralda Krásnovlasého, vyhnal pak král Björna, syna jeho, z pozemků jeho a převzal nad nimi moc. Šel pak Björn na západ přes moře a nechtěl se tam usaditi, a proto byl nazýván Björn Východ'an. Za ženu měl Gjaflaugu, dceru Kjallakovu, sestru Björna Silného.

Björn Východ'an odplul na Island a zabral zemi mezi Hraunsfjordem a řekou Stafá a bydlil v Bjarnarhöfnu na Borgarholtu. Salaš měl nahoře v Selu a vedl tam veliký dům. Zemřel v Bjarnarhöfnu a je pochován při potoce Borgarlaeku, protože byl jediným nepokřtěným potomkem Ketila Noska.

Syn Björna a Gjaflaugy byl Kjallak Starý, který bydlil v Bjarnarhöfnu po svém otci, a Óttar, jenž byl otec Björna, otce Vigfúse z Drápahlídy, kterému godi Snorri přičinil smrt. Dalším synem Óttara byl Helgi, který plenil ve Skotsku a vzal tam do otroctví Nidbjörgu, dceru krále Bjólana a Kadlíny, dcery Hrólfu Chodce¹. Helgi se s Nidbjörgou oženil a jejich syny byli Ósvíf Moudrý a Einar Řinkot misek², který se utopil na Einarsskeru v Selasundu. Jeho štít přistál k zemi na ostrově Skjaldey, plášť zase ve Feldarhólmu. Einar byl otec Thorgerdy, matky Herdísy, matky Steina Skalda. Ósvíf měl za ženu Thórdísu, dceru Thjódólfa z Höfnu, a jejich synem byl Óspak, otec podkoního³ Úlfa, jenž byl otec Jóna z Reyrvellu, otce

1 Göngu-Hrólfr (často se setkáváme s lat. přepisem Rollo) byl vikinský dobyvatel. V roce 911 smlouvou s francouzským králem Karlem Prostřáčkem získal vládu nad Normandií a stal se jejím prvním vévodou. Legendární *Sága o Hrólfu Chodci* však nemá s historickou osobností nic společného, jak k sáze dodal sám autor. *Sága o orknejském lidu* v kap. IV udává, že se mu říkalo Chodec, protože byl tak velký, že ho žádný kůň neunesl.

2 Podle kap. XXXI *Ságy o jómských vikinzech* získal toto příjmení s darem vah a závaží, které neobvykle cinkaly. Einar byl jedním ze čtyř Island'anů, kteří v Norsku bojovali po boku jarla Eiríka proti jómským vikingům.

3 Podkoní (st.sk. *stallari*, z lat. *stabulum*, „stáj“) byl vysoce postavený úřad. Původně měl na starost královskou stáj a ochranu královny osoby. Podle *Knihy o družině* ze 13. století je velitelem válečné skupiny a

Erlenda Loudala, otce arcibiskupa Eysteina. Syny Óspáka byli též Thórólf, Torrád, Einar, Thorbjörn a Thorkel, kteří byli odsouzeni k vyhnanství za ubití Kjartana, syna Óláfova. Ósvíf měl s Thordísou dceru Gudrúnu, matku Gelliho, Bolliho, Thorleika a Thórda Kočky. Další syn Björna Východ'ana se jmenoval Vilgeir.

Kjallak Starý měl za ženu Ástrídu, dceru hersiho Hrólf a Öndóttý, sestry Ölviho Dítěte. Jejich synem byl godi Thorgrím. Ten měl za ženu Thórhildu a jejich syny byli Styr Bojovný, Vermund Hubený a Brand, otec Thorleikův. Dcerami Kjallaka Starého byly Gerd, kterou měl za ženu godi Thormód, a Helga, kterou měl za ženu Ásgeir z Eyru.

33

Thórólf, syn Örnólfa Rybáře, bydlil v Mostru, a proto byl nazýván Mostrarskegg⁴. Byl velkým obětníkem a věřil v Thóra. Kvůli násilnictví krále Haralda Krásnovlasého se vydal na Island a plul při jihu země. A když připlul na západ k Breidafjordu, vrhl přes palubu sloupy ze své vysoké stolice. Do jednoho byl vyřezán Thór. Pravidl, že by Thór měl nechat přijít sloupy do země tam, kde si přeje, aby se Thórólf zabydlil, a slíbil, že zasvětit Thórovi všechnu zabranou zemi a pojmenuje ji po něm.

Thórólf vplul do fjordu a dal mu jméno a nazval ho Breidafjord. Zabral zemi na jižním břehu uprostřed fjordu, kde našel vyplaveného Thóra na jednom výběžku, jenž se dnes zve Thórsnes. Dále přistáli v zálivu, který Thórólf nazval Hofsvág. Zbudoval si hospodářství na místě, kterému se nyní říká Hofstad, u něhož postavil velkou svatyni zasvěcenou Thórovi. Onen fjord byl v té době obydlen málo nebo vůbec.

Thórólf zabral zemi od Stafá do vnitrozemí k řece Thórsá a pojmenoval všechno toto území Thórsnes. K tomu vrchu, který stojí na mysu a nazývá se Helgafell, choval tak nesmírnou úctu, že na něj nesměl nikdo hledět, aniž se předtím očistil. Bylo to místo natolik posvátné, že tam nikdo nesměl být ubit, ani člověk, ani dobytče, leč by se tam samo zaběhlo. Thórólf a jeho příbuzní věřili, že po smrti do něho vejdou.

Na tom místě, kde byly sloupy s Thórovou tváří vyplaveny na břeh, konal Thórólf všechna soudní shromáždění a byl tam na radu všech moudrých mužů z kraje ustanoven krajový sněm. A když byli lidé na sněmu, nesměli vykonávat na této půdě potřebu. K tomuto účelu mělo sloužit skalisko zvané Skalisko potřeby, protože nikdo nechtěl poskvřnit tak svaté místo, jako bylo toto.

Ale když Thórólf zemřel a jeho syn Thorstein byl mladý, nechtěl pak Thorgrím, syn Kjallakův, a jeho švagr Ásgeir chodit vykonávat svou potřebu na skalisko. Thórsnesští nechtěli dopustit, aby poskvřnili tak svaté místo. Z této příčiny tam na sněmu bojoval Thorstein Treska a Thorgeir Křivý proti Thorgrímovi a Ásgeirovi o skalisko. Předtím, než mohli být odtrženi, zemřelo několik mužů a více jich bylo zraněno. Thórd Bučel je pak usmiřoval, a protože se ani jedna strana nechtěla vzdát svého příběhu a svaté místo bylo poskvřněno krví prolitou v půtce, bylo navrženo, že bude sněm přeložen poněkud na východ mysu, kde se dosud koná. Bylo to místo velmi posvátné a stojí tam Thóruv kámen, na němž byla lámána páteř lidem, kteří byli odsouzeni k obětování. U něj lze vidět kruh soudu, v němž byli lidé souzeni k oběti. Tam ustanovil Thórd Bučel s radou všech mužů čtvrtinový sněm.

Dalším synem Thórólfa Mostrarskegga byl Hallstein, thorskafjordský godi, otec Thorsteina Černého, Moudrého. Matkou Thorsteina Černého byla Ósk, dcera Thorsteina Rudého. Dalším syn Thórólfa byl Thorstein Treska, který měl za ženu Thóru, dceru Óláfa Vlčka, sestru Thórda Bučela. Jejich syny byli Thorgrím, otec godiho Snorriho, a Börk Tlustý, otec Sáma, kterého zabil Ásgeir.

králův zástupce na bojišti.

4 tj. Bradáč z Mostru.

Byl muž jménem Geirröd, který odplul na Island, a s ním Finngeir, syn Thorsteina Lyže, a Úlfar Hrdina. Na Island vypluli z Hálogalandu. Geirröd zabral zemi od Thórsá po řeku Langadalsá a bydlil v Eyru. Geirröd dal svému lodníkovi Úlfarovi zemi po stranách hory Úlfarsfell a na samotné hoře. Fingeirovi dal Geirröd zemi vzhůru okolo Álftafjordu a bydlil tam, kde se nyní říká Na Kársstadech. Finngeir byl otec Thorfinna, otce Thorbranda z Álftafjordu, který měl za ženu Thorbjörgu, dceru Thorfinna, syna Thóriho Tuleně.

Geirrödova sestra se jmenovala Geirríd a za ženu ji měl Björn, syn Bölverka Ováda. Jejich syn se jmenoval Thórólf.

Po Björnově skonu odpula Geirríd se synem na Island a strávili první zimu v Eyru. Na jaře dal Geirröd své sestře příbytek v Borgardalu, ale Thórólf odjel do ciziny na vikinskou výpravu. Geirríd nešetřila jídlem a nechala postavit stavení při hlavní cestě. Seděla uvnitř na stoličce a zvala dovnitř hosty. Uvnitř měla stále připravený stůl.

Thórólf dorazil po Geirrídině smrti na Island a vyzval Úlfara pro pozemky na souboj. Úlfar byl tehdy starý a bezdětný. V souboji padl, ale Thórólf měl zraněnou nohu a od té doby kulhal, a proto byl nazýván Kulhavý. Thórólf přejal zemi po Úlfarovi a nějaké pozemky též získal Thorfinn z Álftafjordu, který se o ně podělil se svými propuštěnci Úlfarem a Örlygem.

Geirröd z Eyru byl otec Thorgeira Křivého, který se přestěhoval z břehu pod horu, a který byl otec Thórda, otce Atlova. Thórólf Kulhavý byl otec godiho Arnkela a Geirrídy, kterou měl za ženu Thórólf z Mávahlídu.

Syny Thorbranda z Álftafjordu byli Thorleif Otep, Thórodd, Snorri, Thorfinn, Illugi a Thormód. Přeli se s Arnkelem o dědictví svého propuštěnce a zabili ho společně s godim Snorrim na Örlygsstadech. Thorleif Otep nato odplul do ciziny a Arnbjörn, syn Ásbranda z Breidavíku, ho udeřil vařečkou na kaši. Thorleif to přijal s žertem. Thórd Civěl ho pro tuto příčinu pohaněl na thórsnesském sněmu, když pak žádal o ruku jeho sestry Helgy. Thorleif zapříčinil to, že byl Thórd udeřen rašelinovým borkem. Odtud vyvstala rozepře mezi lidmi z Eyru a syny Thorbranda a godim Snorrim. Utkali se v Álftafjordu a ve Vigrafjordu.

Žil muž jménem Thorberg, který odplul z Íafjordu na Island. Zabral zemi po obou stranách Langadalu a bydlel na té západní. Jeho synem byl Áslák, který měl za ženu Arnleifu, dceru Thórda Bučela. Jejich děti byly Illugi Silný a Gunnhild, kterou měl za ženu nejprve Breidi a později Halldór z Hólmslátu.

Illugi Silný měl za ženu Gudleifu, dceru Ketila Kovadliny. Jejich syny byli Eyjólf, Eindridi, Koll, Gelli. Jejich dcerami byly Herthrúda, kterou měl za ženu Thorgrím Hubený, syn Vermunda, Fridgerd, kterou měl za ženu Odd, syn Draflúv, Gudríd, kterou měl za ženu nejprve Bergthór, syn Thormóda, syna Thorlákova, a později Jörund ze Skorradalu, Jódís, kterou měl za ženu Már, syn Illuga, syna Arova, a Arnleif, kterou měl za ženu Kol, syn Thórda Civěla. Od Illuga pocházejí Langdalané.

Stein Mnohoplavný, syn Vígbjóda a bratr Thóriho Podzimní tmy, zabral Skógarströnd k Thorbergově mezi a do vnitrozemí k Laxá. Bydlil na Breidabólstadu. Jeho syny byli Thórhadd z Hítardalu a Thorgest, který měl za ženu Arnóru, dceru Thórda Bučela, a jejich syny byli zákonopravce Stein, Ásmund, Haflidi a Thórhadd.

35

Thorvald, syn Ásvalda, syna Úlfova, syna Thóriho Vola, a jeho syn Eirík Zrzavý se dopustili několika ubití a odjeli proto z Jadaru a zabrali zemi na Hornstrandech. Bydlili na Drangách, kde Thorvald zemřel.

Eirík se pak oženil s Thjódhildou, dcerou Jörunda, syna Úlfova, a Thorbjörgy Lodních ňader, již měl tehdy za ženu Thorbjörn Haukadalský. Eirík se poté vypravil ze severu a vymýtil v Haukadalu les a usadil se v Eiríksstadech u Vatnshornu.

Tehdy zavalili Eiríkovi otroci sesuvem Valtjófovo hospodaření ve Valtjófsstadech a

Valtjólfův příbuzný Eyjólf Špína otroky ubil u Skeidsbrek nad Vatnshornem. Eirík z této příčiny zabil Eyjólf Špínu a mimo toho ubil na Leiskálech Hrafna Soubojníka. Eyjólfovi příbuzní Geirstein a Odd z Jörvi se ujali pře proti Eiríkovi.

Eirík byl vykázan z Haukadalu. Zbral poté ostrovy Brokey a Öxney a první zimu strávil v Tadech na ostrově Sudrey. Onehdy půjčil Thorgestovi vyřezávané ložní desky. Když se však stěhoval do Eiríksstadů na Öxney, žádal desky zpět, ale marně. Eirík si je tedy vzal na Breidabólstadu sám a Thorgest ho pronásledoval. Utkali se nedaleko dvorce v Drangách. Padli tam dva Thorgestovi synové a několik dalších lidí. Obě strany potom vydržovaly početnou družinu. Eiríkovi stranil Styr, Eyjólf z ostrova Svíney, synové Thorbranda z Álftafjordu a Thorbjörn, syn Vífilův. Za Thorgestem stáli synové Thórda Bučela, Thorgeir z Hítardalu, Áslák z Langadalu a jeho syn Illugi.

Na thórsnesském sněmu byl Eirík spolu se svými druhy odsouzen k vyhnanství. Eirík si chystal v Eiríksvágu loď, a zatímco ho Thorgest hledal se svými lidmi po ostrovech, skrýval ho Eyjólf v Dímunarvágu. Thorbjörn¹ a Eyjólf se Styrem ho doprovodili na člunech mezi ostrovy až na moře. Sdělil jim, že by rád vyhledal zemi, kterou viděl Gunnbjörn, syn Úlfa Vrány, když byl zahánán na západ přes moře a objevil Gunnbjarnarskery. Slíbil také, že jestliže tu zemi najde, vyhledá opět své přátele.

Eirík vyplul zpod Snaefellsnesu a do země přibyl u Midjöklu, který se také nazývá Bláserk². Odtud plul jižním směrem, hledaje, kde by bylo místo vhodné k obývání. První zimu strávil na ostrově Eiríksey, asi uprostřed pozdějších západních sídlišť. Následující jaro vplul do Eiríksfjordu a usídlil se tam. Téhož léta odejel do západních pustin a od něho pocházejí stará jména těch míst. Druhou zimu pobýval na Eiríksholmech při Hvarfsgnípě, ale třetího léta odešel na sever k Snaefellu a do Hrafnsfjordu, a tu myslel, že se dostal na konec Eiríksfjordu. Obrátil se a třetí zimu strávil na Eiríksey při ústí Eiríksfjordu.

V létě nato odplul na Island a přistál v Breidifjordu. Pobýval tu zimu s Ingólfem na Hólmlátru a na jaře bojoval s Thorgestem. Byl poražen a potom bylo sjednáno narovnání.

Toho léta Eirík odplul, aby osídlil zemi, kterou našel, a kterou nazval Grönland³, protože se domníval, že krásné jméno vzbudí u mnoha lidí touhu odejet do nové země.

Moudří lidé říkají⁴, že téhož léta vyplulo z Breidafjordu a Borgarfjordu dvacet pět lodí k Zelené zemi, ale jen čtrnáct jich proplulo na západ. Některé se vrátily a některé se ztratily. Toto se přihodilo patnáct zim před tím, než bylo na Islandu uzákoněno křesťanství.

Žil muž jménem Herjólf, syn Bárda, syna Herjólf, přítele záborce Ingólfa. Ingólf dal Herjólfovi a jeho rodině zemi mezi Vágem a Reykjanesem.

Když pak Eirík Zrzavý osidloval zemi, odplul Herjólf Mladší do Grónska. S ním byl v lodi křesťan z Jižních ostrovů, který složil *Hafgerdingadrápu*⁵, v níž je tento refrén:

(8)

„Prosím patrona páterů při plavbě mořem o pomoc,
nechť vztáhne pán země střechy nade mnou sokolí sídlo.“⁶

Herjólf zbral Herjólfsfjord a bydlil na Herjólfnesu. Byl to muž nad jiné ušlechtlejší.

Eirík potom zbral Eiríksfjord. Bydlil na Brattahlíde a po něm tam bydlil jeho syn Leif. V Grónsku zabrali zemi tito s Eiríkem odpluvší muži: Herjólf zbral Herjólfsfjord a bydlil na

1 S chybně uvádí jméno Thorgeir.

2 tj. Modrá kápě

3 tj. Zelená země; Grónsko

4 Na tomto místě C říká: „Ari Thorgilsson ve své díle řekl, že...“, což opět odkazuje na Ariho nedochovanou verzi.

5 tj. Drápu o velikých vlnách mořských

6 Kenningy musí být vykládány takto: patron páterů, pán střechy země – Bůh; sokolí sídlo – ruka/paže.

Herjólfssnesu, Ketil zabal Ketilsfjord, Hrafn Hrafnfjord, Sölvi Sölvadal, Thorbrandův syn Helgi Álftafjord, Thorbjörn Jiskra Siglufjord, Einar Einarsfjord, Hafgrím Hafgrímsfjord a Vatnahverf, Arnlaug Arnlaugsfjord a někteří odešli do Východní usedlosti.

Bratranec Eiríka Zrzavého se jmenoval Thorkel Cestovní košile. S Eiríkem odplul do Zelené země a zabal Hvalseyjarfjord a velký kus země mezi Eiríksfjordem a Einarsfjordem. Usadil se ve Hvalseyjarfjordu. Byl velmi silný a pochází od něj hvalseyjarfjordský rod. Když chtěl rozveselit svého příbuzného Eiríka a nebyla po ruce žádná loď, která by plavbu zvládla, plaval za starým skopcem na ostrov Hvalsey a přinesl ho na svých zádech. To jest délka půl námořní míle.

Thorkel byl pohřben na dvoře ve Hvalseyjarfjordu a od té doby tu obcházelo jeho zjevení.

36

O Ingólfovi

Ingólf Silný zabal zemi od Laxá po řeku Skraumuhlaupsá a bydlil na Hólmslátu. Jeho bratrem byl Thorvald, otec Thorleifův, který tam bydlil po něm.

Žil jeden vikinský vůdce jménem Óleif Bílý. Byl synem krále Ingjalda, syna Helgova, syna Óláfova, syna Gudrödova, syna Hálfdana Bělonohého, krále Uppland'anů. Óleif Bílý podnikal vikinské výpravy na západě. V Irsku dobyl Dyflin a jeho okolí a ustanovil se nad ním králem. Oženil se s Audou Hloubavou, dcerou Ketila Noska, a jejich syn se jmenoval Thorstein Ryšavý. Óleif padl v bitvě v Irsku a Aud potom odplula s Thorsteinem na Jižní ostrovy. Thorstein si zde vzal za ženu Thurídu, dcerou Eyvinda Východ'ana, sestrou Helga Hubeného. Měli spoustu dětí. Jejich syn se jmenoval Óláf Vlček a jejich dcery sluly Gróa, Álöf, Ósk, Thórhild, Thorgerd a Vigdís.

Thorstein se stal vikinským vůdcem a spřátelil se s jarlem Sigurdem Velikým, synem Eysteina Lomozníka. Dobyli Katanes, Sudrland, Ros a Merrhaefi a více než polovinu Skotska, nad kterou se stal Thorstein králem. Skoty byl ale zrazen a zabit v bitvě.

Když se Aud dověděla o Thorsteinově pádu, byla právě na Katanesu. Nechala pak tajně v lese postavit kupeckou loď, a když byla připravena, pokračovala přes moře na Orkneje, kde provdala Gróu, dceru Thorsteina Ryšavého. Gróa byla matka Grélady, kterou měl za ženu Thorfinn Rozbíječ lebek. Potom se Aud vyplavila hledat Island a měla s sebou v lodi dvacet svobodníků.

37

Žil muž jménem Koll, syn Gríma Berana, syna hersiho Ása. Tento muž spravoval Audino hospodářství a cenila si ho ze všech nejvíce. Koll měl za ženu Thorgerdu, dceru Thorsteina Rudého.

Jeden Audin propuštěnec se jmenoval Erp a byl synem skotského jarla Meldúna, který padl v boji s jarlem Sigurdem Velikým. Matkou Erpa byla Myrgjol, dcera Gljómala, krále Irů. Jarl Sigurd zajal Erpa a Myrgjolu a zotročil je. Myrgjol se stala služkou jarlovy ženy a věrně jí sloužila. Ovládala mnoho dovedností. Když se jarlova žena koupala, starala se o její zavržené dítě. Potom jí Aud za velkou cenu vykoupila a slíbila volnost, pokud bude sloužit Thurídě, ženě Thorsteina Rudého, stejně jako sloužila jarlově ženě. Myrgjol a její syn Erp odpluli s Audou na Island.

Aud nejprve odplula k Ovčím ostrovům a provdala tam Álöfu, dceru Thorsteina Ryšavého, a od ní pochází rod Bradáčů z Göty. Poté odplula hledat Island. Připlula k Vikrarskeidu a ztroskotala tam. Odešla na Kjalarnes k svému bratru Helgovi. Ten jí nabídl, aby u něho zůstala s polovinou své družiny. Aud ale mínila, že je to skoupá nabídka a řekla mu, že byl jakživ slabochem. Pak odešla na západ do Breidafjordu k druhému bratrovi Björnovi, který jí vyjel se svými čeledíny vstříc, a protože dobře znal sestřinu hrdost, pozval ji

k sobě se všemi jejími lidmi. Ona pozvání přijala.

Následujícího jara odešla Aud a její vazalové hledati zemi v Breidafjordu. Posnídali na jihu Breidafjordu na místě, kterému se nyní říká Dögurdarnes, Mys Občerstvení. Propluli poté úžinou mezi ostrovem a přistáli k jednomu mysu, kde Aud ztratila hřeben svůj, a proto mys nazvala Kambsnes, Hřebenový mys.

Aud zabrala celou Zemi dalskou ve vnitřních fjordech od řeky Dögurdará po Skraumuhlaupsá. Bydlila ve Hvammu při ústí Örridaá a to místo je nazýváno Audartófty. Na Krosshólech zřídila modlitebnu a nechala tam vztyčit kříže, protože byla pokřtěná a byla dobrou věřící. Její příbuzní pak tyto pahorky velmi uctívali. Jimi tam byla zbudována svatyně, ve které se obětovalo, a věřili v to, že po smrti vejdou do pahorků. Thórd Bučel tam byl pozván předtím, než přijal kněžství, jak se praví v jeho sáze¹.

38

Aud dala zemi svým lodníkům a propuštěncům:

Ketil se jmenoval muž, kterému dala zemi od Skraumuhlaupsá po řeku Hördadalsá a bydlil na Ketilsstadech. Byl otec Vestlida a Einara, otce Kleppjárna a Thorbjörna, kterého zabil Styr. Ketilovou dcerou byla Thordís, matka Thorgestova.

Jeden Audin lodník se jmenoval Hörd a tomu dala Hördadal. Jeho syn byl Ásbjörn, který měl za ženu Thorbjörgu, dceru Skegga z Midfjordu, a jejich děti byly Hnaki, který měl za ženu Thorgerdu, dceru Thorgeira Rozseknuté tváře, a Ingibjörg, kterou měl za ženu Illugi Černý.

Audin propuštěnec, který se jmenoval Vífil, se tázal Audy, proč mu nedala příbytek, jako dala ostatním lidem. Aud odvětila, že na tom nezáleží, protože byl, kamkoli přišel, pokládán za významného člověka. Obdarovala ho Vífilsdalem, v němž následně bydlil. Přel se s Hördem.

Vífilův syn Thorbjörn měl za ženu Hallveigu, dceru Einara, syna Sigmunda z Laugarbrekky. Spolu měli dceru Gudrídu, kterou měl za ženu Thorstein, syn Eiríka Zrzavého. Později ji měl za ženu Thorfinn Karlsefni a zplodili Björna, jenž měl dceru Steinunnu, matku Ketilovu. Ketil měl syna Thorláka, otce kněze Björna, otce Helgy, ženu Snorriho, syna Markova. Od Thorfinna a Gudrídy také vzešli biskupové Björn, Thorlák a Brand.

Další syn Vífila byl Thorgeir, který měl za ženu Arnóru, dceru Einara ze Zálivu. Jejich dcerou byla Yngvilda, kterou měl za ženu Thorstein, syn godiho Snorriho.

Jeden Audin propuštěnec se jmenoval Hundi a pocházel ze Skotska. Aud mu dala Hundadal, ve kterém dlouho bydlil.

Propuštěnec, kterému dala Aud Sökkólfssdal, se jmenoval Sökkólf. Bydlil na Breidabólstadu a pochází od něj mnoho lidí.

Erpovi, synu jarla Meldúna, jenž byl dříve zmíněn, dala Aud svobodu a saudaféllskou zemi. Pochází od něj rod Erplingů.

Jeden Erpův syn se jmenoval Orm, další Gunnbjörn, otec Arnóry, kterou měl za ženu Kolbein, syn Thórdův. Dalším synem byl Ásgeir, otec Thórarny, kterou měl za ženu Sumarlídi, syn Hrappův. Erpova dcera byla Halldís, kterou měl za ženu Álf z Údolí. Další syn Erpa byl Dufnal, otec Thorkela, otce Hjalta, otce Beinova. Další Erpův syn byl Skati, otec Thórda, otce Gísla, jenž byl otec Thorgerdy.

Žil muž jménem Thorbjörn, který bydlil u Vatnu v Haukadaldu a za ženu měl *** . Jejich dcerou byla Hallfríd, kterou měl za ženu Höskuld z Laxárdalu. Höskuld a Hallfríd měli mnoho dětí a jejich syny byli Bárd a Thorleik, otec Bolla, který měl za ženu Gudrúnu, dceru Ósvífovou. Jejich syny zase byli Thorleik, Höskuld, Surt a Bolli a jejich dcerami byly Herdís a Thorgerd. Předtím, než se Gudrún provdala za Bolliho, měl ji za manželku Ingunnin syn Thórd a spolu měli děti Thórda Kočku a Arnkatlu. Jako poslední měl Gudrúnu za manželku

1 Tato sága se nám nedochovala

Thorkel, syn Eyjólfův, a měli děti Gella a Rjúpu. Höskuldův syn Bárd byl otec Hallbjörgy, kterou měl za ženu Hall, syn Styra Bojovného. Höskuldovy dcery byly Hallgerd Pletené kalhoty, Thorgerd a Thuríd.

39

Koll zabral všechen Laxárdal ležící po řeku Haukadalsá a byl nazýván Koll z Údolí. Za ženu měl Thorgerdu, dceru Thorsteina Ryšavého. Jejich děti byly Höskuld, Gróa, kterou měl za ženu Véleif Starý, a Thorkatla, kterou měl za ženu godi Thorgeir. Höskuld měl za ženu Hallfrídu, dceru Thorbjörna z Vatnu, a jejich synem byl Thorleik, který měl za ženu Thurídu, dceru Arnbjörna, syna Björna Podvodníka. Synem Thorleika a Thurídy byl Bolli.

Höskuld koupil Melkorku, dceru irského krále Mýrkjartana. Jejich syny byli Ólaf Páv a Helgi. Dcery Höskuldovy byly Thuríd, Thorgerd a Hallgerd Pletené kalhoty. Ólaf měl za ženu Thorgerdu, dceru Egila, syna Skallagrímova, a jejich syny byli Kjartan, Halldór, Steinthór a Thorberg. Óláfovy pak dcery byly Thuríd, Thorbjörg Silná a Bergthóra. Kjartan měl za ženu Hrefnu, dceru Ásgeira Horké Hlavy, a jejich syny byli Ásgeir a Skúm.

Později se s Thorgerdou, dcerou Thorsteina Ryšavého, oženil Herjólf, syn Eyvinda Ohně, a jejich synem byl Hrút. Höskuld mu vyplatil dědictví jeho matky v půdě kamsnesské země mezi Haukadalsá a hřbetem, který schází z hor do moře.

Hrút bydlil na Hrútsstadech a měl za ženu Hallveigu, dceru Thorgríma z Thykkvaskógu, sestru Ármóda Starého, a měli mnoho dětí. Jejich synem byl Thórhall, otec Halldóry, matky Gudlauga, otce Thórdísy, matky Thórda, otce Sturla z Hvammu. Dalšími syny Hrúta byli Grím, Már, Eindridi, Stein, Thorljót, Jörund, Thorkel, Steingrím, Thorberg, Atli, Arnór, Ívar, Kár a Kúgaldi. Hrútovy dcery byly Bergthóra, Steinunn, Rjúpa, Finna a Ástríd.

Aud provdala dceru Thorsteina Ryšavého Thórhildu za Eysteina Smrad'ocha, syna Álfa z Osty, a jejich synem byl Thórd, otec Kolbeina, otce Thórda Skalda. Dalším jejich synem byl Álf z Údolí, který měl za ženu Halldísu, dceru Erpovu, a jejich synem byl Snorri, který měl s Hallou syna Thorgilse. Dcery Álfa z Údolí byly Thorgerd, kterou měl za ženu Ari, syn Máruv, a Thórelfa, kterou měl za ženu Hávar, syn Einara, syna Kleppova, a jejich synem byl Thorgeir. Další syn Eysteina byl Thórólf Liška, který padl na thingnesském¹ sněmu, když bojoval v zástupu Thórda Bučela proti Oddovi z Tungy. Čtvrtý syn Eysteina se jmenoval Hrapp.

Dceru Thorsteina Ryšavého Ósk provdala Aud za godiho Hallsteina a jejich synem byl Thorstein Černý. Vigdísu, dceru Thorsteinovu, provdala Aud za Gríma Kníratého a jejich dcerou byla Arnbjörg, kterou měl za ženu Ásólf Flosi z Höfdu, a jejich dětmi byli Odd a Vigdís, kterou měl za ženu Thorgeir, syn Kadalův.

40

Aud vychovávala syna Thorsteina Ryšavého Óláfa Vlčka, který se oženil s Álfdísou Barreyžskou², dcerou Konála, syna Steinmóda, syna Ölviho Dítěte. Synem Konála byl Steinmód, otec Halldóry, kterou měl za ženu Eilíf, syn Ketila Jednorukého. Óláfovými dětmi byli Thórd Bučel a Thóra, matka Thorgríma, otce godiho Snorriho. Thóra byla ještě matka Börka Tlustého a Mára, syna Hallvardova. Syny Óláfa Vlčka byli Ingjald a Grani a dcerou Óláfa byla Vigdís ***. Třetí dcera Óláfa Helga byla žena Gunnara, syna Hlífy, a jejich dcerou byla Jófríd, kterou měl za ženu Thórodd, syn Odda z Tungy. Jófrídu měl později za manželku Thorstein, syn Egilův. Druhá dcera Gunnara byla Thórunn, kterou měl za ženu Herstein, syn Blundketilův. Syny Gunnara byli Raud a Höggvandil. Čtvrtá dcera Óláfa Vlčka se jmenovala

1 S chybně uvádí thorsnesský sněm.

2 tj. z Hebrid

Thórdís¹ a za ženu ji měl Thórarin, bratr Raga. Jejich dcerou byla Vigdís, kterou měl za ženu Stein, syn Thorfinna z Rudého kopce.

Aud byla velmi vznešená žena. A když na ni dolehlo stáří, pozvala k sobě své pokrevní i příženěné příbuzné a vystrojila skvělou hostinu. Když trvala hostina už tři noci, darovala každému příteli po daru, dala jim prospěšné rady a nakázala, aby hostina trvala další tři noci. I řekla, že toto bude její pohřební hostina. Následující noc zemřela a byla pohřbena na břehu a nařídila, aby byla země pokřtěna, protože nechtěla ležet v neposvěcené půdě. Po tomto činu se víra jejich příbuzných podlomila.

Björn Silný, jenž měl sestru Gjaflaugu, kterou měl za ženu Björn Východ'an, měl syna, který se jmenoval Kjallak, a který odplul na Island a zabral zemi od Dögurdará k Klofninze a bydlil na Kjallaksstadech. Jeho syny byli Helgi Jikra a Thorgrím Chaluha z Fellu, Eilíf Okázalý, Ásbjörn Sval z Orrastadu, Björn Hvalmagi² z Túngardu, Thorstein Vychrtlý, Gizur Veselý ze Skoravíku a Thorbjörn Hanebný z Ketilsstadů. Dcera Kjallaka byla Aesa z ostrova Svíney, matka Eyjólf a Tinforna.

Žil muž jménem Ljótólf, kterému dal Kjallak příbytek na Ljótólfssstadech nad Kaldakinnou. Byl kovářem a zdědil po matce obří krev. Jeho syny byli Thorstein, Björn a Hrafsi. Odebral se se syny k Fellskému lesu na Ljótólfstad. Jejich přítel byl Vífil, který bydlil na Vífilstóftech. Thórunn z Thórunnartóftů byla matka Oddmara a pěstounka Kjallaka, syna Björna Hvalmaga.

Álöf, dcera Thorgríma z Fellu, se pomátla, a lidé mínili, že za to může Hrafsi. Hrafsi ale v její posteli chytil Oddmara a pravil, že se o to zapříčinil on. Thorgrím pak dal Hrafsimu ostrov Deildarey. Hrafsi pravil, že pokud Oddmar nezplatí pokutu, setne ho v Björnově stavení, a proto se Kjallak nechtěl vzdát ostrova. Hrafsi jim ukradl výbavu drnové loděnice a Kjallakovi jej pronásledovali, ale nechtyli ho. Poté vyplul Eilíf a Hrafsi na ostrov, kde se do střev Eilífa Šedivého zabodl šíp a brával na sebe odtehdy podobu rozličných zvířat. Björn Hvalmagi zabil při hře Björna, syna Ljótólfova. Ljótólf a jeho lidé jednali s Oddmarem o tom, že přivede Björna tam, kde by se s ním mohli setkat. Kjallak Mladý, byl sedm let starý, za ním utíkal a než-li Björna Hvalmaga přemohli, chytl Björn a jeho lidé toho chlapce a ubili jej na Kjallakshólu.

Kjallakovi synové potom napadli ve Fellském lese Ljótólfa a Thorsteina v podzemním domě, jehož druhý východ našel Eilíf, takže se jim dostal do zad a oba je zabil. Hrafsi přišel v ženských šatech na Orrastad k hostině, kde na stupínku seděl se štítem Kjallak. Hrafsi uštedřil Ásbjörnovi smrtelnou ránu a utekl otvorem ve zdi. Vífilův syn Thórd řekl Hrafsovi, že jeho dobytek leží ve bažině a sebral mu štít. A když Hrafsi spatřil Kjallakovi syny, shodil ho přes útes. Dokud nepokáceli stromoví kolem něj, nemohli ho napadnout. Když ho napadli, seděl Eilíf opodál.

O Geirmundovi a Hámundovi

Hjörleif, král Hördaland'anů, kterému se přezdívalo Záletník, měl za ženu Aesu Světlou, a jejich synem byl Ótrygg, otec Óblauda, otce Högna Bílého, otce Úlfa Šilhavého. Další syn Hjörleifa, kterého měl s Hildou Štíhlou, dcerou Högna z Njardey, byl Hálf, který velel Hálfssrekkům. Král Hálf byl otec krále Hjöra, který se Sölvim, Högniho synem, pomstil svého otce.

Hjör plnil v Bjarmalandu a zajal v bitvě Ljúfvinu, dceru krále Bjarmaland'anů³. Když král Hjör odjížděl na loupežné výpravy, zůstávala v Rogalandu a dala život dvěma chlapcům, z nichž jeden slul Geirmund a druhý Hámund. Oba byli velmi černí. Tehdy porodila služebná

1 S chybně uvádí jméno Thurid.

2 tj. Silný jako velryba.

3 Ale *Sága o Hálfovi a jeho recích*, kap. XVII říká, že „měl za ženu Hagný, dceru krále Haka, syna Hámundova.“

hocha, jenž se jmenoval Leif a byl synem otroka Lodhatta. Leif byl bílý, a proto královna vyměnila své chlapce s hochem služebně a Leifa si přivlastnila. A když král dorazil domů, Leif se mu znelíbil a řekl, že vypadá jako trpaslík.

Když král vyrazil na výpravu znovu, pozvala k sobě domů Bragiho Skalda a nařídila mu pozorně střežit chlapce, kteří byli tři zimy staří. Zavřela chlapce v jizbě u Bragiho a schovala se pod stupněm. Bragi pronesl toto:

(9)¹

„Hjörviho děti Hámund a Geirmund
meškají uvnitř - mám v nich víru -
Třetím je Leif, Lodhattův syn.
Dbej o ně, ženo, dobro jen vzejde.“

A udeřil svým prutem na stupeň tam, kde byla schována královna. Když pak přišel král domů, pověděla mu to královna a ukázala mu chlapce. Král pravil, že nikdy neviděl tak černé kůže, a proto tak bylo oběma bratrům přezdíváno.

41

Geirmund Snědý byl vikinský vůdce a při výpravách na západ plenil. Své království měl v Rogalandu. A když se potom vrátil, byv v cizině dlouhý čas, bojoval král Harald v Hafrsfjordu proti Eiríkovi, králi Hördalandanů, Súlkovi, králi rogalandskému a Kjötovi Bohatému a dobyl tak vítězství. Harald pak dobyl celý Rogaland a obral mnoho mužů o jejich državy. Tehdy Geirmund viděl, že nemá jinou možnost než utéci, protože zde se nemohl nadíti patřičného narovnání.

Rozhodl se, že vyhledá Island. Na jízdu se s ním odebral Úlf Šilhavý, jeho příbuzný, a Steinólf Nízky, syn hersiho Hrólf a Öndóttý, sestry Ölviho Dítěte.

Geirmund a jeho lidé pluli pohromadě a každý řídil svou vlastní loď. Připluli do Breidafjordu a zakotvili u ostrova Ellidaey. I dověděli se, že fjord byl obydlen na jihu, ale na západě byl osídlen málo nebo vůbec. Geirmund pokračoval na Medalfellsströnd a zabral zemi od řeky Fábeinsá ke Klofasteinům. Nechal loď v Geirmundarvágu a strávil první zimu v Búdardalu. Steinólf zabral zemi od Klofasteinů a Úlf na západě fjordu, jak ještě bude povězeno.

Geirmund shledal zabranou zemi, kde měl veliký dům a vydržoval na osmdesát svobodníků, příliš těsnou a usadil se na Geirmundarstadech pod Skardem.

Žil muž jménem Thránd Úzkonohý, který rodem pocházel z Agdů a odplul s Geirmundem Snědým na Island. Thránd zabral ostrovy západně od Bjarneyjaflou a bydlil na ostrově Flatey. Za ženu měl dceru Gilse Lodního nosáče a jejich synem byl Hergils Zadek, který bydlil na ostrově Hergilsey. Hergilsova dcera byla Thorkatla, kterou měl za ženu Már z Reykjahólů. Hergils měl za ženu Thórarnu, dceru Ketila Širokého chodidla, a jejich synem byl Ingjald, který bydlil na Hergilsey a pomohl Gíslvi, synu Súrovu², kvůli čemuž mu Bórk

1 V *Sáze o Hálfovi a jeho recích* je druhá půlsloka (resp. dva poslední verše) změněny na

Fæddir eigi þú

þann mög, kona.

Půlsloka po úpravě zní následovně:

Třetím je Leif,

Lodhattův syn,

jehož jsi, paní,

nepřivedla na svět.

2 Gíslvi je protagonist *Ságy o Gíslim, synu Súrově*. Byl prohlášen psancem a Ingjald, kterému se říkalo Blázen, jej schovával pod svou střechou.

Thlustý odebral ostrovy. Ingjald poté zakoupil Hlíd v Thorskafjordu, Zátocě tresek. Jeho syn byl Thórarin, který měl za ženu Thorgerdu, dceru Glúma, syn Geirova, a jejich synem byl Helgu-Steinar. Když Kjartan padl ve Svínadal, Thórarin jej doprovázel.

Thránd Úzkonohý bydlil na Flatey v tom čase, kdy Odd Sličný a jeho syn Thóri vypluli na Island. Tito dva zabrali zemi v Thorskafjordu. Odd bydlil v Skógách, ale Thóri odplul do ciziny a podnikal loupežné výpravy. Ve Finnmarce získal mnoho zlata. Na té cestě s ním byli synové Halla z Hofstadu. A když připluli na Island, dožadoval se Hall zlata, z čehož vzešly veliké spory a o nich vypráví *Sága o lidech z Tresčí zátoky*¹. Thóri Zlatý bydlil na Thórisstadech a za ženu měl Ingibjörgu, dceru Gilse Lodního nosáče, a jejich synem byl Gudmund. Thóri byl muž obrovité síly.

Geirmund odešel na západ na břehy Strandy a zabral tam zemi od Rytagnúp na západ k Hornu a odtud východně k Straumnesu. Nechal tam postavit čtyři hospodářství. Jedno stálo v zátocě Adalvík a spravoval jej Geirmundův úředník, druhé v zátocě Kjaransvík, které spravoval jeho otrok Kjaran, třetí na nejzápadnější Pastvině, které spravoval jeho otrok Björn. Björn se Geirmundově smrti provinil krádeží ovcí a z toho majetku, který zbyl po jeho prohlášení za psance, byl zajištěn chod pastvin. V zátocě Bardsvík stálo čtvrté hospodářství, které spravoval jeho otrok Atli, jenž měl pod sebou čtrnáct dalších otroků.

Když Geirmund objížděl svá hospodářství, měl s sebou zástup osmdesáti mužů. Vynikal zejména vlastnictvím movitého majetku a neobyčejného množství dobytka. Lidé říkají, že, máje salaš v Bitře, pásal vepře na Svínanesu a ovci na Hjardarnesu. Někteří říkají, že měl hospodářství také v Selárdalu na Geirmundarstadech ve Steingrímsfjordu.

Moudří lidé praví, že byl nejvznešenější ze všech záborců Islandu. S lidmi tu měl málo sporů a přitom došel staršího věku. S Kjallakem se přel o zemi, která leží mezi Klofningou a Fábeinsá a bojovali na polích západně od Klofningy. Oba tu zemi chtěli osít a z vyvstalého sporu vyšel lépe Geirmund. Björn Východ'an a Vestar z Eyru je usmířili. Když plul Vestar k tomuto setkání, přistál na Vestarsnesu.

Geirmund v Andarkeldě pod Skardem schoval veliký poklad. Za ženu měl Herrídu, dceru Gauta, syna Gautrekova. Jejich dcerou byla Ýr, kterou měl za ženu Ketil, s níž měl syny Thórhalla a Odda, otce Hallvary, již měl za ženu Börk, syn Thormóda, syna Thjóstarova. Dalším potomkem Odda byl Thorbjörn, otec Thorgerdy, matky Odda, otce Thorgilse, otce Hallbery, matky Halla, otce Thurídy, matky Halldóry, kterou měl za ženu Markús, syn Thórdův. Geirmund měl později za manželku Thorkatlu, dceru Ófeiga, syna Thórólfova, a jejich děti byly Geirríd a *** .

Geirmund umřel na Geirmundarstadech. Byl pochován mimo statek v lese a uložen do lodi.

Geirmund daroval svému příteli Hrólfu, synu Kjallakově, hospodářství u Ballará. Jeho synem byl Illugi Ryšavý a Sölvi, otec Thórda, otce Magnúsova, otce Sölviho, jehož synem byl kněz Pál z Reykjaholtu.

42

O Steinólfovi

Steinólf Nízky, syn hersiho Hrólfá z Agdů, zabral zemi od Klofasteinů k Grjótvallarmúlu a bydlil ve Fagradalu na Steinólfsbjallu. Vyšel ve vnitrozemí na horu a spatřil v zemi veliké údolí a celé zarostlé stromy. V údolí spatřil jednu mýtinu, na které postavil hospodářství, jež nazval Saurbae, protože zde bylo mnoho bažinaté půdy. Nazval takto celé údolí. To místo, kde bylo postaveno hospodářství, se dnes nazývá Torfnes, Rašelinný mys. Steinólf měl za ženu Eirný, dceru Thidrandovu. Jejich synem byl Thorstein Sedlák a jejich dcerou Arndís Bohatá, matka Thórda, otce Thorgerdy, kterou měl za ženu Odd, a jejichž syn

1 Dnes je tato sága známa jako *Sága o Thórim Zlatém*.

byl Hrafn Hlymreksfari¹, který měl za ženu Vigdísu, dceru Thórarina Hřebčího čela. Syn Vigdísy a Thórarina byl Snört, otec Jódísy, kterou měl za ženu Eyjólf, syn Hallbjörnův, a jejich dcera byla Halla, kterou měl za ženu Atli, syn Tannův, a jejich dcerou byla Yngvilda, kterou měl za ženu Snorri, syn Húnbogův.

Steinólf postrádal tři prasata, a když je o dvě zimy později našel ve Svínadal, byly prasat tři desítky.

Steinólf zabral také Steinólfsdal v Króksfjordu.

Žil muž jménem Björn z Planiny, který měl za ženu Thurídu, dceru Steinólfa Nízkého. Na radu Steinólfa zabral západní část údolí Saurbae. Bydlil na Sléttu-Bjarnarstadech nad Thverfellem. Jeho syn byl Thjódrekk, který měl za ženu Arngerdu, dceru Thorbjörna, syna Björna Stítového, a jejich syny byli Sturla Bojovný, který vystavěl hospodářství na Stadarhólu, a Knött, otec Ásgeira a Thorbjörna a Thjódreka, po kterém je pojmenována hora na Kollafjorském vřesovišti.

Thjódrekk, syn Björna z Planiny, shledal, že je v Saurbae příliš těsně, a proto se odebral do Ísafjordu, kde se odehrává *Sága o Thorbjörnovi a Hávardu Kulhavém*².

Óláf Kožich, kterého vyhnal Orm Hubený z Óláfsvíku, zabral Belgsdal a bydlil na Belgsstadech, dokud ho nevyhnal Thjódrekk a jeho lidé. Potom zabral zemi od Grjótvallarmúlu a bydlil v Óláfsdal. Jeho syn byl Thorvald, který předal Ögmundovi, synu Steina Věšce, žalobu na Thórarina Hlasivce za krádež ovcí. Pro tuto příčinu byl Ögmund Thórarinem na thorskafjorském sněmu zabit.

Gils Lodní nosáč zabral Gilsfjord mezi Óláfsdalem a Króksfjardarmúlem a bydlil na Útesech. Jeho syn byl Hedin, otec garpsdalského godiho Halldóra, otce Thorvalda z Garpsdal, který měl za ženu Gudrúnu, dceru Ósvífovou.

43

Thórarin Hák zabral Króksfjord³ od Króksfjardarnesu až k Hafrafellu. Se Steinólfe Nízkým se přel o Steinólfsdal. Když se Steinólf vydal se šesti lidmi z chléva domů, vesloval Thórarin sám desátý za ním. Utkali se na výběžku při ústí řeky Fagradalsá a z tamějšího domu dorazili lidé a pomohli Steinólfovi. Thórarin Hák tam padl a s ním jeho čtyři lidé. Zato Steinólfových lidí padlo sedm. Jsou tam navrženy jejich mohyly.

Ketil Široké chodidlo, syn Thorbjörna Žaber, zabral Berufjord. Jeho dcera byla Thórarina, kterou měl za ženu Hergils Zadek, syn Thránda Úzkonohého, a jejich syn slul Ingjald, který byl otec Thórarina, jenž měl za ženu Thorgerdu, dceru Glúma, syna Geirova, a jejich synem byl Helgu-Steinar. Thránd Úzkonohý měl za ženu dceru Gilse Lodního nosáče a jejich dcerou byla Thórarina, kterou měl za ženu Hrólf, syn Helga Hubeného. Další dcera Gilse Lodního nosáče byla Thorbjörg Lodní nádra a jeho syn se jmenoval Herfínn, který bydlil v Króksfjordu.

Úlf Šilhavý, syn Högna Bílého, zabral všechnu část Reykjanesu, která leží mezi Thorskafjordem a Hafrafellem a za ženu měl Björgu, dceru Eyvinda Východ'ana, sestru Helga Hubeného. Jejich synem byl Atli Ryšavý, který měl za ženu Thorbjörgu, sestru Steinólfa Nízkého, a jejich synem byl Már z Hólů, který měl za ženu Thorkatlu, dceru Hergilse Zadka, a jejich syn byl Ari.

Ari přeplul přes moře k Zemi bílých lidí, kterou někteří nazývají Velké Irsko, a která leží západně na moři nedaleko Dobrého Vínlandu⁴. Říká se, že leží šest dní plavby z Irska na

1 Tento přídomek znamená: „Ten, který jezdí do Hlymreku.“ Hlymrek je dnešní město Limerick.

2 Dnes je tato sága známa jako *Sága o Hávardovi z Ísafjordu*.

3 V C Króksdal.

4 V originále *Hvítramannaland* a *Írland inn mikla* a v lat. Hibernia Major a Albania. Lidé zde měli mít „vlasy a kůži bílé jako sníh“ (*Hauksbók, efter de Arnarnagnænske håndskriffter no. 371, 544 og 675, 4° samt forskellige papirshåndskriffter*, ed. Eiríkur Jónsson & Finnur Jónsson, København: Thieles Bogtrykkeri, 1892-1896. s 166), pravděpodobně albíni. Ari Mársson tam doplul v roce 983 a je tak první zaznamenaný.

západ. Ari odtud nemohl odejet a byl zde pokřtěn. Tento příběh poprvé pronesl Hrafn Hlymreksfari, který trávil dlouhý čas v Hlymreku v Irsku.

Gelliho syn Thorkel pravil, že Islandčané, kteří vyslechli tento příběh od jarla Thorfinna z Orknejí, dosvědčí, že Ari byl v Zemi bílých lidí známý. Prý odtud nesměl odplout, ale byl tam skvěle poctěn.

Ari měl za ženu Thorgerdu, dceru Álfa z Údolí, a jejich syny byli Thorgils a Gudleif a Illugi - to jest rod Reyknesských.

Další syn Úlfa Šilhavého se jmenoval Jörund, který měl za ženu Thorbjörgu Lodní ňadra. Jejich dcerou byla Thjóðhild, kterou měl za ženu Eirík Zrzavý, a jejich synem byl Leif Šťastný z Grónska¹. Syn Atliho Ryšavého slul též Jörund a za ženu měl Thórdísu, dceru Thorgeira Jižního, a jejich dcerou byla Otkatla, kterou měl za ženu Thorgils, syn Kollův. Jörund byl také otec Snorriho.

44

Hallstein, syn Thórólfa Mostrarskegga, zabral Thorskafjord a bydlil na Hallsteinsnesu. Obětoval tam za to, aby mu Thór poslal sloupky k vysoké stolicí. Poté připlul k jeho zemi strom, který byl dlouhý šedesát tři loktů a široký na dva sáhy. Ze stromu byly vyrobeny sloupky ke stolicím a všechny sloupky stolic ve všech hospodářstvích bližších postranních fjordů jsou právě sloupky tyto. To místo, kam strom připlul k zemi, se dnes nazývá Grenitrésnes².

Hallstein plenil ve Skotsku a sebral tam otroky, které vzal s sebou a následně poslal vyrábět sůl na ostrovy Svefneje. Na této činnosti Hallsteinovi otroci vydělávali.

Hallstein měl za ženu Ósku, dceru Thorsteina Ryšavého, a jejich synem byl Thorstein Černý, který vypočetl přestupný týden³. Thorstein Černý měl za ženu *** a jejich děti byly Thórarin, Thórdís, kterou měl za ženu Thorkel Hadr, a Ósk, kterou měl za ženu Stein Mnohoplavný, a jejichž syn slul Thorstein Bílý. Levoboček Thorsteina Černého se jmenoval Sám, který se přel s Thorkelem Hadrem o Thorsteinovo dědictví, poněvadž ho chtěl zajistit pro Thórarinovy děti.

Žil muž, syn Bödmóda ze Skutu, jménem Thorbjörn Smyčka, který odplul na Island a zabral Djúpafjord a Grónes k Gufufjordu. Jeho syn byl Thorgils z Thorgilsstadů v Djúpafjordu, otec Kolla, který měl za ženu Thurídu, dceru Thóriho, syna jarla Hallada, syna maerského jarla Rögnvalda. Syn Kolla a Thurídy byl Thorgils, který měl za ženu Otkatlu, dceru Jörunda, syna Atliho Ryšavého, a jejich synem byl Jörund, který měl za ženu Hallveigu, dceru Odda, syna Ýry a Ketila Páry. Jörundův syn byl Snorri, který měl za ženu Ásný, dceru Sturla Bojovného, a jejich synem byl Gils, který měl za ženu Thórdísu, dceru Gudlauga a Thorkatly, dcery Halldóra, syna godiho Snorriho. Gilsův syn byl Thórd, který měl za ženu Vigdísu, dceru Svertigovu, a jejich syn byl Sturla z Hvammu.

45

Örlyg měl za ženu Signý, jež byla dcerou Óblaudovou a sestrou Högna Bílého. Otcem Örlyga byl Bødvar, syn Vidsterkúv. Se Signý měl Örlyg syna Ketila Páru.

Dalšími zmiňovanými jsou Thorfinn Karlsefni v roce 1007 v *Sáze o Eiríku Zrzavém* a Gudleif Gudlaugson v roce 1029 v *Sáze o lidech z Eyru*. Poslední zmiňovaný se tam setkal s Islandčanem, který domorodcům velel, a všichni ho měli za Björna, hrdinu z Breidvíku. Za Vinland se považuje pobřeží Severní Ameriky, nejspíše Newfoundlandu.

1 Leif Eiriksson je dnes označován z prvního evropského objevitele Severní Ameriky. Není jisté, zda se narodil na Islandu nebo v Grónsku. Leif přijal od Óláfa Tryggvasona křest. Jeho přídomek Šťastný je vysvětlen v *Sáze o Gróňanech*, kap. IV, kde osvobodil ze skaliska patnáct trosečníků.

2 tj. Smrkový mys.

3 Pohanský rok sestával z 360 dnů, neboli z dvanácti měsíců o třiceti dnech. Do čísla 364 zbývají čtyři dny, které byly nazývány *aukanætr* neboli „přidané noci“. Zbývající den a zlomek, kterým se náš kalendář liší, se každý šestý či sedmý rok sečetl a vytvořil tak na konci léta přestupný týden, (st.sk. *sumarauki*). Léto bylo v takovém roce dlouhé 191 dní.

Tento Ketil vyplul v pozdní době záboru na Island. Býval na vikinské výpravě na západě a měl z ní irské otroky. První z nich se jmenoval Thormód, druhý Flóki, třetí Kóri⁴, čtvrtý Svart a dále dva muži jména Skorri.

Flóki, otrok Ketila Páry, Skorriho bratr, zabral všechn Flókadala mezi řekami Flókadalsá a Geirsá. Bydlel na Hrísech.

Ketil se chtěl usadit na Nesu, ale Ingólf ho odtamtud vyhnal. Poté se odebral na Rosmhvalanes a první zimu pobyl na Gufuskálech. Se Steinunnou se domluvil tak, že odtamtud odejde a odlehlé loviště na moři přenechá Hólmu. Na jaře odešel na mys a strávil druhou zimu na Gufunesu. Ketil na mysech neměl žádný příbytek. Brzy na jaře šel na západ vyhledat si zemi do Breidafjordu, kde pobýval na Geirmundarstadech a usiloval o Ýru, dceru Geirmundovu, kterou také dostal za ženu. Geirmund pak Ketilovi vykázal zemi západně od fjordu. Odešel do Borgarfjordu a třetí zimu strávil na Blatech při Gufá.

Po dobu hledání vhodné země daroval Ketil Skorriho Staršího a majetek své ženě. Otrok ženě řekl, že její muž zemřel, a chtěl si jí vzít za manželku. Žena tím ale byla rozčilená a chtěla se zabít. Další zimu byl Ketil na Gufuskálech na Snaefellsnesu a následující v Gufufjordu. Tam se mu velmi líbilo, ale vrátil se domů. Skorri Starší a Fróki od něj tehdy utekli s dvěma ženami a množstvím majetku. Jednu zimu se potají skrývali na Skorraholtu, druhou ve Skorradału, jehož část ležící nad jezerem Skorri vlastnil. Ketil je ale později našel a zabil – Skorriho ve Skorradału a Flókiho ve Flókadala na Hrísech.

Když byl Ketil pryč, utekli mu ostatní otroci a přišli v noci na Lambastad, kde tehdy bydlil Thórd, syn Thorgeira Jehně a Thórdísy, dcery Yngvarovy. Thordís byla sestra matky Egila, syna Skallagrímova. Otroci zapálili stavení a upálili uvnitř Thórda a všechnu jeho čeleď, vlámali se pak do zásobárny a odnesli velké zásoby sukna a movitý majetek. Potom přihnali koně, naložili na ně všechn lup a vyrazili na cestu k Álftanesu. Ráno, když již byli dávno pryč, se ze sněmu vrátil Thordův syn Lambi Silný, který vyrazil za otroky a z okolních dvorců se k němu shromáždili muži. A když to otroci spatřili, rozutekl se každý svou vlastní cestou. Kóra sebrali v Kóranesu, ale někteří plavali do průlivu – Svarta sebrali na skalisku Svartsskeru, Skorriho na ostrově Skorrey, kam běžel přes Blata, a Thormóda na moři na skalisku Thormódsskeri, které leží námořní míli od země.

Ketil později zabral Gufufjord a k tomu Skálanes ke Kollafjordu. Ketil a Ýr měli dva syny, z nichž jedním byl Thórhall, otec Hallvary, kterou měl za ženu Börk, syn Thormóda, syna Thjóstova. Druhým byl Oddi, který měl za ženu Thorlaugu, dceru Hrólfá z Ballará a Thurídy, dcery Valthjófa, syna Örylga z Esjubergu. Synem Ketila byl rovněž Thorkel Křivý, otec Arnóra, jenž byl otcem Kolliho z Heynesu.

46

Kolli z Hofu, syn Hróalda, zabral Kollafjord, Kvígandanes a Kvígandafjord. Svou zemi rozprodal rozličným lidem.¹

Syn Thórólfá Vrabce, který vyplul na Island s Örylgem, se jmenoval Knjúk a byl nazýván Knjúk z Mysu. Zabral všechny mysy, které leží od Kvígandafjordu k Bardaströndu a bydlil ***. Knjúkův syn byl Einar, otec Steinólfa, jenž byl otcem Salgerdy, matky Bárda Černého. Knjúkova dcera se jmenovala Thóra a za ženu ji měl Thorvald, syn Thórda, syna Víkingova. Syn Thorvalda a Thóry byl Knjúk z Blatů, otec Thorgauta, otce Steinólfova, otce Hally, matky Steinunniny, matky Hrafna z Eyru a Herdísy, kterou měl za ženu zákonopravce Gizur, syn Hallův. Hrafnova dcera byla Steinunn, matka pána Rafna a Hally a Herdísy, kterou

4 S chybně uvádí jméno Kon.

1 Kompletací verzí se dospělo ke stavu, že se z jednoho člověka stali dva (Kolli Hróaldsson x Koll Grímsson). Větší pravdivostní hodnotu dávám kapitole 39., a proto jsem následující kompilát vymazal: Vydal se do Laxárdalu na Höskuldsstad, kde se oženil. Říkalo se mu Koll z Údolí. Jeho synem byl Höskuld, který měl za ženu Hallfrídu, dceru Björna, který zabral Bjarnarfjord na sever od Steingrímsfjordu. Jejich synem byl Thorleik, otec Bolliho, který měl za ženu Gurdúnu, dceru Ósvífovou.

měl za ženu Svarthöfði, syn Dugfa, a jejich synem byl Oli, který měl za ženu Salgerdu, dceru Jóna. Dcera Oliho a Salgerdy byla Steinunn, kterou měl za ženu Hauk¹, syn Erlenda.

Knjúk měl za ženu Eyju, dceru Ingjalda, syna Helga Hubeného, a jejich synem byl Eyjólf, který měl s Katlou syna Thorgríma. Katlu měl za ženu nejprve Glúm a jejich dcerou byla Thorbjörg Kolbrún², o které skládal Thormód. Syn Thorgríma se jmenoval Steingrím a byl otec Yngvildy, kterou měl za ženu Úlfhedin z Vídimýru.

Geirstein Čelist zabral Kjálkafjord a na radu Knjúkovu Hjardarnes. Jeho syn byl Thorgils, který měl za ženu Thóru, dceru Vestara z Eyrú, a jejich synem byl Stein Dánský, který měl za ženu Hallgerdu, dceru Örnólfa, syna Ármóda Ryšavého. Örnólf měl za ženu Vigdísu, dceru ***. Dcera Steina Dánského a Hallgerdy se jmenovala Vigdís a za ženu ji měl Illugi, syn Steinbjörnův, a jejich dcerou byla Thórunn, matka Thorgeira Dlouhé hlavy, otce Thorfinna Opata.

Geirleif, syn Eiríka, syna Högniho Bílého, zabral Bardaströnd mezi Vatnsfjordem a Berghlídu a byl otec Oddleifa a Helgiho Kormorána.

Oddleif byl otec Gesta Moudrého, Thorsteina a Aesy, kterou měl za ženu Thorgils, syn Gríma z Grímsnesu, a jejich syny byli Jörund z Midengu a Thórarin z Búrfellu. Gest měl za ženu ***, a jejich děti byly Thórd a Halla, kterou měl za ženu Snorri, syn Álfa z Údolí, a jejich synem byl Thorgils. Další dcera Gesta byla Thórey, kterou měl za ženu Thorgils, a jejich synem Thórarin byl otec Jódísy, matky Illuga, otce Birny, matky Illuga, Arnóra a Eyvinda. Eyvind byl otec Steingríma, otce Helgy, matky Jórunny, matka Hauka, syna Erlendova.

Helgi Kormorán byl otec Thorbjörgy Konvice, kterou měl za ženu Thorstein, syn Sölmundův, a jejich syny byli Ref z Brynjudal a Thórd, otec Illuga, otce Hródný, kterou měl za ženu Thorgrím Spálený. Druhá dcera Helga Kormorána se jmenovala Thórdís a za ženu ji měl Thorstein z dvora na Východní Kirkjubae, syn Ásbjörnův, a jejich synem byl Surt, otec zákonopravce Sighvata.

Geirleif měl za ženu Jóru, dceru Helgovu. Třetí syn Geirleifa, který měl za ženu Gudrúnu, dceru Ásólfovu, slul Thorfinn, a jejich synem byl Ásmund, který měl za ženu Hallkatlu, dceru Björna, syna Márova, syna Ásmundova. Syn Ásmunda a Hallkatly se jmenoval Hlenni a za ženu měl Aegileifu³, dceru Thorsteina, syna Kraflova, a jejich synem byl Thorfinn, otec Thorgeira Dlouhé hlavy. Thorstein, syn Oddleifův, byl otec Ísgerdy, kterou měl za ženu Bölverk, syn Eyjólfa Šedivého, a jejich synem byl zákonopravce Gelli. Další dcerou Thorsteina byla Véný, matka Thórda Vraního zobáku⁴, od kterého pocházejí Krákneflingové.

47

Ármód Ryšavý, syn Thorbjörna a pobratim Geirleifa, zabral Raudasand. Jeho syny byli Örnólf a Thorbjörn, otec Hrólfa Raudsenského.

Thórólf Vrabec vyrazil s Örlygem a zabral západní Patreksfjord a zátoky na západ od Bardu vyjma Kollsvíku, kde bydlil Koll, Örlygův pobratim. Thórólf zabral také Keflavík na jih od Bardu a bydlil na Hvallátry. Syny Thórólfa Vrabce byli Knjúk z Mysu, Ingólf Silný a Geirthjóf. Ingólfova dcera byla Thóarna a za ženu ji měl Thorstein, syn Oddleifův.

Thorbjörn Žábry a Thorbjörn Chaluha, synové Bödvára Lysého, též vyrazili s Örlygem a zabrali polovinu Patreksfjordu a všechnu část Tálknafjordu, která leží ke Kópanesu.

Ketil Široké chodidlo, syn Thorbjörna Žaber, zabral všechna údolí, která leží od Kópanesu po Dufansdal. Svou dceru Thóarnu provdal za Hergilse Zadka, načež se odebral na jih do Breidafjordu a zabral Berufjord u Reykjanesu.

Žil proslulý muž jménem Örn a byl příbuzný Geirmunda Snědého. Kvůli násilnictví

1 Haukr Erlendsson, autor knihy Hauksbók – verze H naší knihy.

2 tj. s uhlovým obočím.

3 S chybě uvádí jméno Aesileif.

4 O této postavě nemáme žádnou jinou zmínku. Existuje však *Příběh o Thorvardu Vraním zobáku* a je dosti možné, že jde o tutéž osobnost. Přepisovatel zřejmě učinil chybu, nebo chybu záměrně napravil.

krále Haralda opustil Rogaland a zabral v Arnarfjordu tolik země, kolik se mu zachtělo. Zimu strávil na Tjaldanesu, neboť odtud se slunce během nejkratších dnů nevytratilo.

Án Rudoplášť, syn Gríma Chlupaté líce z Hrafnisty a Helgy, dcery Ána Lukostřelce, se nepohodl s králem Haraldem Krásnovlasým a odplul proto ze země na vikinskou výpravu na západ. Plenil v Irsku a oženil se tam s Gréladou, dcerou jarla Bjartmara. Pár odplul na Island a přistál v Arnarfjordu o zimu později, než tak učinil Örn. Án strávil první zimu v Dufansdal. Gréladě připadalo, jakoby šel z tamní země zápach.

Örn se dověděl o svém příbuzném Hámundovi Snědém, že je na severu v Eyjafjordu a zatoužil tam jet. Proto Án Rudoplášť prodal země mezi Langanesem a Stapou, Stolovou horou. Án zbudoval hospodářství v Eyru. Tam Gréladě připadalo, jakoby zeleň medově voněla.

Dufan byl Ánův propuštěnec a bydlil v Dufansdal.

Ánův syn byl Bjartmar, jenž byl otec dvou Végestů a Helga, otce Thurídy Arnkatly, kterou měl za ženu Hergils, a jejich dcerou byla Thuríd Arnkatla, kterou měl za ženu Helgi, syn Eythjófu. Bjartmarova dcera byla Thórhild, kterou měl za ženu Véstein, syn Végeirův. Jejich dětmi byl Véstein a Aud. Další Ánův propuštěnec byl Hjallkár, jehož syn Björn byl Bjartmarův otrok. Bjartmar dal Björnovi svobodu. Björn pak nashromáždil majetek, ale Végest ho za to plísnil a proklál ho kopím. Björn ho však současně udeřil motykou a zabil ho.

Geirthjóf, syn Valthjófu, zabral zemi v Arnarfjordu, Fossfjordu, Reykjarfjordu, Trostansfjordu a Geirthjófsfjordu, v němž se zabydlil. Za ženu měl Valgerdu, dceru Úlfa Šilhavého. Jejich synem byl Högni, který měl za ženu Audu, dceru Óláfa Barevné hlavy a Thóry, dcery Gunnsteinovy. Syn Högna a Audy byl Atli, který měl za ženu Thurídu, dceru Thorleifa, syna Eyvinda Kolena a Thurídy Uprchlé svině. Thorleif měl za ženu Gróu, dceru Thórolfa Poloslaného. Atliho syn byl Höskuld, otec Atliho, otce Bárda Černého, otce Sveinbjörna, otce Rafna, otce Steinunny, matky pána Rafna.

48

Žil muž jménem Eirík, který zabral Kelldudal jižně od Dýrafjordu, Sléttanes k Stapě v Arnarfjordu a zemi k západní Šíji v Dýrafjordu. Byl otec Thorkela, otce Thórdova, otce Thorkelova, otce Steinólfova, otce Thórda, jenž byl otec Thorleify, matky Thorgerdiny. Thorgerdina dcera Thóra byla matka Gudmunda Podsvinčete, který měl za ženu Solveigu, dceru Jóna, syna Loftova, a jejich dětmi byli godi Magnus, Thorlák, otec biskupa Arna, a Thóra, matka jarla Gizura¹. Thorleif byla matka Líny, matky Cecíliiny. Cecíliá byla matka Bárda a Thorgerdy, kterou měl za ženu Björn Anglický a jejich děti byly Arnis Opat a Thóra, kterou měl za ženu Ámund, syn Thorgeirův.

Véstein, syn Végeira a bratr Vébjörna, Sognského hrdiny, zabral zemi mezi Šíjí v Dýrafjordu a bydlil v Haukadalu. Za ženu měl Thórhildu, dceru Bjartmarovu, a jejich dětmi byli Véstein a Aud.

Thorbjörn Kyselý vyplul, když země byla již plně obydlena. Véstein mu přenechal polovinu Haukadalu. Jeho syny byli Gísli, Thorkel a Ari. Thorbjörnovou dcerou byla Thordís a za ženu ji měl Thorgrím, s nímž měl syna Snorriho, jenž byl godim. Později měl Thordísu za ženu Børk Tlustý a měli dceru Thurídu, kterou měl nejprve za ženu Thorbjörn Tlustý a později Thórodd Výběrcí daní², se kterou měl syna Kjartana z Fróda.

1 Gizur Thorvaldsson (*1208 – †1268) představoval důležitýho předáka ve Věku Sturlungů. Pocházel z rodu Haukdalanů a zúčastnil se bitvy u Örlygsstaðu roku 1238. Na rozkaz norského krále Hákona Hákonarsona zabil v roce 1241 Snorriho Sturluson. V roce 1258 obdržel za svou loajalitu titul islandského jarla, jediného, jaký kdy v této zemi byl.

2 Ke svému přídomku přišel podle *Ságy o lidech z Eyru*, kap. XXIX tak, že s výběrcími daní vyměnil záchranný člun za velkou část jejich pokladu (*Sága o lidech z Eyru*. Přeložil Ladislav Heger; in: *Staroislandské ságy*; SNKLU, Praha 1965, s. 74). Ladislav Heger jeho přídomek přeložil prostě „Poklad“. *Sága* dodává, že se to stalo nedlouho po ubití Thorbjörna Tlustého.

Žil proslulý muž jménem Dýri, který na radu jarla Rögnvalda a kvůli násilnictví odplul ze Sunnmaeri na Island. Dýri zabral Dýraffjord a bydlil v Šíjích. Jeho syn byl Hrafn z Ketilseyru, otec Thurídy, kterou měl za ženu Véstein, syn Vésteina, a jejich syny byli Berg a Helgi.

Žil muž jménem Thórd a byl syn Víkinga, nebo též krále Haralda Krásnovlasého. Odplul na Island a zabral zemi mezi Pahorkem na Hjallanesu a Jardfallsgilem, Sesuvovou roklí, a bydlil na Alvidře. Thórd měl za ženu Thjódhildu, dceru Eyvinda Výchoďana a sestru Helga Hubeného.

Jejich synem byl Thorkel Bohatý, hrdina z Alvidry, který měl za ženu *** a jejich synové se jmenovali Thórd a Eyjólf, otec Gísla, který měl za ženu Hallgerdu, dceru Vermunda Hubeného, s kterou měl syna Branda, otce godiho Gudmunda z Hjardarholtu. Dcerou Gíslího a Hallgerdy byla Thóra, kterou měl za ženu Brand, syn Thórhaddův, a jejich dcerou byla Steinvör, měla dceru Rannveigu, matku Saehildy, kterou měl za ženu Gizur. Další Eyjólfův syn se jmenoval Helgi, jehož děti byly Óláf a Gudleifa, kterou měl za ženu Finn z Daleka.

Další syn Thórda, syna Víkingova, se jmenoval Thorvald Bílý a za ženu měl Thóru, dceru Knjúka z Mysu. Jejich syn Knjúk z Blat byl otec Thorgauta, otce Steinólfa, který měl za ženu Herdísu, dceru Tindovu. Jejich dětmi byli Thorkel z Blat a Halla, kterou měl za ženu Thórd, syn Oddleifův. Další syn Thorvalda Bílého byl Thórd Levák, který měl za ženu Ásdísu, dceru Thorgríma, syna Hardrefova. Ásdísina matka byla Rannveig, dcera hladského jarla Grjótgarda. Ásdís byla matka hejtmana Úlfa a sestra Ljóta Moudrého a Halldísy, kterou měl za ženu Thorbjörn, syn Thjódrekův. Dcera Thórda Leváka a Ásdísy byla Otkatla, kterou měl za ženu Sturla, syn Thjódrekův, a jejich synem byl Thórd, který měl za ženu Hallberu, dceru godiho Snorriho. Thórd a Hallbera měli dceru Thurídu, kterou měl za ženu Haflidi, syn Márův. Syn Thórda, syna Sturlova, byl Snorri, který měl za ženu Oddbjörgu, dceru Gríma, syna Lodmundova. Jejich dětmi byli Grím Vrah a Hallbera, kterou měl za ženu Snorri Vyzábly. Sturla měl dohromady šest dcer a jednou z nich byla Ásný, kterou měl za ženu Snorri, syn Jörundův, a jejich dcerou byla Thórdís, matka Höskulda Léčitele, který byl otec Margrety, matky Thorfinna Opata. Syn Snorriho a Ásný byl Gils, otce Thórda, otce Sturla z Hvammu.

49

Brúnův syn Ingjald zabral tu část Ingjaldssandu, která leží mezi Hjallanesem a Ófaerou, a jeho syn Hardref byl otec Thorgríma, který byl otec Ljóta Moudrého a jeho sester, jak bylo dříve napsáno.

Ljót Moudrý, syn Thorgríma, syna Hardrefova, bydlil na Ingjaldssandu a jeho matka byla Rannveig, dcera jarla Grjótgarda. Ljótův syn se jmenoval Thorgrím Psisko. Ljótovu sestru Halldísu měl za ženu Thorbjörn, syn Thjódrekův. Druhou Ljótovu sestru Ásdísu unesl Óspak, syn Ósvífův, a z této příčiny se Ljót ujal proti Óspakovi pře, až byl Óspak prohlášen za psance. Ásdís a Óspak měli syna jménem Úlf, který vyrůstal u Ljóta.

Na Brecce bydlil Grím Pořízek. Jeho syny byli Sigurd a Thorkel. Oba byli malí a drobní. Ljótův schovanec se jmenoval Thórarin. Ljót od Gríma koupil jídlo v ceně dvou tisíc a zaplatil za něj potokem, který tekl mezi jejich zeměmi a nazýval se Ósómi¹. Grím potok odvedl na svou louku a obdělával Ljótovu půdu, za což proti němu vedl Ljót zákonnou při a měli spolu od té doby málo co dočinění.

Ljót ve Vadilu potkal Nora a pozval ho k sobě. Ten se však zamiloval do Ásdísy. Gest, syn Oddleifův, přijel k Ljótovi na podzimní hostinu a dorazil tam též Egil, syn Steina Věštce, který poprosil Gesta, aby mu dal nějakou radu, která by zbavila jeho otce žalu ze ztráty syna Ögmunda. Gest složil začátek *Drápy o Ögmundovy*². Ljót se Gesta otázal, jakým

1 tj. Rozbrojník

2 O Ögmundově zabití se nám blíže zmiňuje kap. 42. *Drápa o Ögmundovy* (známá spíše jako *Posmrtná drápa*), kterou složil Stein Věštec, se dochovala v *Jazyku básnickém*, kap. X a LXX. Je tvořena dvěma

mužem bude jeho syn Thorgrím. Gest pravil, že jeho schovanec Thórarin bude známější a poradil Thórarinu, aby si nesplétal ty vlasy, které mu sáhají po jazyk¹. Ljót to přijal jako pohanu a ráno se zeptal, co bude pro Thorgríma nachystáno. Gest však odpověděl, že syn jeho sestry Úlf bude známější².

Tehdy se Ljót rozhněval a přesto odjel s Gestem pryč. Než se rozloučili, otázal se: „Kdo mi přivodí smrt?“

Gest pravil, že jeho osud nevidí, ale poradil mu, aby jednal dobře se svými sousedy.

„Přivodí mi smrt zemní vši³, synové Gríma Pořízka?“ otázal se Ljót.

„Hladová veš bolestivě píchá,“ řekl Gest.

„Kde se to stane?“ zeptal se Ljót.

„Kousek odsud,“ odpověděl Gest.

Nor se poté vydal s Gestem nahoru na vřesoviště a Gest odpočíval na koňském hřbetu, když vtom kůň pod ním zakopl.

Gest pak pravil:

„Potkala tě šťastná náhoda, ale brzy může další, tak hled', aby pro tebe nebylo neštěstí.“

Když se Nor vrátil domů, našel zahrabaný stříbrný poklad a vzal si z něj dvacet mincí. Myslíl, že si tam pro něj později znovu přijde, ale když stříbro hledal, nenašel ho. Ljót ho lapil, když právě kopal do země, a nechal ho za každou minci vysázet tři sta takových.

Ten podzim byl ubit Thorbjörn, syn Thjóðrekův.

Na jaře vykonával Ljót z vrcholku dozor nad svými otroky. Měl na sobě kápi, která byla uvázána okolo krku a měla jeden rukáv. Na kopec vyběhli synové Gríma a oba do něj naráz ťali, načež mu Thorkel nasadil kápi přes hlavu. Ljót s nimi tehdy jednal po vlídném sousedském obyčeji, ale všichni se s kopce svalili dolů, kde jel Gest, a tam Ljót zemřel. Grímovi synové odjeli k Hávardu Kulhavému a Eyjólf Šedivý a jeho syn Steingrím jim dali všechnu svou podporu.

50

Önund, syn Vikinga a bratr Thórda z Alvidry, zabral celý Önundarfjord. Bydlil v Eyru.

V bitvě v Hafrsfjordu bojoval proti králi Haraldu Krásnovlasému Hallvard Savec, který kvůli boji odplul na Island, načež zabral Súgandafjord a část Skálavíku, která leží k Stize, ve které se usadil.

Thuríd Plnička průlivů a její syn Stein Věstec odpluli z Hálogalandu k Islandu a zabrali Bolungarvík a bydlili na Vatnsnesu. Plnička průlivů se jí říkalo proto, že v drsném roce naplnila pomocí kouzel každý průliv v Hálogalandu rybami. Zamluvila si na oplátku od každého hospodáře v Ísafjordu všechny bezrohé ovce a zabrala také Kvíarmid v

slokami, jejichž hrubý překlad zní takto:

(1)

Hle, Ódina skvělé,
slyš, Egile, verše,
jež v jazyk mi vnikly.
Vzal mi ten bůh mnoho.

(2)

Na mysli mi tane,
temná jak zemina
velkou tlamou spokla
synka, jenž vynikal.

- 1 Guðni Jónsson vyslovil myšlenku, že tento Thórarin není nikdo jiný než známý básník Thórarin Pochvalný jazyk, jeho původ jinak neznáme.
- 2 Úlf totiž zastával na dvoře krále Haralda Krutého funkci podkoního.
- 3 Zdá se, že výraz *jarðlús* neodkazuje na určitý faunistický název, nýbrž vyjadřuje jakousi dobovou pomluvu s významem vyložitelným jako „příživník, parazit“. Současná isl. zná pojem *jarðlús* jako druh hmyzu jménem toullice horská (lat. *Arctorthezia cataphracta*).

Ísafjardardjúpu. Syny Steina Věštce byli Ögmund a Egil.

Syn Hrólf a z Gnúpufellu se jmenoval Helgi a narodil se na východě. Rod jeho matky pocházel z Upplandu. Helgi odplul na Island, aby se shledal se svými příbuznými. K zemi přistál v Eyjafjordu, který byl tehdy celý obydlen. Poté se chtěl odebrat jinam, ale byl počasím vehnán do Súgandafjordu. Přes zimu byl u Hallvarda a na jaře se odešel poohlédnout po příbytku. Nalezl fjord, ve kterém na pobřeží spatřil harpunu, a proto fjord nazval Skutilsfjord a od té doby tam bydlil.

Jeho syn byl Thorstein Smolný, který odplul do ciziny a zabil družiníka jarla Hákona, syna Grjótgardova. Jarlův rádce Eyvind poslal Thorsteina k Vébjörnovi, hrdinovi sognského lidu. Ten jej přijal, ačkoli ho před ním varovala jeho sestra Védís. Z tohoto důvodu rozprodal Vébjörn své pozemky, a když již myslil, že není s to uchránit toho muže, odplul na Island.

Thórólf Poloslaný zabral jižní části Skutilsfjordu a Skálavíku a bydlil tam.

Eyvind Koleno odplul z Agdů na Island. Jeho žena byla Thuríd Uprchlá svině. Zabrali Álftafjord a Seydisfjord a usadili se tam. Jejich syny byli Thorleif, který byl již zmíněn, a Valbrand, otec Hallgríma, Gunnara a Bjargeyji, kterou měl za ženu Hávard Kulhavý, a jejich synem byl Óláf.

Žil proslulý muž ze Sognska jménem Geir a byl nazýván Végeir, protože byl velkým obětníkem. Měl mnoho dětí; jeho nestarší syn se jmenoval Vébjörn, hrdina sognského lidu, další Véstein a pak dále Véthorm, Vémund, Végest a Véthorn. Végeirova dcera se jmenovala Védís. Po Végeirově smrti upadl Vébjörn v nemilost jarla Hákona, jak byl prve napsáno a proto odplul s bratry a sestrou na Island. Měli dlouhou a namáhavou cestu.

Na podzim přistáli v zátocě Hlöduvík na západ od Hornu a Vébjörn později uspořádal velikou oběť. Privil, že Hákon toho dne vykonal oběť za jejich zkázu. A když byl na obřadu, začali ho bratři popouzet, aby odplul pryč, a tak na oběť nedbal a vypluli na moře. Toho dne, za špatného počasí, s lodí ztroskotali pod velkým útesem. Byli ve velké tísní a Vébjörn je vedl. Tento útes se nyní nazývá Sygnakleif.

Přes zimu je k sobě vzal Atli z Fljótu, otrok Geirmunda Snědého. Otrok je požádal, aby se mu za zásoby neodměňovali, protože Geirmund prý jídlo nepotřebuje. A když Atli vyhledal Geirmunda, otázal se ho pán, protože se zachoval tak drze, když přijal takové lidi na jeho náklady.

Atli řekl: „Udělal jsem to proto, že bude známo po dobu, co bude Island obydlen, jak velkomyslný byl ten muž, jehož jeden otrok byl tak odvážný, aby učinil takovou věc bez povolení.“

„Díky tomuto činu ti dávám svobodu a statek, který jsi spravoval,“ odpověděl Geirmund. Z Atliho se později stal veliký člověk.¹ Vébjörn následující jaro zabral tolik země mezi Skötufjordem a Hestfjordem, kolik za den obešel a nadto také tu část, kterou nazval Folaflót.

Vébjörn byl veliký bojovník a je o něm napsána velká sága². Védísu provdal za Grímólfa z Unadsalu, ale došlo k neshodě názorů a Vébjörn Grímólfa u Grímólfsvatnů zabil. Z této příčiny byl Vébjörn a tři další muži ubiti během čtvrtinového sněmu na Thórsnesu.

Gunnbjörn, po které se jmenují Gunnbjarnarskery, syn Úlfa Vrány, měl syny jménem Gunnstein a Halldór. Bratři zabrali Skötufjord a Laugardal a tu část zátoky Ögurvík, která leží k Mjóvafjordu. Halldórův syn byl Bersi, otec Thormóda Kolbrúnarskalda³. Zde v Laugardalu později bydlil Thorbjörn, syn Thjódreku, kterého zabil Óláf, syn Hávarda Kulhavého a Bjargeyji, dcery Valbrandovy⁴, a o tom vypráví *Sága o lidech z Ísafjordu a Thorbjörnově*

1 Příběh o Geirmundu Snědém, kap. V dodává, že se s Atlim nedalo dobře vyjit a často na sebe brával zvířecí podobu.

2 Tato sága se nám nedochovala.

3 tj. Kolbrúnina skalda. Tento přídomek si vysloužil skládáním milostné poezie na Thorbjörg Kolbrún, jak bylo řečeno dříve.

4 S chybně uvádí jméno Valbjörn.

zabití.¹

51

O Snaebjörnovi

Snaebjörn², syn Eyvinda Východ'ana a bratr Helga Hubeného, zabral zemi mezi Mjóvafjordem a Langadalsá. Bydlil ve Vatnsfjordu a jeho syn Hólmstein byl otec Snaebjörna Kance, jehož matkou byla Kjölvör. Snaebjörn Kanec byl s Oddem z Tungy bratranec a byl vychován na Thingnesu u Thórodda, ale často pobýval s Oddem z Tungy nebo se svou matkou.

Hallbjörn, syn Odda z Kidjabergu, syna Hallkelova, a bratr Ketilbjörna Starého, se oženil s Hallgerdou, dcerou Odda z Tungy. Tento pár strávil svou první zimu u Odda, kde tutéž zimu byl Snaebjörn Kanec. V manželském páru byl však poněkud ostych.

Hallbjörn se na jaře, když už se mohlo na moře, chystal odejít z domu, a když zařizoval věci k svému odchodu, odešel Odd z domu k vřídům³ na Reykjaholt, kde stál jeho ovčinec. Nepřál si být poblíž, když Hallbjörn odjížděl, protože pochyboval, že by byla Hallgerd ochotna odjet s ním. Odd se je vždy snažil usmířit.

Když pak Hallbjörn osedlal koně, šel do ložnice, kde Hallgerd seděla na stupni a česala si vlasy, které jí sahaly až po zem. Ze všech žen na Islandu měla ona a Hallgerd Pletené kalhoty nejkrásnější vlasy. Hallbjörn ji požádal, aby vstala a odjela s ním, ale ona seděla a nic neříkala. Pak ji uchopil, ale nezvedl ji, a tak se stalo potřikrát. Poté si Hallbjörn stoupl před ni a pronesl:

(10)

„Nevěsta mě nechce.	Nech si šíji hýčkat
hlavy svojí ženo	halená lnem hrubým.
Ztěžka v sobě tiším	tajnou onu trýzeň.
V srdce bodá smutek,	soužením jsem bledý.“

Poté si její vlasy opletl kolem ruky a chtěl ji stáhnout se stupně, ale ona seděla a nehnula se. Potom tasil meč a hlavu ji usekl⁴, vyšel ven a jel pryč. Byli dohromady tři⁵ a měli dva soumary.

Doma bylo několik lidí a ihned nechali vzkázat tyto noviny Oddovi. Snaebjörn byl na Kjölvörstadech a Odd mu poslal muže, prosíce, aby za nimi vyjel, třebaže sám se na tuto cestu nechystal.

Snaebjörn jel za nimi sám dvanáctý, a když Hallbjörn a jeho lidé zbystřili pronásledovatele, žadonili jeho společníci, aby jeli pryč, ale Hallbjörn tomu nepřál. Snaebjörn a jeho lidé je dohonili u těch kopců, které se dnes nazývají Hallbjarnarvördy. Hallbjörn a jeho lidé vylezli na vrcholek jednoho z kopců a tam se bránili. Snaebjörnovi tam padli tři muži a Hallbjörnovi oba jeho společníci. Snaebjörn Hallbjörnovi odsekl nohu v kotníku, načež se začal belhat na nejjižnější kopec. Zabil zde další dva Snaebjörnovi muže a pak padl. Proto jsou

1 Jde opět o *Ságu o Hávardovi z Ísafjordu*.

2 Tohoto Snaebjörna jmenuje S jako Hallbjörna.

3 Jedna z mála zmínek o gejzírech v st. sk. lit.

4 Snad vůbec nejhorší dochované jednání vůči ženě. Stará islandská společnost totiž pokládala za nepřijatelné i mírné a žertovné ublížení ženě. Příkladem může být *Sága o Droplauzíných synech*, kap. X, kdy jeden z Helgiho mužů hodí na starou Thórdís sněhovou kouli a zasáhne jí do líce. Helgi řekne: „Je nerozumné útočit na ženy a není pochyb, že není domácích mravů.“

5 V C jsou lidé 4. Při pozdějším střetu padne podle C rovněž čtveřice mužů.

na tomto kopci tři vetry a pět dalších na ostatních kopcích. Potom se Snaebjörn vrátil.

Snaebjörn měl loď, která stála v ústí Grímsá. Polovinu jejího prostoru zakoupil Hrólf Raudsenský a oba zaplnili své poloviny po dvanácti mužích. Se Snaebjörnem byli Thorkel a Sumarlídi, synové Thorgeira Ryšavého, syna Einara Stafhyllského. Snaebjörn na palubu též přijal Thórodda z Thingnesu, svého pěstouna, a jeho ženu. Hrólf vzal na palubu Styrbjörna, který po probuzení ze snu pronesl toto:

(11)

„Zabití jsem zhlédl naše,
všech ve vodě věcí zkázu,
zimou a sněhem, zázraky zlé.
Takto zhruba zemře Snaebjörn.“

Vypluli tak, aby našli Gunnbjarnarskery, a našli zemi. Snaebjörn nechtěl, aby v noci vycházeli na břeh, Styrbjörn však odešel z lodi a našel v mohyle poklad, který před ostatními skrýval. Snaebjörn Styrbjörna ho udeřil sekerou a vak s pokladem spadl na zem. Postavili si stavení, které bylo brzy zasněženo. Syn Thorgeira Ryšavého Thorkel zjistil, že na tyči, která stála v okně stavení, byla voda. Bylo to na konci zimy. Potom se prokopali ven. Snaebjörn se jednou jal opravovat loď, ale Thórodd a jeho žena byli ve svém zájmu doma. Styrbjörn byl v domě v Hrólfově zájmu a ostatní odešli na lov. Styrbjörn zabil Thórodda a s Hrólffem pak Snaebjörna. Synové Thorgeira Ryšavého a ostatní muži složili Hrólfovi přísahu, aby si zachránili život.

Odpluli do Hálogalandu a odtud do islandského Vadilu. Thorkel Hadr správně uhodl, co se synům Thorgeira stalo. Hrólf postavil na Pobřežním vřesovišti tvrz a Thorkel Hadr poslal Sveinunga, aby ho připravil o život. Sveinung šel nejprve na Blata k Hermundovi, poté k Óláfovi na Drangy a pak ke Gestovi z Hagu, který ho poslal k Hrólfovi, svému příbuznému. Sveinung zabil Hrólfa a Styrbjörna a potom se odebral do Hagu. Gest s ním směnili meč a sekeru za dva koně s černou hřívou, ale poslal muže k jízdě okolo celého Vadilu podél Kollafjordu a nechal vzkázat Thorbjörnu Silnému, aby si činil nárok na koně. Thorbjörn Sveinunga zabil na Sveinungseyru, protože Sveinungovi selhal meč a zničil se pod jílcem.

A když došlo na porovnávání rozumu Thorkela Hadra a Gesta, posmíval se mu Thorkel zato, že poslal muže, aby připravil svého vlastního přítele o život.

52

Óláf Barevná hlava zabral zemi od Langadalsá po řeku Sandeyrará a bydlil v Unadsdal. Za ženu měl Thóru, dceru Gunnsteinovu, a jejich synem byl Grímólf, který měl za ženu Védísu, sestru Vébjörnovu.

Žil proslulý muž ze Sognska jménem Thórólf Nepovolný. Thórólf upadl v nemilost jarla Hákona, syna Grjótgardova, a odplul na radu krále Haralda na Island. Zabral zemi od Sandeyrará k řece Gýgjarsporsá v Hrafnarfjordu a bydlil na Snaefjöllech. Jeho synem byl Ófeig, který měl za ženu Otkatlu.

Syn Bödvara, syna Vígstarkova, Örlyg odplul kvůli násilnictví krále Haralda Krásnovlasého na Island a první zimu strávil s Geirmundem Snědým. Na jaře mu dal Geirmund dvorec v zátocce Adalvík a zemi jemu příslušející. Örlyg měl za ženu sestru Högna Bílého Signý, dceru Óblaudovu, a jejich synem byl Ketil Pára, který měl za ženu Ýru, dceru Geirmundovu.

Nyní následuje pořadí Geirmundem zabrané země, o níž bylo napsáno, k Straumnesu na východ od Hornu.

Örlyg získal Planinu a Jökulfjordu.

Björn z Plochých kamenů, syn Herfinna a Hally, byl velikým vikingem a zavilým nepřitelem krále Haralda. Björn odplul na Island a přistál s lodí celou posázenou štíty v Bjarnarfjordu. Od té doby se mu říkalo Björn Štítový. Zabral zemi od Straumnesu k Drangům a bydlil v zátocě Skjalda-Bjarnarvík a druhé hospodářství měl na Bjarnarnesu, kde jsou dodnes vidět pozůstatky jeho velikého stavení. Jeho syn byl Thorbjörn, otec Arngerdy, kterou měl za ženu Thjóðrek, syn Björna z Planiny, a jejich syny byli Thorbjörn a Sturla a Thjóðrek.

Žil muž jménem Geirólf, který ztroskotal se svou lodí u Geirólfsgránu. Poté na radu Björnovu bydlil pod tímto vrchem.

Thorvald, syn Ásvalda, syna Úlfova, syna Thóriho Vola, zabral Zemi skal a tu část zátoky Drangavík, která se rozprostírá až k Enginesu. Bydlil celý život na Drangách. Jeho syn byl Eirík Zrzavý, který obydli Grónsko, jak bylo dříve řečeno.

Byl muž vznešeného původu jménem Herröd Bílý mrak, který byl ubit na nařízení krále Haralda, ale jeho tři synové odpluli na Island a zabrali zemi na Březích: Eyvind zabral Eyvindarfjord, Ófeig Ófeigsfjord a Ingólf Ingólfsfjord a v těchto fjordech později bydlili.

Žil muž jménem Eirík Léčka, který zabral zemi od Ingólfsfjordu k Veidilausu a bydlil v zátocě Trékyllisvík. Za ženu měl Álöfu, dceru Ingólfa z Ingólfsfjordu. Jejich synem byl Flosi, který bydlil v zátocě Vík poté, co tu s lodí ztroskotali Norové. Ti vytvořili ze zničeného vraku loď, kterou pojmenovali Trékylli¹. Na této lodi plul Flosi do ciziny, ale byl zahánán zpět do Öxarfjordu. Tímto začíná *Sága o Bödmóðovi Udatném a Grímólfovi*².

53

Önund Dřevěná noha, syn Ófeiga Chromky, syna Ívara Ptáka, bojoval proti králi Haraldovi v Hafrsfjordu a přišel zde o nohu. Poté odplul na Island a zabral zemi od Útesů k Ófaeře, Kaldbaksvík, Kolbeinsvík, Byrgisvík. Bydlil do pozdního stáří na Kaldbaku. Byl bratr Gudbjörgy, matky Gudbranda Míče, který byl otec Ásty, matky krále Óláfa. Önund měl čtyři syny. Jeden se jmenoval Gretti, druhý Thorgeir Flöskubak³, třetí Ásgeir Horká hlava, otec Kálfa, Hrefny, kterou měl za ženu Kjartan, a Thurídy, kterou měl za ženu Thorkel Koga. Thurídu měl později za ženu Steinthór⁴, syn Óláfův. Čtvrtý Önundův syn byl Thorgrím Šedivák, otec Ásmunda, otce Grettiho Silného.

Žil muž jménem Björn, který zabral Bjarnarfjord a za ženu měl Ljúfu, s níž měl syna Svana, který bydlil na Svanshólu.

Steingrím Troll zabral celý Steingrímsfjord a bydlil v Tröllatunze. Jeho syn Thóri byl otec Halldóra, otce Thorvalda z Aur. Ten byl otec Odda z Bitry, otce Steindórova, otce Oddova, otce Snorra Vysokého, otce Odda Mnicha a jeho bratrů Thórólfa a Thórarina Rváče.

Žil muž jménem Kolli, který zabral Kollafjord a předhoří Skridinsenni a bydlel pod Fellem po celý svůj život.

Žil muž jménem Thorbjörn Zloba a byl vikingem a mizerou. Odplul se svým příbuzenstvem na Island zabral ten fjord, který se dnes nazývá Bitra a bydlil v něm⁵.

O nějaký čas později tu ztroskotal Gudlaug, bratr Gilse Lodního nosáče, se svou lodí u mysu, jenž nyní slove Gudlaughöfði. Gudlaug se se svou ženou a dcerou dostal na břeh, ale ostatní se utopili. Thorbjörn Zloba pak na ně narazil a zavraždil muže i ženu, ale dívku vzal s sebou a vychovával ji. A když se toto Gils Lodní nosáč dověděl, vypravil se na cestu a pomstil svého bratra - ubil Thorbjörna Zlobu a nadto další lidi. Po Gudlaugovi se nazývá zátoka

1 Ladislav Heger v *Sáze o Grettim* jméno této lodě přeložil jako „Dřevěný pytel“. (*Sága o Grettim*. Přeložil Ladislav Heger, SNKLU, Praha, 1957. s.53.)

2 Zřejmě jedna ze starších ság, která se nám však nedochovala. Tento samý text poskytuje 12. kapitola *Ságy o Grettim*, kde je uvedena jako *Sága o Bödmóðovi, Grímólfovi a Gerpovi*.

3 tj. S lahví na zádech. Tohoto přívěska se mu dostalo z žertu poté, co „se při ráně uhnul, takže sekyra zasáhla vak a on sám zůstal nezraněn.“ (*Sága o Grettim*. Přeložil Ladislav Heger, SNKLU, Praha, 1957. s. 49)

4 S chybně uvádí jméno Thormód.

5 Dnešní Bitrufjörður.

Gudlaugsvík.

Žil muž jménem Bálki. Byl to syn Blaeinga, syna Sóta ze Sótanesu. Bálki bojoval v Hafrsfjordu proti králi Haraldovi. Poté odplul na Island a zabral celý Hrátafjord a bydlil v obou domech na Bálkastadech, ačkoli poté bydlil v Bae, kde zemřel.

Jeho syn byl Bersi Bezbožný, který jako první bydlel na Bersastadech v Hrátafjordu, ale později zabral Langavatnsdal a vlastnil tam druhé hospodářství, nežli se oženil s Thórdísou, dcerou Thórhadda z Hítardalu, která měla za věno Hólmsland. Jejich synem byl Arngeir, otec Björna, hrdiny hítalského. Bálkiho dcera byla Geirbjörg a byla matkou Véleifa Starého.

Arndís Bohatá, dcera Steinólfa Nízkého, zabrala později zemi v Hrátafjordu u moře od Bordeyru a bydlila v Bae. Její syn byl Thórd, který bydlil nejprve na Múlu v Saurbae.

54

Synové Hermunda Křivého Thröst a Grenjud zabrali zemi v Hrátafjordu od Bordeyru a bydlili v Melách. Grenjud zplodil kněze Gelliho Koně a Thröst zase Orma. Další syn Thrösta byl Thorkel z Kerseyru, otec Gudrúny, již měl za ženu Thorbjörn Břicho, syn Hrómundu Kulhavého, a bydlili na Fagrabrece. Syn Thorbjörna Břicha a Gudrúny byl Thorleif, Hrómundův odchovanec. Další syn Hrómundův se jmenoval Hástein. Hrómund a jeho synové byli jednomyslní. Syn Thorkela, syna Thróstova, se jmenoval Thóri a bydlil na Melách a jeho dcera slula Helga.

Tohoto času vyplul k Bordeyru Helgi Podvodník a jeho bratr Jörund. Byli to vikingové a s sebou měli dvanáct svobodníků a také služebníky. Odebrali se do Mel. Helgi se pak oženil s Helgou, Thóriho dcerou.

Hrómundu a jeho synům se ztratili hřebci a z tohoto činu vinili Helgiho. Skeggi z Mídfjordu na obecném sněmu prohlásil Helgiho a jeho lidi za zloděje koní. Hrómund a jeho synové měli na Fagrabrece dobrou pevnost a z ní střežili krajinu. Norové zatím přichystali loď na moře.

Jednoho rána seděl na Brece na střešním poklopu havran a hlasitě krákal. Hrómund tehdy zapěl:

(12)

„Zaslechl jsem zvenku	záhy krákat zrána
krkavce od krve,	kořist čul pták rostlý.
Takto teď halasí	havran o dávnu, kdy
kukačky válečné	vojákům skon přály.“ ¹

Thorbjörn pronesl:

(13)

„Převeliký pěvec	pohromu přináší
při příchodu ke při.	Přeje se napojit. ²
Takto teď halasí,	havran hles v haluzích,
že kdys mršin žrouti	žízňivě z žil pili.“ ¹

1 Básnický opis *válečné kukačky* znamená havran.

2 Havran je často, nejen v severském folklóru, znázorňován jako přinašeč smrti.

1 4. verš v orig. (*már valkastar báru*) je totožný s VI. veršem III. sloky básně *Po celý podzim* složené Thjóðólffem z Hvinu.

A tu vstoupili do pevnosti Norové, protože pracující lid za sebou nezavřel. Bratři Thorbjörn Břicho a Hallstein jim vyšli vstříc, ale ženy pravily, že Hrómund je příliš starý na to, aby šel ven bojovat, a Thorleif zase příliš mlád, ačkoli mu bylo patnáct zim². Hrómund poté pronesl:

(14)

„Klenbo štítů krajin, klesnout mi kázáno
v ni jeden věk není. Vzpřímím hlavu válce.
Děsí mě jen drobně drtič pevných zbrojí
štíty se deroucí. Dávno je dán osud.“³

V pevnosti padlo šest Norů a dalších šest jich prchlo.

Když pak chtěl Thorbjörn uzavřít pevnost, byl proklán halapartnou⁴, ale zbraň z rány vyňal a vrhnul ji mezi Jörundova ramena tak silně, že projela ven hrudí. Helgi zasáhl Thorbjörna do zad a utekl. Hrómund padl a Thorleif byl smrtelně raněn. Hástein je pronásledoval, dokud Helgi nezahodil mrtvého Jörunda. Poté se vrátil a ženy chtěly znát noviny a Hástein pravil:

(15)

„Zbledla bez bolesti bojovníků zběhlá
šestice na stráni, seký došla k smrti.
Podle mě jen půlka podvodníků padla,
přesto jsem poranil prchlé na pamětnou.“

Ženy se otázaly, kolik bylo lidí Hallsteinových, a Hástein odpověděl:

(16)

„Čtvero nás příbuzných s přesilou se bilo,
málo bylo mužů mávajících meči.
Bojovníků boдрých brodílo se tucet
vlnami, by vládli. Vlhká krev nás kryje.“

Ženy se otázaly, kolik padlo vikingů, a Hástein zapěl:

(17)

„Sedm štítů semkli stateční před smrtí,
z trupů rosa teplá tekla proudem velkým.
Nikdo jiný nedal na pomoc svou paži,
rozbrázdili moře, mnohé sjeli vody.“

2 Seveřané považovali člověka za dospělého od věku dvanácti zim. Přesto se bojů účastnili v letech pozdějších.

3 Tato strofa je názorným příkladem severského náboženského přesvědčení. Svůj osud si nikdo nevybírá a nelze jej změnit, byl totiž utkán sudičkami Nornami dávno zrozením každého člověka. Básnický opis *klenba krajin štítů* si vysvětlují jako válečníka, který štít drží. *Drtičem pevných zbrojí* je samozřejmě meč.

4 *Atgeir*, v dnešní isl. halapartna, je v st.sk. pojetí nejspíše „sekací kopí“, oboustranná tyčová sečnobodná zbraň.

(18)

Práce rukou zručná zanechala známky,
skutek jsme my seky skvělý dokázali.
Můj meč mistrovský měl míru zhoubce v mušce,
hrdě lámal hlavy. Hltá havran maso.

(19)

Od lapků jsme oděv obranný odňali,
odvážně se ostřím oháněli všichni.
Chopili se chrabří chlapi chladných zbraní,
k sobě srazili se. Sup trupů púst zahnal.¹

(20)

Hlasně jsme hlučeli a házeli hlínu,
zničili se zbroje v zpěvu zrudlých zbraní.
Stáhli se soupeři, se slíděním sekli,
širší jsme šik měli, štípaly se štíty.

(21)

Slyš, vrány vítají v táboře vítězů
pastvu, kde proud krve koluje u stolu.
Zanese si spáry svoje orel trupem,
když Helgi Podvodník klesne v kaluž krve.

(22)

Přišli se s námi přít pobízeči bitvy²
od vesel z lodice s lesklými přílbami.
Zradili je bozi, běh je spasil hbitý,
k lodi spějí rychle reci s rudou hlavou.⁴

Helgi a jeho lidé vypluli téhož dne na moře a všichni se ztratili na Helgaskeru u Skridinsennu.³ Thorleif se ze svých ran vyléčil a bydlil na Brecce. Hástein odešel do ciziny a padl na Dlouhém hadovi s králem Óláfem, Tryggviho synem⁴.

1 Básnické opisy je nutno luštit takto: obranný oděv – zbroj, sup trupů – dravec (havran).

2 Bitva je zde opsána slovem **almping**, neboli sněm jilmů. Skutečnost, že se ratiště, a s největší pravděpodobností luky vyráběly z jilmu, podle mě stojí za zmínku.

3 Podrobný průběh bitvy podává *Příběh o Hrómundu Kulhavém*, který byl do češtiny přeložen jako Hrómund Kulhavý. Přel. Helena Kadečková a Veronika Dudková; in: *Staroislandské povídky*; Dauphin, Praha, 1999, s. 165-73.

4 Óláf Tryggvason vládl Norsku v letech 995-999/1000. Nechal celou zemi pokřtít. Padl v bitvě u Svöldu, když vyskočil ze své lodi Dlouhého hada. Dlouhý had byl podle *Ságy o Óláfu, syn Tryggvově, kap. XCV* „dračí loď“ a byl postaven tak, aby vypadal jako ta loď, kterou král zajal v Hálogalandu. Tato loď však byla daleko větší a její části k sobě byly umněji poskládány... Na Dlouhém hadovi bylo třicet čtyři veslařských lavic. Hlava a ocas byly vykládány zlatem a brlení bylo tak vysoké, jako mají na mořské lodi. Byla to nejlepší a

Nyní je podle toho, co řekli moudří lidé o Čtvrtině Západních fjordů, vypsána většina tamějšího záboru. Nyní je záhodno vyslyšet, jací význační lidé bydlili v této čtvrtině, jaké četné vznešené potomstvo od nich vzešlo, ačkoli jsme to právě slyšeli.

Nejvznešenějšími záborci ve Čtvrtině Západních fjordů byli tito: Hrosskel, Skallagrím, Thóri Tuleň, Björn Východ'an, Thórólf Mostrarskegg, Aud Hloubavá, Geirmund Snědý, Úlf Šilhavý a Víkingův syn Thórd, třebaže se v některých rodech udržela mužská pokolení déle. A když se na Islandu sčítali hospodáři, bylo jich v této čtvrti devět set.

nejcennější loď v Norsku.“. CII. kap. této ságy, která vypovídá o mužích na Dlouhém hadovi, neuvádí jméno Hástein.

ČÁST TŘETÍ

Nyní následuje zábor v Severní Čtvrtině, která byla z celého Islandu nejhustěji obydlena, a kde se ve starých i nových časech přihodily veliké události, které jsou svědecky dokázány, a o nichž bude později napsáno.

55

Eystein Smrad'och, syn Álfa z Osty¹, zabral nejuvýchodnější část pláže Hrútafjardarströndy vedle Bálkim zabrané země a strávil tam několik zim, než se oženil s Thórhildou, dcerou Thorsteina Ryšavého. Potom se odebral ze severu do Údolí a bydlil tam. Jeho syny byli Álf z Údolí, Thórd, Thórólf Liška a Hrapp.

Žil muž jménem Thórodd, který zabral zemi v Hrútafjordu a bydlil na Thóroddsstadech. Jeho synem byl Arnór Chlupatý nos, který měl za ženu Gerdu, dceru Bödvara za Bödvarshólů, a jejich syny byli Thorbjörn, kterého zabil Gretti, a Thórodd Písnička, který byl otec Valgerdy, kterou měl za ženu Skeggi Krátkoruký, syn Gamla, syna Thórdova, syna Eyjólfova, syna Eyjarova, syna Thórólfa Nepovolného z Snaefjöllů. Syn Skegga Krátkorukého byl Gamli, otec Álfdísy, matky Odda Mnicha.

V Norsku žil proslulý muž jménem Skeggi Skútadský a jeho synem byl Björn, který byl nazýván Björn Kůže, protože jezdil obchodovat do Hólmgardu². A když byl Björn unaven obchodními jízdami, odplul na Island. Zde zabral Midfjord a Línakradal. Jeho synem byl Skeggi z Midfjordu, cestovatel a nesmírně svárlivý člověk.

Skeggi plenil při Východní cestě³ a zakotvil v Dánsku u ostrova Sjóland, odkud odešel na východ. Přepadával tam a vlámal se do mohyly Hrólfa Tyčky⁴, ze které si vzal meč krále Hrólfa Sköfnung⁵, Hjaltovu sekeru a mnoho dalších pokladů. Meč Laufi, který vlastnil Bödvar Medvíde⁶, však Skeggi neuzvedl.

Skeggi bydlil na Reykjách v Midfjordu a za ženu měl Hallberu, dceru Grímovu, a jejich synem byl Eid, který měl za ženu Hafthóru, dceru Thorberga Kornamúla a Álöfy Ellidaskjöldy, sestry Thorgeira Řvouna. Měli mnoho dětí. Další Skeggův syn byl Koll, otec Halldóra, který byl otec Thorkatly a Thórdísy, kterou měl za ženu Helgi Skald. Skeggovy dcery byly Hródný, kterou měl za ženu Thórd Bučel, a Thorbjörg, kterou měl za ženu Ásbjörn Bohatý, syn Hördův, a jejich dcerou byla Ingibjörg, již měl za ženu Illugi Černý z Gilsbakku, a měli spolu syny Gunnlauga Hadího jazyka⁷, Hermunda a Ketila.

Eid měl syna jménem Thorhall, jenž byl otec Eida, otce Thorhallova, otce Oddný, matky Geirlauginy, matky Snaelauginy, matky Markúse z Mel.

Žil vysoce postavený muž jménem Harald Kroužek, který se svou lodí přistál ve Vestrhópu a první zimu strávil nedaleko od místa, ke kterému přistál a které se dnes nazývá

1 V C jako Rosta.

2 Hólmgard („*Sídlo na ostrůvku*“) je dnešní Novgorod v Rusku. Björn tam jezdil prodávat kůže, jako v jeho době činilo zřejmě mnoho lidí.

3 Východní cestou (st.sk. *austrvegr*) se myslí Baltské moře, zprostředkovávající přístup k východním zemím. Západní cestou (st.sk. *norvegr*) bylo pojmenováno Norsko, podél jehož pobřeží se dalo dostat k Sámům.

4 Hrólfr kraki byl legendární pragermánský hrdina a král Dánska. Vypráví o něm *Sága o Hrólfru Tyčce*, *Sága o Ynglincích* a mimo jiné i epos *Béowulf*.

5 Jméno meče by se v překladu dalo vyložit jako „Holenní kost“. V *Sáze o Thórdi Strašákovi*, kap. II je napsáno následující: „Jednou dorazil do Dánska a odejel do Hleidrů, kde stála mohyla krále Hrólfa Tyčky. Do mohyly se vloupal a odnesl si králův meč Sköfnung, jenž se považuje za nejlepší meč, který kdy byl na Islandu.“ Hleidrou se rozumí dnešní Lejre.

6 Bödvar byl údajný norský hrdina a jeden z dvanácti berserků krále Hrólfa. Jeho osoba je často spojována právě s hrdinou Béowulfem, protože jejich životní osudy se z části kryjí. Jeho meč zřejmě znamená v překladu „List“. O jeho příběhu vypráví báseň *Bjarkamál*.

7 Protagonista *Ságy o Gunnlaugovi Hadím jazyku*, básník, který svou záští přivodí konec sobě a skaldu Hrafnovi. Kvůli jejich vleklé přibyl na Islandu roku 1006 zakázán souboj *hólmanga*.

Na Hringsstadech. Zabral celý Vatnsnes při moři k řece Ambáttará a na východ k řece Thverá a napříč zemí k Bjargaóssu a celou kamenitou stranu k moři. Bydlil na Hólech. Jeho syn Thorbrand byl otec Ásbranda, otce Sölviho Okázalého z Aegissídy a Thorgeira, který bydlil na Hólech, a jehož dcerou byla Ástríd, kterou měl za ženu Arnmód, syn Hedinův, a jejich synem byl Hedin. Další dcerou Thorgeira byla Thorgerd, již měl za ženu Thorgrím, syn Pétura z Ústí.

Žil muž jménem Sóti, který zabral Vestrhóp a bydlil pod Sótafellem.

V Anglii žil jarl jménem Steinar Pes a měl za ženu Álöfu, dceru Ragnara Chlupatých kalhot. Jejich dětmi byli Björn, otec Auduna Oje, a Eirík, otec Sigurda Bjóda, a Ísgerd, kterou měl za ženu jarl Thóri z Vermalandu.

Audun Oj odešel na Island a zabral Vídidal a bydlil na Audunarstadech. S ním vyplul na Island jeho přítel Thorgils Hlasivec, otec godiho Thórarina. Audun Oj byl otec Thóry Moshálsy, matky Úlfhildiny, matky Ástiny, matky krále Óláfa Svatého. Syn Auduna Oje byl Ásgeir bydlící u řeky Ásgeirsá, který měl za ženu Jórunn, dceru Ingimunda Starého, a jejich dětmi byli Thorvald, otec Dally, matky biskupa Gizura, a Audun, otec Ásgeira, otec Audunova, otce Egilova. Egil měl za ženu Úlfheidu, dceru Eyjólf, syna Gudmundova, a jejich synem byl Eyjólf, jenž byl ubit na obecném sněmu a měl syna Orma, kněze u biskupa Thorláka. Další syn Auduna Oje byl Eystein, otec Thorsteina, otce Helgova, otce Thórormova, otce Oddova, otce Hallbjörnova. Hallbjörna byl otec kněze Sighvata. Dcerou Ásgeira z Ásgeirsá byla Thorbjörg Pýcha lavic.

Žil muž jménem Orm, který zabral Ormsdal a bydlil tam. Byl otcem Odda, otce Thóroddova, otce Helgova, otce Harrova, otce Jóriny, matky Thórdísiny, matky Tannovy, otce Skaptova.

56

V norském Raumdalú žil proslulý hersi jménem Ketil Obr¹ a byl synem Orma Rozbité lastury, jenž byl syn Björna Koně, syn Raumova, syna Björna Obra ze severu Norska. Ketil měl za ženu Mjöllu, dceru Ána Lukostřelce, a jejich syn se jmenoval Thorstein, který na podnícení svého otce napadl v lese, který vede do upplandských zemí, Jökula, syna gautlandského jarla Ingimunda. Jökul mu daroval milost a Thorstein se později oženil s Jökulovou sestrou Thórdísou. Jejich synem byl Ingimund Starý, který byl vychováván v Hefnu s Thórim, otcem Gríma a Hrómundu.

Vědma Heid jim všem předpověděla, že se usadí v neobjevené zemi na západě na moři, ale Ingimund odpověděl, že se před tím bude střežit. Vědma mu však řekla, že to nelze, a dodala, že důkazem toho má být to, že mu z tašnice zmizí talisman, a že ho pak nalezne na zemi tam, kde začne hloubit základy pro sloupy své síně.

Ingimund byl velkým vikingem a často plenil při loupežných výpravách na západě. Jeho společník z Jižních ostrovů se jmenoval Saemund. Z výpravy se domů navrátili v té chvíli, kdy se král Harald bil za země a bojoval s Thórim Dlouhobradým v hafrsfjordské bitvě. Ingimund chtěl pomoci králi, ale Saemund tak učinit nechtěl, čímž se rozštěpilo jejich přátelství. Po bitvě dal král Ingimundovi za ženu Vigdísu, dceru jarla Thóriho Tichého. Vigdís a Jörund Krk byli Thóriho levobočky.

Ingimund se nikde necítil doma, a proto ho král Harald přinutil, aby odplul vyhledat své štěstí na Island. Ingimund odvětil, že to zrovna není to, co by si přál, a poslal na Island dva Finy ve zvířecí podobě, aby našli jeho talisman, kterým byl Frey vyrobený ze stříbra². Finové se vrátili a pravili, že talisman našli, ale nemohli jej uchopit, a popsali Ingimundovi to místo tak, že leží v údolí mezi dvěma hřebeny, a pověděli Ingimundovi o všech rysech

1 Příjímí „obr“ v C tvoří *raumr* („velká a ošklivá osoba“), zatímco v S je to *brymr* jako odkaz na mytologického krále obrů Thryma. Výsledek je tedy stejný.

2 Tyto talismany mají reálný základ. Ve švédském Rällinge byla nalezena 9 centimetrů vysoká bronzová soška, zřejmě z 10. či 11. století. Díky falickému symbolu byla identifikována jako Frey. Tato shoda s archeologickým nálezem přispívá k pravdivosti *Knihy o záboru země*.

země, a jak bylo tvarováno to místo, kde se měl usadit.

Poté se Ingimund vypravil na cestu na Island a s ním plul jeho švagr Jörund Krk a přátelé Eyvind Zpupný, Ásmund a Hvati. Pluli s ním jeho otroci Fridmund, Bödvar, Thóri Liščí vous a Úlfkel. Přistáli na jihu země v ústí Grímsá a zimu strávili ve Hvanneyru s Grímem, Ingimundovým pobratimem. A na jaře odešli na sever přes vřesoviště, až přišli k fjordu, ve kterém našli dva skopce, a tak jej nazvali Hrutáfjord. Poté šli přes kraj a široce pojmenovávali místa. Přes zimu byli ve Vídidalu na Ingimundarholtu, odkud spatřili na jihu nezasněžené hory a tím směrem se vydali na jaře. Ingimund v tom kraji rozpoznal zemi, o které mu bylo pověřeno. Jeho dcera Thórdís se narodila na Thórdísarholtu.

Ingimund zabral všechn Vatnsdal, který leží nad Helgavatnem a východně od Urdarvatnu. Bydlil na Hofu a když pak hloubil základy pro sloupy ke své síni, našel svůj talisman. S Vigdísou měl syny Thorsteina, Jökula, Thóriho Kozí stehno a Höгна. Se služebnou měl Ingimund syna jménem Smid a dcery Jórunnu a Thórdísu. Jórunnu měl za ženu Ásgeir Horká hlava a jejich dcerou byla Thorbjörg Pýcha lavic.

57

Jörund Krk zabral zemi mezi Urdarvatnem a potokem Mógilslaekem a bydlil na Grundu pod Jörundarfellem. Jeho synem byl Már z Másstadů, který byl otcem Hally, matky Vigdísy, matky Sveinbjörna, otce Thorsteina, otce Bótólfa, jenž byl otcem Thórdísy, matky Helgy, jejíž syn Thórd byl otcem Markús z Mel.

Hvati zemi zabral mezi Mógilslaekem k řece Giljá a bydlil na Hvatastadech.

Ásmund zabral zemi od Helgavatnu okolo thingeyrského kraje a bydlil pod Gnúpem.

Fridmund zabral Forsaeludal.

Eyvind Zpupný zabral Blöndudal a jeho syny byli Hermund a Hrómund Kulhavý.

Ingimund našel na jezeře medvědici a dvě medvíďata a jezero proto nazval Húnavatn. Poté vyplul ze země a daroval medvědy králi Haraldovi. Do té doby nikdo v Norsku neviděl ledního medvěda¹. Král Harald dal Ingimundovi na oplátku loď s nákladem dřeva. Ingimund plul s dvěma loděmi na sever země a jako první člověk obeplul Skagi a zamířil k zemi do Húnavatnu na místo, kterému se říká Stígandahróf a leží u Thingeyru.

Posléze pobýval u Ingimunda Hrafn Východ'an, jenž vlastnil dobrý meč, ale protože si ho s sebou vzal do svatyně, Ingimund mu meč zabavil.

Bratři Hallorm a Thóroorm vypluli s Ingimundem a pobývali u něj. Hallorm se oženil s Ingimundovou dcerou Thórdísou, která dostala za věno země kolem řeky Kárnsá. Jejich synem byl kárnsáský godi Thorgrím, otec Thorkela Hrabáče. Thorkel Hrabáč byl otcem Arnóra, jenž měl dceru Ragnheidu, matka Orma, otce Thorleika, otce Thorleifa Rejpala, jehož dceru Helgu měl za ženu Snorri, syn Markúsův². Thóroorm bydlil na Thóroormstunze.

Ingimundovi se ztratilo deset prasat, které našel následující podzim ve Svínadal, kde již byla prasat stovka. Jeden kanec nesl jméno Beigad, který seskočil do Svínavatnu a plaval, dokud se mu neutrhla kopyta a zemřel na Beigadarhólu vyčerpáním.

58

Hrolleif Veliký a jeho matka Ljót vypluli z Norska na Island a přistáli v Borgarfjordu. Procházeli kraji na sever, ale nenalezli žádné vhodné místo, kde by se mohli usadit, dokud nepřišli do Skagafjordu k Saemundovi. Hrolleif byl synem Arnhalla, Saemundova bratra, pročez je Arnhall poslal na sever na Höfdaströnd k Thórdovi, který mu vykázal pozemky v Hrolleifsdalu, ve kterém se Hrolleif usadil.

Hrolleif pošpinil Hródný, dceru Una z Unadalu. Uniho syn Odd si na něj počkal a ubil

1 Srv. s *Příběhem o Audunovi ze Západních fjordů*, kap I.

2 Snorri Markússon, pravděpodobný autor knihy Melabók.

jeho bratrance Ljóta a Hrolleifa zranil na chodidle, protože zbraň mu nebyla s to proniknout kytlicí. Hrolleif zabil Odda a dva další muže, ale dva utekli. Z tohoto důvodu jej Thórd z Höfdu vypověděl z toho kraje, ze kterého stékají řeky do moře ve Skagafjordu. Saemund nato poslal Hrolleifa k Ingimundovi Starému. Ingimund mu opatřil místo na Oddově hřbetu naproti Hofu. Lovil s Ingimundem v řece Vatnsdalsá ryby a dohodli se na takových podmínkách, že řeku opustí, přijdou-li lidé z Hofu. Hrolleif však nechtěl přenechat řeku Ingimundovým synům, a tak spolu o řeku bojovali. Tato zpráva dorazila k Ingimundovi, který byl v té době již slepý. Ingimund vsedl na koně a pověřil pastýře, aby ho zavedl k řece mezi bojovníky. Hrolleif vrhl oštěp a proklál jím Ingimunda, načež se vrátili domů. Ingimund poslal k Hrolleifovi se vzkázáním chlapce, ale když pak vrátili jeho synové domů, seděl ve vysokém křesle mrtvý. Hrolleif pověděl tyto noviny své matce, která pravila, že se ověří, co bude mít větší moc - zda štěstí Ingimundových synů nebo její čáry. Nejprve mu však nařídila odejít do ústraní.

Stíháním Hrolleifa byl pověřen Thorstein a proto si mohl vybrat, který díl dědictví chtěl. Ingimundovy synové neusedli na vysokou stolicí svého otce¹.

Jeli na sever ke Geirmundovi, kterému dal Thorstein šedesát ve stříbře za to, že vyžene Hrolleifa pryč. Stopovali ho ze severu přes šíje do Vatnsdalů. Thorstein poslal na Hřbet na výzvědy svého čeledína, který si, než-li někdo prošel dveřmi, opakoval dvanáct slok. I viděl na hromadě dříví ležet kupu oblečení a zpod nich vykukoval červený oděv. Thorstein pravil, že tam Hrolleif byl, a že „tady Ljót obětovala za jeho dlouhý život.“ Odešli na Hřbet a Thorstein si chtěl sednout nad dveře, ale nestalo se tak, protože tam chtěl být Jökul.

Ze stavení vyšel muž, rozhlédl se, a pak vyšel další, který za sebou vedl Hrolleifa. Jökul vyrazil se svého úkrytu a spadl do hromady dříví, ale hodil z ní klacek ke svým bratrům. Poté se vrhl na Hrolleifa a skutáleli se spolu s kopce, ale nakonec byl Jökul navrchu. Tehdy přišel Thorstein a chopili se zbraní. Ljót pak vyšla ven a kráčela pozpátku, přičemž měla hlavu mezi svými nohama a šaty přehozeny přes hřbet. Jökul Hrolleifovi usekl hlavu a hodil ji Ljótě do tváře. A tehdy řekla, že přišla příliš pozdě, „protože jinak by se dle mého pohledu otočila země a všichni byste zešíleli.“

Thorstein si poté vybral z dědictví zemi kol Hofu a Jökul se zmocnil meče a bydlil v Tunze. Thóri měl kněžství a bydlil Pod Fellem a míval záchvaty zuřivosti. Högni vlastnil loď jménem Stígandi² a byl cestovatelem. Smid bydlil na Smidstadech. Thorstein měl za ženu kněžku Thurídu, dceru Sölmunda z Ásbjarnarnesu, a jejich syny byli Ingólf Krásný a Gudbrand.

Syn Bárda, syna Jökulova, byl Jökul, kterého nechal ubít král Óláf Svätý³. Jökul Loupežník předpověděl, že se bude v jejich rodě dlouho neúmyslně zabíjet.

Thorgrím bydlil v Hjallalandu. Synové Ingimunda bojovali se syny Jörunda o Deildarhjall a padl zde Högni a Thorsteinův svobodník. Z Márovy družiny padl syn Jörundovy dcery a dalších pět mužů. Jökul sekl Thorgrímovi do stehna a poté uprchli. Már vyplatil osmdesát ve stříbře a ponechal si Hjallaland. Thorstein a Jökul ubili Thórólfa Snědého a nadto dva muže. Thórólf Perlík bydlil na Sleggjustadech nad Helgavatnem a pronásledoval Hallvarda, Nora pobývajícího u Thorsteina, kvůli nevraživosti Thorsteina a jeho bratrů, tak dlouho, dokud se nezabořil do hlubin ve slaniskách. Tam zabil Hallvarda a s ním dalšího muže.

Berg Rovný, syn sestry Finnboga Silného z Borgu, vyplul z Norska na Island. Thorgrím se oženil s dcerou Skída ze Skídistadů ve Vatnsdalů. Jökul na jejich svatbě udeřil Berga jílcem meče a z toho důvodu byl Thorstein předvolán k očištnému soudu⁴ na húnavatnském sněmu, ale nechtěl k němu jít. Finnbogi pak vyzval Thorsteina k zápasu na

1 Jde o jakýsi symbolický čin. Synové nemohli usednout na místo svého otce, dokud nebude řádně pomstěn.

2 Což znamená „Běžec“.

3 Srv. s *Ságou o svatém Óláfu*, kap. CLXXXII. Jökul slouží jarlu Hákonovi a byla mu losem přidělena loď Bizon (kterou vlastnil král Óláf). O nějaký čas později se náhodně potkal s králem Óláfem, který jej nechal setnout.

ostrůvku a Berg vyzval Jökula¹. Brand Hříva, který bydlil nad Hóly, doprovodil Thorsteina k souboji na ostrov Vídidalsey. Jökul zde vztyčil Finnbogovi žerd' pohany².

Gróa a Thórey vypluly z Norska na Island. Gróa bydlila na Gróustadech u Hofu. Thórey bydlila ve Vestrhópu na Thóreyjargnúpu. Gróa připravila pro Thorsteina a jeho bratry podzimní hody. Thorsteinovi se potříkrát zdálo o tom, že by tam neměl jít. Gróa poté pomocí čar uvolnila sesuv a zavalila jím všechen lid, který tam byl. Thorstein slíbil oběť tomu, kdo stvořil slunce, za konec záchvatů zuřivosti Thóriho, aby mohl vychovávat Thorkela Hrabáce, syna Thorgríma od Kárnsá. Thorgrím tímto způsobem přišel ke kněžství.

Ingólf složil na Valgerdu, dceru Óttarovu, milostnou drápu. Óttar vyvolal proti Ingólfovi při, ale spor přišel vniveč. Thóri později zemřel a Óttar se odstěhoval.

Gudbrand bydlil na Gudbrandsstadech. Thóri byl kvůli ženě prohlášen za psance a Óttar si jej najal jako vraha. S úmyslem vraždit odešel k Ingólfovi a napadl Gudmunda, který ho však zabil. Pak chtěli napadnout Óttara, ale nepodařilo se jim ho chytit. Óttar vyplatil pět set ve stříbře. Z Jižních ostrovů připlul ve zničené lodi k Minnthakseyru Svart, který byl poslán jako nájemný vrah k Ingólfovi a Gudbrandovi. Ingólf se nebezpečí vyhnul, ale Gudbrand byl mezi salaši a zimními ovčinci Svartem zabit, ačkoli Svart sám padl v bažině Svartsmýr. Óttar pak vyplatil tři sta ve stříbře a Ingólf se oženil s Hildou, dcerou Óláfa z Haukagilu.

Ingólf zabil v salaši na Miklagilu dva muže ze Sluje jednou ranou a nadto tři další muže. Padl zde jeho soudruh a sám Ingólf byl velmi zraněn a brzy nato zemřel.

Thorgils Hlasivec vyplul na Island s Audunem Ojí a bydlil na Svínavatnu. Jeho syny byli Thorkel a Orm Tlustý, který zabil na Vatnsskardu Skarphedina, syna Véfrödova. Syn Thorgilsova bratra se jmenoval Glaedi a syn jeho sestry Gudmund Mocný. Thorkel Hrabáč, máje jedenáct zim, zabil na obecném setkání u Karnsá Thorkela z Helgavatnu. Thorkel vyplul ze země a pobýval se Sigurdem, Hlödviho synem. Thorgilsův syn Thorkel se oženil s Hildou, dcerou Thórorma z Thórormstungy. Na této svatbě zabil Thorkel Hrabáč Glaediho a Hild, dcera Hermunda, syna Eyvindova, ho doprovázela. Thorkel se schovával v Kröfluhelle pod vodopádem řeky Vatnsdalsá.

Thórdís Věštkyně Thorkelovi radila, aby při sněmu přede dvěma hodil na hlavu Gudmundovi Mocnému její hůlku, jež se nazývala Hegnöd³, a Gudmund zapomene na vše, co měl říci. Gudmund a jeho lidé pak získali dvě stě ve stříbře a Thorkel zabral země kol Hofu. Měl celý život kněžství a oženil se s Vigdísou, dcerou Óláfa z Haukagilu.

V tom čase vyplul k Islandu s Thorvaldem, synem Kodránovým, biskup Fridrek a pobýval u Giljá s Ormem, synem Kodránovým, a jeho syny. Biskup byl u Óláfa na podzimních hodech a posvětil tam oheň. Na hostině byli též dva berserkové, oba jménem Hauk, kteří prošli ohněm a shořeli. Po nich bylo toto místo nazváno Haukagil. Thorkel přijal křest a tak i všichni lidé z Vatnsdalů.⁴ Nechal v Hofu postavit kostel a byli tam pohřbeni všichni lidé z jeho oblasti.

4 „Tento soud v oné době vypadal tak, že člověk, kterého se týkal, musil vstoupit pod drnový pás, který byl uvolněn od země, ale jehož konce tkvěly pevně v půdě. Člověk, který se měl podrobit soudu, musil projít pod tímto pásem.(...) Ten, kdo prošel pod drnovým pásem, aniž na něj drn spadl, byl nevinný.“ (Sága o lidech z Lososího údolí. Přeložil Ladislav Heger; in: *Staroislandské ságy; SNKLU, Praha 1965, s. 210*)

1 Podle *Ságy o Finnbogovi Silném* vyzval Jökul Finnboga a Thorstein Berga. Tento sled by byl pro logičnost následující poznámky přijatelnější.

2 Stavba žerdí pohany byl rituál, kterým dotčený muž splácel vykonavateli křivdy urážku. Nejkompletnější popis tohoto rituálu je popsán v *Sáze o Egilovi, synu Skallagrímově*, kap. LVII. Egil potupnou tyč vyrobil z lískového prutu, nabodl na ni koňskou hlavu, již nasměroval k zemi a pronesl zaříkavadlo, které později vyryl do tyče. V našem případě ji Jökul postavil proto, že se Finnbogi kvůli nepřízní počasí nedostavili k souboji, viz *Sága o Finnbogovi Silném*, kap. XXXIV.

3 tj. v překladu „Trestající“.

4 Srv. se *Ságou o Njálovi*, kap. CIII. Ótrygg se projde pohanským ohněm, ale křesťanského ohně se bojí. Všichni lidé přítomní na hostině jsou následně pokřtěni.

Žil muž jménem Eyvind Audkúla¹, který zabral celý Svínadal a bydlil na Audkúlustadech. Žil muž jménem Thorbjörn Kólka, který zabral blata Kólkumýry a bydlil tam, co byl živ. Eyvind Zpupný zabral Blöndudal, jak bylo dříve napsáno. Jeho synem byl Hrómund Kulhavý, který zabil Högniho, Ingimundova syna, když bojoval Már s Ingimundovými syny o Deildarhjalli. Hrómund za to byl vypovězen z Severní čtvrtiny. Jeho syny byli Hástein a Thorbjörn, kteří bojoval s Helgem Podvodníkem v Hrutafjordu. Další syn Eyvinda byl Hermund, otec Hildy, kterou měl za ženu Ávaldi, syn Ingaldův, a jejich děti byly Kolfinna, kterou měl za ženu Grís, syn Saemingův, a Brand, který zabil Galta, syna Óttarova, na húnavatnském sněmu za urážku Hallfredy.

Žil muž jménem Aear, syn Ketila Úlisného a Thurídy, dcery krále Haralda Zlatovousého ze Sognska. Aear měl za ženu ***, s níž měl syna jménem Véfröd. Aearovi levobočky byli Karli, Thorbjörn Pyšný a Thórd Veliký. Aear upustil od loupežných výprav a vyplul na Island se všemi syny kromě Véfröda. S ním vyplul na Island jeho příbuzný Gunnstein a Audólf a Gaut. Véfröd se vydával na loupežné výpravy.

Aear s lodí přistál v ústí řeky Blandy, od níž na západ byli již v této době zabrány všechny pozemky. Aear šel vzhůru podél Blandy, aby si našel zemi, a když došel na místo, které se nazývá Móbergsbrekka, zarazil dlouhou tyč a pravil, že zabral místo pro stavení svého syna Véfröda. Poté zabral celý Langadal, jenž odsud stoupá, a rovněž k severní šíji. Svě země rozdělil mezi své lodníky a bydlil na Aearsskardu.

Véfröd později připlul do ústí řeky Gönguskardsá a šel ze severu ke svému otci, ten ho však nepoznal. Předtím, než se Véfröd prozradil, se spolu pustili do křížku, a to tak divoce, že žádná lavice v domě nezůstala na svém původním místě. Vystavěl si dvorec na Móbergu, jak bylo nachystáno, a Thorbjörn Pyšný si hospodářství postavil na Strúgsstadech, Gunnstein na Gunnsteinsstadech, Karli na Karlastadech, Thórd na Mikilsstadech a Audólf na Audólfstadech. Gaut, jenž měl jednu ruku, se usadil v Gautsdalu. Eyvind Zpupný a jeho přátelé spáchali sebevraždu, protože nechtěli žít po smrti Ingimunda Starého². Hauk bydlil na tom místě, jež dnes zove Haukgrafir.

Véfröd měl za ženu Gunnhildu, dceru Eiríka z Goddalů a sestru Starriho Soubojníka. Jejich syny byli Úlfhedin, jehož zabil Thjóóstólf při potoce Grindalaeku, a Skarphedin, jehož zabil Orm Tlustý na Vatnsskardu, a Húnraud, otec Mára, otce Haflidova. Húnraudova dcera se jmenovala Halldóra a byla matkou Vigdísy, matky Úlfhedinovi, otce Hrafnova, otce Hallberina, matky Valdísiny, matky Snorrovy, otce Hallbery, kterou měl za ženu Markús z Mel, syn Thórdův.

Žil muž jménem Holti, který zabral tu část Langadalu, která leží pod Móbergem, a bydlil na Holtastadech. Byl otcem Ísröda, otce Ísleifova, otce Thorvaldova, otce Thórarina Moudrého. Thorvaldovu dceru Thórdísu měl za ženu Halldór, syn godího Snorriho, a jejich dcerou byla Thorkatla, kterou měl za ženu Gudlaug, syn Thorfínnův, ze Straumfjordu. Odtud pochází Sturlungové a lidé z Oddi. Jejich další dcerou byla Gudrún, kterou měl za ženu Kjartan, syn Ásgeira z Vatnsfjordu, a jejich děti byly Thorvald a Ingiríd, již měl za ženu kněz Gudlaug.

Fóstólf a Thjóóstólf se usadili na Engihlídě v Langadalu. Přijali do své domácnosti psance, který se jmenoval Thorgrím, a jehož zabil Húnraud a Thórólf Leikgodi³ na Kile.

1 Význam přídomku je nejasný.

2 XXIII. kap. *Ságy o lidech z Vatnsdal* sebevraždu specifikuje tak, že Eyvind Zpupný nahléhl na hrot svého meče. Motiv sebevraždy je v st. sk. lit. velmi vzácný. Podobnou zmínku obsahuje *Sága o Hálfdanovi Černém*, kap. V.

3 XLIV. kap. *Ságy o lidech z Vatnsdal* zmiňuje bratry Fóstólfa a Thjóóstólfa jako Fóstólfa a Thróttólfa. V této kapitole je také zmiňován Thórólf, příjímím Leikgodi. Tento přídomek nemůže být zcela uspokojivě přeložen: „leikr“ je jakýkoli druh hry a „goðr“ je pohanský kněz, jak jsme již vysvětlili. Je tedy možné, že osoba zastávající tento úřad stanovovala pravidla her, vyhlašovala jejich vítěze apod.

Fóstólf a Thjóóstólf poté napadli u Grindalaeku Húnraudova bratra Úlfhedina a bydlili od té doby na Holtu. Fóstólfův příbuzný Finn, syn Jörundův, z Breidabólstadu na Vestrhópu, se nad nimi smíloval, ale Thorkel Hrabáč je vypověděl do ciziny. Úlfhedin své rány zakryl a prosil, aby nikdo neusíloval o pomstu, pravíc, že nikdo neujde svému osudu.

Fóstólf a Thjóóstólf potom zabili na východě v Norsku Húnraudova propuštěnce Skúma, velmi bohatého majetkem, a poslali všechno bohatství Húnraudovi, čímž se opět usmířili.

Žil muž jménem Máni Soubojník, který zabral Skagaströnd, na západ k řece Fossá, na východ ke kupě Mánathúfě a bydlil v zátocě Mánavík. Jeho dceru měl za ženu Thorbrand z Údolí, otec Mána, otec Kálfa Skalda.

60

Žil muž, syn Atliho, syna Skída Starého, syna Bárda z Ál, jménem Eilíf Orel. Syny Eilífa Orla byli Kodrán z Giljá, godi Thjóóólf z Hofu na Skagaströndu a Eystein, otec Thorvalda Cínových vidlí, Thorsteina Žoldáka a Örna z Fljót. Eilíf zabral zemi od Mánathúfy k Gönguskardsá a Laxárdal a bydlil v něm.

Eilíf měl za ženu Thorlaugu, dceru Saemunda z Hlídy, a jejich synem byl Sölmund, otec Gudmunda, otce Barda Bojovného a jeho bratrů. Jejich dalším synem byl Atli Silný, který měl za ženu Herdísu, dceru Thórda z Höfdu, a jejich dětmi byli Thorlaug, kterou měl za ženu Gudmund Veliký, a Thórarin, který měl za ženu Hallu, dceru Jörunda Krka. Synem Thórarina a Hally byl Styrbjörn, který měl za ženu Yngvildu, dceru Steinröda, syna Hedina z Hedinhöfdu, a jejich dcerou byla Arndís, kterou měl za ženu Hamall, syn Thormóda, syna Thorkela Měsíce.

Jak bylo napsáno, Ingimund Starý měl společníka Saemunda z Jižních ostrovů. Saemund se svou lodí přistál v ústí Gönguskardsá a zabral všechn Saemundarhlíd nad Saemundarlaekem ležící k Vatnsskardu a bydlil na Saemundarstadech. Jeho synem byl Geirmund, který tam bydlil po něm. Saemundovou dcerou byla Reginleif, již měl za ženu Thórodd Přílba, a jejich dcerou byla Hallbera, matka Gudmunda Velikého, otce Eyjólfova, otce Thóreyji, matky Saemunda Moudrého. Další syn Saemunda se jmenoval Arnhall a byl otcem Rjúpy, již měl za ženu Thorgeir, syn Thórda z Höfdu, a jejich synem byl Halldór z Hofu.

Žil muž jménem Skefil, který se svou lodí přistál v ústí Gönguskardsá stejného týdne, jako tam přistál Saemund. A zatímco si Saemund vytyčoval svou zabranou zemi ohněm, zabral Skefil zemi na druhé straně řeky Saudá, kterou zabral ze Saemundových pozemků bez svolení, ale Saemund mu dovolil, aby se takto usadil.

Žil muž jménem Úlfljót, který tu zabral celý Langaholt, který leží pod Saemundarlaekem.

Syn Skída Starého Thorkel Máchač zabral Svartárdal a všechnu zemi kolem Vatnsskardu. Jeho synem byl Armód Šilhavý, otec Galta, otce Thorgeirova, otce Styrmího, otce Hallova, otce Kolfinnina.

Žil muž jménem Álfgeir, který zabral zemi okolo Álfgeirsvellů a vzhůru k řece Maelifellsá a bydlil na Álfgeirsvellech.

Žil muž jménem Thorvid, který zabral zemi od Maelifellsá ke Giljá.

Žil muž jménem Hrosskel, který zabral celý Svartárdal a na radu Eiríkovu celou zemi kol Ýrarfellu. Zabral zemi dolů k pastvině Gilhagi a bydlil na Ýrarfellu. Měl otroka jménem Rodrek, kterého poslal Maelifellsdalem na jih, aby našel na náhorních lánech pozemek. Přišel k té rokli, která leží na jih od Maelifellu, a která se dnes nazývá Rodreksgil. Zarazil tam svou novou oloupanou hůl, kterou nazvali Průzkumník země¹, a poté se otočil a vrátil domů.

1 Další z přisvojovacích rituálů.

Žil proslulý muž jménem Eirík, který odplul z Norska na Island. Byl synem Hróalda, syna Geirmundova, syna Eiríka Ježovouse. Eirík zabral zemi od Gilá podél celého Goddalu a dolů k řece Nordrá. Bydlil na statku Hofi v Goddalech. Eirík měl za ženu Thurídu, dceru Thórda Bradáče a sestru Helgy, kterou měl za ženu Ketilbjörn Starý z Mosfellu. Děťmi Eiríka a jeho ženy byli Thorkel, Hróald, Thorgeir, Starri Soubojník a Gunnhild. Eiríkův syn Thorgeir měl za ženu Yngvildu, dceru Thorgeirovu, a jejich dcerou byla Rannveig, kterou měl za ženu Bjarni, syn Helgiho Bodce. Eiríkovu dceru Gunnhildu měl za ženu Véfröd, syn Aevarův.

Žil muž jménem Vékel Měňavec, který zabral zemi od Gilá dolů k Maelifellsá. Bydlil na Maelifellu.

Byl zpraven o Rodrekově cestě a krátce nato odejel na jih na náhorní lány hledat zemi. Dorazili k těm mohylám, které se dnes nazývají Vékelovy mohyly. Vystřelil mezi mohyly šíp, a pak se vrátil.

Ale když se o tom dověděl Eirík z Goddalů, poslal svého otroka, který se jmenoval Röngud, na jih na náhorní lány. Otrok šel dále a hledal pozemky. Dorazil na jih k hornímu toku Blandy a odtud šel vzhůru podél té řeky, která teče na západ do Vinverjadalu. Šel na západ, dokud nedošel na lávové pole mezi Reykjavelly a horu Kjölu, kde spatřil lidské stopy a soudil, že přicházejí z jihu. Na místě, kterému se dnes říká Rangadarvarda, vztyčil vatru.

Potom se vrátil a Eirík mu za jeho cestu daroval svobodu, a od těch dob se podnikaly horami jízdy mezi Jižní a Severní čtvrtinou.

Žil muž jménem Hreidar Vrána, a jeho otcem byl Ófeig Kývavá brada, syn Thóriho Vola. Otec a syn přichystali svoji loď k jízdě na Island. Ale když měli zemi na dohled, přišel Hreidar ke stožáru a pravil, že nehodlá vrhnout přes palubu sloupy ze své vysoké stolice, a považoval takovéto jednání za zbytečnou práci. Pravil, že bude raději věřit v Thóra, který ho doprovodí k zemi, a slíbil, že se bude bít za zemi, kdyby byly dříve zabrány. Vplul do Skagafjordu a plavil se k Borgarsandu, když tu se mu loď rozbila. Naproti mu vyšel Hávard Volavka a nabídl mu, aby u něj zůstal, a tak byli přes zimu na Hegranesu.

Na jaře se ho Hávard otázel, co zamýšlí udělat, a on odpověděl, že se hodlá bít se Saemundem o zemi. Hávard mu bránil v tomto počínání a řekl, že to zle dopadne, a poslal ho k Eiríkovi do Goddalů, aby mu dal radu on, „protože je nejmoudřejším mužem tohoto kraje“. Hreidar tak učinil.

Ale když našel Eirík, bránil mu v takovém nemírovém jednání říká, jak neslušné by bylo, kdyby žili lidé ve svárech, přestože jich v zemi ještě tolik není. Pravil, že mu raději daruje všechny klín země dolů od Skálamýr, a že ho právě tam Thór poslal a tam byla příď jeho lodi namířená, když plul na Borgarsand, a že to pro něj a jeho syny bude úrodná země. Hreidar se s tím smířil a bydlil na Steinsstadech. Rozhodl se, že po smrti odejde v Maelifell. Jeho synem byl Ófeig Řídkovousý, otce Björnova, otce Steina z Tungy.

Žil muž jménem Önund Učený, který zabral zemi od Merkigilu, celé východní údolí na východ od této strže¹.

Ale když chtěl Eirík jít a zabrat celé údolí západně od strže, vrhl Önund věštebními třískami, aby mu bylo jasno, kdy Eirík přijde a zabere údolí. A Önund byl ten rychlejší a vystřelil přes řeku zapálený šíp a posvětil si západní břeh řeky a mezi toky bydlil.

Žil muž jménem Kári, který zabral zemi mezi Nordrá a Merkigilem a bydlil na na Flatatunze. Byl nazýván Kárim z Tungy a pochází od něj Silfstaedingové.

Thorbrand Metač šípů zabral zemi od řeky Bólstadará, celý Silfrastadahlíd a všechny Nordrárdal na severní straně. Bydlil na Thorbrandsstadech a nechal tam postavit tak skvělou hodovnu, že všichni lidé, kteří překročili řeku, tam mohli vjet s koňmi i nákladem a dostalo by

1 Dnešní údolí Austurdal.

se jim jídla. Po něm se nazývá vřesoviště Örreksheid, které leží nad Hökustady. Byl nejskvělejším a nejvznešenějším mužem.

Žil muž jménem Hjálmólf, který zabral kopec vzhůru od Blandy. Jeho synem byl Thorgrím Koga, otec Odda z Axlarhagu, otce Kálfa Tuleně. Odtud vzešli Axlhegingové.

Propuštěncem Thóriho Vola byl Thóri Holubí zobák. Připlul se svou lodí do ústí Gönguskardsá, od níž na západ byl kraj již obydlen. Odešel na sever přes řeku Jökulsá na Landbrot a zabral zemi mezi řekami Glódafeykisá a Djúpá a bydlil na blatech Flugumýrech.

V tě době připlula do ústí řeky Kolbeinsá loď naložená zvířaty, ale v brimsesském lese se jim ztratila jedna mladá klisna, na kterou Thóri Holubí zobák zakoupil čekatelství, a kterou později našel. Byla nad všechny koně rychlejší a byla nazývána Fluga¹.

Žil muž jmenem Örn, který putoval mezi mysy země a byl kouzelníkem. Počíhal si v Vinverjadalu na Thóriho, když jel na jih přes horu Kjölu, a uzavřel s Thórim sázku, či kůň je rychlejší, protože měl sám předobrého koně. Vsadili se o stovku ve stříbře. Pak oba jeli na jih přes Kjölu, až dorazili k tomu závoďišti, které se poté nazývalo Dúfunefsskeid. Mezi rychlostmi koní byl takový nepoměr, že Thóri na zpáteční cestě minul Örna v polovině závoďišti. Örn přijal ztrátu svého vkladu tak špatně, že si již nepřál dále žít a vylezl na horu, která se nyní nazývá Arnarfell, a tam si přivodil smrt. Fluga tam pak zůstala, protože byla velmi vyčerpána.

Ale když se Thóri vrátil ze sněmu, našel u Fluky šedého hřebce s černou hřívou. Fluga s hřebcem zabřezla a dala život koni Eidfaxovi², který byl odvezen do ciziny. Jednoho dne zabil u jezera Mjörð³ sedm mužů a sám tam našel svůj konec. Fluga se ztratila v močálech Flugumýrů.

Žil muž jménem Kollsvein Silný, který zabral zemi mezi řekami Thverá a Gljúfrá a bydlil na Kollsveinsstadech přímo naproti Thverá. Konal oběti na Hofstadech.

63

Žil muž jménem Gunnólf, jenž zabral zemi mezi řekami Thverá a Glódafeykisá a bydlil na Hvammu.

O Gormovi

Ve Švédsku žil proslulý hersi jménem Gorm. Za ženu měl Thóru, dceru krále Eiríka z Uppsally. Jejich syn se jmenoval Thorgils, který měl za ženu Elínu, dceru krále Burisláfa z Východních tvrzí⁴ a Ingigerdy, sestry Dagstygg, krále obrů. Jejich syny byli Hergrím a Herfinn, který měl za ženu Hallu, dceru Hedina a Arndísy, dcery Hedinovy. Dcera Herfinna a Hally se jmenovala Gróa a za ženu ji měl Hróar, s níž měl syna Björna Podvodníka, který jako první zabral zemi mezi řekami Grjótá a Deildará, dříve než vyplul Hjalti a Kolbein na Island. Bydlil na Sleitu-Bjarnarstadech a za ženu měl ***, s níž měl syna Örnólfa, který měl za ženu Thorljótu, dceru Hjalta, syna Skálpova, Arnbjörna, který měl za ženu Thórlaugu, dceru Thórda z Höfdu, a Arnodda. Arnodd měl za ženu Thórný, dceru Sigmunda, syna Thorkela, jehož zabil Glúm. Dcera Björna Podvodníka slula Arnfríd a za ženu ji měl Bödvar Moudrý⁵, syn Öndótt.

Öndótt připlul do ústí Kolbeinsá a koupil od Björna Podvodníka pozemky zpod

1 tj. v překladu „Moucha“.

2 S chybně uvádí jméno Eldfari.

3 V C jako Mors. Každopádně se jedná o dnešní jezero Mjøsa, největší jezero Norska.

4 Burisláf v našich zemích přijatelnější jako Burislav, Elína je naší Helenou. Východními tvrzemi se myslí nejspíše část dnešního Ruska ovládaná Seveřany. Nikde jinde není o této dvojici více povězeno. V *Sáze o jómských vikinzích* je zmínka o vendském králi Burisláfovi a je možné, že tyto dvě historicky nedoložitelné postavy spolu souvisejí.

5 V *Sáze o pokřesťanění*, kap. III stojí zmínka, že „Thorvard, syn Bödvara Moudrého, nechal postavit na svém hospodářství v Ásu kostel.“ Tento byl podle ságy postaven v roce 984 a jednalo se o první kostel na Islandu.

Hálsgröfu na východní straně směrem k moři k ústí Kolbeinsá, a na západní straně od toho potoku, který stéká z Nautabúi, ke Gljúfrá. Bydlil v zátocce Vidvík.

O Kolbeinovi

Sigmund z Vestfoldu měl za ženu Ingibjörgu, dceru Rauda Kolébky z Naumudalu a sestru Thorsteina Zkázonosného. Jejich synem byl Kolbein, který odešel na Island a zabral zemi mezi řekami Grjótá a Deildará, Kolbeinsdal a Hjaltadal.

64

O Hjaltim

Hjalti, syn Thórda Klevetníka, připlul na Island a zabral na Kolbeinovu radu Hjaltadal a bydlil na Hofu. Jeho syny byli Thorvald a Thórd, lidé to proslulí.

Tryzna jejich otce byla tou nejohromnější na Islandu a bylo pozváno dvanáct set hostů a všichni význační lidé byli vypraveni s darem.

Na této tryzně přednesl Odd Breidfjordský drápu, kterou na Hjaltiho složil¹. Předtím vyzval Glúm, syn Geirův, Odda na thorskafjordský sněm. Hjaltovi synové odpluli na sever do Steingrímsfjordu a šli severně přes vřesoviště, které se nyní nazývá Hjaltdaelalaut. A když přišli na sněm, byli tak skvěle oděni, že lid myslil, že přišli Ásové. O tom bylo složeno tyto verše:

(23)

„Slyšte sekerníci!	Na sněmu se muži
shodli, že si skvělé	synky spletli s bohy.
Směle oni spějí	směrem k sněmovišti,
helmy hrůzy halí	hlavy jejich hrdé.“ ²

Od Hjaltových synů vzešel veliký a urozený rod.

O Thórdovi

Žil proslulý muž jménem Thórd. Byl synem Björna Truhlového másla, syna Hróalda Skliččeného, syna Björna Siláka, syna Ragnara Chlupatých kalhot. Thórd odplul na Island a zabral Höfdaströnd ve Skagafjordu mezi řekami Unadalsá a Hrolleifsdalsá a bydlil na Höfdu. Thórd měl za ženu Thorgerdu, dceru Thóriho Loudala a Fridgerdy, dcery Kjarvala, krále Irů. Měli spolu devatenáct dětí.

Jejich synem byl Björn, který měl za ženu Thurídu, dceru Refa z Bardu, a jejich dětmi byli Arnór Babí nos a Thórdís, matka Orma, jenž byl otec Thórdísy, matky Bótólfovy, otce Thórdísy, matky Helginy, matky Gudný, matky Sturlových synů.

Thórdův druhý syn se jmenoval Thorgeir. Za ženu měl Rjúpu, dceru Arnhalla, syna Saemundova, a jejich synem byl Halldór z Hofu.

Třetím synem byl Snorri, který měl za ženu Thórhildu Bělokuru, dceru Thórda Bučela. Jejich synem byl Thórd Hlaváč, otec Thorfinna Karlsefna, který objevil Dobrý Vínland, a který byl otec Snorra, otce Steinunnina, matky Thorsteina Zvráceného, otce Gudrúnina, matky Halliny, matky Flosovy, otce Valgerdy, matky pána Erlenda Silného.

Čtvrtým byl Thorvald Chvastoun. Jednoho podzimu přišel ke Smidkelovi na Thorvardsstady a prodlel zde nějaký čas. Poté odešel nahoru do Surtovy jeskyně a přednesl

1 Nám nedochované dílo.

2 Helma hrůzy (st.sk. *ægishjálmr*) je symbol, který si válečníci zřejmě malovali na čelo, aby způsobili svému protivníkovi prohru. XLVII. kap. Jazyka básnického udává mytologický původ helmy hrůzy: „Potom si nasadil Hreidmarovu přilbu, které se říká přilba hrůzy, protože všechno živé se při pohledu na ni léká“.
(*STURLUSON, Snorri: Edda a Sága o Ynglinzích*. Přel. Helena Kadečková, Argo, Praha, 2003, s. 123-5.)

tam drápu, kterou složil o obrovi z jeskyně¹. Později se oženil se Smidkelovou dcerou a měli spolu dceru Jórunnu, matku Thorbranda ze Skarfsnesu.

Pátým synem Thórda byl Bárd, který měl za ženu Thórarnu, dceru Thórodda Přílby. Jejich synem byl Dadi Skald. Thórdovým šestým synem byl Söxólf, sedmý Thorgrím, osmý Hróar, devátý Knör, desátý Thormód Pleš a jedenátý Stein.

Thórdovou dcerou byla Thorlaug, již měl za ženu Arnbjörn, syn Björna Podvodníka, a jejich dcerou byla Gudlaug, kterou měl za ženu Thorleik, syn Höskuldův, s nímž měl syna jménem Bolli.

Další Thórdovou dcerou byla Herdís. Za ženu ji měl Atli Silný. Třetí byla Thorgríma Skeidarkína², čtvrtá Arnbjörg, pátá Arnleif, šestá Ásgerd, sedmá Thuríd a osmá Fridgerd z Hvammu.

Synem Arnóra, syna Björnova, syna Thórdova, byl Eldjárn, otec Halla, otec Ragnhildy, jež byla matkou Hrafna, otce Hallbery, matky Valdísiny, matky Snorriho, jenž byl otec Hallbery, kterou měl za ženu Markús z Mel, syn Thórdův. Hrolleif Veliký se usadil, jak bylo dříve napsáno, v Hrolleifsdalu předtím, než ho Thórd prohlásil psancem kvůli ubití Odda, syna Unova. Poté odešel do Vatnsdalů.

65

O Fridleifovi

Žil muž jménem Fridleif a rod jeho otce pocházel z Gautlandu. Jeho matka se jmenovala Bryngerd a pocházela z Vlámka. Fridleif zabral celý Sléttahlíd a tu část Fridleifsdalu, která leží mezi řekami Fridleifsdalsá a Stafá a bydlil na Holtu. Jeho synem byl Thjódar, otec Ara a Bryngerdy, matky Steina z Tungy.

O Flókovi

Flóki, syn Vilgerdy, dcery Kára Hördalandského, odplul na Island a zabral Flókadál mezi řekou Flókadalsá a Reykjarhölem. Bydlil na Móru. Flóki měl za ženu Gróu, sestru Thórda z Höfdu, a jejich synem byl Oddleif Tyč, který bydlil na Stafshólu a přel se se Hjaltovými syny. Flókovou dcerou byla Thjóðgerd, matka Kodrána, otce Thjóðgerdy, matky Kodrána, jenž byl otec Kára z Vatnsdalů.

O Thórdovi

Žil Švéd jménem Thórd Knoflík, syn Björna z Mohyly. Další muž se jmenoval Helgi Vrták. Odpluli stejnou lodí na Island a přistáli u Haganesu. Thórd zabral zemi od Stífly k řece Tunguá a bydlil na Knappsstadech. Za ženu měl Aesu, dceru godiho Ljótólfa. Jejich synem byl Haf, který měl za ženu Thurídu, dceru Thorkela z Goddalů, a jejich synem byl Thórarin, otec Ófeigův.

Helgi Vrták zabral zemi na východ od Haganesu k řece Flókadalsá, která teče pod Bardem, a vzhůru k Tunguá a bydlil na Grindilu. Za ženu měl Gróu Bystrozrakou a jejich dětmi byli Thórólf a Arnór, který bojoval s Fridleifem na Stafshólu, a Thorgerd, kterou měl za

1 5 slok této básně v metru *fornyrðislag* se nám zachovalo v 13. kap. *Ságy o lidech ze Sluje*. Nabízím svou verzi první sloky:

Pod skalisky
sedni ve zdraví
ve svém, milý,
domě měňavče
s mečem v pravici,
přílbou na hlavě,
hlubokohlasý
hubiči lidu!

2 tj. Líce jako útek.

ženu Geirmund, syn Saemundův, a Úlfhild, již měl za ženu Arnór z Gönguskardu, syn Skefilův. Synem Úlfhildy a Arnóra byla Thorgeir Pyšný, který zabil Mára Obětníka na Móbergu. Další Helgiho dcerou byla Thórunn Tmavolicá.

O Bárđovi

Bárd z Jižních ostrovů zabral zemi od Stífly po řeku Mjóvadalsá. Jeho synem byl Hall Mjóðalský, otec Thurídy, již měl za ženu Arnór Babí nos.

Žil proslulý muž jménem Brúni Bílý, jenž byl synem Háreka, jarla upplandského. Odplul ze své vlastní tužby na Island a zabral zemi mezi Mjóvadalsá a Úlfsdalem. Bydlil na Brúnastadech. Za ženu měl Arnóru, dceru Thorgeira Šíleného, syna goda Ljótólfa. Jejich syny byli Ketil, Úlfhedin a Thórd, od kterého pocházejí lidé z Bardu.

O Úlfovi

Úlf Viking a Óláf Potok odpluli stejnou lodí na Island. Úlf zabral Úlfsdal a bydlil v něm. Óláf Potok byl synem Karliho z ostrova Bjarkey, který leží u Hálogalandu. Ubil Thóriho Černého a byl pro to prohlášen psancem.

Óláf zabral na západ všechny fjordy a tu část Óláfsfjordu, která leží k Thormódově mezi. Bydlil na Kvíabekku a jeho syny byli Grímólf, Steinmód, otec Björna, a Arnodd, otec Vilborgy, matky Karla Ryšavého.

O Thormódovi

Žil muž jménem Thormód Silný, který ubil Gyrd, po matce praděda Skjálga z Jadaru, za což byl odsouzen k vyhnanství. Odplul na Island a se svou lodí připlul k Siglufjordu, a protože do něj vplul a přistál na Thormódseyru, nazval fjord Siglufjordem. Zabral všechny Siglufjord, který leží mezi Úlfsdalem a Hvanndalem a bydlil na Siglunesu. Přel se s Óláfem Potokem o Hvanndal a předtím, než se dohodli, že ho budou vlastnit ob léto, bylo zabito šestnáct lidí.

Thormód byl synem Haralda Vikinga a za ženu měl Arngerdu, sestru Skída ze Skíðadalu. Jejich syny byli Arngeir Rázný, Narfi, otec Thránda, otce Narfa Hríseyského, a Alrek, který bojoval na Sléttahlíðě s Knörem, synem Thórda.

O Gunnólfovi

Gunnólf Starý, syn Thorbjörna Písače ze Sognska, zabil Végeira, otce sognského hrdiny Vébjörna, a nato odplul na Island. Zabral východní¹ část Óláfsfjordu do vnitrozemí k řece Reykjaá a směrem k moři k Vámúlu a bydlil na řece Gunnólfsá. Za ženu měl Gróu, dceru Thorvarda z Urd. Jejich syny byli Steinólf, Thóri a Thorgrím.

66

V Gautlandu žil proslulý muž jménem Björn. Byl synem Hrólfa z Ámu. Za ženu měl Hlíf, dceru Hrólfa, syna Ingjaldova, syna krále Fróda, a jejich syn se jmenoval Eyvind. Jejich skaldem byl Starkad Starý².

Björn se s Sigfastem, příbuzným gautského krále Sölvara, hádal o zemi, protože mu ji Sigfast násilně zabral. Sigfast provdal svou dceru za Sölvara. Björn poslal své ženě a svému synu Eyvindovi všechny majetek, a nežli odešel ze země, upálil v noci Sigfasta se třiceti muži v domě. Poté odplul sám dvanáctý do Norska a k sobě ho přijal hersi Grím, syn Kolbjörna Klestiče, bratr Ingjalda Čestého a příbuzný Arinbjörna z Fjordů, a zacházel s ním nadmíru

1 S chybě uvádí západní.

2 Starkad je severský mytologický hrdina, jehož jméno se objevuje v mnoha příbězích odehrávajících se v průběhu několika století. Zmiňuje se v *Béowulfovi*, *Sáze o Hervaře*, ale zejména v *Sáze o Gautrekovi*, kde je uveden jeho hlavní počín *Úryvek o Vikarovi*. Podle této ságy byl synem Stórvirka. Měl to být skvělý válečník, který se proslavil nejen mužnými činy, ale také zločiny.

dobře. Björn a jeho soudruzi strávili zimu u Gríma. A když se Björn na jarním sněmu jedné noci bránil proti muži, který stál nad ním s napřaženým mečem a chtěl na něj tít, chytil mu ruku a za vykoupení své vlastní hlavy chtěl Björn, aby vzal Grímovi majetek. Grím Björna chtěl pro peníze ubít, a proto Björn odešel k synu Erlinga Pletače Öndóttovi Vráně, který bydlil ve Hvínisfjordu v Agdech a přijal ho k sobě. Björn odjel v létě na vikinskou výpravu na západ a v zimě pobýval s Öndóttem, dokud jeho žena Hlíf nezemřela v Gautlandu.

Nato přišel z východu jeho syn Eyvind a převzal válečné lodě svého otce. Björn se oženil s Helgou, sestrou Öndóttova Vrány, a jejich synem byl Thránd. Eyvind poté odplul na západ na vikinskou výpravu a přihnal se k Irsku. Vzal si za ženu Raförtu, dceru irského krále Kjarvala, a usadil se zde. Byl proto nazýván Eyvind Východ'an.

S Raförtou měl syna, který slul Helgi. Poslali ho na vychování na Jižní ostrovy. A když tam za dva roky dorazili, našli ho tak vyhladovělého, že ho nepoznali. Odvezli jej s sebou pryč a od té doby se mu říkalo Helgi Hubený. Helgi vyrůstal v Irsku a když dospěl, stal se z něj význačný muž. Oženil se s Thórunnou Rohatou, dcerou Ketila Noska, a měli spolu mnoho dětí. Jejich synové se jmenovali Hrólfr a Ingjald.

Helgi Hubený odplul se svou ženou a dětmi na Island. S ním plul také jeho švagr Hámund Snědý, který měl za ženu Helgovu dceru Ingunnu. Helgi byl velmi přelétavý ve víře: věřil v Krista, ale při plavbě na moři nebo v nesnázích vzýval Thóra¹.

Když pak Helgi spatřil Island, dotazoval se Thóra, kde by měl zabrat zemi, a odpověď mu nařídila plout na sever okolo země a nakázala mu, aby neodbočoval na západ ani na východ. Pak, než se před nimi otevřel fjord, se jeho syn Hrólfr otázal, zda Helgi musí plout do Mlžného moře², i když mu Thor nařídil plout tím směrem, protože posádka mínila, že je nejvyšší čas opustit moře, ježto se léto poněkud chýlilo ke konci.

Helgi přistál k zemi západně od ostrova Hrísey k pobřeží Svarfadardalu. První zimu strávil na Hámundarstadech. Zima byla tak krutá, že pomřel dobytek, který tam měli s sebou.

Na jaře vylezl Helgi na Sólarfjall, odkud viděl, že země byla daleko méně zasněžena okolo fjordu, který nazvali Eyjafjord, a to kvůli ostrovu, který před ním leží. Helgi poté naložil na loď všechny své věci, které vlastnil, ale Hámund se zde zabydlil. Helgi přistál u Galtarhamaru a vypustil v zemi dvě prasata, z nichž jeden byl kanec a jmenoval se Sölvi. Našli je o tři zimy později v Sölvadalu, kde bylo v té době prasat sedmdesát.

Přes léto zkoumal Helgi zemi v kraji a zabral všechny Eyjafjord mezi Siglunesem a Reynisnesem a v každém ústí řeky rozdělal velký oheň a tak si zasvětil celý kraj. Tu zimu dlel na řece Bíldsá, ale na jaře se přestěhoval na Kristsnes a bydlil tam po zbytek svého života.

Během stěhování dala Thórunn na ostově Thórunnarey, který leží v řece Eyjafjardará, život holčičce, která tam vyrůstala a jmenovala se Thorbjörg Slunce ostrůvku. Helgi se pak přidržoval Krista a pojmenoval po něm své hospodářství.

Na Helgovu radu později zabrali muži sídla v jím zabrané zemi.

67

Žil muž jménem Thorstein Zkázonosný, syn Rauda Kolébky z Naumudalu. Za ženu měl Hildu, dceru Thráina Černoobra. Thorstein odplul na Island a na Helgovu radu zabral celý Svarfadardal. Jeho dětmi byli Karl Ryšavý, který bydlil na řece Karlsá, a Gudrún, kterou měl Hafthór Viking, a jejich dětmi byli Klaufi a Gróa, již měl za ženu Grís Veselý.

Žil muž jménem Atli Zlý, který ubil Hafthóra a spoutal Karliho okovy. Znenadání pak přišel Klaufi a zabil Atliho a z pout Karliho osvobodil. Klaufi měl za ženu Yngvildu

1 Synkretismus je v literárních památkách občas velmi zřejmou záležitostí. Patrný je v i vrcholně středověké poezii, kdy skaldové stále operovali s kenningy vytvořenými v pohanském období. Vliv dvou zároveň působících náboženství na konzervativním severu lze vypočítat i z archeologických památek.

2 Mlžné moře (st.sk. *Dumbshaf*) je podle ság oblast umístěna daleko na severu. Podle *Ságy o Bárðovi, snaefellském přízraku*, kap. I jej objevil obří král Dumb.

Rudolicou, dceru Ásgeira Rudopláště, sestru Óláfa Zažehnávače a Thorleifa Skalda¹. Na tyto bratry se Klaufi rozzlobil a zničil jim pytel naplněný plavuněmi, který nasbírali na jeho pozemcích. Thorleif pak pronesl toto:

(24)

„Pytel holý	protrh' Böggvi, ²
plášť Óláfův,	opasek též.
Böggvi bude	během bytí
pro pohromu	past zas chystat.“ ³

O tom vypráví *Sága o lidech ze Svarfadardalu*.

Žil muž jménem Karl a byl synem Steinröda. Zabral všechnu pláž Strönd rozprostírající se od Upsů po Mígand.

Hámund Snědý, syn krále Hjóra, pro sebe zabral všechn Galmansströnd⁴ mezi Svarfadardalem a Hörgárdalem a bydlel na místě, kde z počátku bydlel Helgi a kde se to dnes nazývá Na Hámundarstadech. Hámund sdílel pozemky se svým příbuzným Örnem, který k němu přišel ze západu, kde již zabral Arnarfjord. Örn bydlil na Arnarnesu a jeho dcerou byla Idunn⁵, již měl za ženu Ásgeir Rudoplášť. Örn měl syna jménem Narfi, po kterém se nazývá skalisko Narfasker. Ásgeir byl synem Herjólfra, který zabral Breiddal, a bratrem Bodmóda Udatného, syna Grímólfa z Agdů. Matka Ásgeira a jeho bratra se jmenovala Hjálmgerd a byla sestrou Brodda a Boga. Narfi měl za ženu Úlfheidu, dceru Ingjalda z Gnúpufellu, syna Helga Hubeného, a jejich syny byli Ásbrand, otec Narfa z Plochých kamenů, Eyjólf, otec Thorvalda z Hagu, a Helgi, otec Gríma z Kálfskiny.

Žil muž jménem Galm, který zabral Galmansströnd mezi řekami Thorvaldsdalsá a Reistará. Jeho synem byl Thorvald, otec Orma, otce Thórodda Dítěte. Thóroddova dcera Thórunn byla matkou Dýrfinny, jež měla se Skeggem syna Thorsteina Řemeslníka. Thorvaldovi dal Hámund zemi mezi řekami Reistará a Hörgá a předtím měl bydlení v Thorvaldsdal.

Žil muž jménem Geirleif, který zabral Hörgárdal do vnitrozemí k řece Myrká. Byl synem Hrappa a bydlil na Starých Pastvinách. Jeho synem byl Björn Bohatý, od kterého pocházejí lidé z Audbrekky.

68

Žil muž jménem Thórd Otrhávač. Zabral jednu stranu Hörgárdalu mezi Myrká a Drangou. Jeho synem byl Örnólf, který měl za ženu Yngvildu Sestru všech, a jejich syny byli Thórd, Thorvard z Kristnesu a Steingrím z Kroppu. Thórd Otrhávač dal svému příbuznému Skólmovi⁶ pozemky ve své zemi. Skólmův syn byl Thórálfr Silný, který bydlil na Myrká.

Žil muž jménem Thóri Obrobijec. Byl vychováván v Ömdu v Hálogalandu a nepohodl se s jarlem Hákonem, synem Grjótgardovým, a proto odplul na Island. Zabral celý Öxnadal a bydlil na řece Vatnsá. Jeho synem byl Steinröd Silný, který vzkřísil mnoho lidí, jimž ublížili zlé bytosti. Jedna čarodějnice se jmenovala Geirhild a činila zlo. Lidé obdařeni druhým

1 Jde o známého skalda Thorleifa Jarlaskalda, o němž vypráví *Příběh o Thorleifu Jarlaskaldovi*. Je pozoruhodné, že tento příběh neobsahuje následující sloku.

2 Klaufimu se Böggvi přezdívalo. Toto přijmí by se dalo přeložit jako „Vak“.

3 5. a 6. verš se podobá 7. a 8. verš v 5. sloce *Ságy o jómýských vikiných*, již pronesl Thorleif Chaluha v kap. XXXI.

4 V C jako Gamlaströnd.

5 V C jako Thórunn.

6 V C jako Thorgeir Skolmi.

zrakem¹ viděli, jak na ni Steinröd znenadání narazil, a že změnila podobu v dobytčí kůži naplněnou vodou. Steinröd byl kovářem a v ruce měl zabodnut velký čep. O jejich setkání je zapřeto toto:

(25)

„Kdo kladivem klepe, kuje umně kovy,
na vak plný vody volal bolestivě.
Kvůli tvrdé tyčce trpí kovotepec,
nateklá je navíc nuzná Hjaltaeyrka.“

Steinrödovou dcerou byla Thorljót, kterou měl za ženu Thorvard z Kristnesu.

Žil muž jménem Audólf, který odplul z Jadaru na Island a zabral Hörgárdal směrem dolů, od řeky Thverá po řeku Baegisá a bydlil na Západnější Baegisá. Za ženu měl Thórhildu, dceru Helga Hubeného. Jejich dcerou byla Ingvilda, kterou měl za ženu Thórodd Přílba, otec Arnljóta, otce Halldóra, otce Einarova. Einar byl otec Jórunny, matky Halla, otce Gizurova, otce Thorvalda, otce jarla Gizura.

Eystein, syn Raudúlfa, syna Thóriho Vola², zabral zemi směrem dolů, od řeky Baegisá k Kraeklingahlíde a bydlil v Zálivu. Jeho synem byl Gunnstein, který měl za ženu Hlíf, dceru Hedina z Mjöly, a jejich dětmi byli Halldóra, kterou měl za ženu Glúm Bojovný, Thorgrím a Grím Břehová noha.

Žil muž vznešeného původu jménem Eyvind Kohout. Vyplul na Island v pozdním čase záboru a s Thorgrímem, synem Hrífy, vlastnil loď³. Byl příbuzným Öndóttových synů, kteří mu dali zemi. Bydlil na Hanatúnu a byl proto nazýván Túnhanem³. Dnes se tomuto sídlu říká Marbaeli. Za ženu měl Thórný, dceru Stórólfa, syna Thóriho Vola. Jeho synem byl Snorri, godi lidí z Hlídy.

69

O Öndóttových synech

Öndótt Vrána, o kterém bylo dříve povězeno, se stal mocným mužem. A když u něj jeho švagr Björn umřel, nárokoval si hersi Grím u krále všechno jeho dědictví, ježto byl Björn cizinec a jeho synové byli na západě na moři. Öndótt však dědictví získal pro Thránda, syna své sestry.

A když se Thránd dověděl o smrti svého otce, vyplul z Jižních ostrovů tak rychle, že se mu díky tomu dostalo přídomku Mnohoplavný. A když pak převzal dědictví, vyplul na Island a zabral zemi z jihu, jak bude ještě povězeno. Öndóttovo hospodářství stálo u moře, mezi ním a hospodářstvím Ingjalda Věrného. Grím bydlil nedaleko Ingjalda a v noci přišel Grím k Öndóttově zásobě dřeva, které měl v lese k vaření piva krátce před slavností slunovratu. Öndótt tam se třemi dalšími ubil, protože nechtěl majetek podstoupit králi. Téže noci naložila Öndóttova žena Signý svou dlouhou loď vším jejich movitým majetkem a se svými syny Ásgrímem⁴ a Ásmundem i se všemi čeledíny odpluli k jejímu otci Sighvatovi. A protože myslela, že Grím bude syny hledat, nechala je schovat u svého pěstouna Hedina v Sóknadal. Grím je pronásledoval se dvěma loděmi na východ od Lidandisnesu a hledal její loď, ale chlapce nenašel. Muž, který plul s chlapci k Hedinovi, se jmenoval Steinar. Grím a jeho lidé je odpluli hledat k Hedinovi a našli v lese Hedinova syna Örnólfa, který předstíral bláznovství

1 Za lidi s druhým zrakem (st.sk. *ófreskir menn*) byli starými Seveřany označováni ti, kteří jsou schopni mimo reálného světa vnímat i svět nadpozemských bytostí.

2 V C jako Eystein Raudúlf, syn Thóriho Vola.

3 tj. Dvorním kohoutem.

4 S chybně udává jméno Ásgeir.

a záchvaty padoucnice, protože jim nechtěl nic říci. Potom našli dalšího Hedinova syna, který se jmenoval Úlf. Úlf dohlížel na peníze svého otce a přijal od Gríma půl sta ve stříbře za to, že mu o chlapcích prozradí více věcí. Úlf předal otci peníze a řekl mu, co se přihodilo, ale zpátky ke Grímovi se už nevrátil. Hedina si Grím neodvážil vyhledávat, protože již věřil, že jsou mu chlapci oddáni, a odplul proto domů. Chlapci zůstávali do podzimu v podzemní domě a pak utekli pryč, protože chtěli za svou matkou a jejím otcem Sigvathem. Tehdy byla veliká zima a byli bosí. Sešli z cesty a přišli k nějakému dvorci.

„Znáš toho hospodářství, bratře?“ otázal se Ásmund.

Ásgrím odpověděl, že nezná. A když vešli dovnitř, poznali onu ložnici, protože ji stavěl jejich otec. I mínili, že došlo k zlému konci a obrátili se na Ingjalda z Hvinu, který právě slavil slunovrat. Lidé si jich tam nevšimli, dokud je Ingjaldova žena Gyda jako první nepoznala. Gyda upamatovala Ingjalda na přátelské jednání Öndótta a jeho rodiny a prosila ho, aby je přijal do domu. Chlapci byli tu zimu u něj, ale pod jinými jmény.

Následujícího léta připravil hersi Grím hostinu pro Auduna, jarla krále Haralda, a v noci, když se u Gríma vařilo pivo, ho uvnitř upálili Öndóttovi synové a později vzali svému pěstounu Ingjaldovi loď a odveslovali na ostrovy, které leží ve Hvinu. Předem řekli Gydě a Ingjaldovi, co se chystají podniknout, a Ingjald je požádal, aby odjeli pryč a už nikdy mu nešli na oči. Chlapci připravili loď a přišli k domu, ze kterého slyšeli zástup lidí. To v noci dorazil Audun se svým doprovodem na hostinu, jak bylo dohodnuto, a postrádal svého přítele. A když slyšeli tyto zvuky, odešli ke své lodi a veslovali k pevnině. I spatřili ve vodě plavat plachty jarlovy rychlé lodi. Brzy ráno pak přišli Öndóttovi synové do tohoto sídla k ložnici, ve které ležel Audun, a hodili proti jejím dveřím trám. Audunovi muži spali na lodi, ale jarla hlídali dva muži. Ásmund lapil dva jarlovy čeledíny a Ásgrím přiložil hrot kopí jarlovi k prsům a žádal ho o vydání pokuty za jejich otce. Jarl odevzdal tři zlaté prsteny a plášť ze skvělé látky. Ásgrím dal jarlovi příjmi Koza.

Poté naskočili na svou loď a veslovali do fjordu a do silného proudu, který se ve fjordu nacházel, a na moři zahodili plášť, protože je pronásledovali jarlovi lidé a nebylo možné se jim vyhnouti. Jarlovi muži našli plášť a jarlovi oznámili, že se museli utopit. Odpluli severně okolo Straumu do Súrnadalu k vladaři Eiríku Pijanovi, který je přijal k sobě. Bydlil tam další vladař jménem Hallstein Hřebec, se kterým pořádal Eirík slunovratní hostiny. Eirík nejprve hostil Hallsteina a to dobře a poctivě, Hallstein pak hostil Eiríka, ale v nepřátelském duchu a udeřil Eiríka zvířecím rohem. Eirík nato odešel domů, ale Hallstein zůstal sedět se svými čeledíny. Pak k nim přišel Ásgrím sám a zasadil Hallsteinovi velikou ránu. Poté utekl do lesa a pronásledovali jej pacholci. Ásgrím se kvůli zimě ukryl, ale předtím ho Hallsteinovi lidé stačili zasypat střelami. Ásgrím pak přišel k jedné stařeně, která zabila dobytče a dobytčí střeva položila na Ásgríma tak, že když přišli čeledínové ke stařeně, mysleli, že střeva vycházejí z něj a pokládali ho za mrtvého a s tímto výsledkem odešli domů. Žena ho pak v podzemním domě léčila, takže se ze svých ran uzdravil.

Toho léta odplul Ásmund na Island a dověděl se, že jeho bratr Ásgrím zemřel. Vyplul tehdy s Bödólfem z Hvinu, otcem Skegga a Thóriho Keilismúla. Helgi Hubený dal Ásmundovi Kraeklingahlíd a ten se usadil na Jižní Glerá.

Hallstein utrženým ranám podlehl, ale Ásgrím se uzdravil. A když se tak stalo, daroval mu Eirík dlouhou loď, která měla třicet párů veslařských lavic a s níž Ásgrím plenil na moři na západě, ale Hallstein svým ranám podlehl. Bydlil na Severní Glerá.

Král Harald poslal Thorgeira z Hvinu, syna Grímovy sestry, na Island, aby zabil Ásgríma. Král mu přidělil dvě válečné lodě, ačkoli ho Thorgeir do té doby nenašel. Thorgeir pak odplul na Island a zamýšlel ubít Ásmunda. Připlul do Eyru a zimu strávil na Kile v Hvinverjadalu. Následujícího léta připlul Ásgrím a půlku jeho lodi vlastnil Thóri Keilismúli. V lodi bylo dvacet čtyři mužů a navzájem se přeli a Ásgrím je všechny z lodě propustil. Thóri jel ze severu s polovinou posádky a dorazil do Hvinverjadalu. Řekl o Ásgrímově cestě, a pak

odjel domů. Ásgrím odjel z lodi následujícího měsíce se svou polovinou a zastavil se u Thránda Mnohoplavného na Thrándarholtu. Thránd mu nabídl, aby u něj zůstal přes zimu, a řekl mu, že není bezpečné být kvůli Thorgeirovi na severu. Ásgrím nato odjel na sever s dvanácti muži a měli s sebou dvanáct koní obtěžkaných náklady a vaky. Toho dne, kdy jeli přes Kjölu, požádal Ásgrím své muže, aby jeli ve zbrojích a měli na sobě kapuce, a kdyby potkali Thorgeira, aby říkali, že tam k nim jede Thóri Keilismúli a Ásgeir jede na sever. Pobyli u Thorgeira dvě noci, protože Thorgeir myslel, že pak Thóri dorazí. Thorgeir měl třicet mužů, se kterými vyjel na cestu, a když se vrátil domů, usnul a zdálo se mu o ženě, která k němu přišla a řekla mu, jakéto hosty měl doma. Vyjel za nimi a Ásgrím čekal se svými lidmi u Jižnější Véleklovy mohyly. A přijel se tam s ním setkat jeho bratr Ásmund se zástupem čtyřiceti mužů. Ásgrím a Thorgeir Hvinský se pak usmířili.

Když Ásgrím za pět let odplul do ciziny, provdal za něj Eirík Pijan svou dceru Geirhildu. Ásgrím pak se svou ženou odplul na Island a Helgi Hubený mu dal část Kraeklingahlídy, Vraního svahu, a bydlil na Severní Glerá. Ásmund bydlil na Jižní Glerá a vlastnil se svým bratrem svah Kraeklingahlíd, který přejal jméno po nich, synech Öndótta Vrány.

Ásgrímovým synem byl Grím z Ellidi, otec Ásgríma a Sigfúse, otce Thorgerdy, jež byla matkou Gríma, otce Svertingova. Svertig byl otcem Vigdísy, matky Sturla z Hvammu.

70

Helgi Hubený dal svému příbuznému Hámundovi zemi mezi Merkgilem a Skjálgdalsá a bydlil na Jižním Espihólu. Jeho synem byl Thóri, který bydlil na Jižním Espihólu po něm a měl za ženu Thórdísu, dceru Kadalovu. Jejich dětmi byli Thórarin ze Severního Espihólu a Thorvald Hák z Grundu a Vigdís. Thóriho synem byl též Thorgrím z Mödrufellu, ale nebyl to Thordísin syn.

Helgi provdal svou dceru Thóru za Gunnara, syna toho Úlfljóta, který přinesl na Island zákony, a dal mu zemi vzhůru od Skjálgdalsá k Hálse. Gunnar bydlil v Djúpadalu a jejich dětmi byli Thorstein, Ketil a Steinmód, Yngvild a Thorlaug.

Helgi dal Audunovi Shnilému, synu Thórólfa Másla, synu Thorsteina Malomocného, synu Gríma Kambana, svou dceru Helgu a zemi vzhůru od Hálsy k Villingadalu. Audun bydlil v Saurbae a jejich dětmi byli Einar, který měl s Valgerdou syna Eyjólfu, a Vigdís, matka Halla Bílého, otce Ormova, otce Gellova, otce Ormova, otce Hallova, otce Thorgeirova, otce Thorvarova a Arova, otce biskupa Gudmunda. Audunův syn Einar měl za ženu Valgerdu, dceru Runólfovu, a jejich synem byl Eyjólf, který měl za ženu Hallberu, dceru Thórodda Přílby. Eyjólf a Hallbera bydlili dlouhý čas na Jórunnarstadech a později na Mödruvellach. Eyjólfův syn Einar měl dceru Hallfríd, jež byla matkou Halldóra, jenž byl otcem Snorra, otce Gudrúny, matky Hreina Opata, otce Valdísina. Valdís byla matkou Snorra, otce Hallbery, kterou měl za ženu Markús, syn Thórdův. Vigfús¹, syn Glúma Bojovného, zabil Bárda, syna Halla Bílého. O Bárdovi je složena *Bárdardrápa*, v níž je tento refrén:

(26)²

„Přes vlny se plavil, přistál mnohde s přídí.“

A Brúsi, bratr Bárda a Orma, složil tuto sloku, když Glúm utíkal ze sněmu:

(27)

„Ty sprostý strašpytle! Sběhli jsme se k seči

1 Vigfús byl jedním ze čtyř Islandců, kteří v Norsku bojovali po boku jarla Eiríka proti jómským vikingům.

2 Nachází se v M a E. Anonymní *Bárdardrápa* je nám jinak neznámá báseň.

s vámi, válečnický, vůdci přídí vůbec.
Ta paní pádila, pochvou opásána,
prahnoucí po kovech klusem dolů s kopce.“

Hámund Snědý se po Ingunnině smrti oženil její sestrou Helgou, Helgovou dcerou, a jejich dcerou byla Ingvilda, jež dostala příjímí Sestra všech a za ženu ji měl Örnólf.

Helgi dal svému synu Hrólfovi všechnu zemi na východ od řeky Eyjafjardará a vzhůru od Arnarhválu. Bydlil na Gnúpufellu, kde vybudoval velkou svatyni. Za ženu měl Thórarnu, dceru Thránda Úzkonohého, a jejich dětmi byli Haflidi Štědrý, Valthjóf, Vidar, Grani, Bödvar, Ingjald a Eyvind. Jejich dcerou byla Gudlaug, již měl za ženu Thorkel Černý. Valthjófův syn Helgi byl otcem Thóriho, otce Arnórova, otce Thurídy. Thuríd byla matkou Thórdísy, matky Vigdísy, matky Sturla z Hvammu.

Helgi Hubený dal svému synu Ingjaldovi zemi od Arnarhválu k Vnější Thverá. Bydlil na Vnitřní Thverá a zbudoval tam velkou svatyni. Za ženu měl Salgerdu, dceru Steinólfovu, a jejich synem byl Eyjólf, otec Glúma Bojovného, a Steinólf, otec Thórarina Zlého a Arnóra Dobrého, Raudarského. Glúm Bojovný byl otcem Mára, jenž byl otec Thorkatly, matky Thórda, otce Sturlova.

Helgi dal Thorgeirovi, synu Thórda Krokve, svou dceru Hlíf za ženu a s ní zemi od Thverá k řece Vardgjá. Bydlili na potoce Fiskilaeku a měli děti Thórda a Helgu.

V Maeri žil proslulý muž jménem Skagi, syn Skoftův. Upadl v nemilost Eysteina Lomozníka a odplul z tohoto důvodu na Island. Na Helgiho radu zabral východní břeh Eyjafjordu mezi řekami Vardgjá a Fnjóskadalsá a bydlil v zátocce Siglúvík. Jeho synem byl Thorbjörn, otec Hedina Mírného, který nechal zbudovat hospodářství Svalbard šestnáct zim předtím, než přišlo křesťanství na Island. Hedin Mírný měl za ženu Ragnheidu, dceru Eyjólfu, syna Valgerdina.

71

Žil muž jménem Thóri Útržek¹ a byl synem Ketila Tuleně, syna Örnólfova, syna Björnólfova, syna Gríma Chlupaté líce. Ketil Tuleň měl za ženu Jórunnu, dceru zákonopравce Thorgnýho ze Švédska². Ketil byl velikým vikingem a odplul s Einarem Borkem na Hjaltlandy. Jeden jeho lodník se jmenoval Gaut. Ketil se později připravoval na jízdu na Island.

A když se chystali na moře, narazili na ně vikingové, kteří je chtěli okrást. Gaut však udeřil muže stojícího na přídí kormidelní pákou. Takto mu přivodil smrt a vikingové proto uprchli. Gautovi se od té doby říkalo Gaut Kormidlo.

Thóri a jeho lidé odpluli na Island a přistáli se svou lodí do ústí řeky Skjálfandafljótu. Thóri zabral Kaldakinnu mezi Skuggabjargem a Ljósavatnsskardem. Thóri tam neměl stání a odešel odtamtud. Pronesl pak toto:

(28)

„To s velikou vůlí vrchů Kaldakinny
lyží vod jsme pluli pěkně lodivode.“³

Thóri potom zabral všechnen Fnjóskadal po Ódeilu a bydlil na Lundu. Tento háj uctíval. Jeho syny byli Orm Zádový vak, otec Hlenna Starého, a Thorkel Černý z Hleidrargardu.

1 Slovo *snepill* může znamenat jak útržek, tak ušní lalok.

2 Tato zmínka odkazuje na tři generace švédských zákonopравců jména Thorgný (srv. se *Ságou o svatém Óláfu*, kap. LXXX).

3 Kenning lyže vod znamená loď, ale dosadil jsem jej sám pro zachování vnitřního rýmu.

Thorkel měl za ženu Gudlaugu, dceru Hrólfovu, a jejich syny byli Öngull Černý a Hrafn, otec Thórfa ze Stokkahladů, a jejich dcerou byla Gudríd, kterou měl za ženu godi Thorgeir z Ljósavatnu. Na Island vyplul z Hálogalandu Thengil Mnohoplavný. Na Helgiho radu zabral zemi od řeky Hnjóská k zátocce Grenivík a bydlil na Höfdu. Jeho syny byli Vémund, otec Ásólfu z Höfdu, a Hallstein, který zapěl tyto verše, když se vracel z moře a dověděl se o smrti svého otce:

(29)

„Pláče Höfdi, pryč je Thengil,
smíchem zdraví Hallsteina stráž.“

Žil muž jménem Thormód, který zabral Grenivík a Hvallát a všechnen Strönd k Thorgeirsfjordu. Jeho synem byl Snört, od kterého vzešli Snertlingové.

Žil muž jménem Thorgeir, který zabral Thorgeirsfjord a Hvalvatnsfjord.

Žil muž jménem Lodin Udice. Byl vychováván na ostrově Öngley v Hálogalandu a kvůli násilnostem jarla Hákona, syna Grjótgardova, odplul na Island. Na Öngley míval dvorec král Sigar ze Steigu a zde na Hagbárdshólmu, kde bydlil Sigurdův syn Nikólas, leží nevěsta Signý¹. Na moři Lodin umřel a jeho syn Eyvind zabral Flateyjardal vzhůru k Gunnsteinům, které uctíval. Mezi jeho pozemky a zeměmi Thóriho Útržka leží hora Ódeila.

Eyvindův syn byl Ásbjörn Padlý trám, který byl otcem Finnboga Silného, otce Narfova. Narfova dcera Yngvilda byla matkou Jódísy, matky Halliny, matky Yngvildiny, matky Thorgilse, otce Geirný, matky Valgerdy, jež měla dceru Helgu, kterou si vzal za ženu Snorri z Mel, syn Markúsův.

72

Bárd, syn Björna Heyanského, přivedl svou loď do ústí řeky Skjálfandafljót a zabral všechnen Bárdardal nad řekami Kálfborgará a Eyjardalsá a bydlil po nějaký čas na Lundarbrecece.

I vyzozoroval pak z počasí, že větry vanoucí od země jsou vhodnější než ty od moře, z čehož usoudil, že země na jih od vřesoviště musí být lepší. Ke konci zimy poslal své syny na jih a synové našli přesličku² a další rostlinu. A následujícího jara vyrobil Bárd sáně pro každé zvíře, co mohlo chodit, a nechal zvířaty odtáhnout krmivo a movitosti. Jel Vonarskardem, který se od té doby jmenuje Bárdargata, Bárdova cesta. Zabral poté Fljótshverfi a bydlil na Gnúpech, pročez byl nazýván Bárd z Vrchů.

Měl mnoho dětí. Jeho synem byl Sigmund, otec Thorsteina, který měl za ženu Aesu, dceru Hrólfa Rudovouse. Dcerou Thorsteina a Aesy byla Thórunn, kterou měl za ženu Thorkel Leif, a jejich synem byl godi Thorgeir z Ljósavatnu.

Dalším synem Bárda byl Thorstein, který byl otcem Thóriho, jenž byl s králem Hákonem ve Fitjách. Thóri tehdy vyřezal do volí kůže díru a použil ji k svojí ochraně, a proto se mu říkalo Kožený krk. Za ženu měl Fjörleifu, dceru Eyvindovu, a jejich syny byli Hávard z Fellsmúlu, Herjólf z Mývatnu, Ketil z Húsavíku, Vémund Pořízek, který měl za ženu

1 Milostný příběh o Signý a Hagbárdovi je pragermánskou legendou a nemohl se tak odehrávat na severu Norska. Nejucelenější zprávu nám podává XII. kniha dánské kroniky *Činy Dánů*. Milenci si složí sliby o věčné lásce, než je Hagbárd uvězněn a odsouzen Sigarem na smrt. Signý se rozhodne spáchat sebevraždu a umírá v plamenech, které z šibenice ještě zahlédne Hagbárd a zmírní hoře ze svého očekávaného skonu.

2 Jistě dva st.sk. zimní po sobě jdoucí měsíce se nazývali Þorri a góí. Þorri trval od ledna do února, góí od února do března, kdy nastával konec zimy. Góí se proto uspokojivěji než „konec zimy“ přeložit nedá. Tyto zimní měsíce nabyly v představách personifikované podoby, srv. s *Kterak bylo Norsko obydleno*, kap. I, kde je Þorri otcem Góí a vykoná oběť za její navrácení. Měsíc góí se nám odráží v přesličce (*góibeytill*, znamená „zimní kostřava?“).

Halldóru, dceru Thorkela Černého, a Áskel a Háls. Háls bydlil na Helgastadech.

Grím Kníratý odplul k Islandu z Jižních ostrovů a po celé léto jej moře unášelo sem a tam. Se svou lodí ztroskotal v ústí řeky Skjálfandafljót. Grím napodruhé zabral Kaldakinnu a později ho rozprodal rozličným lidem. Jeho dcerou byla Arnbjörg, kterou měl za ženu Ásólf z Höfdu.

Žil muž jménem Thorfinn Měsíc, jenž byl synem Áskela Borka. Zabral zemi pod Eyjardalsá k Landamótu a také nějakou zemi okolo Ljósavatnsskardu a bydlil na Öxará.

Thóri, syn Gríma Gráfeldarmúla z Rogalandu, zabral zemi okolo Ljósavatnsskardu. Jeho synem byl Thorkel Leif Vysoký, otec godiho Thorgeira.

Thorgeir měl za ženu neprve Gudrídu, dceru Thorkela Černého, a měli spolu syny Thorkela Hrubého, Höskulda Slibného, Tjörva, Kolgríma, Thorsteina a Thorvarda a dceru Sigrídu. Poté si vzal za ženu Salgerdu, dceru Arngeira Východ'ana. Thorgeir měl za ženu také Thorkatlu, dceru Kolla z Údolí, a jeho syny s těmito ženami byli Thorgrím, Thorgils a Óttar. S cizinkou jménem Lekný měl levobočka Finna Vykladače snů a dalším levobočkem byl Thorgrím.

Hedin a Höskuld, synové Thorsteina Obra, odpluli na Island a zabydlili se nad Meziříčním vřesovištěm. Hedin bydlil na Hedinshöfdu a za ženu měl Gudrúnu. Jejich dcerou byla Arnríd, kterou měl za ženu Ketil, syn Fjörleify, a jejich dcerou byla Gudrún, již měl za ženu Hrólf z Gnúpufellu. Höskuld zabral všechny země na jih od řeky Laxá a bydlil v zátoce Skörduvík. Jmenuje se po něm jezero Höskuldsvatn, protože se v něm utopil. V jimi zabrané zemi leží zátoka Húsavík, ve které přezímoval Gardar. Höskuldovým synem byl Hróald, který měl za ženu Aegileifu, dceru Hrólfa, syna Helga Hubeného.

73

Pobratimové Vestmad a Úlf odpluli společnou lodí na Island. Zabrali všechen Reykjadal na západ od řeky Laxá vzhůru k jezeru Vestmannsvatnu. Vestmad měl za ženu Gudlaugu. Úlf bydlil pod Skrattafellem a za ženu měl ***, s níž měl syna Geirólfa, který měl za ženu vdovu po Thorgrímovi Vigdísu, dceru Konálovu, a měli spolu syna Halla.

Žil muž jménem Thorstein Hlava. Býval hersim v Hördalandu a jeho syny byli Eyvind a Ketil Hördalandští. Eyvind zatoužil po smrti svého otce odplut na Island a Ketil svého bratra požádal, aby zabral zemi oba dva pro případ, že by se později rozhodl tam odplout. Eyvind svou loď přivedl do Húsavíku a zabral tu část Reykjadal, která leží nad Vestmannsvatnem. Bydlil na Helgastadech a stojí tam jeho mohyla. Jeho synem byl godi Áskel, který utržil smrtelné zranění na Kroppu cestou při řece Eyjafjardará, když chtěl Steingrím pomstít setnutí hlav svých ovcí. Áskel byl mezi lidem oblíbený a schopný a za ženu měl Grenjadovu dceru, s níž měl syny Thorsteina a Skúta Bojovného. Eyvindova dcera se jmenovala Fjörleif.

Náttfari, který vyplul na moře s Gardarem, nejprve vlastnil Reykjadal a měl na stromech své značky, ale Eyvind ho vyhnal a dovolil mu vlastnit jen Náttfaravík.

Ketil na Eyvindovo vzkázání vyplul na Island. Bydlil na Einarsstadech a jeho syny byli Konál a Thorstein, otec Einara, jenž tam bydlil později.

Konál měl za ženu Oddný, dceru Einara a sestru Eyjólfu, syna Valgerdina. Jejich synem byl Einar, který měl šest synů, a jejich dcerami byli Thórey, kterou měl za ženu Steinólf, syn Márúv, a Eydís, již měl za ženu godi Thorstein z Ásbjarnarvíku. Konálův syn Thórd byl otcem Sokka z Breidamýru, který měl syna Konála. Kónálovou dcerou byla Vigdís, kterou měl za ženu Thorgrím, syn Thorbjörna Výběžka, a jejich synem byl Thorleif, Geirólfův nevlastní syn.

Žil muž jménem Grenjad a byl synem Hrappa. Jeho bratrem byl Geirleif. Zabral Thegjandadal, Hraunaheid, Thorgerdarfell a spodní část Laxárdalu. Bydlil na Grenjadarstadech a za ženu měl Thorgerdu, dceru Helga Koně. Jejich synem byl Thorgils Vámúli, jenž byl otcem Önunda, otce Hallberiny, matky Halldórinu, matky Thorgerdiny. Tato

Thorgerd byla matkou Halla Opata a Hallbery, kterou měl za ženu Hrein, Styrmiho syn.

Žil muž jménem Bödólf a byl synem Gríma, syna Grímólfa z Agdů, a bratrem Bödmóda. Za ženu měl Thórunnu, dceru Thórólfa Moudrého. Jejich synem byl Skeggi. Všichni tito vypluli na Island a ztroskotali s lodí u Tjörnesu, kde strávili na Audólfstadech první zimu. Bödólf zabral všechen Tjörnes mezi řekou Tunguá a Ústím. Bödólf se později oženil s Thorbjörgou, příjímím Slunce ostrůvku, dcerou Helga Hubeného. Jejich dcerou byla Thorgerd, kterou měl za ženu Ásmund, syn Öndóttův, a jejich synem byl Thorleif, otec Thurídy, kterou měl za ženu Ljót z Polí.

Bödólfův syn Skeggi zabral Kelduhverfi vzhůru ke Keldunesu a bydlil v Miklagardu. Za ženu měl Helgu, dceru Thorgeira z Fiskilaeku.

Synem Skegga a Helgy byl Thóri Námořník, který nechal v Sognsku postavit loď. Tuto loď posvětil biskup Sigurd Veliký, který pobýval s králem Óláfem, synem Tryggvovým, a Thóriho pokřtil. Z lodních hlav bylo dlouho před dveřmi hospodářství v Miklagardu věštěno počasí¹ až do dnů biskupa Branda. Thóriho synem byl Orm, který zavraždil Grettiho, syna Ásmundova². O Thórim složil Gretti toto:

(30)

„Nijak se napadnout	nehystám stíhače,
před trápením prchnu	a pluk sám opustím.
Bázeň z bojovníků	v bitvě mám velikou,
strpím své osudy,	sotva však jsem smělý.

(31)³

Zdaleka se dráhy	divých davů vyhnu,
nepřijde mi moudré	mačkati se v řeži.
Stráním se zápasu,	zběhnout chci do lesa
a bytí si hledět,	hlavu musím hlídat.“

Thóriho syn jménem Án byl otcem Örna, otce Ingibjörgy, matky Skúma, otce Thorkela Opata.

1 O týchž lodních deskách se zmiňuje XXXVIII. kap. *Ságy o Grettim* a dodává, že když „bylo slyšet jednu, přišel severák, když druhou, dostavil se s jistotou jižní vítr.“ (*Saga o Grettim*. Přeložil Ladislav Heger, SNKLU, Praha, 1957, s. 124)

2 *Sága o Grettim* se slovem nezmiňuje o tomto Ormovi. Podle ní zabil Grettiho Thorbjörn Udice.

3 V originálním textu *Ságy o Grettim* se vyskytuje pouze první sloka, ale její poslední dva verše chybí a jsou nahrazeny prvními dvěma verši z druhé sloky našeho překladu. Ostatní verše v ní chybí. První verš v první sloce (*Ríðkat rækimeidum*) má téměř totožnou stavbu s I. veršem II. volné sloky Hallfreda Neposlušného skalda. Gretti verše podle ságy složil ve chvíli, kdy se v převlečení dostal z možného nebezpečí a poslal Thóriho do bažin. Ladislav Heger takto složenou sloku přeložil takto:

Nejeli jsme koňmo
proti nepříteli
nebezpečný byl nám
náramným svým počtem.
Pěkně jsem ho přelstil
do slatin ho poslal,
v hlubokých bažínách
s blátem at' se baví.

(*Saga o Grettim*. Přeložil Ladislav Heger, SNKLU, Praha, 1957, s. 182)

Žil muž jménem Máni. Vyrůstal v Ömdu v Hálogalandu. Odplul na Island a s lodí ztroskotal u Tjörnesu a bydlil několik zim při řece Máná.

Bödólf ho potom vyhnal pryč a Máni se usadil pod řekou Kálfborgará mezi Fljótem a Rausaskridy a bydlil na Mánafellu.

Jeho synem byl Ketil, který měl za ženu Valdísu, dceru Thorbranda, který zakoupil od Mána raudaskridské země. Ketil a Valdís spolu měli dceru Dallu, sestru Thorgeira, syna Galtova. Dallu měl za ženu Thorvald, syn Hjaltův.

Žil muž jménem Ljót Nemytý, který zabral Kelduhverfi vzhůru od Keldunesu. Jeho synem byl Grís, otec Galta z Hřbetu. Galt byl pokládán za moudrého muže a velikého bojovníka.

Druhý muž, který zabral Kelduhverfi od Keldunesu, se jmenoval Önund a bydlil na Hřbetu. Byl synem Blaeinga¹, syna Sótova, a bratrem Báka z Hrutafjordu. Önundovou dcerou byla Thorbjörg, kterou měl za ženu Hallgils, syn Thorbranda z Raudaskridů.

Thorstein, syn Sigmunda, syna Bárda z Vrchů, bydlil jako první u jezera Mývatn. Jeho synem byl Thorgrím, otec Arnóra z Reykahlídy, který měl za ženu Thorkatlu, dceru Bödvara, syna Hrólfa z Gnúpufellu. Synem Arnóra a Thorkatly byl Bödvar.

Thorkel Vysoký připlul ve svých mladých létech na Island a jako první bydlil u jezera Graenavatnu, které odbočuje od Mývatnu. Jeho syn se jmenoval Sigmund a za ženu měl Vigdísu, dceru Thóriho z Espihólu. Sigmunda zabil Glúm na poli. Thorkelovou dcerou byla Arndís, již měl za ženu Vigfús, bratr Glúma Bojovného. Thorkel si na stará kolena pořídil syna, který se jmenoval Dag. Dag byl otcem Thórarina, který měl za ženu Yngvildu, dceru Halla ze Sídy. Yngvildu měl později za ženu Eyjólf Kulhavý.

Žil Nor jménem Geiri, který bydlil jako první na jih od Mývatnu na Geirastadech. Jeho syny byli Thorkel a Glúm Skald, který složil *Gráfeldardrápu*², v níž je tento refrén:

(32)³

„V bitvě podle veršů všechny Harald pobil.“

Geiri a jeho synové bojovali proti Thorgeiru⁴ Rozseklé tváři a zabili jeho syna Thorsteina. A kvůli tomuto zabití byli vypovězeni ze severních krajů.

Geiri přečkal zimu na Geirastadech u jezera Húnavatn a poté odešli do Breidafjordu a zabydlili se v Geiradalu v Króksfjordu. Glúm si vzal Ingunnu, dceru Thórólfa, syna Véleifova, a jejich dětmi byli Thórd, který měl za ženu Gudrúnu, dceru Ósvífovu, a Thorgerd, kterou měl za ženu Thórarin, syn Ingjaldův, a jejich synem byl Helgu-Steinar.

Jarl Einar Borek měl v mládí se služebnou dceru, jež slula Thórdís. Vychovával ji jarl Rögnvald a provdal ji za Thorgeira Kopyto, s nímž měla syna Einara, který odplul k Orknejím, aby se shledal se svými příbuznými. Ti ho však za příbuzného neuznali.

Einar nato zakoupil se dvěma bratry, Vestmadem a Vémundem, loď. Odpluli na Island a plavili se okolo země na sever a na západ kolem Rovin do fjordu. Na Reistargnúp položili sekeru, a nazvali proto fjord Öxarfjordem. Na západ odtud, více do vnitrozemí, vypustili orla a nazvali ten násep Arnarthúfa. A na třetím místě postavili kříž a nazvali ten hřbet Krossás. Takto sobě zasvětili země na východ od řeky Jökulsá, takže zabrali celý Öxarfjord.

Dětmi Einara byli Eyjólf, jehož zabil Galtí, syn Grísův, a Ljót, matka Hróa Ostrého,

1 S chybně uvádí jako Klaeng.

2 Oslavná posmrtná báseň na krále Harald Šedopláště (st.sk. *Haraldr gráfeldr*). Byla složena nedlouho po jeho smrti, proto ji lze datovat do roku 970. Vyčítá všechny bitvy, které vybojoval. Dochovaná část básně se skládá ze 14ti slok, avšak tato se mezi ně často nepočítá.

3 Obsahuje pouze E.

4 V C Thorberg.

který pomstil Eyjólfu tak, že Galtiho zabil. Ljótina dcera měla s Hallem Mrkalem syny Branda a Berga. Tito synové padli v zástupu Bjarna, syna Helga Bodce, když bojovali s Geirho synem Thorkelem v Bödvarsdalu.

Reist, syn Ketila Bjarneyjského a Hildy, sestry Ketila Bodláka, byl otcem godiho Arnsteina. Reist zabral zemi mezi Reistagnúpem s Raudagnúpem a bydlil v Leirhöfnu.

Žil muž jménem Arngeir, který zabral všechnu Rovinu mezi Hávararlónem a Sveinungsvíkem. Jeho dětmi byli Thorgils, Odd a Thuríd, kterou měla za ženu Steinólf z Thjórsárdalu. Odd měl v mládí zvyk nahřívati se u ohně a byl poněkud hloupý. Říkalo se mu Pojídač uhlí⁵.

Arngeir a Thorgils vyšli za vánice z domu hledat ovce a domů se již nevrátili. Odd se je vydal hledat a našel je při posledním výdechu a byli zakrvácení. Zabil je lední medvěd, a když na něj Odd narazil, sál z jedné kořisti krev. Odd medvěda zabil, dopravil jej domů a řekl lidem, že medvěd spořádal všechnu kořist a prohlásil, že vykonal pomstu za svého otce, kterého medvěd zabil, a za svého bratra, kterého sežral.

Z Odda se potom stal zlý člověk, zezuřivěl a bylo těžké s ním jednat. Bral na sebe tvářnost mnoha zvířat, a to tak mnoho, že jednoho večera odešel z domova v Hraunhöfnu a následujícího rána dorazil do Thjórsárdalu⁶ na pomoc své sestře, kterou chtěl thjórsdalský lid pro čáry a trollí povahu ukamenovat.

Sveinung a Kolli zabrali zálivy, které se po nich jmenují a leží na západ od Hundsnesu, Sveinungsvík a Kollavík. Oba pak bydlili na místech, která se nazývají po nich.

Ketil Bodlák, který byl již dříve uveden, zabral tu část Thistilsfjordu, která leží mezi Hundsnesem a Saudanesem a bydlil tam. Jeho synem byl Sigmund, otec Einara z Laugarbrekky.

Nyní bylo napsáno o záboru v Severní čtvrti a toto jsou nejproslulejší tamní záborci: Audun Oj, Ingimund, Aear, Saemund, Eirík z Goddalů, Thórd z Höfdu, Helgi Hubený, syn Thorsteina Hlavy Eyvind, Bárð z Vrchů, Eyvind a Ketil Hördalandští. A když se počítali hospodáři, bylo jich v této čtvrtině dvanáct set.

5 Postava Pojídače uhlí (st.sk. *kolbíttr*) se objevuje v několika dalších příbězích, např. *Sáze o Egilovi*, *Sáze o Gautrekovi* a dalších. Vždy je ona osoba uvedena se stejnými rysy: mladý věk, lenost, hloupost, zahřívání se u ohně. Ačkoli nejprve představují zbytečného člověka, vždy se objeví moment, kdy osoba od ohně vstane a následujícím činem se proslaví. Osoby u ohně zřejmě trávily tak značnou část života, až si snad lidé vsugerovali, že se živí uhlím.

6 Téměř přes celý Island.

ČÁST ČTVRTÁ

Zde začíná zábor ve Čtvrtině Východních fjordů

Ve Čtvrtině Východních fjordů zabrali zemi lidé, kteří budou vyčtení ve směru ze severu k hranici čtvrtiny; od Langanesu k Sólheimasandu. Lidé říkají, že tato čtvrtina byla jako první zcela obydlena.

75

Žil muž jménem Gunnólf Hrbáč a byl synem hersiho Thóriho Jestřábího zobáku. Zabral Gunnólfsvík a Gunnólfsfell a všechn Langanes na západ od vřesoviště Helkunduheidy. Bydlil v zátoce Fagravík na Fagranesu a jeho synem byl Skúli Snaživý, otec Geirlaugy.

Žil muž jménem Finni, který zabral Finnafjord a Vidfjord. Jeho synem byl Thórarin, otec Sigurda, otce Halla Mrkala.

Hródgeir Bílý, syn Hrappův, zabral severní část Sandvíku, celý Digranes až k Vidfjordu. Bydlil na Skeggjastadech a jeho dcerou byla Ingibjörg, kterou měl za ženu Thorstein Bílý. Byla matkou Thorgilse, otce Helgova, otce Bjarnova, otce Yngvildy, matky Ámunda, otce Gudrúny, matky Thórdísy, matky Helgy, matky Thórda Kněze, otce Markúse z Mel. Hródgeir měl bratra Alreka, který vyplul na Island s ním. Alrek byl otcem godiho Ljótólfa ze Svarfadardalu, otce Ljóta z Polí.

Eyvind Ozbroyený a Ref Ryšavý, synové Thorsteina Tlustokostého, se ve Strindu v Trándheimsku připravovali k plavbě na Island, protože se nepohodli s králem Haraldem a každý měl svou loď. Chtěli plout společně, ale Ref byl nepřízní počasí zahrán zpět a král ho nechal ubít. Eyvind však připlul do Vápnafjordu a zabral všechn fjord na východ od řeky Vestradalsá. Bydlil nejnítěněji v zátoce Krossavík¹ a jeho synem byl Thorbjörn.

Syn Refa Ryšavého se jmenoval Steinbjörn Krátkorohý. Steinbjörn vyplul na Island a dorazil do Vápnafjordu. Jeho pobratim Eyvind mu dal všechnu zemi mezi řekami Vápnafjardará a Vestradalsá. Bydlil na Hofu a jeho synem byl Thormód Stikublíg, který bydlil v Sunnudalu. Dalším jeho synem byl Ref z Refsstadů a třetím byl Egil z Egilsstadů, otec Thórarina, Thrasta, Hallbjörna a Hallfrídy, již měl za ženu Thorkel, syn Geitiho.

Pobratimem Eyvinda Ozbroyeného byl Hróald Bjóla, který zabral zemi na západ od řeky Vestradalsá, polovinu údolí a všechn Selárdal k Digranesu. Bydlil na Torfastadech. Jeho synem byl Ísröd, otec Gunnhildy, kterou měl za ženu Oddi, syn Ásólfz z Höfdu. Gunnhild byla matkou Gríma, otce Halldóry, matky Markúsovi. Tento Markús byl otcem Valgerdy, matky Bödvara, otce Thórda Kněze, otce Markúse z Mel.

Žil muž jménem Ölvi Bílý a byl synem Ósvalda², syna Thóriho Vola. Býval vladařem a bydlil v Álmdalech. Upadl v nemilost jarla Hákona, syna Grjótgardova, a odjel do Yrjí, kde zemřel. Ale jeho syn Thorstein Bílý odplul na Island a dorazil s lodí po čase záboru do Vápnafjordu. Zakoupil zemi od Eyvinda Ozbroyeného a bydlil několik zim na Tóftavellu velmi daleko od Síreksstadu. Potom získal země kolem Hofu tím způsobem, že po Steinbjörnu Krátkorohém vymáhal vrácení půjčky a Steinbjörn neměl kromě pozemků čím zaplatit.

Thorstein tam pak bydlil následujících šedesát zim a byl moudrým mužem a dával dobré rady³. Za ženu měl Ingibjörgu, dceru Hródgeira Bílého. Jejich dětmi byli Thorgils, Thórd, Önund, Thorbjörg a Thóra.

1 Krossavík je dnešní Vöðlavík.

2 Zde C uvádí místo Ósvalda Ölviho.

3 *Sága o Thorsteinu Bílém* říká, že „Steinbjörn dal Thorsteinovi země kolem Hofu. Thorstein se tam přestěhoval a koupil si kněžství. Stal se z něj vůdce lidu a byl všemi oblíben.“ Zakoupení kněžství je spíše pozdější anachronismus.

Thorgils měl za ženu Ásvaru, dceru Thóriho, syna Atliho Kaše. Jejich synem byl Helgi Bodec, který si vzal nejprve Hallu, dceru Lýtinga, syna Arnbjörnova. Jejich synem byl Bjarni Bojovný, který měl za ženu Rannveigu, dceru Eiríka z Goddalů, s níž měl syna Brodda Vousáče a dceru Ingvildu, kterou měl za ženu Thorstein, syn Hallův. Broddi Vousáč měl za ženu Gudrúnu, dceru Thórarína Šťastlivce a Einarovy dcery Halldóry, a jejich dětmi byli Thóri a Bjarni Dlouhý dům. Thóri měl za ženu Steinunnu, dceru Thorgríma Vysokého, a jejich dcerou byla Gudrún, kterou měl za ženu Flosi, syn Kolbeinův. Synem Flosiho a Gudrúny byl Bjarni, otec Bjarniho, který měl za ženu Hallu, Jörundovu dceru. Děti Bjarniho a Hally byli kněz Flosi, kněz Torfi, Einar Okázalý, Gudrún, kterou měl za ženu Sturlův syn Thórd, Godrún, kterou měl za ženu Bergthórův syn Einar, a Helga, s kterou měl Sighvat dceru Sigrídu. Flosi Kněz měl za ženu Ragnhildu, dceru Börka z Baugsstadů, a jejich dětmi byli Bjarni, Einar, Halla, matka pana Kristófóra, a Thórdís, matka paní Ingigerdy, matky paní Gudrúny a Hallbery. Flosiho dcerou byla Valgerd, matka pána Erlenda Silného, otce zákonopravce Hauka a Valgerdy.

76

Bratři Thorstein Borek a Lýting odpluli na Island. Lýting zabral všechn východní břeh Vápnafjordu, Bödvarsdal a Fagradal a bydlil nemnoho zim v zátoce Krossavík. Pocházejí od něj lidé z Vápnafjordu. Jeho synem byl Geiti, otec Thorkela, otce Ragnheidy, matky Hally, matky Bótólfa, otce Thórdísy, matky Helgy, matky Thórda Kněze, otce Markúse z Mel.

Žil muž jménem Thorfinn, který na radu Thórda Stébla jako první bydlil na Skeggjastadech. Jeho synem byl Thorstein Krásný, který zabil Einara, syna Thóriho, syna Atliho Kaše, a jeho dva bratry Thorkela a Hedina, který zabil Thorgilse, otce Helga Bodce.

Thorstein Borek zabral všechn Hlíd ležící na západ od Ósfjöllů a vzhůru k řece Hvanná a bydlil na Forsvellu. Jeho synem byl Thorvald, otec Thorgeira, otce Hallgeirova, otce Hrappa z Forsvellu.

Byl muž jménem Hákon, který zabral všechn Jökulsdal na západ od řeky Jökulsá a nad řekou Teigará. Bydlil na Hákonarstadech a jeho dcerou byla Thorbjörg, kterou měl za ženu Brynjólf Starý, ale také Gunnbjörn i Hallgrím.

Mezi zeměmi Thorsteina Borka a Hákona ležel nedotčený pás luk. Tyto pozemky vyhradili pro svatyni a dnes se jím říká Svatynní louka.

Skjöldólf, syn Vémunda a bratr Káriho z Berdly, zabral tu část Jökulsdalu, která leží na východ Jökulsá a vzhůru od řeky Knefilsdalsá. Bydlil na Skjöldólfssadech. Jeho dětmi byli Thorstein, který měl za ženu Fastný, dceru Brynjólfovu, a Sigríd, jež měla s Özurem syna Bersa.

Žil muž jménem Thórd a byl synem Thórólfa Stonka a bratr Helgiho Rozseknuté hlavy. Zabral všechn pruh země mezi řekami Lagarfljót a Jökulsá na západ od Rangá. Jeho synem byl Thórólf Stonek, který měl za ženu Gudrídu, dceru Brynjólfovu, a jejich synem byl Thórd Kopí, otec Thórodda, otce Branda, jenž byl otcem Steinunny, matky Rannveigy, matky Saehildy, kterou měl za ženu Gizur.

Özur Bůček zabral zemi mezi řekami Ormsá a Rangá. Za ženu měl Gudný, dceru Brynjólfovu. Jejich synem byl Ásmund, otec Mördův.

Synové Thóriho Thidrande Ketil a Atli Kaše vypluli z Veradalu na Island a zabrali zemi ve Fljótsdalu předtím, než na Island vyplul Brynjólf. Ketil zabral oba břehy Lagarfljótu na západ od Fljótu mezi řekami Hengiforsá a Ormsá.

Ketil odplul do ciziny a pobýval s Véthormem, synem Vémunda Starého. Nato koupil od jarla Véthorma Arneidu, dceru jarla Ásbjörna Útesového plamene. Koupil ji poté, co jarla Ásbjörna zajal Hólmfast, syn Véthormův, a pak ho s Grímem, synem Véthormovy sestry, zabili. Ketil koupil Ásbjörnovu dceru Arneidu za dvojnásobnou cenu, jakou ji Véthorm prve oceňoval.

A když byl obchod dohodnut, vystrojil Ketil Arneidě svatební hostinu. Poté našla pod kořeny stromu mnoho zakopaného stříbra a Ketil jí nabídl, že ji odveze k jejímu příbuzenstvu, ale Arneida se rozhodla odjet s ním.

Vypluli na Island a zabydlili se na Arneidarstadech. Jejich synem byl Thidrandi, který byl otcem Ketila z Njardvíku. Thidrandovou dcerou byla Jóreid, matka Thorsteina, otce Gudrídy, matky Rannveigy, matky Salgerdy, matky Gudrúny, matky Hreina Opata, otce Valdísy, matky Snorra, otce Hallbery, kterou měl za ženu Markús z Mel, syn Thordův.

77

Atli Kaše zabral všechn východní břeh Lagarfljótu ležící mezi řekou Giljá a Vallaneseem na západ od Öxnalaeku. Jeho syny byli Thorbjörn a Thóri, který měl za ženu Ásvaru, dceru Brynjólfovu.

Žil muž vznešeného původu jménem Thorgeir, syn Vestarův. Měl tři syny: jedním byl rynjólf Starý, druhým Aevan Starý a třetím Herjólf z Breiddalu. Všichni tito bratři vypluli na Island, každý ve své vlastní lodi.

Brynjólf se svou lodí dorazil do Eskifjordu a zabral zemi na horách, celý Fljótsdal ležící vzhůru od Hengiforsá a na západ od Flótu a taktéž na východ od Flótu nad řekou Gilsá, celý Skridudal a rovněž Pole k řece Eyvindará. Zabral velkou část země Una, syna Gardarova, a zabydlila se tam jeho rodina i přiřazení příbuzní. Měl již tehdy deset dětí a později se oženil s Helgou, vdovou po svém bratru Herjólfovi, s níž měl tři děti. Jejich synem byl Özur, otec Bersiho, otce Hólmsteinova, otce Óraekjova, otce Hólmsteina, jenž byl otcem Helgy, matky Hólmsteina, otce Hallgerdy, matky Thorbjörgy, kterou měl za ženu Loft, syn biskupa.

Brynjólfův bratr Aevan Starý dorazil do Reydarfjordu a přešel přes hory. Brynjólf mu dal všechn Skridudal ležící nad Gilsá. Bydlil na Arnaldsstadech. Měl dva syny a tři dcery. Jednou z nich byla Yngvilda, jež byla matkou Thorsteina, otce Ámunda, otce Gudrúny, matky Thórdísy, matky Helgy, matky Thórda Kněze, otce Markúse z Mel.

Žil muž jménem Ásröd, který si vzal za ženu Ásvaru, dceru Herjólfa a Brynjólfovu neteř a nevlastní dceru. Za věno dostala všechny pozemky mezi řekami Gilsá a Eyvindará. Bydlili na Ketilstadech a jejich synem byl Thorvald Chvastoun, otec Thorberga, otce Haffljótova, otce Thórhadda Misky. Dcerou Thorvalda Chvastouna byla Thórunn, kterou měl za ženu Thorbjörn, syn Atliho Kaše. Další jeho dcerou byla Ástríd, matka Ásbjörna Chlupaté hlavy, otce Thórarina z Seydarfjordu, otce Ásbjörnova, otce Kolskegga Moudrého a Ingileify, matky Halla, otce zákonopravce Finna.

Žil muž jménem Hrafnkel a byl Hrafnův syn¹. Vyplul na Island v pozním čase záboru. První zimu strávil v Breiddalu, ale na jaře odešel přes hory.

V Skridudalu se zastavil na odpočinek a občerstvení a při tom usnul. Tehdy se mu zdálo, že k němu přišel muž a prosil ho, aby vstal a co nejrychleji odjel. Probudil se a učinil, jak si ten muž přál. A když došel nedaleko, zřítla se celá hora dolů. Zavalilo to kance a býka, které měl s sebou.

Hrafnkel později zabral Hrafnkelsdal a bydlil na Steinrödarstadech. Jeho syny byli Ásbjörn, otec Helgiho, a Thóri, otec godiho Hrafnkela, otce Sveinbjörnova, otce Thorsteinova, otce Bótólfa, jenž byl otcem Thórdísy, matky Helgy, matky Thórda Kněze, otce Markúse z Mel.

78

O Unim Dánském

1 Tento Hrafnkel je protagonistou *Ságy o Hrafnkelovi, knězi Freyově*. V mezi naší knihou a ságou dochází k několika odlišnostem: v sáze je jeho otcem Hallfred, kterému se zjeví ve snu muž, narozdíl od našeho Hrafnkela; zavalenými zvířaty jsou kozel a koza a stejná nejsou ani bydliště. V celé naší knize se nenachází zmínka, že by Hrafnkel zastával kněžský úřad.

Uni Dánský či Uni Panchart, syn Gardara, který jako první objevil Island, odplul na radu krále Haralda Krásnovlasého na Island. Zamýšlel dobýt zemi a král mu slíbil, že z něj udělá jarla, až bude hotov.

Uni zabral zemi tam, kde se dnes říká Na Unaóssu a zřídil si tam bydlení. Prohlásil za svou zemi na jih od Lagarfljótu všechnen kraj k Unalaeku.

A když záborci zvěděli o jeho záměru, pojali k němu špatné mínění a nechtěli mu prodat jak dobytek, tak zásoby. Proto tam Uni nemohl zůstat. Odešel na Jižní Álftafjord, kde se však nedokázal zabydlit.

Nato odešel s dvanácti muži z východu a dorazili v zimě na Skógahverfi k Leidólfu Hrdinovi, který je přijal k sobě. Uni se pomiloval s Thórunnou, Leidólfovou dcerou, a na jaře byla těhotná. Uni se pak pokusil se svými muži uprchnout, ale Leidólf je pronásledoval a našel u Flangastadů. Bojoval s nimi, protože Uni nechtěl s Leidólfem jet nazpět. Na Uniho straně padlo několik mužů a Uni sám pak odjel neochotně zpět, protože Leidólf chtěl, aby si dceru vzal, zabydlil se a převzal po něm dědictví.

O nějaký čas později, když Leidólf nebyl doma, utekl Uni pryč. Když se to však Leidólf dověděl, rozjel se za nimi a našel je u Kálfagröfů. Byl tak rozlícen, že ubil Uniho a všechny jeho společníky.

Synem Uniho a Thórunny byl Hróar, godi z Tungy. Převzal celé dědictví po Leidólfovi a byl nejznamenitějším mužem. Za ženu měl Hámundovu dceru, sestru Gunnara z Hlídarendu. Jejich synem byl Hámund Kulhavý, který byl největším bojovníkem.

Syny Hróarovy sestry¹ byli Tjörvi Jizlivý a Gunnar. Tjörvi žádal o ruku Módólfovy dcery Ástrídy Chytré, ale její bratři Ketil a Hrólf mu ji zamítli a provdali ji za Thóriho, syna Ketilova. Tjörvi pak vyryl jejich podobiznu na stěnu ložnice, a když šel Hróar každého večera do ložnice, odplivl si Tjörvi na Thóriho podobiznu, ale Ástrídinu podobiznu políbil. Takto činil, dokud Hróar podobizny ze zdi neseškrábal. Tjörvi si je nato vyryl na stěnu nože a pronesl toto:

(33)

„Zanechal jsem ve zdi	zdobnou ženu vrytou
spolu se zlým Thórim.	Skutek křivdu splatil. ²
V olšovou rukojeť	ryl jsem krásnou ženu,
s níž jsem často svoje	slova vyměňoval.“

Odsud vypramenila daleko větší nenávisť. Módólfovi synové Ketil a Hrólf bojovali společně se svým pobratimem Brandem z Vrchů a Thórim, synem Ketilovým, který měl Ástrídu za ženu, proti godimu Hróarovi, Tjörvimu a Kolbeinovi, a zapříčinili tak zabití Hróara a synů jeho sestry.

Žil muž jménem Thorkel Všeznalý, který zabral celou zátoku Njardvík a bydlil tam. Jeho dcerou byla Thjódhild, kterou měl za ženu Aevar Starý, a jejich dcerou byla Yngvilda, která měla s Thidrandem syna Ketila z Njardvíku.

Žil muž jménem Vetrliði a byl synem Arnbjörna, syna Óláfa Krkatého, a bratr Lýtinga, Thorsteina Borka a Thorbjörna z Arnarholtu. Ólaf Krkatý byl synem Björna Velrybího břehu. Vetrliði zabral Borgarfjord a bydlil tam.

Žil muž jménem Thóri Čára, který zabral zátoku Breidavík a bydlil v ní. Jeho syny byli Sveinung a Gunnstein.

Odnynějška bude vyprávět o záboru Kolskegg, syn Ásbjörnův.

1 S udává, že šlo o Hróarovy syny.

2 Touto křivdou je, že Ástrídu její bratři odmítli provdat právě za Tjörviho.

Thorstein Ovád zabral jako první zátoku Húsavík a bydlil v ní. Jeho synem byl Án, od kterého pocházejí lidé z Húsavíku.

Žil muž jménem Lodmund Starý a jeho pobratim se jmenoval Bjólf. Vypluli v Vorsu z Thulunesu na Island. Lodmund byl velmi silný a byl čarodějem. Na moři vrhl přes palubu sloupy ze své stolice a řekl, že se usadí tam, kam budou sloupy vyplaveny k zemi. Pobratimové se však odebrali do Východních fjordů a Lodmund zabral Lodmundarfjord a zůstal tam tři zimy.

Pak se dověděl o svých sloupech, že jsou na jihu země. Nato naložil všechno své zboží na loď. A když byly napnuty plachty, ulehl Lodmund a požádal muže, aby se při tom nikdo z nich neodvážil oslovit ho jménem. A když ležel jen krátkou dobu, zazněl veliký lomoz. Muži tehdy spatřili, že na hospodářství, ve kterém Lodmund bydlil, spadl velký sesuv.

Nato se Lodmund posadil a pronesl tato slova:

„Svémi kouzly jsem zavinil, že se tato, odsud vyplouvající loď, nikdy z moře nevrátí ve zdaru.“

Směřovali na jih, obepluli Horn a pluli na západ podél země k Hjörleifshöfdu, od nějž mírně na západ přistáli. Zabral zemi tam, kde sloupy přistály, to jest mezi řekou Hafrsá a potokem Fúlalaekem, kterému se dnes říká Jökulsá na Sólheimasandu. Bydlil v Lodmundarhvammu a nazval svůj příbytek Sólheimem, Slunečným domovem.

Když pak Lodmund zestárl, bydlil ve Skózích Thrasi. Thrasi byl taktéž čarodějem.

I přihodilo se jednou, že Thrasi zrána spatřil velikou potopu a pomocí kouzel odvrátil vodu na východ od Sólheimu. To spatřil Lodmundův otrok a pověděl, že se na ně valí voda ze severu. Lodmund byl tehdy slepý. Prikázal svému otroku, aby mu přinesl ve džberu to, co nazývá mořskou vodou.

A když se otrok vrátil, Lodmund řekl:

„Tohle nevypadá jako mořská voda.“

Posléze poprosil otroka, aby ho odvedl k vodě, „a strč do vody hrot mé hole.“

Lodmund stiskl hůl oběma rukama a zahryzl se do kroužku, který byl v holi. Tu začaly téci vody na západ ke Skógu.

Takovým způsobem od sebe každý z nich odváděl vody, dokud si nesjednali sraz v jakési rokli. Tam stanovili, že voda poteče nekratší cestou do moře. Dnes je nazývána řekou Jökulsá a rozděluje čtvrtiny země. Když měla velkou vodu, dosáhla na Sólheimasand, na kterém leží hranice čtvrtin. Dnes leží Jökulsá v polovině břehu.

Lodmundovým synem byl Sumarlídi, otec Thorsteina Hladového, otce Thóry. Thóra měla s Brandaxem život synku Steinovi, otce Thóry, kterou měl za ženu zákonopravec Skafti.

80

Lodmundův pobratim Bjólf zabral celý Seydisfjord a bydlil v něm celý svůj život. Svou dceru Helgu provdal za Ána Silného a dal jí za věno celý západní břeh Seydisfjordu až k řece Vestdalsá. Bjólfův syn se jmenoval Ísólf. Bydlil v Seydisfjordu po svém otci a pochází od něj lidé z Seydisfjordu.

Žil muž jménem Eyvind, který vyplul na Island s Brynjólfem. Zabral nejprve Eyvindardal a poté se přestěhoval do Mjóvafjordu, ve kterém bydlil. Jeho synem byl Hrafn, který prodal mjóvafjorské pozemky Thorkelovi Cvrdikotu, který tam bydlil poté. Od Thorkela vzešel rod Klöků.

Byl muž jménem Egil Ryšavý, který zabral Nordrfjord a bydlil na Mysu. Jeho synem byl Ólaf, od kterého pocházejí lidé z Mysu.

Žil muž jménem Freystein Krásný. Zabral Sandvík a bydlil na Bardsnesu, ve Vidfjordu a Hellisfjordu. Od něj pocházejí lidé ze Sandvíku, lidé z Vidfjordu a lidé z Hellisfjordu.

O Thórim

Z Vorsu vyplul na Island Thóri Vysoký a Krum. A když zabírali zemi, přivlastnil si Thóri tu část Krossavíku, která leží od Gerpu po Reydarfjord. Odtud pochází lidé z Krossvíku.

Krum zabral pozemky rozkládající se Hafranesu po Thernunes a všechny jeho odlehlé části. Zabral také oba ostrovy Skrúdey a další vnější ostrovy a tři jiné pozemky naproti Thernunesu. Odtud pochází Krymlingové.

O Aevarovi

Aevar bydlil, předtím než odešel přes hory, nejprve v Reydarfjordu, a Brynjólf zase v Eskifjordu předtím, než odešel obydlet Fljótsdal, jak bylo dříve napsáno.

O Vémundovi¹

Žil muž jménem Vémund, který zabral Fáskrúdsfjord a žil v něm po celý svůj život. Jeho synem byl Ölmód, od kterého pocházejí Ölmaedlingové.

V thrándheimské svatyni Maeri byl knězem Thórhadd Starý. Zachtělo se mu odplout na Island a před plavbou strhl svatyni a vzal s sebou hlínu a sloupy ze svatyně. A když připlul do Stöðvarfjordu, posvětil zemi v celém fjordu a nenechal tam porazit jediné dobytče, třebaže bylo domácí. Bydlil tam celý svůj život a pocházejí odtud lidé z Stöðvarfjordu.

81

Žil muž jménem Hjalti, který zabral pozemky kleifské a všechn Breiddal odsud vzhůru. Jeho synem byl Kolgrím, od kterého vzešlo mnoho lidí.

Žil muž jménem Herjólf, který zabral v Breiddalu všechnu zemi k hvalsnesským sutím. Jeho synem Vápní, od kterého pocházejí Vaepnlingové.

Brynjólfův bratr Herjólf zabral heydalalské pozemky pod řekou Tinnudalsá a k řece Ormsá. Jeho synem byl Özur, od kterého pocházejí lidé z Breiddalu.

Žil muž jménem Skjöldólf, který zabral všechn Straeti ležící ke Gnúpu a do vnitrozemí naproti Ústí a k Skjöldólfsnesu poblíž řeky Fagradalsá v Breiddalu. Jeho synem byl Háleyg, který tam bydlil poté a kterého pochází rod Háleygovců.

O Thjódrekoví

Žil muž jménem Thjódrek. Zabral neprve celý Breiddal, ale uprchl odtud kvůli Brynjólfovi dolů do Berufjordu. Zabral celý severní břeh Berufjordu a jižnější země okolo Búlandsnesu a na protější straně do vnitrozemí k sutím Raudaskridům. Bydlil po tři zimy na místě, kterému se dnes říká Skáli. Později od něj země koupil Björn Vysoký, od kterého pocházejí lidé z Berufjordu.

Žil muž jménem Björn Spálený roh, který zabral severní část Álftafjordu ležící od Rudých sutí dále a zabral též Svidinhornadal.

Žil příbuzný Bödvara Bílého jménem Thorstein Trubkokostý, který vyplul s Bödwarem na Island. Zabral zemi na západ od Leiruvágu po hvalsnesské sutě. Jeho synem byl Koll Šedivý, otec Thorsteina, otce Thorgríma z Borgarhöfnu, otce Steinunny, kterou měl za ženu biskup Gizur.

Bödvar Bílý byl synem Thorleifa Průměrného, syna Bödvara Sněhového hřmotu, syna Thorleifa Velrybích střev, syna Ánova, syna krále Örna Rohatého, syna krále Thóriho, syna Bödvara Prasete, syna krále Kauna, syna krále Sölgího, syna Hrólfa z Bergu. Hrólf měl za ženu Góí, po níž se nazývá měsíc *gói*.² Góí byla sestra Góra a Nóra, po němž má své jméno Norsko. Bödvar a jeho příbuzný Ónund Oharek vypluli z Vorsu na Island a přistáli k jihu Álftafjordu. Bödvar zabral zemi od Leiruvágu do vnitrozemí, všechna údolí, která tam leží, až

1 V C jako Saemund.

2 Viz poznámka 2 na straně 82.

naproti k Múlu. Bydlil na Hofu, kde postavil velikou svatyni.

Bödvarovým synem byl Thorstein, který měl za ženu Thórdísu, dceru Özura Keiliselga, syna Hrollaugova. Synem Thorsteina a Thórdísy byl Hall ze Sídy, který měl za ženu Jóreidu, dceru Thidrandovu, a vzešel od nich veliký rod. Jejich synem byl Thorstein, otec Ámunda, otce Gudrúny, matky Thórdísy, matky Helgy, matky Gudný, která byla matkou Sturlových synů. Helga byla také matkou Thórda Kněze, který byl otcem Markúse z Mel.

Önund Oharek zabral zemi na sever od Múla-Kambsdalu a Melrakkanesu a vzhůru k řece Hamarsá. Vzešlo od něj mnoho lidu.

Thórd Bradáč, syn Hrappa, syna Björna Buny, měl za ženu Vilborgu, dceru Ósvalda a Úlfrúny, dcery Játmundovy. Thórd odplul na Island a zabral zemi v Zálivu na sever od Jökulsá, mezi ní a Zálivním vřesovištěm. Bydlil po deset nebo více zim na dvorci Bae. Pak se doslechl o svých sloupech ze stolice, že byly vyplaveny v Leiruvágu pod Vřesovištěm. Odstěhoval se tam na západ a bydlil na Skeggjastadech, jak bylo dříve napsáno. Thórdovou dcerou byla Helga, kterou měl za ženu Ketilbjörn Starý z Mosfellu. Pozemky zálivské prodal zákonopravci Úlfjljótovi, který do Zálivu připlul. Úlfjljót byl synem Thórdy, dcery Ketila, syna Ketila Hörðalandského, syna Áslákova, syna Kára Bobra, syna Ánova, syna Örna Rohatého. Když bylo Úlfjljótovi šedesát let, odplul do Norska, kde pobyl tři zimy a s bratrem své matky Thorleifem Moudrým¹ sestavil dva zákony, které potom byly nazývány zákony Úlfjljótovými. A když se vrátil na Island², byl ustanoven obecní sněm, a od té byli lidé v zemi pod stejnými zákony, které se učítým způsobem podobaly zákonům gulathinským³.

Na začátku prvního pohanského práva stálo, že lidé nesmějí plout na moře lodí s připevněnou hlavou, a pokud tak učinili, pak musili hlavy odejmout před zpozorováním země. Dále pak, aby nepluli k zemi s civíci hlavy či zívajícími čumáky, aby jimi nevydělali pozemské bytosti.

Kruh, vážící dvě nebo více uncí, měl ležet na oltáři v každé přední svatyni. Tento kruh nosil každý godi na ruce při všech zákonodárných shromážděních, na kterých vedli řízení, a rudě jej zbarvili dobytčí krví, kterou tam obětovali. Každý muž, který chtěl vést zákonné řízení prováděné soudem, musel neprve složit přísahu při tomto kruhu a jmenovat za tímto účelem dva nebo více svědků.

„Jmenuji svědky,“ musel říci, „že na kruh skládám přísahu, zákonnou přísahu. Pomozte mi tak, Freyi, Njörde a Všemocný bože⁴, abych v této při musel žalovat nebo se obhajovat nebo podat svědectví nebo říci výrok nebo soudit tak, jak umím nejsprávněji, nejpravdivěji a nejprávoplatněji, a abych se všemi záležitostmi zacházel tak, jak musím, když jsem na tomto sněmu.“

Moudrý muž Thormód, který byl na Islandu všeknězem, řekl, že těmito slovy a stanovením hranic sněmu posvětili jeho mužští předkové obecní sněm. V zemi byli především největšími svatyněmi Hof ve Vatnsdalu a Hof na Kjalarnesu - byly dlouhé sto stop na délku a z jihu široké šedesát stop. U každé svatyně stál kůr neboli svatostánek, ve kterém byli bohové; nejurozenějším a nejuctívanějším byl Thór čili Júppiter, dalším byl Frey, syn Ódinův, který jako první bydlil v Uppsale ve Švédsku, a nedokážu vyjmenovat, kolik dalších bohů a pod jakými jmény byli uctíváni v jednotlivých svatyních. Thorkelův syn Thormód byl na

1 Podle II.kap. *Knihy o Island'anech* byl Thorleif Moudrý synem Káriho Hörðalandského, kterého verze H/C označují jako *Ketill hörðakári*. Objevuje se též VII. kap. *Ságy o Hálfðanovi Černém* a s největší pravděpodobností je mu věnována báseň *Po celý podzim*.

2 II.kap. *Knihy o Island'anech* říká navíc toto: „Říká se, že jeho pobratimem byl Grím Kozí vlas(/brada?), který na jeho radu prozkoumal předtím, než byl ustanoven obecní sněm, celý Island. Každý muž zde v zemi mu daroval po minci, ale on svůj majetek věnoval svatyním.“

3 *Gulapíng* byl jeden z prvních norských zákonodárných sněmů a zasedal v kraji Gulenu. Pod jeho moc spadalo Sognsko. Jeho počátky lze datovat do počátku 10. století. Jeho kompletní zákony se nám dochovaly v kodexu ze 13. století, jehož obsah dnes nazýváme *Gulathinský zákoník*.

4 Názory týkající se identikace tohoto boha se různí, podle některých jde o Ódina, někteří za něj považují Thóra.

všeknězem, když na Island přišlo křesťanství. Zákonopravcem byl tehdy Thóргеir, godi lidí od Ljósavatnu.

Země byla za dnů Thórda Bučela rozdělena do čtvrtin, každé o třech sněmech, a v každé sněmovní župě měly být tři přední svatyně. Muži vybraní podle moudrosti a spravedlivosti byli pověřeni opatrováním svatyní. Na sněmu jmenovali soud a řídili jednání soudních pří. Proto byli nazýváni gody a knězi svatyně a jejich postavení a soudní moc se nazývala kněžství. Každý muž odváděl svatyni daň, tak jako se dnes odvádí desátky kostelu, která tenkrát sloužila k obětování či obětní hostině. Severní čtvrtina byla rozdělena do čtyř sněmů a byla tak nejdůležitější čtvrtinou.¹

82

O Thorsteinovi

Thorstein Noha, syn Björna Černozuba, odplul z Jižních ostrovů na Island a zabral všechny země na sever od Hornu po řeku Jökulsá v Zálivu a bydlil po tři zimy na Bödvarsholtu. Potom pozemky prodal a vrátil se zpět na Jižní ostrovy.

Jarl Rögnvald z Maeri, syn Eysteina Lomozníka, syna upplandského jarla Ívara z Vorsu, syna Hálfdana Starého, měl za ženu Ragnildu, dceru Hrólfa Nosáče. Jejich synem byl Ívar, který padl na Jižních ostrovech při boji s králem Haraldem Krásnovlasým². Jejich dalším synem byl Hrólf Chodec, který dobyl Normandii, a od kterého pochází rouenští jarlové a angličtí králové. Jejich třetím synem byl jarl Thóri Tichý, který měl za ženu Álöfu Sklizni, dceru krále Haralda Krásnovlasého, a jejich dcerou byla Bergljót, matka jarla Hákona Velikého.

Jarl Rögnvald měl tři levobočky. Jeden se jmenoval Hrollaug, druhý Einar a třetí Hallad, který se vzdal orknejského hrabství.

A když se o tom dověděl jarl Rögnvald, sezval své syny a otázal se, kdo z nich by na ostrovy chtěl odplout. Thóri mu nabídl, že učiní vše, co se týká této cesty. Jarl řekl, že by se dobře stalo, ale že by měl zůstat tam a převzít po jeho smrti říši.

Pak vystoupil Hrólf a k jízdě se nabídl. Rögnvald pravil, že by to pro něj bylo vhodné, ježto je silným a statečným člověkem, ale řekl, že myslí, že je příliš divoké povahy, aby ho nyní udělal nad pozemky pánem.

Pak vystoupil Hrollaug a otázal se, zda chce, aby odjel on. Rögnvald řekl, že se jarlem nestane. „Jsi takové povahy, že se s nikým nesváříš. Tvoje cesty povedou na Island. Domnívám se, že se tam staneš význačným člověkem se skvělým příbuzenstvem, ale zde tě štěstí nečeká.“

Pak vystoupil Einar a pravil: „Nech na Orkneje odplout mě. Složím ti takovou přísahu, jakou budeš pokládat za nejlepší, a to že se ti nikdy nevrátím na oči.“

„Jsem rád,“ pravil jarl, „že chceš odplout pryč, ale mám o tobě nevalné mínění, protože rod tvé matky byl všečen robsky narozen.“

Einar pak odplul na západ a ostrovy si podrobil, jak se praví v jeho sáze³.

1 Tento rozsáhlý popis zdatelně pozdějšího data podává C. Frey je podle severské mytologie syn Njörda, nikoli Ódina, srv. s *Gylfiho oblouznění*, kap. XXIV.

2 Ívarovu smrt zmiňuje 22. kapitola *Ságy o Haraldu Krásnovlasém*, která praví, že jako kompenzaci dal Harald jarlu Rögnvaldovi Orkneje a Shetlandy. Jarl se jich zřekl ve prospěch svého bratra Sigurda Velikého.

3 Příběh Einara Borka je podrobněji vyličen v *Sáze o orknejském lidu* (kap. IV-VIII), a proto se domnívám, že sága zde zmiňovaná je právě tato. Einar je zde zmiňován jako „vysoký a škaredý člověk, jednooký, a přesto ze všech viděl nejlépe.“ Před odjezdem jej podle ságy Rögnvald vybavil plně obsazenou lodí o dvaceti lavičích. Zmocnil se Shetland a Orkneji, ačkoli si je král Harald vybojoval zpět. Než se tak ale stalo, umučil Einar Haraldova syna Hálfdana Dlouhonohého tzv. „krvavým orlem“. V neposlední řadě byl Einar také básníkem a ve *Výčtu meter* je LV. sloka uvedena v metru po něm pojmenovaném *Torf-Einarshátt*.

Hrollaug se pak odebral ke králi Haraldovi a nějaký čas u něj pobyl, protože se svým otcem nevycházeli.

83

Hrollaug odplul na radu krále Haralda na Island a měl s sebou svou ženu a syny. Připlul na východ k Hornu, kde vrhl přes palubu své sloupy ze stolice, které dospěly k zemi v Hornafjordu. Sám byl však odnesen dále kolem země na západ. Měli obtížnou plavbu a docházela jim voda. Přistáli na západě v Leiruvágu v Mysech a strávili tam první zimu. Pak se dověděl o svých sloupech ze stolice a odplul odsud na východ. Druhou zimu strávil pod Ingólfssfellem.

Odsud odplul na východ do Hornafjordu a zabral zemi na východ od Hornu po řeku Kvía. Bydlil nejprve pod Skardsbrekkou v Hornafjordu, ale později bydlil na Breidabólstadu v Fellshverfi. Přenechal ty pozemky, které ležely na sever od Borgarhöfnu, ale do svých smrtelných dnů si ponechal ty země, které ležely na jih od Heggsgerdismúlu.

Hrollaug byl velikým pohlavárem a udržoval přátelství s králem Haraldem, ačkoli nikdy nevyplul do ciziny a nenavštívil svého otce jarla Rögnvalda, protože neměl v lásce svou nevlastní matku. Král Harald poslal Hrollaugovi o svém smrtelném dnu meč, picí roh a zlatý kruh, který vážil pět uncí. Tento meč později vlastnil Kol, syn Halla ze Sídy. Kolskegg Rozumný onen roh spatřil.

Hrollaug byl otcem Özura Keiliselga, který měl za ženu Gróu, dceru Thórda Zlovolného, a jejich dcerou byla Thórdís, matka Halla ze Sídy. Dalším Hrollaugovým synem byl Hróald, otec Óttara Velrybího ticha, otce Gydlaugy, matky Thorgerdy, matky Járngerdy, matky Valgerdy, matky Bödvára, jenž byl otcem Gudný, matky Sturlových synů, a Thórda Kněze, otce Markúse z Mel. Hrollaugovým třetím synem byl Önund.

Hall ze Sídy měl za ženu Jóreidu, dceru Thidrandovu. Jejich synem byl Thorstein, otec Magnúse, otce Einarova, otce biskupa Magnúse. Dalším synem Halla byl Egil, otec Thorgerdy, matky biskupa Jóna Svatého. Hallův syn Thorvard byl otcem Thórdísy, matky Jórunny, matky Halla Kněze, otce Gizurova, otce biskupa Magnúse a Thorvalda, otce jarla Gizura. Hallova dcera Yngvilda byla matkou Thóreyji, matky kněze Saemunda Moudrého. Hallův syn Thorstein byl otcem Gydrídy, matky Jóreidy, matky kněze Ara Moudrého. Hallova dcera Thorgerd byla matkou Yngvildy, matky Ljóta, otce Járngerdy, matky Valgerdy, matky Bödvára, otce Gudný, matky Sturlových synů.

84

O Ketilovi

Žil muž jménem Ketil, kterému Hrollaug prodal ten břeh Hornafjordu, který leží od Hornu dále k Hamrům. Bydlil na Medalfellu a pocházejí od něj lidé z Hornafjordu.

Audun Ryšavý koupil od Hrollauga zemi západně od Hamrů a druhým směrem k Vidbordu. Bydlil na Hofsfellu a postavil tam velikou svatyni. Pocházejí od něj lidé z Hofsfellu.

Thorstein Šilhavý koupil od Hrollauga všechnu zemi na jih od Vidbordu, přes Blata a k řece Heinabergsá. Jeho synem byl Vestmar, od kterého vzešli lidé z Blat.

Úlf Vorský zakoupil od Hrollauga zemi na jih od řeky Heinabergsá k Heggsgerdismúlu. Bydlil nejprve na Skálafellu. Pochází od něj vorský lid. Úlf se později přestěhoval na Papýlu a bydlil na Breidabólstadu, kde stojí jeho a Thorgeirova mohyla. Synem Úlfa Vorského byl Thorgeir, jenž bydlel na Hofu na Papýle.

Thórd Zlovolný, syn Eyvinda Dubové hole, se svou lodí ztroskotal na břehu řeky Breidá. Hrollaug mu dal zemi mezi řekami Jökulsá a Kvía. Bydlil pod Fellem při řece Breidá a jeho syny byli Örn Silný, který se přel s Hrollaugovou sestrou Thórdísou, dcerou jarla, a Eyvind Řemeslník. Jeho dcerami byly Gróa, kterou měl za ženu Özur, a Thórdís, matka

Thorbjörgy, matky Thórdísy, matky Thórda Zlovolného, který zabil Skúla Bojovného.

Žil muž jménem Ásbjörn a byl synem Björna Heyanského, sognského hersiho, který byl synem Helga, syna Helgova, syna Björna Buny. Ásbjörn odplul na Island a zemřel na moři, ale jeho žena Thorgerd a jejich synové na Island dopluli.

Bylo jí řečeno, že může vlastnit tolik půdy, kolik by obešlo dvouroční dobytče mezi východem a západem slunce. Z tohoto důvodu vedla Thorgerd své dobytče zpod Tóftafellu na jih od řeky Kvía a na Kidjaleit poblíž západní strany Jökulfellu.

Thorgerd takto zabrala všechny pozemky okolo Ingólfshöfðahverfu mezi řekami Kvía a Jökulsá. Bydlila na Sandfellu a po ní tam bydlil její syn Gudlaug, kterého měla s Ásbjörnem. Pochází od něj lidé ze Sandfellu. Jejich druhým synem byl Thorgils, ze kterého pocházejí lidé z Hnappfellu. Třetím byl Özur z Bakarholtu. Nejstarším byl Véthorm, otec Thurídy Kněžky. Synem Özura byl Freyúv kněz Thórd, ze kterého vzešlo mnoho lidí. Matkou Thurídy Kněžky a Thórda, kněze Freyova, byla Álfeid.

Jiný syn Björna Heyanského slul Helgi. Odplul na Island a bydlil na Raudalaeku. Jeho synem byl Hildi, od kterého vzešli lidé z Raudlaeku.

Třetím synem Björna Heyanského byl Bárd, jak bylo dříve zmíněno. Nejprve zabral severní část Bárdardalu, ale později odešel na jih úžlabím Vánarskardem po cestě Bárdargatě a zabral všechny Fljótshverfi. Bydlil na vrších Gnúpech a byl proto nazýván Bárd z Vrchů. Jeho syny byli Thorstein a Sigmund, třetí Egil, čtvrtý Gísli, pátý Nefstein, šestý Thorbjörn Křivoprstý, sedmý Hjör, osmý Thorgrím, devátý Björn, otec Geira z Lundů, otec Thorkela Léčitele, otce Geirova, otce Thorkela Kanovníka, přítele biskupa Thorláka Svatého, který založil klášter v Thykkvabae.

85

Eyvind Chvastoun zabral zemi mezi Almannafljótem a řekou Geirlandsá a bydlil na Forsu západně od Móðólfsagnúpu. Jeho synem byli Móðólf, otec Hrólfa, Ketila a Ástrídy Chytré. Jeho dalším synem byl Önund, otec Thraslaugy, matky Tyrfinga a Halldóra, otce Tyrfingova, otce Teitova. Předtím, než začal téci tok Almannafljót, tu byl potok jménem Raftalaek.

O Ketilovi

Žil muž jménem Ketil Hloupý, syn Jórunny Chytré, dcery Ketila Noska. Ketil odplul z Jižních ostrovů na Island a byl křesťanem. Zabral tu zemi, která leží mezi řekami Geirlandsá a Fjardará nad Nýkomou.

Ketil bydlil v Kirkjubae, kde se dříve usadili Papové a nesměl tam bydlet žádný pohan.

Ketil byl otcem Ásbjörna, otce Thorsteinova, otce Surtova, otce zákonopravce Sighvata, otce Kolbeinova, otce Gudrúny, jež byla matkou Narfa a Lodmunda, syna Skeggova. Ásbjörnova dcera slula Hild, matka Thóriho, otce Hildy, kterou měl za ženu Skarphedin. Dcera Ketila Hloupého slula Thorbjörg a za ženu ji měl Váli, syn Lodmunda Starého. Syn Surta z Kirkjubae se jmenoval Thórd a byl otcem Gudrúny, matky Thóry, matky Thorsteina Hladového, otce Gunnhildy, matky Jódísy, matky Vilborgy, matky Magnúse, otce Snorra, otce Hallbery, kterou měl za ženu Markús z Mel, syn Thórdův.

Žil muž jménem Bödmód, který zabral zemi mezi Drífandem a řekou Fjardará a vzhrůru k Bödmódshornu. Bydlil na Bödmódstunze. Jeho synem byl Óleif, po kterém se jmenuje Óleifsborg, a jenž bydlil na Holtu. Óleifovým synem byl Vestar, otec Helga, otce Gróy, kterou měl za ženu Glaedi.

O Eysteinovi

Eystein Tlustý odplul z Sunnmaeri na Island. Zabral zemi na východ od řeky Geirlandsá k mezi Ketila Hloupého. Bydlil v Geirlandu. Jeho synem byl Thorstein z

Keldugnúpu, otec Thurídy, matky Álöfy, matky Gudrúny, matky Thorvalda, otce Ingirídy, matky Ástrídy, matky Ingibjörgy, matky Thurídy, matky Hallbery, kterou měl za ženu Thórdův syn Markús z Mel.

Eystein, syn Hraniho, syna Hilda Omezovaného, odplul z Norska a Island. Od Eysteina Tlustého zakoupil ty země, které zabral sám Eystein Tlustý. Nazval je Prostředními zeměmi. Bydlil na Skardu. Jeho dětmi byli Hildi a Thorljót, kterou měl za ženu Thorstein z Keldugnúpu.

Hildi se chtěl přestěhovat na Kirkjubae, na kterém přetím bydlil Ketil a myslel, že tam mohou bydlet pohané. Jakmile však přišel k plotu tamějšího dvorce, náhle zemřel. Dodnes tam leží v Hildiho mohyle.

O Vilbaldovi

Žil muž jménem Vilbald a jeho bratrem Áskel Hnokkan, oba synové Dufthaka. Odplul z Irsku na Island a vlastnil loď, která se jmenovala Kúda¹ a dorazil do ústí Kúdafljótu. Zabral všechny meziříční pozemky mezi řekami Skaftá a Hólmsá. Bydlil na Búlandu a jeho dětmi byli Bjólan, otec Thorsteina, Ölvi Hrdlo a Bjollok, kterou měl za ženu Áslák, godi z Aur.

Žil muž jménem Leidólf Hrdina. Zabral zemi na východ od řeky Skaftá po Drifand. Bydlil na Řece na východ od řeky Skaftá a velmi daleko od Skálu, ale druhé hospodářství měl na Leidólfstadech pod Leidólfsfellem, kde bylo v té době mnoho domů. Leidólf byl otcem Thórunny, matky Hróara, godiho z Tungy. Hróar měl za ženu Arngunu, dceru Hámunda a sestru Gunnara z Hlídarendi. Jejich dětmi byli Hámund Kulhavý a Ormhild. Syn Hróara a služebné se jmenoval Vébrand. Hróar unesl Thórunnu Obočí, dceru Thorgilse z mýdalského Hvammu, a jejich syn slul Thorfinn.

Hróar bydlil nejprve na Hřbetech. Později přijal země lómagnúpské od Eysteina, syna Thorsteina Vrabce a Audy, dcery Eyvinda a sestry Módólfa a Branda. Dcerou Thorsteina Vrabce byla Thraslaug, kterou měl za ženu Thórd, kněz Freyův.

Önund Töskubak², příbuzný Thorsteinových dětí, vyzval Hróara na skaftafellském sněmu k souboji a padl k Hróarovým nohám. Thorstein Upplandský unesl Thórunnu Obočí a utekli ze země. Taktéž Hróar odplul do ciziny a zabil v souboji Thrösta Berserka, který si chtěl vzít jeho ženu Sigrídu proti její vůli. S Thorsteinem se však usmířil.

Módólfovy synové, jejich švagr Thóri, Brandi z Vrchů a jeho soused Steinólf byli při Hróarově zabití. Hróara a jeho druhy pomstil Hámund.

86

Žil muž jménem Ísólf, který vyplul v pozdním čase záboru na Island. Vyzval Vilbalda pro pozemky k souboji, ale Vilbald bojovat nechtěl a Búlandi opustil. Vilbald pak vlastnil zemi mezi řekou Hólmsá a Kúdafljótem. Ísólf odešel na Búlandi a vlastnil pozemky mezi Kúdafljótem a řekou Skaftá. Jeho synem byl Hrani z Hranastadů a dcerou Björg, kterou měl za ženu Önund, syn Eyvinda Chvastouna. Dcerou Önunda a Björgy byla Thraslaug, kterou měl za ženu Thórarin, syn Ölviho z Höfdu.

Hrafn Přístavní klíč byl velkým vikingem. Odplul na Island a zabral zemi mezi řekami Hólmsá a Eyjará a bydlil na Dynskózích. Předpověděl příchod ohně ze země a přestěhoval se na ostrov Lágey. Jeho synem byl aurský godi Áslák, od kterého pocházejí lidé z ostrova Lágey.

Žil muž jménem Hrólf Rubač. Bydlil v Nordmaeri na tom místě, které se nazývá Moldatún. Jeho syny byli Vémund a Gnúp z Moldy a byli to skvělí válečníci a kováři. Když byl Vémund jednou v kovárně, pronesl toto:

1 tj. Dřevěná krabice.

2 tj. S vakem na zádech.

(34)¹

„Já nesu jedenácti
smrtí zvěst. Sekej lépe!“

O Gnúpu z Moldy²

Gnúp odplul na Island kvůli tomu, že se se svým bratrem dopustili zabití. Zabral zemi mezi Kúdafljótem a řekou Eyjará. Zabral celý Álftaver³, kde bylo veliké jezero a na něm se chytali labutě.

Gnúp z Moldy rozprodal svou zemi mezi mnoho lidí a než se přes tyto země přehnala láva, byly hustě obydleny. Lid tehdy utekl na západ do Höfdabrekky a postavil si stany na místě, kterému se říká Na Tjaldavellu⁴. Vémund, syn Sigmunda Souženého, jim tam ale nedovolil zůstat. Pak lidé odešli do Hrossagardu, kde si postavili stavení. Pobyli tam přes zimu a hádali se a zabíjeli mezi sebou.

Následujícího jara se vydal Gnúp Moldský a jeho příbuzní na západ do Grindavíku a zabydlili se tam. Měli s sebou málo dobytka. Synové Gnúpa z Moldy Björn, Gnúp, Thorstein Výtržník a Thórd Velkonohý byli tehdy dospělí.

Björnovi se jedné noci zdálo, že k němu přišel skalní obr a nabídl mu přátelství a zdálo se, že tuto nabídku přijal. Nato přišel kozel ke svým kozám a stádo se tak rychle množilo, že Björn brzy oplýval zlatem. Od té doby se mu říkalo Björn Kozel. Lidé s druhým zrakem viděli, že ke sněmu následují Björna Kozla všechny pozemské bytosti a že doprovází Thorsteina a Thórda na lov i rybolov.

Björn Kozel měl za ženu Jórunn, nevlastní dceru svého bratra Gnúpa. Jejich synem byl Sverting, který měl za ženu Húngerdu, dceru Thórodda, syna Odda z Tungy a Jófrídy, dcery Gunnarovy. Dcerou Svertinga a Húngerdy byla Thorbjörg, matka Sveinbjörna, otce Bótólfa, otce Thórdísy, matky Helgy, matky Gudný, matky Sturlových synů. Syn Gnúpa z Moldy Gnúp měl za ženu Arnbjörgu, dceru Rádormovu, jak bylo napsáno dříve. Dcerou Gnúpa Moldského byla Idunn, kterou měl za ženu Thjóstar z Álftanesu, a jejich synem byl Thormód. Od Gnúpa z Moldy vzešli na Islandu skvělí lidé, jak biskupové, tak zákonopravci.

87

Žil muž jménem Eystein a byl synem Thorsteina Horolezce. Odplul z Hálogalandu na Island a ztroskotal se svou lodí, přičemž ho poranilo ráhnoví. Zabydlil se ve Fagradalu. Jedna stařena z jeho lodě byla vyplavena v Kerlingarfjordu tam, kde dnes leží břeh řeky Höfdá. Eysteinův syn Ölvi zabral zemi na východ od řeky Grímsá. Poté, co byl zabit Hjörleif, se tam kvůli pozemským bytostem žádný muž neodvážil zabrat zemi. Ölvi bydlil na Höfdu. Jeho synem byl Thórarin z Höfdu, který měl tutéž matku jako Halldór, syn Örnólfův, kterého zabil Mörd Bezstarostný pod Hamry, a tutéž matku jako Arnór, kterého zabili synové Freyova kněze Thórda Flosi a Kolbein na skaftafellském sněmu.

Sigmund Soužený, syn Önunda Sekyry, syna Hróara Roha, syna Brúniho, který se prohnane zachoval u Brávellů⁵, zabral zemi mezi řekami Grímsá a Kerlingará, která teče na

1 Význam této sloky bych interpretoval takto: „Zabil jsem jedenáct lidí a nesu zvěst o jejich smrti. Příště, pokud se utkáme, buď se zbraní rychlejší než já.“ Tato strofa koresponduje se sdělením, že Vémund byl skvělý válečník.

2 V C je tato kapitola umístěna před kapitolu *O Vilbaldovi*.

3 tj. Labutí hnízdiště.

4 tj. Stanové pole.

5 Tento výčet obsahuje pouze E a F. *Zlomek o dávných králich* je možných řešení. V kap. VIII se jmenuje Brúni jako jeden z předáků krále Haralda Válečného zuba. A v kap. IX, když se bitva u Brávellů „blížila ke

západ od Höfdu.

Od Sigmunda vzešli tři biskupové - Thorlák, Pál a Brand.

Žil bohatý a velmi pyšný muž jménem Björn. Odplul z Valdresu na Island a zabral zemi mezi řekami Kerlingará a Hafrsá a bydlil na Reynech. Měl špatný vztah k Lodmundu Starému.

Od mužských potomků Björna z Reynů vzešel biskup Thorlák Svatý.

Lodmund Starý zabral zemi mezi řekou Hafrsá a potokem Fúlalaekem, jak bylo napsáno dříve. Potok, který byl nazýván Fúlalaelem, je nyní zván řekou Jökulsá na Sólheimasandu a rozděluje čtvrtiny země. Lodmund bydlil na Lodmundarhvammu a nazval ho Sólheimem.

Lodmund Starý z Sólheimu měl šest nebo více synů. Jeden jeho syn se jmenoval Váli, otec Sigmunda, který měl za ženu Oddlaugu, dceru Eyvinda Orknejského. Dalším syn Lodmunda se jmenoval Sumarlidi, jenž byl otcem Thorsteina Hladového z Mörku, otce Thóry, matky Steina, otce Surta Bílého, nevlastního Skaftova syna. Zákonopravce Skafti byl Sumarlidův syn a oženil se s Thórou později než Sumarlidi. O tom se vypráví v rodě Ölfusingů. Třetím synem Lodmunda slul Vémund a byl otcem Thorkatly, kterou měl za ženu Thorstein Brouk. Dcerou Thorsteina a Thorkatly byla Arnkatla, matka Hróa a Thórdísy, kterou měl za ženu Brandův syn Stein, a jejich dcerou byla Thóra, kterou měl za ženu ***. Čtvrtý syn se jmenoval Ari, pátý Hróald a šestým Lodmundovým synem byl Ófeig, jenž byl nemanželský. Ófeig měl za ženu Thraslaugu, dceru Eyvinda Orknejského a sestru Oddlaugy. Ze všech těchto synů vzešlo mnoho lidu. Steinova dcera a Surtova sestra Thóra byla matkou Thorsteina, jenž byl otcem Gunnhildy, matky Jódísy, matky Vilborgy, matky Magnúse, otce Snorra, otce Hallbery, kterou měl za ženu Markús z Mel, syn Thordův.

Nyní je vypsán zábor ve Čtvrtině Východních fjordů dle toho, co řekli znamenití a moudří lidé. V této čtvrtině žilo mnoho výborných lidí a přihodilo se tam nemálo věcí, které se staly námětem pro veliké ságy.

Nejskvělejšími záborci byli tito: Thorstein Bílý, Brynjólf Starý, Atli Kaše a Thidrandův syn Ketil, godi Hrafinkel, Bödvar Bílý, syn jarla Rögnvalda Hrollaug, Özur, syn Ásbjörna, syna Björna Heyanského, od kterého vzešli Freysgydlingové, Ketil Hloupý a Leidólf Hrdina.

Mnoho lidí říká, že tento výpis záboru podává neúplnou zprávu, neboť podle nás nepočítá cizince, kteří se nám vyhýbali proto, že vzešli z otroků nebo zlých lidí.

ČÁST PÁTÁ

Zde se počíná zábor v Jižní čtvrtině, která kvůli úrodnosti půdy a jejím učeným i neučeným pohlavárům vzkvétala z celého Islandu nejvíce.

konci, byl král Harald Válečný zub zasažen kyjem do hlavy tak mocně, že se mu hlava rozštěpila na kusy. Byla to smrtelná rána a zasil ji Brúni.“ Ten se tedy provinil tím, že zabil svého pána.

Východní fjordy byly jako první na Islandu zcela obydleny. Země mezi Hornafjordem a Reykjanesem byla obydlena nejpozději. Bouře a příboj znemožnily lidem zabrat zemi, protože pobřeží bylo pusté a bez přístavů. Někteří z těch lidí, kteří připluli jako první, se usadili u hor a vyznačili si tu nejlepší zemi mezi mořem a horami, kterou si vybral dobytek k pastvě.

Těm, kteří na Island připluli v pozdějších dobách, se zdálo, že si první záborci přivlastnili půdy příliš mnoho. Král Harald Krásnovlasý se urovnal s těmi podmínkami, že nikdo nemůže zabrat více země, než kolik mohl se svými lodníky projít během dne se zažehnutým ohněm. Lidé měli oheň zažehnout, když slunce na východě vstávalo. Také měli rozvířit kouř tak, aby stoupal vysoko a viděli ho ostatní. Ohně, které rozdělali, když slunce bylo na východě, měly plát do noci. Mezitím se měli vydat na cestu a jít, dokud nebylo slunce na západě, kdy rozdělali další ohně.

Thórólf, syn Herjólfů Roholama, a jeho bratr Óláf byli králi nad upplandskými zeměmi. Pobýval s nimi skald Flein, syn Hjörův, který vyrůstal na severu v Maeri na ostrově, který leží nedaleko od Borgundu a jmenuje se Jösrheid. Na tomto ostrově bydlil jeho otec. Flein odplul do Dánska, aby našel krále Eysteina¹, a dostalo se mu tam za jeho básnictví tak velkých poct, že za něj král provdal svou dceru.

Synem Thórólfa, syna Herjólfů Roholama, byl Thrasi, který odplul z Hördalandy na Island a zabral zemi mezi řekami Kaldaklofsá a Jökulsá. Bydlil na Východních Skózích². Thrasiho cesta vedla na východ od řeky Forsá, poblíž řeky na Drangahlíde a pod vrchy. Byla zavalena zeminou. Thrasi byl neobyčejně silný a měl spory s Lodmundem Starým, jak bylo nepsáno dříve. Thrasiho synem byl Geirmund, otce Thorbjörna, otce Branda ze Skógů, otce Skeggova, otce Bolla ze Skógů, otce Skeggova, otce Hildy, kterou měl za ženu Sigmundův syn Njál ze Skógů, a jejich synem byl Skeggi, otce Eyjólfů, otce Branda, který ve Skózích bydlí dnes.

Žil slavný muž jménem Hrafn Bláznivý a byl synem Valgarda, syna Aevarova, syna Vémunda Slovo tvorce, syna Thórólfa Váhového Nosa, syna Hraereka Vrhače prstenů, syna dánského krále Haralda Bojového zuba. Odplul z Thrándheimu na Island a zabral zemi mezi řekami Kaldaklofsá a Lambafellsá. Bydlil na Východním Raudafellu a byl nejvznešenějším ze všech lidí. Jeho dětmi byli Helgi Černé poleno, Freygerd a godi Jörund, otce Svarta, otce Lodmundova, otce Sigfúsova, otce Saemunda Moudrého, otce Lofta, který měl za ženu Thóru, dcerou krále Magnúse Holonohého, a jejich synem byl Jón, otce Saemunda, biskupa Pála a Sigurda, otce Jóna ze Hřbetu, otce Salgerdy, matky Steinunniny.

89

O Ásgeiru Kleštích

Žil muž jménem Ásgeir Kleště a byl synem Óleifa Bílého, syna Skaeringova, syna Thórólfova. Jeho matkou byla Thórhild, dcera Thorsteina Ničitele mohyly. Ásgeir odplul na Island a zabral zemi mezi řekami Lambafellsá a Seljalandsá a bydlil tam, kde se dnes říká na Audnech. Jeho syny byli Jörund a Thorkel, otce Ögmunda, otce biskupa Jóna Svatého. Ásgeirovou dcerou byla Helga, matka Thórunny, matka Thorláka, otce Thórhalla, otce biskupa Thorláka Svatého. Ásgeir se dobrovolně zřekl konání obětí.

Thorgeir Hördalandský, syn Bárda Blönduhorna³, odplul z thrándheimských Viggů na

1 Eystein Proradný (*Eysteinn beli*) či Zlovolný (*hinn illráði*) byl legedárním králem, který nejspíše v 8. stol. vládl Švédsku. V III. kap. *Příběhu o Ragnarových synech* je uvedeno, že král Eystein zabil Eiríka a Angara, syny Ragnara Chlupatých kalhot. Je též zmíněn v XI. Kap. *Ságy o Hervaře*. Básník Flein je zmíněn ve *Výčtu skaldů* a *Výčet meter* uvádí Fleinovo metrum (*Fleins háttir*), které může odkazovat na tohoto autora.

2 Zatímco C říká, že „bydlel na Bjallabrece, které se dnes říká Thrasastady, nevelký kus cesty na východ od vodopádu“.

3 tj. Rohu obsahujícího směs dvou tekutin

Island. Zakoupil od Ásgeira Kleští zemi mezi řekami Lambafellsá a Írá s bydlil na Holtu. O nemnoho zim později se oženil s Ásgerdou, dcerou Aska Némého, a jejich syny byli Thorgrím Veliký a Thóri Holtský, otec Thorleifa Vrány a Geira ze Skorů.

V Raumsdaelfylki žil proslulý muž jménem Ófeig. Za ženu měl Ásgerdu, dceru Aska Némého.

Ófeig se nepohodl s králem Haraldem Krásnovlasým a z toho důvodu se připravoval na jízdu na Island. A když byl s přípravami hotov, poslal k němu král Harald své muže, kteří ho připravili o život, ale Ásgerd vyplula s dětmi na Island. S ní odplul její bratr Thórólf, který byl dítětem nemanželským.

Ásgerd zabrala zemi mezi Seljalandsmúlem a Markarfljótem a všečen Langanes vzhůru k Jöldusteinu. Bydlila na severu na Katanesu. Děti Ófeiga a Ásgerdy byli Thorgeir Řvoun a Thorstein Lahvobrad, Thorbjörn Tichý a Álöf Ellidaskjöld, kterou měl za ženu Thorberg Kornamúli, a jejich dětmi byli Eystein a Hafthóra, kterou měl za ženu Skeggúv syn Eid. Ófeigovou dcerou byla Thorgerd, kterou měla za ženu Finn, syn Otkelúv.

Ásgerdin bratr Thórólf zabral na radu své sestry zemi na západ od Fljótu mezi dvěma řekami jménem Deildará. Bydlil na Thórólfsfelli a vychoval tam Ásgerdina syna Thorgeira Řvouna, který tam bydlil poté. Synem Thorgeira byl Njál, který byl upálen s osmi lidmi v domě na Bergthórshváli.

Reyrketilovi synové Ásbjörn a Steinfinn zabrali zemi nad řekou Krossá a východně od Fljótu. Steinfinn bydlil na Steinfinnstadech a nikoho nezplodil. Ásbjörn posvětil svou zemi jménem Thóra a nazval ji Thórsmörk. Jeho synem byl Ketil Bohatý, který měl za ženu dceru Thorgeira Řvouna Thurídu. Jejich dětmi byli Helgi a Ásgerd.

Bratr Hallgríma Ožehlého trámu Herjólf, syn Bárda, syna Bárekova, se usadil jako první na Vestmannaeyjích a bydlil v Herjólfssdalum u Aegisdýru tam, kde se dnes rozkládá lávové pole. Jeho synem byl Orm Skleslý¹, který bydlil na Ormsstadech při Dolním Hamru tam, kde je dnes pustina, a přivlastnil si jeden celý ostrov. Usadil se naproti břehu Eyjasandu a do té doby tam bylo loviště ryb a nikdo tam nestrávil zimu. Orm měl za ženu Thorgerdu, dceru Odda Chladnoústého, a jejich dcerou byla Halldóra, kterou měl za ženu Eilíf, syn Branda z Polí.

90

O Ketilu Mléčnickovi

V kraji Naumdaelfylki žil znamenitý muž jménem Ketil Mléčník² a byl synem naumdaelského jarla Thorkela a Hrafnhildy, dcery Ketila Mléčníka z Hrafnisty, syna Hallbjörna Půlčaroděje. Ketil bydlil v Naumudalu, když král Harald Krásnovlasý poslal Hallvarda Prudkého a Sigtrygga Rychlého ke Ketilovu příbuznému Thórólfovi, synu Kveldúlfovu. Ketil shromáždil zástup lidu, hodlaje pomoci Thórólfovi, ale král Harald jel vnitrozemím přes Eldskou převlaku, v Naumdaelaelfylki dostal lodi a plul tedy na sever na Álöst na Sandnes a vzal Kveldúlfovu synu Thórólfovi život. Král potom odjel vnějšími cestami ze severu a narazil na množství lidí, kteří zamýšleli Thórólfovi pomoci. Král je tehdy rozehnal, ale o málo později přišel ze severu Ketil Mléčník do Torg a upálil v domě Hildirí diny syny Háreka a Hraereka, kteří Thórólfa klevetami pomlouvali, až kvůli nim zemřel. Ketil poté se svou ženou Ingunnou a jejich syny vypravil jízdu na Island. Připlul se svou lodí do ústí řeky Rangá a strávil první zimu na Hrafnstóftch.

Ketil zabral všechnu zemi mezi řekou Thjórsá a Markarfljótem a na jeho radu tu později zabralo zemi množství vznešených lidí. Ketil si prisvojil zejména země mezi řekou

1 S říká, že Orm byl synem Bárda a bratrem Hallgríma a připisuje mu Herjólfovy zásluhy, zatímco C i H označují Orma synem Herjólf, tak jsem ponechal v překladu. Do rejstříku započítávám oba dva muže.

2 Existuje i *Sága o Ketilu Mléčnickovi*, která ovšem nevypráví o isl. pionýrovi, nýbrž o jeho dědovi – jmenovci. Za samotným příjmem Mléčník (st. sk. *hængr*) si lze vyložit lososa.

Rangá a potokem Hróarslaekem, všechnu pod jezerem Reydarvatnem. Bydlil na Hofu.

Když Ketil přestěhoval většinu svého majetku na Hof, byla Ingunn těhotná a porodila Hrafna, který jako první na Islandu přednášel právo. Proto se tomu místu říkalo Na Hrafnótfech.

Ketil opanoval všechny země na východ od Východní Rangá a od Vatnsfelli po ten potok, který teče pryč z Breidabólstadu. Taktéž všechny země nad řekou Thverá s výjimkou Dufthaksholtu a Blata. Těm dal jméno muž, který se jmenoval Dufthak, a který na sebe často brával podobu rozličných zvířat.

Dalším synem Ketila Mléčníka slul Helgi. Měl za ženu Valdísu, dceru Jólgeirovu, a jejich dcerou byla Helga, kterou měl za ženu Oddbjörn Loďař, po kterém se nazývá Oddbjörnův rov. Děti Oddbjörna a Helgy byli Hróald, Kolbein, Kolfinna a Ásvör.

Třetím synem Ketila byl Stórólf. Jeho dětmi byli Orm Silný, Otkel a Hrafnhild, kterou měl za ženu Baugův syn Gunnar, a jejich synem byl Hámund, otec Gunnara z Hlídarendi.

Čtvrtý syn Ketila Mléčníka se jmenoval Vestar, který měl za ženu Móeidu. Vestar bydlil pod Vestfellem. Jejich dcerou byla Ásný, kterou měl za ženu Ófeig Zachmuřený. Jejich dětmi byli Ásmund Holobrádek, Ásbjörn, Ásdís, matka Branda z Polí, a Ásvör, matka Helga Černého. Další dcera se jmenovala Aesa.

Pátým synem Ketila Mléčníka byl Herjólf a byl otcem Sumarlida, otce skalda Vetrliða. Jak Vetrliði, tak jeho otec bydlili na dvorci Sumarlidabae a dnes se tomu místu říká Pod Brekkami. Vetrliða zabil Thangbrand Kněz a Arův syn Gudleif z Reykjahólů kvůli tomu, že je zesměšnil¹. Thangbrand ho zabil na rašelinných jámách kopím a Gudleif s sebou měl rašelinný nůž. O Gudleifovi složil Ljóðarkept pochvalnou drápu².

Synem Ketilova syna Hrafna byl godi Saebjörn, který měl za ženu Sigmundovu dceru Unnu a jejich synem byl Argeir.

V Hálogalandu žil urozený muž jménem Sighvat Ryšavý. Za ženu měl Rannveigu, dceru Eyvinda Jehněte a Sigrídy, kterou měl za ženu Thórólf, syn Kveldúlfův. Rannveig byla sestrou Finna Šilhavého, otce sestry Eyvinda Kaziskalda.³

Sighvat odplul ze své vlastní vůle na Island a zabral na radu Ketila Mléčníka pozemky jím zabrané na západ od Markarfljótu a tu část lesa Einhyrningsmörku, která leží nad řekou Deildará. Bydlil na Bólstadu a jeho synem byl Sigmund, otec Mörda Housle, který byl za svých dnů pokládán za největšího pohlavára z polí okolo řeky Rangá, a když nedorazil na sněm, byl takový sněm prohlášen za zbavený zákonodárné moci. Dále byl Sigmund otcem Sigfúse z Hlídy, Lamba z Lambastadů, Rannveigy, kterou měl za ženu Gunnarův syn Hámund, a Thorgerdy, kterou měl za ženu Önund Sekyra z Flói. Sigmund padl při sandhólském přívozu a na východ od řeky Thjórsá leží jeho mohyla. Jiným synem Sighvata

1 Vetrliði byl podle *Ságy o Njálovi* zastáncem pohanství na Islandu. Podle VIII. kap *Ságy o pokřesťanění* skládal skald Vetrliði o Thangbrandovi a mnoha dalších lidech potupné verše. S tím se ale misionáři nespokojili, a proto ho zabili. Na jeho smrt byly složeny tyto verše:

Vlk zlý, Vetrliði,
víru hájil starou,
meč chtěl mstivou rukou
muži v prsa vetknout.
Světéc ale silný
sekyrou se rozmách,
hlavu jeho holou
hroznou rozťal ranou.

(*Sága o Njálovi*. Přeložil Ladislav Heger; in: *Staroislandské ságy*; SNKLU, Praha, 1965, s.454.)

2 Ve *Výčtu skaldů* je možné objevit jméno *Ódarkeptr*. Zdá se, že jde o touž osobu, neboť *ljóðar* a *óðar*, zastávající přídomek, má stejný význam - „Veršující“. Žádné dílo tohoto básníka se nedochovalo, ačkoli mu bývá občas připisována předchozí sloka.

3 Na tomto místě ale C uvádí, že „matkou Rannveigy byla Ingibjörg, dcera Hávarda, syna háleyžského jarla Grjótgara.“

byl Bárek, otec Thórda, jenž byl otcem Steina.

Godi Jörund, syn Hrafna Bláznivého, se zabydlil západně od Fljótu tam, kde se dnes říká Na Svertingsstadech. Postavil tam velkou svatyni.

Na východ od Flótu mezi řekou Krossá a Jöldusteinem ležel nezabraný pozemek mající tři cípy. Tuto zemi Jörund vyžďářil a vyhradil pro svatyni.

Jörund měl za ženu Thurídu, dceru Thorbjörna Gaulského, a jejich svatba se konala na Skarfanesu u Flosiho, který vlastnil všechny země mezi řekami Thjórsá a Engá. Jejich synem byl godi Valgard, otec Mörda, a aurský godi Úlf, ze kterého vzešli lidé z Oddi a Sturlungové. Z Jörunda vzešlo mnoho významných lidí na Islandu.

O Thorkelu Ovázané noze

Thorkel Ovázaná noha zabral na radu Ketila Mléčníka zemi okolo Tří vrchů a bydlil tam pod horou. Velmi často na sebe brával podobu rozličných zvířat. Děti Thorkela byli Börk Černozubý, otec Starkada ze Tří vrchů, Thórny, kterou měl za ženu Orm Silný, a Dagrún, matka Bersiho.

91

O Baugovi a jeho synech

Žil muž jménem Baug a byl pobratimem Ketila Mléčníka. Odplul na Island a první zimu strávil na Baugsstadech a druhou se svým pobratimem Ketilem. Baug byl synem Rauda, syna Kjallakova, syna irského krále Kjarvala. Na Ketilovu radu zabral všechnen Fljótshlíd pod Breidabólstadem ke Ketilově mezi a bydlil na Hlídarendi. Jeho syny byl Gunnar z Gunnarsholtu, Eyvind z Eyvindarmúlu a Stein Udatný a jeho dcerou Hild, kterou měl za ženu Örn z Vaelugerdu.

Stein Udatný a Sigmund, syn Sighvata Ryšavého, odjeli z Eyrů. Steinovi čeledínové a Sigmundovi lidé současně dorazili k sandhólskému přivozu. Každá z těch dvou stran chtěla přejít řeku jako první. Sigmund a jeho lidé odstrčili čeledíny a od prámu je vyhnali. Nato dorazil Stein a ihned zasadil Sigmundovi smrtelnou ránu. Kvůli tomuto ubití byli všichni Baugovi synové vykázáni z Hlídy. Gunnar odešel na Gunnarsholt, Eyvind na východ pod Fjölly do Eyvindarhólu a Stein Udatný na mys Snjallsteinshöfði.

Sigmundova dcera se rmoutila, že vrah jejího otce odtamtud unikl, a prosila svého manžela Önunda Sekyru, aby Sigmunda pomstil. Önund odešel se třiceti muži na Snjallsteinshöfði a zapálil tam dům. Stein Udatný se dostal ven a poddal se. Zavedli ho na ten výběžek a tam ho zabili.

Pomstu za toto ubití provedl Gunnar, který měl tehdy za ženu Hrafnhildu, dceru Stórólfa a sestru Orma Silného. Jejich synem byl Hámund a jak syn tak otec vynikali silou a obratností. Önund byl shledán vinným z ubití Steina Udatného, a strávil proto dvě zimy s velikým zástupem lidí. Gunnarův švagr Örn z Vaelugerdu nasadil na Önunda špeha.

Po slunovratu třetí zimy vyjel na Gunnar na Önovu pobídku k Önundovi se třiceti muži. Önund právě odcházel sám dvanáctý ze hry ke svým koním. Skupiny se potkaly v Orrostudalu, kde padl Önund a tři jeho lidé, zatímco z Gunnarovy družiny padl jeden člověk. Gunnar byl oděn do modré kápě¹ a jel vzhůru podél Holtů k řece Thjórsá. Kousek od řeky padl ze hřbetu koně a zemřel kvůli ranám, které utřžil.

Když pak synové Önunda Sigmund Soužený a Eilíf Bohatý vyrostli, vyzvali svého příbuzného Mörda Housle, aby se pro ubití ujal soudní pře. Mörd odpověděl, že to bude lehké, neboť ten člověk byl prohlášen psancem. Oni řekli, že chovají největší zášť k Örnovi, jenž byl

1 Ač nám nasazení modré kápě, s nímž se setkáme v naší knize vícekrát, může evokovat nějaký úmysl člověka, je tato shoda náhodná, nebo nám její smysl není znám. Modrá tkanina byla běžnou barvou. Použitím slov *blár* a *svatr* v st.sk. lit. se zabývá studie WOLF, Kirsten. The Color Blue in Old Norse-Icelandic Literature. *SCRIPTA ISLANDICA*. 2006, roč. 57, č.1, s. 55-78.

jejich nejbližším sousem. Mörd jim poradil, aby proti Örnovi vyvolali při, která by se dožadovала vyhnanství a donutila ho opustit kraj.

Önundovi synové se proti Örnovi ujali pře za právo pastvy a výrok zněl tak, že Önundovi synové mohli Örna kdekoli beztrestně zabít s výjimkou Vaelugerdu a vzdálenosti, co by dostřelil šíp od mezí jeho pozemků. Önundovi synové na něj neustále číhali, ale on se měl na pozoru. Tímto způsobem se k Örnovi dostali, když vyháněl dobytek ze své země. Örna zabili a lidé mínili, že padl jako psanec.

Örnův bratr Thorleif Jiskra vyjednal s Thormódem, synem Thjóstarsa, aby posvětil Örna. Thormód právě odjížděl do Eyrů a dostřelil z luku tak daleko, že mezi hranicemi té země, kterou posvětil dosah Thormódova šípu, leželo místo Örnova pádu. Gunnarův syn Hámund a Thorleif se pak ujali pře za ubití Örna, ale bratry podporoval Mörd. Nemuseli zaplatit žádné peníze, ale museli opustit flóiský kraj.

Mörd pak požádal pro Eilífa o ruku Thorkatly, dcery Ketilbjörnovy, která dostala za věno pozemky kol Höfdu, kde Eilíf bydlil. Pro Sigmunda požádal Mörd o ruku Argunny, dcery Thorsteina Horolezce, a Sigmund se odebral do východních krajů. Mörd pak také provdal svou sestru Rannveigu za Gunnarova syna Hámunda, který odjel zpátky na Hlíd. Syny Sigmunda a Rannveigy byli Gunnar z Hlídarendi, Hjört, Helgi, Haf a Orm Lesní nos, který padl na Dlouhém hadovi s králem Óláfem.

Hildi, Hallgeir a jejich sestra Ljót pocházeli z rodu žijícího v Západních zemích. Vypluli na Island a zabrali zemi mezi Fljótem a řekou Rangá, všechen Eyjasveit vzhůru k řece Thverá. Hildi bydlil na ostrově Hildisey a byl otcem Móeidy. Hallgeir bydlil na ostrově Hallgeirsey a jeho dcerou byla Mábila, kterou měl za ženu Helgi, syn Ketila Mléčníka. Ljót bydlila na Ljótastadech.

92

Propuštěncem těchto bratrů byl Dufthak z Dufthaksholtu. Často na sebe bral tvářnost mnoha zvířat, stejně jako syn Ketila Mléčníka Stórólf, který bydlil tehdy na Hválu. Byly mezi nimi spory o právo užívat pastviny.

Jednoho večera, téměř při soumraku, uviděl muž obdařený druhým zrakem z Hválu utíkat velikého medvěda a od Dufthaksholtu býka. Zvířata se setkala na Stórólfsvöllu a počala se hněvat a medvěd vyhrál. I bylo ráno viděti, že tam, kde se potkali, po nich zbylo údolí. Půda byla jako otočená naruby a toto místo se dnes nazývá Öldugróf. Oba byli zraněni a ulehli na lože.

Bratři Eilíf a Björn vyplul ze Sognska na Island. Eilíf zabral Malý Oddi vzhůru k jezeru Reydarvatnu a potok Víkingslaek. Za ženu měl Helgu, dceru Önunda Sekyry. Jejich synem byl Eilíf Mladší, který měl za ženu Oddný, dceru Odda Hubeného, a jejich dcerou byla Thuríd, kterou měl za ženu Thorgeir z Oddi. Dcerou Thorgeira a Thurídy byla Helga.

Björn bydlil na Svínhaze a zabral zemi vzhůru podél řeky Rangá. Jeho dětmi byli Thorstein, otec Gríma Lesní pleše, a Hallveig, matka Thórunny, jež byla matkou Gudrúny, matky Saemunda, otce biskupa Branda.

Žil muž jménem Kol a byl synem Óttara Míče. Zabral zemi na východ od Reydarvatnu, potok Stotalaek na západ od řeky Rangá, les Tröllaskóg a bydlil u sluje Sandgilu. Jeho synem byl Egil, který číhal poblíž Knafahólů na Hámundova syna Gunnara. Sám tam však padl a s ním dva Norové a jeho čeledín Ari. Z Gunnarova zástupu padl Gunnarův bratr Hjört. Syny Gunnara byli Grani a Hámund.

Gunnar se utkal s Otkelem z Kirkjubae poblíž hofského plotu. Otkel tam padl a též Skammkel. Starkad ze Tří vrchů, který měl za ženu Thurídu, dceru Egila ze Sandgilu, a byl synem Bárda Černozubého, syna Thorkela Ovázané nohy, se vydal s godim Geirem, Gizurem Bílým a synem Gríma z Ellidi Ásgrímem po cestě Leidarskeidu. V noci dorazili se třiceti muži na Hlídarendi a Gunnar jim šel vstříc s jedním dospělým mužem. Z Geirova zástupu padli dva

muži, ale předtím, než Gunnar padl, bylo zraněno šestnáct lidí.

Žil muž jménem Hrólf Rudovous. Zabral všechny hólmské země mezi řekami Fiská a Rangá a bydlil na Forsu. Jeho dětmi byli Thorstein Rudý nos, který bydlil na Forsu po svém otci, Thóra, matka Thorkela Měsíce, Ása, matky Thórunny, matky Thorgeira z Ljósavatnu, a Helga, matka Odda z Mjósyndu. Oddovou dcerou byla Ásborg, kterou měl za ženu godi Thorstein, otec Bjórna Moudrého, otce Skeggova, otce zákonopravce Markúse.

Thorstein Rudý nos byl velikým obětníkem. Uctíval vodopád a nakázal do něj házet všechny zbytky. Byl také skvělým věštcem.

Thorstein nechal ze salaše vyvést a spočítat dva tisíce svých ovcí a všechny zbývající ze salaše vyhnal. Přestože bylo ovcí mnoho, rozpoznal již na podzim špatné kusy a nechal je porazit.

A posledního podzimu jeho života pravil v ovčinci:

„Setněte jakoukoli ovci budete chtít. Smrt je souzena mě nebo všem ovcím, či všem zároveň.“

A té noci, které zemřel, byly všechny ovce nahnány do vodopádu. Thorsteinovou dcerou byla Helga a za ženu ji měl Kjallakův syn Helgi Jikra.

93

V Thelamarku žil mocný hersi jménem Úlf Vyjící. Bydlil v Stardalu¹ na Fíflavellech a jeho synem byl Ásgrím, který tam bydlil po svém otci. Ásgrím byl otcem Thorsteina a Thorlaugy, jejichž matkou byla Thorkatla s příjmím Spona.

Král Harald Krásnovlasý poslal svého příbuzného Thórorma z agdského Thrumu, aby od Ásgríma vybral daně. Ásgrím ale nic nezaplatil, neboť krátce předtím poslal králi gautského koně a mnoho stříbra a vzkázal, že je to dar. Dodal, že nechce odvádět daň, neboť tak nikdy předtím neudělal. Král jím poslané cennosti nepřijal a poslal je zpět.² Ásgrímova žena Thorkatla vychovávala chlapce, ale Ásgrím nařídil, aby byl odnesen. Jeden otrok měl vykopat hrob a chlapec ležel na podlaze. I slyšeli tehdy všichni, jak chlapec pronesl toto:

(35)³

„Odneste mě matce,	mrazivá je země.
Kde mě otec chce dát	dravcům k rozdrásání?
Nehodlám hrot zbraně,	podzemníky potkat,
zmírni podlý zločin,	zůstat dál chci s lidmi.“

Potom byl chlapec pokropen vodou a byl nazván Thorsteinem, vyrostl a stal se z něj skvělý muž. A když přijel Thórorm podruhé, aby vybral daně, uspořádal Ásgrím sněm a ptal se hospodářů, zda chtějí zaplatit podobnou daň, jaká byla žádána. Nařídili mu, aby mluvil ve svou obhajobu a nechtěli nic zaplatit. Sněmování se odehrávalo u lesa, a když se toho nejméně nadáli, vyskočil Thórormův otrok a Ásgríma zabil. Hospodáři ihned otroka ubili.

Tehdy byl Ásgrímův syn Thorstein na loupežné výpravě a jeho dalšímu synu Thorgeirovi bylo deset zim. O něco později příplul Thorstein z bojů, a když se dověděl o ubití otce, prodal své země za stříbro a zamířil k Thrumu a upálil Thórorma v domě se všemi jeho domácími lidmi. Hospodářství strhl a ukradl všechn movitý majetek. Nato odplul z Graenmů na východ z Lindandisnesu na Island a s ním jeho bratr Thorgeir a Thórunn, sestra jeho matky, která zabrala celý Thórunnarháls.

1 V C Tinsdal.

2 Podle *Příběhu o Thorsteinovi Tjaldstadském* Ásgrím pošle dar až po první výzvě. Král Harald poslovi odpoví příznačnými slovy: „Odvez si jeho dar zpět. Já jsem králem této země, já stanovuji zákon a právo, ne on.“

3 Nachází se v A, C, E, F a H.

Thorgeir zakoupil od syna Ketila Mléčníka Hrafna pozemky okolo statku Oddi, oba Strandy, Vatnadal a všechnu zemi mezi řekou Rangá a potokem Hróarslaekem. Bydlil nejprve na statku Oddi a pak se oženil s Thurídou, dcerou Eilífovou, a jejich dcerou byla Helga, kterou měl za ženu Svart, syn Úlfův, a jejich synem byl Lodmund z Oddi, otec Sigfúse Kněze, otce Saemunda Moudrého.

Na radu Flosiho, který již předtím zabral Rangárvelly, zabral Thorstein zemi nad potokem Víkingslaekem k mezi Björna ze Svínhagu a bydlil na Východním Skardu.

Za jeho života připlula do ústí řeky Rangá loď. Na lodi se to nemocemi hemžilo a lidé jim nechtěli pomoci. Thorstein se k nim tehdy vydal a zavedl je na místo, kterému se dnes říká Na Tjaldastadu, kde jim postavil stan a během jejich žití je ošetřoval, ačkoli zemřeli všichni. Ten člověk, který žil nejdéle, zakopal veliký poklad, který dosud nebyl nalezen. Kvůli těmto událostem se Thorsteinovi dostalo příjmí Tjaldstadský.

Thorstein měl za ženu nejdříve Thurídu, dceru Gunnara, syna Hámundova, a jejich dětmi byli Gunnar, Thórhall, Jóstein a Jórunn. Později měl za ženu Thurídu, dceru Sigfúse z Hlídy, a jejich dětmi byli Skeggi, Thorkatla, Rannveig a Arnóra.

94

Žil muž jménem Flosi, syn Thorbjörna Gaulského. Zabil tři správce krále Haralda Krásnovlasého a poté odplul na Island. Zabral zemi na východ od řeky Rangá, všechny Východní Rangárvelly. Jeho dcerou byla Ásný, matky Thurídy, kterou měl za ženu Brand z Polí. Synem Branda z Polí byl Flosi, otec Kolbeina, otce Gudrúny, kterou měl za ženu Saemund Moudrý.

Tento Flosi měl za ženu Gudrúnu, dceru Thóriho, syna Brodda Bradáče. Jejich syny byli Kolbein, který byl uveden dříve, a Bjarni, otec Bjarna, otce Flosa, jenž byl otcem Valgerdy, matky pána Erlenda, otce Haukova. Důvodem toho, že syn Flosiho sestry Loft Starý odešel obětovat do Gaulů, byl ten, že Flosi byl v Norsku prohlášen za psance. Flosi Norský měl za ženu Thórdísu Velikou, dceru Thórunny Bohaté, dcery Ketila Jednorukého. Jejich dcerou byla Ásný, kterou měl za ženu Thorgeir.

Žil muž jménem Ketil Jednoruký a byl synem Auduna Kudrnáče. Zabral celé Západní Rangárvelly nad Laekjarbotnem a na východ od řeky Thjórsá. Bydlil na Řece a za ženu měl Ásleifu, dceru Thorgilsovu. Jejich synem byl Audun, otec Brynjólfa, otce Bergthórova, otce Thorlákova, otce Thórhalla, otce biskupa Thorláka Svatého.

Ketil Pstruh, syn bratra Ketila Jedorukého, zabral zemi při západním břehu řeky Thjórsá a bydlil na Západních Vellech. Jeho synem byl Helgi Jikra, který měl za ženu Helgu, dceru Hrólfra Rudovouse. Synem Helga a Helgy byl Odd Hubený, otec Ásborgy, kterou měl za ženu godi Thorstein, a Oddný, kterou měl za ženu Eilíf Mladší.

Orm Bohatý, syn Úlfa Horlivého, zabral na radu Ketila Jednorukého zemi při řece Rangá a bydlil v Húsagardu. Po něm tam bydlil jeho syn Áskel a Áskelův syn Brand postavil první hospodářství na Vellech. Od Branda vzešli lidé z Vellů.

O Thorsteinovi

Žil Nor jménem Thorstein Lunan a byl velikým námořníkem. Bylo mu předpovězeno, že zemře v zemi, která v té době nebyla obydlena. Thorstein odplul ve stáří se svým synem Thorgilsem na Island. Zabrali horší části Thjórsárholtu a bydlili na Lunansholtu, kde byl Thorstein pochován. Thorgilsovou dcerou byla Ásleif, kterou měl za ženu Ketil Jednoruký. Jejich syny byli Audun, který byl dříve zmíněn, a Eilíf, otec Thorgeira, otce Skegga, otce Hjalta z Thjórsárdalu. Hjalti byl otcem Jórunny, matky Gudrúny, jež byla matkou Einara, otce biskupa Magnúse.

Gunnstein Vrah berserků, syn Bölverka Kolíka, zabil dva berserky, z nichž jeden předtím zabil jarla Grjótgarda ze Sölvu na vnější straně Agdanesu. Gunnstein byl poté na lodi

na severu na Hefnu zasažen finským šípem, který vyletěl z lesa. Synem Gunnsteina byl Thorgeir, který měl za ženu Thórunnu Bohatou, dceru Ketila Jednorukého, a jejich dcerou byla Thórdís Veliká.

95

Dva bratři Rádorm a Jólgeir připluli na Island ze západu přes moře. Zabrali zemi mezi řekami Thjórsá a Rangá.

Rádorm si přivlastnil zemi na východ od potoku Raudalaeku a bydlil na Vétleifsholtu. Jeho dcerou byla Arnbjörg, kterou měl za ženu Hrolleifův syn Sverting, a jejich dětmi byli zákonopravce Grím a Jórunn. Později se s Arnbjörgou oženil Gnúp, syn Gnúpa z Moldy, a jejich dětmi byli Hallstein z Hjallu, Rannveig, matka zákonopravce Skafta, a Geirný, matka skalda Hrafna.

Jólgeir si přivlastnil zemi na západ od Raudalaeku po potok Steinslaek. Bydlil na Jólgeirsstadech.

Áskel Hnokan, syn Dufthaka, syna Dufniálova, syna irského krále Kjarvala, zabral zemi mezi potokem Steinslaekem a řekou Thjórsá a bydlil na Áskelshöfdu. Jeho synem byl Ásmund, otec Ásgauta, otce Skeggova, otce Thorvalda, jež byl otec Thorlaugy, matky Thorgerdy, matky biskupa Jóna Svatého.

Thorkel Kúže, Rádormův pobratim, si přivlastnil všechny země mezi řekami Rangá a Thjórsá a bydlil v Háfu. Za ženu měl Thórunnu Orknejskou a jejich dcerou byla Thórdís, matka Skegga, otce Thorvalda ze Hřbetu. Tam dostal jeho švagr Hjalti koně pro něj a jeho čtrnáct lidí, aby mohli jet k obecnému sněmu poté, co vyplul na Island kázat křesťanství, ale nikdo další se mu neodvážil pomoci kvůli násilnostem Úlfa, syna Runólfova, který obvinil Hjaltiho z rouhačství a prohlásil jej psancem.¹

Nyní jsou vypsáni ti muži, kteří vlastnili zemi, kterou zabral Ketil Mléčník.

Loft, syn Orma, syna Fródova, vyplul v mládí z Gaulů na Island a zabral zemi na západ od Thjórsá, mezi ní a řekou Raudá a vzhůru k potoku Skúfslaeku. Zabral také slat' Východní Breidamýr vzhůru po Súluholt a bydlil dvorci Gaulverjabae společně se svou matkou Oddný, dcerou Thorbjörna Gaulského.

Loft každé třetí léto vyplouval do ciziny kvůli Flosimu, bratru své matky, aby za něj obětoval v té svatyni, kterou v Gaulech střežil jeho děd Thorbjörn. Thorbjörn z norského kraje Fjallafylki byl mocným hersim a byl synem Orma. Hersim byl také Vémund Starý, syn Víkinga, d'asa skáneyského, a byl švagrem Björna Buny. Synem Vémunda byl Fródi, otec Orma, otce tohoto Lofta, přezdívaného Starý. Loft měl za ženu Hildu, dceru Úlfara a Thórunny Graeningjarjúpy². Od Lofta vzešlo mnoho skvělých lidí, jako jsou Thorlák Svatý, Pál a Brand.

Thorvid, syn Úlfara a bratr Hildy, odplul z Vorsu na Island. Jeho příbuzný Loft mu dal zemi na Breidamýře a bydlil na dvorci Vorsabae. Jeho dětmi byli Hrafn a Hallveig, kterou měl za ženu Özur Bílý, a jejich synem byl Thorgrím Kníratý.

Žil muž jménem Thórarin a byl synem Thorkela z Alvidry, syna Hallbjörna, hórdalandského hrdiny. Připlul se svou lodí do ústí řeky Thjórsá a měl na přídi býčí hlavu, po

1 *Kniha o Island'aněch* (kap. VII), *Sága o pokřesťanění* (kap. IX) a *Sága o Njálovi* (kap. CII) říkají, že Hjalti Skeggjason složil o bozích posměšné verše a uvádějí jejich citace. *Kniha o Island'aněch* dodává, že je přednesl z Skály zákonů a byl za ně odsouzen na tři léta vyhnanství. Takto tuto půlsloku přeložil Ladislav Heger (původně je v metru pravá runhenda):

Bozi k smíchu budou.

Bestie je Freyja.

Odin jako osel

okolo ní hýká.

(*Sága o Njálovi*. Přeložil Ladislav Heger; in: *Staroislandské ságy*; SNKLU, Praha, 1965, s.456.)

2 tj. Graeinského bělokura

keré byla řeka nazvána. Thórarin zabral zemi nad potokem Skúfslaek k řece Raudá podél řeky Thjósá. Jeho dcerou byla Heimlaug, kterou si vzal za ženu Loft, maje šedesát let věku.

96

Nad Sognskem vládnul král jménem Harald Zlatovousý. Za ženu měl Sölvaru, dceru jarla Hundólfa a sestru jarla Atliho Štíhlého. Jejich dcerami byly Thóra, kterou měl za ženu upplandský král Hálfdan Černý, a Thuríd, kterou měl za ženu Ketil Úlisný. Synem Hálfdana a Thóry byl Harald Mladší, kterému dal Harald Zlatovousý jméno a svou říši. Král Harald z nich zemřel první, po něm Thóra a jako poslední Harald Mladší. Poté říši přejal král Hálfdan a její správou pověřil jarla Atliho Štíhlého. Král Hálfdan si později vzal za ženu Ragnhildu, dceru Sigurda Jelena, a jejich synem byl Harald Krásnovlasý.

Když se pak král Harald ujal vlády nad Norskem a spojil s jarlem Hákonem, synem Grjótgarda, přidělil během jízdy na východ do Víku svému příbuznému jarlu Hákonovi kraj Sygnafylki. Ale jarl Atli se nechtěl říše vzdát dříve, než v této záležitosti navštíví krále Haralda. Jarlové se dychtivě hádali a shromáždili zbrojný lid. Setkali se ve Fjalech v Stafanesvágu a začali bojovat. Jarl Hákon tam padl a Atli byl zraněn a odvezen na ostrov Atley, kde svým ranám podlehl.

Říše se nato ujal jeho syn Hástein, dokud proti němu nevytáhl s vojskem král Harald a jarl Sigurd. Hástein poté utekl a vydal se na cestu na Island. Za ženu měl Thóru, Ölviho dceru. Jejich syny byli Ölvi a Atli.

Hástein na moři po starém způsobu hodil přes palubu sloupky, které připluly na pláž Stálfjaru směrem k Stokkseynu. Hástein však připlul do Hásteinssundu na východ od Stokkseynu a ztroskotal tam.

Hástein zabral zemi mezi řekami Raudá a Ölfusá vzhůru k potoku Fyllarlaeku a všechnu bažinu Breidamýr vzhůru k Holtům. Bydlil na Stjörnusteinech a jeho syn Ölvi tam bydlil po něm. Dnes se tam říká Na Ölvisstadu. Všechna Ölviho země ležela na západ od řeky Grímsá, a to sice Stokkseyr a Ásgautsstad. Atli vlastnil všechnu zemi mezi řekami Grímsá a Raudá a bydlil na Tradarholtu. Ölvi zemřel bezdětný. Atli po něm přejal pozemky a movitý majetek. Jeho propuštěncem byl Bratt z Brattsholtu a Leidólf z Leidólfsstadů.

Atli byl otcem Thórda Ospalého, otce nevlastního syna Thorgríma Zjizvené nohy Thorgilse, otce Gríma Žvanila, otce Ingjaldova, otce Gríma, otce Börka a Einara, otce Hallkatly, kterou měl za ženu Sveinbjörnův syn Hrafn. Dcerami Hrafna a Hallkatly byly Steinunn, matka pána Hrafna, a Herdís, matka Áliho, otce Steinunny, kterou měl za ženu Erlendův syn Hauk. Grímův syn Börk byl otcem Ragnhildy, kterou měl za ženu Flosi, syn Bjarniho, a jejich dětmi byli Einar, Bjarni a Valgerd, matka pána Erlenda, otce Haukova. Flosiho druhou dcerou byla Thórdís, matka paní Ingigerdy, matky paní Gudrúny a abatyše Hallbery. Další Flosiho dcerou byla Halla, matka pána Kristófóra.

Žil muž jménem Hallstein, který vyplul ze Sognska na Island. Byl švagrem Hásteina, jenž mu dal západní část Eyrarbakku. Bydlil na Framnesu. Jeho synem byl Thorstein, otec Arngríma, který byl zabit při výkopu pařezů, a jehož synem byl Thorbjörn z Framnesu.

Thóri, syn hersiho Ása, syna Ingjaldova, syna Hróaldova, odplul na Island a zabral všechn Kaldnesingahrepp, který leží vzhůru od potoka Fyllarlaeku. Bydlil na Selforsu a jeho synem byl Tyrfing, jenž byl otcem Thurídy, matky Tyrfinga¹, otce kněze Thorbjörna a kněze Hámunda z Goddalů.

Hródgeir Moudrý a jeho bratr Oddgeir, od nichž koupili zemi Finn Bohatý a Orm z Höfnu, zabrali Hraungerdingahrepp. Oddgeir bydlil na Oddgeirshólech. Jeho synem byl Thorstein Volí roh, otec Hródgeira, otce Ögura z Kambakisty. Dcerou Hródgeira Moudrého byla Gunnvör, kterou měl za ženu Kolgrím Starý. Odtud vzešli Kvistlingové.

Önund Sekyra, který byl dříve uveden, zabral zemi na východ od potoka Hróarslaeku a

1 V C je tento Tyrfing přímo synem Thóriho a Tyrfing, jenž je otec Thurídy, chybí.

bydlil na Önundarholt. Pošlo od něj mnoho skvělých lidí, jak bylo dříve napsáno: biskup Jón Svatý, biskup Thorlák První, Loftův syn Jón, Ari Moudrý¹ a Hall z Hólů.

97

Žil muž jménem Özur Bílý a byl synem Thorleifa ze Sognska. Özur se v Upplandech na svatém místě dopustil zabití, když jel se Sigurdem Prasetem k svatbě, a musel proto prchnout na Island. Zabral jako první všechnu holtskou zemi mezi řekou Thjórsá a potokem Hraunslaekem. Když se dopustil tohoto zabití, bylo mu sedmnáct zim. Vzal si za ženu Hallveigu, dceru Thorvidovu. Jejich synem byl Thorgrím Kníratý, otec Özura, otce Thorbjörnova, otce Thórarina, jenž měl s Tófou syna Gríma.

Özur bydlil na Kampaholtu. Jeho propuštěncem byl Bödvar, který bydlil na Bödvarstóftch u Vídiskógu. Jemu dal Özur část lesa, která se mu měla vrátit v případě, že by Bödvar zemřel bez potomků. Örn z Vaelugerdi, který byl dříve zmíněn, předvolal Bödvara pro zcizení ovcí. Bödvar proto odvezl všechny své statky k Atlimu, synu Hásteinově, a Atli přivedl Örnovu při vniveč. Özur zemřel, když byl Thorgrím ještě mladý. Správy Thorgrímova majetku se pak ujal Hrafn, syn Thorvidův.

Po Bödvarově smrti si na Vídiskóg činil nárok Hrafn a zakázal jej Atlimu, ale Atli na to nedbal. Atli šel se třemi lidmi pro dříví a byl s ním Leidólf. Pastýř to pověděl Hrafnovi, který se za nimi vydal s osmi muži. Setkali se v Orrostudalu a bojovali tam. Padli dva Hrafnovi čeledínové a sám Hrafn byl zraněn. Z Atliho zástupu padl jeden čeledín, ale Atli byl smrtelně zraněn a odjel domů. Önund Sekyra se s nimi pak rozešel a pozval Atliho k sobě.

Atliho synu Thórdi Ospalému bylo tehdy devět zim. Když mu však bylo patnáct, odjel Hrafn vstříc lodi do Einarshöfnu. Byl oděn do modré kápě a jel v noci domů. Thórd ho přepadl poblíž Haugavadu nedaleko Tradarholtu a zabil ho kopím. Na východ od cesty tam stojí Hrafnova mohyla. Stojí západně od mohyly Hásteinovy, Atlovy a Ölviho. Tato ubití byla posouzena jako vyrovnaná.

Thórdova sláva se tímto činem povznesla. Oženil se s Thórunnou, dcerou Ásgeira, d'asa Norů, který ubil norskou posádku v ústí řeky Grímsá kvůli loupeži, kterou na východě utrpěl.

Thórdovi bylo dvaadvacet zim, když koupil v Knarrarsundu loď a chtěl získat své dědictví. Později zakopal velký poklad, a proto s ním Thórunn nechtěla jít a ujala se jeho pozemků. Thórdovu synu Thorgilsovi byly tehdy dva roky a Thórdova loď se ztratila.

Následující zimu přišel Thorgrím Zjizvená noha, syn Thormóda a Thurídy, dcery Ketilbjörna, aby byl Thórunně k radě. S Thórunnou se oženil a jejich synem byl Haering.

Žil muž jménem Óláf Dvě obočí, jenž odplul z Lófót² na Island. Zabral všechn Skeid, který leží mezi řekami Thjórsá a Hvítá k potoku Sandlaeku. Často na sebe brával tvářnost mnoha zvířat. Óláf bydlil na Óláfsvellech a leží v Brúnově mohyle pod Vördufellem.

Óláf měl za ženu Áshildu a jejich syny byli Helgi Věrný a Thóri Závěj, otec Thorkela Zlaté kudrliny, otce Ormova, otce Helgy, jež byla matkou Odda, syna Hallvardova. Třetím synem Óláfa byl Vadi, jenž byl otcem Gerdy.

Po Óláfově smrti se do Áshildy zamiloval Thorgrím Zjizvená noha a Helgi ho za to plísnil. Helgi si na Thorgríma u rozcestí pod Áshildarmýrem počíhal a žádal ho, aby k nim přestal docházet. Thorgrím však odvětil, že nemá dětskou povahu. Tak tedy bojovali a Thorgrím padl. Áshild se otázala, kde Helgi byl. Pronesl tuto slohu:

(36)

„Meškal jsem na místě mučení rekova,

1 Pravděpodobný autor první verze Landnámy.

2 Jedná se o dnešní Lofoty.

význačný velitel	vyjel k velké seči.
Dědic byl Ódinu	darován Ásmóðův,
na způsobnou oběť	nalétali ptáci.“

Áshild řekla, že si tímto činem pod sebou podřezal větev. Helgi se odebral do Einarshöfnu.

Thorgrímovu synu Haeringovi bylo šestnáct zim, když jel se dvěma muži na Höfði, aby nalezl Gizurova syna Teita. Teitova družina odjela v počtu patnácti, aby Helgimu znemožnili jízdu. Setkali se na Merkhraunu nad Mörkem při Helgahválu. Helgova skupina čítala dohromady tři muže a všichni pocházeli z Eyrů. Helgi a jeden jeho muž padli a z Teitovy družiny padl jeden člověk. Tato ubití byla posouzena jako vyrovnaná.

Syny Helga byli Sigurd Venkovan a Skefil Haukdaelský, otec Helga Zvířete, který bojoval proti Sigurdovi, synu Ljóta Mníčích zad, při obecném sněmu na ostrůvku řeky Öxará. O onom souboji složil Helgi tyto verše:

(37)

„Obvaz pravou paži,	pokrývá po ráně
zbraní, sotva bych lhal	lásko moje skvělá.“

Dalším synem Skefila byl Hrafn, jenž byl otcem Gríma, otce Ásgeirova, otce Helgova.

98

Thránd Mnohoplavný, syn Björna a bratr Eyvinda Východ'ana, který byl uveden dříve, bojoval v Hafrsfjordu proti králi Haraldovi a musel později prchnout ze země a připlul v pozdním čase záboru na Island. Zabral zemi mezi řekami Thjórsá a Laxá a vzhůru k řece Kálfá a k potoku Sandlaeku. Bydlil na Thrándarholtu a jeho dcerou byla Helga, kterou měl za ženu Thormód Střela.

V Norsku žil proslulý muž jménem Ölvi Dítě a byl velikým vikingem. Dostalo se mu přídomek Dítě, protože nedovolil vrhnout děti na hroty kopí, jak to vikingové dělávali. Jeho syny byli Steinólf, otec Unny, kterou měl za ženu Thorbjörn Losos, a Einar, otec Ófeiga Zachmuřeného a Óleifa Širokého, otce Thormóda Střely. Třetím synem Ölviho Dítěte byl Steinmód, otec Konála, jenž byl otcem Álfdísy Barreyžské, kterou měl za ženu Óláf Vlček. Synem Konála byl Steinmód, otec Halldóry, kterou měl za ženu Eilíf, syn Ketila Jednorukého.

Příbuzní Ófeig Zachmuřený a Thormód Střela odpluli na Island a pobýli první zimu se svým příbuzným Thorbjörnem Lososem. A na jaře jim dal Gnúpverjahrepp a Ófeigovi připadla západní část ležící mezi řekami Thverá a Kálfá. Ófeig bydlil na Ófeigsstadech u Steinsholtu. Thormód dostal východní část a zabydlil se na Skaftaholtu.

Dcerami Thormóda byly Thórvör, matka goda Thórodda, otce Skafta Zákonodárce, a Thórvé, matka goda Thorsteina, otce Björna Moudrého, otce Skeggova, otce zákonopravce Markúse, jenž byl otcem Valgerdy, matky Bödvára, otce kněze Thórda, otce Thorleifa z Gardů, Markúse z Mel a Bödvára z Bae. Skafti Zákonodárce byl otcem Thorsteina Hladového, jenž byl otcem Gunnhildy, matky Jódísy, matky Vilborgy, matky Magnúse, otce Snorra z Mel.

Ófeig padl v soutěse Grettisgilu poblíž Haelu rukou Thorbjörna Jarlakappa¹. Ófeigovou dcerou byla Aldís, matka Branda z Polí.

Thorbjörn Losos zabral celý Thjórsárdal a všechen Gnúpverjahrepp dolů k řece Kálfá. První zimu bydlil na Midhúsech. Strávil tam další tři zimy, než přišel do Hagu, kde bydlil do

1 tj. Jarlova přeborníka

konce života. Jeho syny byli Otkel z Thjórsárdalu, Thorkel Trakař, otec Gauka ze Stöngu, a Thorgils, otec Otkatly, jeř byla matkou Thorkatly, matky Thorvalda, otce Dally, matky biskupa Gizura.

Žil muž norského původu jménem Thorbjörn Jarlakappi. Odplul z Orkneji na Island a zakoupil zemi od Mára, syna Naddoddova v tom všem Hrunamannahreppu, který leží pod potokem Selslaekem, mezi jím a řekou Laxá. Bydlil na Hólech a jeho syny byli Sölmund, otec Kára Ožehlého, a Thormód, otec Finny, kterou měl za ženu Thórom z Karlafjordu. Dcerou Thóroma a Finny byla Álfgerd, matka Gesta, otce Valgerdy, matky Thorleifa Hořkého, který byl otcem Álfgerdy, matky Thorláka, otce kněze Ketila a Herdísy, matky dětí biskupa Pála.

Naddodovi synové Bröndólf a Már a Jórunn, dcera Ölviho Dítěte, odpluli v časných letech na Island. Zabrali Hrunamannahrepp až k vodnímu předělu. Bröndólf bydlil na Berghylu. Jeho synem byl Thorleif, otec Bröndólfa, otce Thorkela Skotské hlavy, otce Thórarina, otce Halla z Haukadalu a Thorláka, otce Runólfa, otce biskupa Thorláka.

Már bydlil na Másstadech. Jeho synem byl Beinir, otec Kolgrímy, matky Skegga, otce Hjalta, který jako první přinesl na Island křesťanství, jeř bylo přijato zákonem.

Thorbrand, syn Thorbjörna Nebojácného, a jeho syn Ásbrand vypluli v pozdním čase záboru na Island a Ketilbjörn jim vykázal pozemky nad tím skaliskem, které vyčnívá z řeky Stakksá, ke Kaldakvíslu. Bydlili v Haukadalu.

Když bylo východnější meziřící obsazeno, shledali, že je v těchto pozemcích příliš těsno. Rozšířili tehdy své državy o tu horní část Hrunamannahreppu, která byla vidět z ingjaldsgnúpského Múlu nad pastvinou Gyldarhagi. Děťmi Ásbranda byli Vébrand a Arngerd. Vébrand byl otcem Oddlaugy, kterou měl za ženu Runólfův syn Sverting.

Eyfröd Starý zabral východní meziřící ležící mezi Kaldakvíslm a řekou Hvítá. Bydlil na Tunze. S ním vyplul na Island Drumbodd¹, který bydlil na Drumboddsstadech.

99

O Ketilbjörnovi Starém

V Naumudalu žil proslulý muž jménem Ketilbjörn. Byl synem Ketila a Aesy, dcery jarla Hákona, syna Grjótgardova. Za ženu měl Helgu, dceru Thórda Bradáče.

Ketilbjörn odplul na Island, když byla země při moři zeširoka obydlena. Vlastnil loď, která se jmenovala Ellidi. Připlul do ústí řeky Ellidaá pod vřesovištěm a první zimu pobyl se svým tchánem Thórdem Bradáčem.

Na jaře se vydali přes vřesoviště hledat úrodnou půdu. Přenocovali a postavili si stavení tam, kde se dnes říká Na Skálabrece v Bláskózích. A když odtud odešli, dorazili k té řece, kterou nazvali Öxará, protože tam ztratili sekeru. Nějaký čas prodleli pod převisem hory, kterou nazvali Reydarmúli, protože tam zanechali lososa, kterého ulovili v řece. Ketilbjörn zabral všechen Grímsnes ležící vzhůru od potoka Höskuldslaeku, všechen Laugardal a celou Byskupstungu ležící vzhůru od řeky Stakksá. Bydlil na Mosfellu a jejich dětmi byli Teit, Thormód, Thorleif, Ketil, Thorkatla, Oddleif, Thorgerd a Thuríd. Ketilbjörnův levoboček slul Skaering.

Ketilbjörn oplýval movitým majetkem natolik, že požádal své syny, aby ukuli pro svatyni, kterou stavěli, příčný trám ze stříbra. Když tak nechtěli učinit, nanosil se svým otrokem Hakim a nevolnicí Bótou volím jámlem stříbro vzhůru na horu. Poklad tam schovali tak, že není k nalezení, a otroky zabil, Hakiho v Hakaskardu a Bót v Bótarskardu.

Teit měl za ženu Álöfu, dceru Bödvara z Vorsu, syna Kára Vikinga. Jejich synem byl Gizur Bílý, otec biskupa Ísleifa, otce biskupa Gizura. Dalším synem Teita byl Ketilbjörn, otec Kolla, otce Thorkelova, otce Kolla, biskupa obyvatel Víku. Od Ketilbjörna vzešlo mnoho významných lidí.

1 Znamená Odd Poleno.

Žil muž jménem Ásgeir a byl synem Úlfa. Ketilbjörn za něj provdal svou dceru Thorgerdu a dal ji věnem všechnu ty země kolem Hlídy, které leží nad Hagagardem. Bydlil na Západní Hlídě. Jejich synem byl godi Geir a Thorgeir, otec Bárda z Mosfellu.

Eilíf Bohatý, syn Önunda Sekyry, se oženil s Ketilbjörnovou dcerou Thorkatlou, jež dostala za věno země kolem Höfdu, na kterém bydlili. Jejich synem byl Thóri, otec Thórarina Šťastlivce.

Véthorm, syn Vémunda Starého, byl v Upplandech mocný hersim. Kvůli králi Haraldovi utekl na východ do Jamtalandu, vzdělal půdu a výmýtil les, aby se tam mohl zabydlet.

Jeho syn se jmenoval Hólmfast a syn jeho sestry slul Grím. Byli spolu na loupežné výpravě na západě a zabili na Jižních ostrovech jarla Ásbjörna Útesového plamene a jali za válečnou kořist jeho ženu Álöfu a dceru Arneidu, kterou získal Hólmfast losem a prodal ji svému otci, aby mu sloužila. S Álöfou, dcerou Thórda Kývavého, již měl jarl za ženu, se Grím oženil.

Grím odplul na Island a zabral všechn Grímsnes ležící nad jezerem Svínavatnem a bydlil po čtyři zimy na Öndurdunesu. Poté bydlil na Búrfellu. Jeho synem byl Thorgils, jenž měl za ženu Aesu, sestru Oddleifova syna Gesta. Jejich syny byli Thórarin z Búrfellu a Jörund z Midengu.

O Hallkelovi

Hallkel, jenž byl s Ketilbjörnem přes matku bratr, připlul na Island a pobyl první zimu s Ketilbjörnem. Ketilbjörn mu nabídl darem zemi, Hallkel však považoval za nemůžné přijmout zemi a vyzval kvůli pozemkům Gríma k souboji. Grím s Hallkelem k souboji na ostrůvek pod Hallkelshóly dorazil a padl tam. Hallkel tam od té doby bydlil.

Jeho syny byli Otkel, jehož zabil Gunnar, syn Hámundův, a Odd z Kidjabergu, otec Hallbjörna, jenž byl zabit při Hallbjarnarvördách, a Hallkela, otec Hallvarda, otce Thorsteina, jehož zabil Einarr Hjaltlandský. Synem Oddova syna Hallkela byl Bjarni, otec Halla, otce Ormova, otce Bárda, jenž byl otcem Valgerdy, matky Halldóry, již měl za ženu biskup Magnús, syn Gizurův.

V této chvíli jsme dospěli k Ingólfově záboru a lidé, kteří budou vypovězeni, se zabydlili v jím zabrané zemi.

100

O Thorgrímovi Sekyře

Thorgrím Sekyra, jenž byl s Önundem Sekyrou přes matku bratr, byl synem Úlfa z Hólů a zabral zemi nad řekou Thverá a bydlil na Bíldsfellu. Jeho propuštěncem byl Steinröd, syn Melpatreka z Irska.

O Steinrödovi

Žil vznešený muž z Irska jménem Steinröd a byl synem Melpatreka. Stal se otrokem Thorgíma Sekyry. Steinröd se oženil s jeho dcerou a byl nad ostatní lidi krásnější. Zabral všechnu zemi kolem Vatnu a bydlil na Steinrödsstadech. Jeho synem byl Thormód, otec Kára, otce Thormódova, otce Brandova, otce Thóriho, jenž měl za ženu Jónovu dceru Helgu a měl syna Branda z Thingvöllu.

O Hrolleifovi

Hrolleif, syn Einara, syna Ölviho Dítěte, připlul do Leiruvágu, když byly všechny pozemky při pobřeží obydleny. Zabral země k Steinrödově mezi, všechny na západ od řeky Öxará, která protéká Thingvöllem, a bydlil po několik let v Heidabae. Vyzval pak Eyvinda z Kvíguvágu k souboji či výměně pozemků a Eyvind raději zvolil možnost výměny pozemků.

Eyvind bydlil několik následujících zim v Heidabae a odešel poté na Rosmhvalanes na Baejarskery. Hrolleif od té doby bydlil v Kvíguvágu a je tam pochován. Jeho synem byl Sverting, otec zákonopravce Gríma z Mosfellu.

Orm Starý, syn jarla Eyvinda, syna jarla Arnmóda, syna jarla Nereida Starého a Lakotného, zabral zemi na východ od řeky Varmá k řece Thverá a všechnu kolem Ingólfsfellu. Bydlel na Hvammu a jeho synem byl Darri, otec Örna.

Jarl Eyvind bojoval s Kjötvm Bohatým v Hafrsfjordu proti králi Haraldovi.

Álf Agdský utekl před králem Haraldem z norských Agdů. Odplul na Island a dorazil se svou lodí do toho ústí, které se nazývá po něm a sluje Álfšós. Zabral všechny pozemky na západ od řeky Varmá a bydlil na Gnúpech.

Grímólfův syn Thorgrím byl bratrem Álfa. Vyplul s ním na Island a ujal se dědictví po něm, protože Álf neměl potomky. Synem Thorgríma byl Eyvind, otec godiho Thórodda a Özura, jenž měl za ženu Beru, dceru Egila, syna Skallagrímova. Thorgrímovou matkou byla Kormlöda, dcera Kjarvala, krále Irů. Dcerou godiho Thórodda byla Helga, matka Gríma Žvanila, otce Ingjaldova, otce Grímova, otce Börka, jenž byl otcem Ragnhildy, matky Valgerdy, matky pána Erlenda, otce Haukova.

101

O Thórim Podzimní tmě

Thórim Podzimní tma zabral Selvág a Krýsuvík, ale jeho syn Hegg bydlil ve Vágu. Jeho další syn Bödmód byl otcem Thórarina, otce Súgandova, otce Thorvarda, jenž byl otcem Thórhildy, matky Thorgrímova syna Sigurda.

Synové Gnúpa z Moldy se usadili v zátoce Grindavík, jak bylo uvedeno dříve.

Steinunn Stará, Ingólfova příbuzná, odplula na Island a pobyla první zimu s Ingólffem. Nabídl jí darem všechen Rosmhvalanes ležící na západ od Hvassahraunu, ale ona mu na oplátku věnovala strakatý plášť a chtěla tuto záležitost nazvat obchodem, protože mínila, že jí to ochrání před hádkami o zemi.

Steinunnu měl za ženu Herlaug, bratr Skallagríma. Jejich syny byli Njál a Arnór.

Žil muž jménem Eyvind a byl příbuzným Steinunny a jejím odchovancem. Dala mu zemi mezi Kvíguvágabjargem a Hvassahraunem. Jeho synem byl Egil, otec Thórarina, otce Sigmunda, jenž byl otcem Thórariny, matky Thorbjörna z Krýsuvíku, a Álöfy, matky zákonopravce Finna, a Freygerdy, matky Lofta, otce Gudlauga Řemeslníka.

Herjólf, o němž jsme si již jednou pověděli, byl příbuzným a pobratimem Ingólfa. Ingólf mu proto dal zemi mezi Reykjanesem a Vágem. Jeho synem byl Bárd, otec toho Herjólf, který odplul do Grónska a dostal se do velikých vln. V lodi byl muž z Jižních ostrovů, který složil *Hafgerdingadrápu*, v níž je tento úvod:

(38)¹

„Poslouchej oslavná slova, pohárů Dvalina nápoj.“

O Ásbjörnovi

Ásbjörn, syn Özura, Ingólfova bratra, zabral zemi mezi potokem Hraunholtslaekem a Hvassahraunem. Zabral též celý Álftanes a bydlil na Skúlastadech. Jeho synem byl Egil, otec Özura, otec Thórarinova, otce Óláfova, otce Sveinbjörnova, otce Ásmundova, otce Sveinbjörnova, otce Styrkárova, otce Björna Kozla, otce Thorsteina a Gizura z Seltjarnarnesu.

1 Nachází se v A, C, E a F. Druhý verš je třeba vykládat podle *Jazyka básnického*, kap. V: „Odtud nazýváme básnictví krví Kvasiho nebo nápojem či hltem skřítků.“ (Snorri Sturluson: *Edda a Sága o Ynglinzích*. Přeložila Helena Kadečková; Argo, Praha 2003, s. 107) Dvalin je skřítek, a proto se jeho nápojem rozumí básnictví.

Tímto teď končí výčet záboru, o němž jsme slyšeli, že se na Islandu odehrával. Nejvýznamějšími záborci v Jižní čtvrtině byli tito: Hrafn Bláznivý, Ketil Mléčník, Sighvat Ryšavý, Atliho syn Hástein, Ketilbjörn Starý, Ingólf, Örlyg Starý, Helgi Bjóla, Kolgrím Starý, Björn Zlatonoš a Önund Širokovousý.

Mnoho moudrých lidí říká, že země byla obydlena během šedesáti zim tak, že už nemohla být obydlena více. Tehdy stále žilo mnoho záborců a jejich synů.

Když byla země obydlena po šedesát zim, byli největšími předáky v zemi tito lidé: v Jižní čtvrtině Mörd Housle, godi Jörund, godi Geir, Ingólfův syn Thorstein a Odd z Tungy. Ve Čtvrtině západních fjordů syn Skallagríma Egil, Kjallakův syn Thorgrím a Thórd Bučel. V Severní čtvrtině Skeggi z Midfjordu, Ingimundův syn Thorstein, lidé z Guddalu, Hjaltiho synové, Valgerdin syn Eyjólf a godi Áskel. Ve Čtvrtině Východních fjordů Thorstein Bílý, godi Hrafnkel, otec Halla ze Sídy Thorstein a Thórd, kněz Freyův. V té době zastával zákonopravecký úřad Hrafn, syn Ketila Mléčníka.

Moudří lidé jmenují několik pokřtěných záborců, kteří se usadili na Islandu, a křest přijali zpravidla od těch, kteří přišli přes moře ze západu. Zmiňme si Helgiho Hubeného, Örlyga Starého, Helgiho Bjólu, Jörunda Křesťana, Aud Hloubavou, Ketila Hloupého a mnoho dalších, kteří připluli přes moře právě ze západu. Někteří z nich byli dobrými křesťany až do dne své smrti, ale víra se příliš v rodech neujala, protože synové těchto lidí dále stavěli svatyně a obětovali, a takto pohanská setrvala celá země skoro po sto zim.

DOPLNĚK Z VERZE A

1. O neobyčejné zimě

V pohanských dobách, za časů, kdy padl král Harald Šedoplášť¹ a vlády nad Norskem se ujal jarl Hákon, nastala na Islandu neobyčejná zima. Byla to ta nejkrutější, jaká kdy na Islandu vůbec byla. Tehdy lidé jedli havrany a bílé lišky a jedlo se mnoho nejedlých věcí. Někteří zabíjeli staré a nemohoucí či je vrhali ze skalisek. Mnoho lidí zemřelo hladu a někteří se vydávali krást, za což byli vyhnáni a zabiti. Tehdy se mezi sebou zabíjeli psanci, protože bylo na radu Valgerdina syna Eyjólfra přijato zákonem, že se osvobodí každý, kdo usmrtí tři vyhnance.

O osmdesát zim později nastala další nehojnost. Začala tou zimou, kdy byl Ísleif od brémského biskupa Alberta² vysvěcen na biskupa. Bylo to za vlády krále Haralda, syna Sigurdova. První zimou, kdy byl Ísleif biskupem na Islandu, zemřelo na Islandu hladem nejvíce lidí. Tehdy se jedlo vše, co zuby dokázaly rozkousnout.

V létě nechal biskup na sněmu prohlásit, že by se lidé měli po tři zimy dvanáctého dne Vánoc postit, jak to biskup činíval v saxlandském Herfurdu³, kde se učil. Všude byla taková chumelenice, že většina lidí šla na obecní sněm pěšky.

A když se oteplilo, zlepšilo se zde počasí a nastalo to nejlepší léto. Následující zima byla tak mírná, že ani nezamrzla půda a lidé šli k vánoční bohoslužbě bosí. Na statcích ve chlévech se přistavovaly stěny po půlce zimy. Nejbližšího léta bylo zákonem ustanoveno, že musí každý člověk dvanáctého dne Vánoc držet půst, nebyl-li narozen na den Páně⁴. Synem biskupa Ísleifa byl biskup Gizur.

2. O lidu z vápnafjordského Hofu

Bjarni, syn Broddiho Vousáče, v Norsku naložil stavební dřevo a po návratu na Island postavil v Krossavíku hodovnu dlouhou dvacet sáhů, vysokou čtrnáct loktů a čtrnáct loktů širokou. Proto se mu přezdívalo Bjarni Dlouhý dům. Se šesti muži se utopil u Skjálfandu, když měl namířeno na sněm.

Broddi, Thóriho syn a syn bratra Bjarniho Dlouhého domu, přemístil dřevo z této hodovny z Krossavíku na Hof a tam ji opět vybudoval. Dům byl dlouhý patnáct sáhů, široký třináct loktů a stejně tak vysoký. Broddi byl proslulým a chudým mužem. Poté se vydal na západ do Hjaltadal na Hól za biskupem Ketilem, synem Thorsteinovým, a zemřel tam společně s ním.

3. O rodu vzešlém z Ragnara Chlupatých kalhot

Sigurd, přezdívaný Drakobijec, syn krále Sigmunda, měl s Brynhildou, Budliho dcerou, dceru, která slula Áslaug. Byla vychovávána u jarla Heimihho v Hringdalech, dokud nebyl jarl zabit⁵.

Ragnar Chlupeté kalhoty, sym Sigurda Kroužka, měl za ženu Thóru, dceru gautského jarla Herröda. Jejich děti byly Agnar, Eirík a Ólöf, již mě za ženu anglický jarl Steinar Pes.

Jejich synem byl Björn, otec Auduna Oje, otce Thóry Moshálsy, matky Úlfhildy, kterou

1 V roce 970.

2 Adalbert Brémský (cca 1000 – 1072) byl od roku 1043 hambursko-brémským arcibiskupem.

3 Německý Erfurt, hlavní město dnešního Durynska.

4 Tedy v neděli.

5 O Heimihho zabití vypráví 1. kap. *Ságy o Ragnaru Chlupatých kalhotách*. Heimihho vyrobí harfu, v níž děvče ukrývá, až dorazí do Norska, kde je ve spánku úkladně zabit. Jarlův domov je podle této ságy v Hlymdalech.

měl za ženu Gudbrand Míč. Jejich dcerou byla Ásta, matka krále Óláfa Svatého.

Další syn Steinara Psa a Ólöfy se jmenoval Eirik. Byl otcem Sigurda Bjóda, otce Kára Víkinga, otce Bödvara, Vigfúse a Eiríka z Ofrustadů, otce Ástrídy, matky krále Óláfa, syna Tryggvova. Vigfúsovou dcerou byla Ástríd, matku Glúma Bojovného, otce Vigfúsova otce Bergova. Tento Berg měl dceru Steinunn, matku Thorsteina Nepoctivého, otce Gudrúny, jež byla matkou Hally, matky Flosiho, otce Valgerdy, matky pána a právníka Erlenda, otce pána a zákonopravce Hauka. Dcerou hersiho Bödvara byla Ólöf a za ženu ji měl Teit z Mosfellu, syn Ketilbjörnův, a jejich synem byl Gizur Bílý, otec biskupa Ísleifa, otce biskupa Gizura.

Ragnar Chlupaté kalhoty měl později za ženu Áslaugu, dceru Sigurda Drakobijce. Jejich syny byli Sigurd Hadí oko, Hvítserk, Björn Silák a Ívar Bezkostný. Jejich dcerou byla Ragnhild¹.

4. O Hálfdanovi Černém

Upplandský král Hálfdan Černý, syn Gudröda Zárného, měl za ženu Thóru, dceru sognského krále Haralda Zlatovouse a Sólvary, dcery jarla Hundólfa z Fjordů a sestry jarla Atliho Štíhlého. Synem Hálfdana a Thóry byl Harald. Jeho matka zemřela, když byl mladý, a chlapec odešel nedlouho po ní. Po krátkém čase se Hálfdan oženil Ragnhildou, dcerou Sigurda Jelena, jenž byl synem Áslaugy, dcery Sigurda Hadího oka. Jejich synem byl Harald Krásnovlasý. Když mu bylo deset let, utopil se jeho otec Hálfdan, když jel v Hringaríku přes zamrzlé jezero Rönd. Tehdy se prolomil led, když dorazili na dobytčí napajedla u Sverdsstadů v zátoce Rykinvík. Hálfdan se tam utopil se všim svým zástupem a Harald se chopil nároku na království. Když mu bylo dvacet let, podmanil si sognskou župu, ale jarl Atli nikdy nevybíral daně. Později získal vládu nad celý Norskem, jak se praví v jeho sáze.

5. O králi Vatnarovi a jeho potomcích

Žil král jménem Vikar a byl synem agdského krále Haralda. Jeho synem byl král Vatnar, který je pohřben v mohyle jižně od Hákonarhelly.

V Norsku byl jakýsi obchodník, který při plavbě podél pobřeží země vyprávěl příběh o Vatnarovi a prohlašoval krále za znamenitého muže.

A když dlel u Vatnarovy mohyly, zdál se mu sen, v němž se mu král zjevil a promlouval k němu:

„Vyprávěl jsi o mě příběh, a tak tě za něj odměním. Hledej v mé mohyle bohatství, a jistě je najdeš.“

Obchodník hledal a našel tam veliký poklad.

Říká se, že když se král Harald Krutý se svým vojskem zdržoval u Glaumsteinu v Hallandu, spatřili tam na mořském balvanu velkou mohylu a opodál další, menší. Král se otázel, kdo je tam pohřben, a nikdo mu nedokázal odpovědět. A následující noci po této otázce se zdálo Sigurdu Bílému, že k němu přišel muž ve válečném odění a zapěl toto:

(39)

„Snjall v mohyle mešká.	Mrzne úkryt Hjaldův.
Budí tě krvavý	král. Seč zná mé kopí.
Pán matně vzpomíná	války, kde zbarvoval
mečem šedé šaty.	Štít je toho svědkem.“

1 Tuto dceru neuvádí žádný jiný st.sk. zdroj.

Té samé noci se zdálo Björnu Kozlovi, že k němu přišel jiný muž ve stejné výstroji a pronesl verše:

(40)

„Obydlí oběma od smrti zde stojí,
k sobě přišli bratři - bojovali slavně -.
Spálil plamen síně, střetáme se vzácně,
králi smělost přeji, plesám, že rád válčíš.“

A když přijel král do Norska, pověděl mu Kári Černý, příbuzný Thjóðólfa z Hvinu, že se jednalo o syny krále Vatnara Snjalla a Hjalda, kteří byli velkými válečníky.

Snjall byl otec Einara, otce Ölviho Dítěte. Jeho syny byli Steinmód, Steinólf, Grím a Einar, otec Hrolleifa, otce Svertinga, otce Gríma z Mosfellu. Dalším synem Einara a bratrem Hrolleifa byl Óleif Široký, otec Thormóda Střely a Ófeiga Zachmuřeného¹. Někteří lidé říkají, že synem Ófeiga Širokého byl Gudbrand Míč.

Hjald byl otec Gríma, otce Björna Buny. Björn Buna měl za ženu Vélaugu, sestru Vémunda Starého. Jejich syny byli Ketil Nosek, Hrapp a Helgi, otec Helga, otce Björna Heyanského. Všichni tři bratři byli mocnými hersiry a v Sognsku byli proslulí.

6. O Thórim Volovi

V Agdech žil proslulý a zámožný muž jménem Thóri Vůl. Vlastnil tam tři ostrovy a na každém z nich choval deset volů. A když ho král Harald Krásnovlasý žádal o platbu, jeden z ostrovů mu daroval a všechny voly s ním. Proto se mu říkalo Thóri Vůl a na Islandu i v Norsku od něj vzešlo velké množství skvělých lidí. Jeho synem byl Ósvald, otec Ölviho Bílého, otce Thorsteina Bílého, otce Thorgilse, otce Helgiho Bodce, jenž byl otec Bjarna Bojovného.

1 Zatímco hlavní text knihy označuje Ófeiga Zachmuřeného jako syna Einara a bratra Óleifa Širokého.

PŘÍBĚH O ZÁBORU

Odkazová stopa *Knihy o záboru země* není patrná pouze v uvedených ságách o Island'anech, nýbrž i v jiných islandských dílech. Jednou z takových děl je kniha *Flateyjarbók*, cenný středověký manuskript. Ta byla sepsána v letech 1387-1394 a je představována rukopisem *GKS 1005 fol*. Kniha *Flateyjarbók* se skládá hlavně z královských ság přejatých ze Snorriho Heimskringly. V ní obsažená *Sága o Óláfu, synu Tryggvově*, zahrnuje příběh nazvaný *Landnáma þáttur*, neboli Příběh o záboru. Lze se s ním setkat pod jménem *Íslands bygging*, Obydlení Islandu. Tento příběh zabírá 199. a 200. kapitolu Ságy o Óláfovi a pojednává o objevení a prvním záboru na Islandu. Pro srovnání s hlavním textem *Knihy o záboru země* jsem tento příběh přeložil a začlenil do své práce.

199.

O objevení země Naddoddem Vikingem

Island objevili ti lidé, o nichž zde bude právě napsáno. První z nich se jmenoval Naddodd Viking, který vyplul z Faerských ostrovů¹ a chtěl se vydat k Norsku. Jeho loď ale byla zahrnuta daleko na západ na moře. Objevili zemi, o níž neměli tušení. K zemi připluli z východu a vystoupili na horu, zjistili ale, že země se nezdá být obydlena. Prodlili tam tedy krátký čas a než odpluli pryč, napadlo na zem mnoho sněhu, a proto nazvali zemi Snaelandem.

Žil muž jménem Gardar a byl synem Svávára. Vydal se hledat Sněžnou zemi, kterou později našel. Zemi obeplul a zjistil, že je to ostrov. V zemi Gardar zůstal nedlouhou chvíli a poté se vrátil do Norska, kde vypravoval, že našel ostrov. Od té doby se zemi říkalo Gardarshólmi. Synem Gardara byl Uni, otec Hroára, godiho z Tungy.

O Gardarově nálezu se doslechl Flóki, syn Vilgerdy, a vydal se hledat tuto zemi a vskutku ji našel. Všechny toky tam byly plné ryb. Flóki a jeho druhové v zemi zůstali přes zimu a nestarali se o zaopatření potravy pro dobytek, který si přivezli s sebou, a proto jim na nedostatek píce všichni uhynuli. Poté se jali poznávat zemi.

200.

O Ingólfově vyplutí z Norska

Žil Nor jménem Ingólf. Jiný muž se jmenoval Leif a přezdívalo Hjörleif. Ingólf byl synem Örna, syna Björnólfova, zatímco Hjörleif byl synem Hródmara, syna Hróaldova. Bratři Hróald a Björnólf byli synové Hrómunda, syna Gripova. Leif a Ingólf se doslechli, že Flóki objevil zemi, kterou pojmenoval po tamějších ledovcích Islandem. Pobratimové odjeli vstříc zemi a našli ji. Vedlo se jim tam dobře a chtěli se zabydlit, ale protože měli jen tolik dobytka, kolik by vystačil na zpáteční cestu, odpluli zpět do Norska a dokončili tam nebezpečný podnik. Toho roku, co objevili Island, vládl král Harald Krásnovlasý po šest let, ale o sedm zim později vypluli, aby se zemi usadili, jak bylo nastíněno. Bylo to třináctého roku vlády krále Haralda, dvě zimy poté, co se stal svrchovaným králem na Norskem po bitvě v Hafrsfjordu. Bylo to čtyři zimy po smrti svatého Játmunda v Anglii². Od stvoření tohoto světa uplynulo šest tisíc a sedmdesát tři zimy a od vtělení Pána Ježíše Krista osm set sedmdesát čtyři let.

1 Naddodd v S vyplouvá z Norska, zatímco zde naopak vyráží z Faer.

2 Játmund je obdoba angl. Edmund. Jedná se o krále Východní Anglie Edmunda Mučedníka. 1. kap. *Knihy o Island'anech* k tomu dodává: „Ívar, syn Ragnara Chlupatých kalhot, nechal zabít Eadmunda Svatého, krále Anglů.“

ČASOVÝ PŘEHLED HISTORICKÝCH UDÁLOSTÍ

Touto částí¹ bych chtěl dát čtenáři možnost urovnat si jednotlivé historické události chronologicky.

cca 830 – narození Aud Hloubavé
cca 840 – narození Björna Východ'ana
cca 845 – narození Helga Hubeného a Thórunny Rohaté
cca 846 – narození Geirmunda Snědého
cca 849 – narození Ingólfa
cca 850 – narození Haralda Krásnovlasého, Ingimunda Starého a Thorsteina Ryšavého
851 – narození Skallagríma
860-865 – Gardar, Naddodd a Flóki objevují Island
870 – Harald Krásnovlasý se stává svrchovaným králem Norska; zabití sv. Edmunda, bitva v Hrisargaflu
871 – Ingólf se vydává poprvé na Island
872 – Bitva v Hafrsfjordu

874 – 890 POČÁTEK ISLANDSKÉHO ZÁBORU

874 – Ingólf a Leif se zabydlují v Reykjavíku
875 – Hjörleifovo zabití; pád Óleifa Bílého
877 – pád Thórólfa Kveldúlfssona; Ketil Mléčník a Baug vyplouvají na Island
878 – Skallagrím a Grím Háleyžský připlouvají na Island
879 – Óleif Jílec připlouvá na Island
880 – Skallagrímův tchán Yngvar připlouvá na Island
880-84 – Harald Krásnovlasý podniká výboje na západ
884 – Thórolf Mostrarskegg připlouvá na Island
886 – Björn Východ'an připlouvá na Island; narození Óláfa Vlčka
cca 888 – pád Thorsteina Ryšavého; Helgi Bjóla připlouvá na Island

890 – 900 DRUHÁ FÁZE ISLANDSKÉHO ZÁBORU

890 – Helgi Hubený připlouvá na Island
890-891 – Ingimund Starý, Thorkel Všeznalý a Uni Dánský připlouvají na Island

892 – Aud přijíždí na Island
895-900 – Geirmund Snědý, Steinólf Nízký, Úlf Šilhavý, Án Rudoplášť, Örylg Starý, Brynjólf Starý a Thorstein Bílý odplouvají na Island
896 – Narození godiho Grímkela Bjarnarsona.
cca 900 – Aud umírá; Hástein Atlason, Ketilbjörn Starý, Hrollaug a Önund Dřevěná Noha připlouvají na Island

900 – 930 TŘETÍ A POSLEDNÍ ČÁST ISLANDSKÉHO ZÁBORU

901 – Narození Egila, syna Skallagrímova
905 – narození Hrafnkela, kněze Freyova
908-10 – narození Thórda Bučela
910 – narození Mörda Housle
912 – vyplutí Ketila Mžourala a jeho syna Geira Bohatého na Island
914 – narození Thorsteina Tresky
910/920 – narození Karla Ryšavého
920 – narození Odda z Tungy
cca 920 – Hrafnkel Freysgodí připlouvá k Islandu; smrt Önunda Dřevěné nohy
925/30 – narození Finnboga Silného

930 a dále – DOBA HLAVNÍCH DĚJOVÝCH LINIÍ V ISLANDSKÝCH SÁGÁCH

930 – založení althingu; narození Gíslího Súrssona
930/940 narození Thorleifa Jarlsskalda
931 – narození Njála; smrt Hrólf Chodce
932-34 – pře o Skalisko potřeby, stanoven sněm na Thórsnesu
933 – smrt Haralda Krásnovlasého
934 – Skallagrímova smrt
cca 935 – smrt Ingimunda Starého a seberažda jeho přátel
937 – narození Kormáka Ögmundarsona
939 – utonutí Thorsteina Tresky
940 – narození Thorkela Hrabáče, Glúma Bojovného a Styra Bojovného

¹ Stanovenou podle GUÐBRANDUR VIGFÚSSON. *Um tímatal í Íslendingasögum í fornöld*, Safn til sögu Íslands og íslenzkra bókmenta, I, No. 2, København: S.L. Möller, 1856, s. 493-500.

- 942 – narození Helgiho Bodce
 945 – narození Gunnara z Hlídarendi
 947 – narození Hörda Grímkelssona
 948 – smrt Óláfa Vlčka; narození Óláfa Páva
 952 – Thorbjörn Kyselý připlul na Island
 955-60 – pře Ingimundových synů; zabití
 Hrómunða Kulhavého
 960 – Thorstein Bílý umírá
 964 – upálení Blundketila
 965 – rozdělení Islandu na čtvrtiny; narození
 Leifa Šťastného
 972 – smrt Höskulda, syna Kolla z Údolí
 cca 978 – smrt Hroára Tungugoda a Thórda
 Bučela
 981 – biskup Fridrek připlouvá na Island
 982 – objevení Grónska
 982/3 – smrt Egila, syna Skallagrímova
 983 – narození Gunnlauga Hadího jazyka
 986 – osídlení Grónska; objevení Vinlandu;
 zabití Helgiho Bodce
 988 – smrt Odda z Tungy
 989 – narozen Björn Hítðaelakappi
 992 – zabití Gunnara z Hlídarendi
 996 – narození Grettiho, syna Ásmundarova
 998 – narození Thormóða Kolbrúnarskalda
 1000 – Island přijímá křesťanství
 1005 – zabití Styra Bojovného
 1006 – zakázány souboje na Islandu; smrt
 Eiríka Rudého; narození Ísleifa, syna
 Gizurova
 1007 – Karlsefni se vydává k Vinlandu
 1008 – smrt Gunnlauga Hadího jazyka
 1011 – upálení Njála
 1013 – smrt Thorkela Hrabáče
 1014 – Bitva na Vřesovišti
 1031 – smrt godiho Snorriho, smrt Grettiho

VLÁDA NORSKÝCH PANOVNÍKŮ od počátku norského státu po rok 1066

- Harald Krásnovlasý (Hálfðanarson?) → 862–933
 Eirík Krvavá sekera Haraldsson → 930–934
 Hákon Dobrý/Adalsteinův odchovanec Haraldsson → 934–961
 Harald Šedoplášť Eiríksson → 961–970
 jarl Hákon Sigurdsson → 970–995
 Ólaf Tryggvason → 995–1000
 První éra pod dánskou nadvládou;
 místokrálové Svein Hákonarson (1000–1015),
 Eirík Hákonarson (1000–1012), Hákon
 Eiríksson (1012–1015)
 Ólaf Tlustý/Svatý Haraldsson → 1015–1028
 Druhá éra pod dánskou nadvládou; regenti
 Knút Veliký Sveinsson (1028–1035), Hákon
 Eiríksson (1028–1029), Svein Knútsson (1030–
 1035)
 Magnús Dobrý Ólafsson → 1035–1047
 Harald Krutý Sigurdsson → 1045–1066

ISLANDŠTÍ BISKUPOVÉ z Hólů (HÓL) a Skálholtu (SKÁL) do roku 1237

- (SKÁL) Ísleif Gizurarson → 1056–1080
 (SKÁL) Gizur Ísleifsson → 1082–1118
 (HÓL) Jón Ögmundarson → 1106–1121
 (SKÁL) Thorlák Runólfsson → 1118–1133
 (HÓL) Ketil Thorsteinsson → 1122–1145
 (SKÁL) Magnús Einarsson → 1134–1148
 (HÓL) Björn Gilsson → 1147–1162
 (SKÁL) Klaeng Thorsteinsson → 1152–1176
 (HÓL) Brand Saemundsson → 1163–1201
 (SKÁL) Thorlák Svátý Thórhallson →
 1178–1193
 (SKÁL) Pál Jónsson → 1195–1211
 (HÓL) Gudmund Dobrý Arason → 1203–
 1237
 (SKÁL) Magnús Gizurarson → 1216–1237

CITOVANÁ A POUŽITÁ LITERATURA

ORIGINALNÍ TEXT PŘÍBĚHU O ZÁBORU

Rukopis

GKS 1005 fol. (Flateyjarbók), folia 32v-33r : *Er Naddoddur víkingur fann landið* (1387-1394; Jón Þórðarson a Magnúss Þorhallsson?) - Stofnun Árna Magnússonar, Reykjavík.

Vydání knihy Flateyjarbók ve staré skandinávštině

Flateyjarbok: En samling af Norske Konge-saegar, ed. Guðbrandur Vigfússon a Carl R. Unger, Oslo: Christiania, 1860–1868.

ORIGINALNÍ TEXT KNIHY O ZÁBORU ZEMĚ

Rukopisy

AM 107 fol. (Sturlubók), folia 1r-76r: *Í aldarfarsbók þeirri er Beda prestur heilagur gerði er getið eylands þess er Tili heitir* (asi 1640-1660; přepsal Arni Magnússon) [celistvá verze S] - Stofnun Árna Magnússonar, Reykjavík.

AM 371 4to (Hauksbók), folia 1r-14v: *Björn son sinn* (1302-1310; napsal Haukr Erlendsson) [porušená verze H] - Stofnun Árna Magnússonar, Reykjavík.

AM 105 fol. (opis knihy Hauksbók), folia 1r-83r: *Hér hefir Landnámabók* (1650-1660; autor neznámý) [verze C, na stránkách 10v a 27r porušená] - Stofnun Árna Magnússonar, Reykjavík.

AM 445b 4to (Melabók), folia 1va-2v: *Her hefiaz vpp landnam | j sunnlendinga fiordungi* (1390-1425; opis textu Snorriho Markússona?) [značně porušená verze M] - Stofnun Árna Magnússonar, Reykjavík.

AM 104 fol. (Skarðsárbók), folia 1r-103v: *Í aldarfarsbók þeirri er Beda prestur heilagur gerði ...* (1690-1697; přepsal Arni Magnússon) [verze A] - Stofnun Árna Magnússonar, Reykjavík.

AM 106 fol. (Þórðarbók), folia 1r-37r: *Í aldarfarsbók þeirri er Beda prestur heilagi gjörði ...* (1644-1651; napsal Þórður Jónsson) [verze E] - Stofnun Árna Magnússonar, Reykjavík.

AM 112 fol. (Þórðarbók), folia 1r-12v: *Í aldarfarsbók þeirri er Beda prestur heilagi gjörði ...* (1600-1700; nejistý autor) [verze F] - Stofnun Árna Magnússonar, Reykjavík.

Vydání knihy Landnámabók ve staré skandinávštině

Sagan Landnama: Um Fyrstu bygging Islands af Nordmendum, Hendrick Kruse, ed. E. Eyjólfsson, Skálholt, 1688.

Islands Landnamabok: Hoc est Liber originum Islandiae, přel. Hannes Finsson, Havniae, 1774.

Íslendingabók Ara prestr ens fróða Þorgilssonar, Íslands Landnámabók, Heiðarvígasögu brot: Eptir gömlum handritum útgefnar at tilhlutun hins konúnglega norræna Fornfræða fêlags, ed. Þorgeir Guðmundsson a Þorsteinn Helgason, København : S.L. Möllers, 1829-1830.

THORGILSSON, Ari. *Íslendinga sögur*. København : S.L. Möllers, 1842. 488 s.

Íslendingabók, er skrifað hefir Ari Þorgilsson, og Landnámabók, ed. Valdimar Ásmundarson, Reykjavík : Félagsprentsmiðjan, 1891.

Hauksbók, efter de Arnamagnæanske håndskrifter no. 371, 544 og 675, 4° samt forskellige papirshåndskrifter, ed. Eiríkur Jónsson & Finnur Jónsson, København: Thieles Bogtrykkeri, 1892-1896.

Landnámabók (1-3) : Hauksbók, Sturlubók, Melabók, ed. Finnur Jónsson, København: Thieles Bogtrykkeri, 1900.

Landnámabók : Melabók AM 106, 112 fol., ed. Finnur Jónsson, København: Gyldendal, 1921.

Íslendinga sögur : Bind I : Landssaga og landnám, ed. Guðni Jónsson, Reykjavík : Hið íslenska fornritafélag, 1953.

Skarðsárabók : Landnámabók Björns Jónssonar á Skarðsá, ed. Jakob Benediktsson, Reykjavík: Háskóli Íslands, 1958. 258 s.

Íslendingabók / Landnámabók (1-2), ed. Jakob Benediktsson, Reykjavík : Hið íslenska fornritafélag, 1968.

Faksimile rukopisů

Manuscripta Islandica vol. 5., Hauksbók: The Arna-Magnæan Manuscripts 371, 4to, 544, 4to, and 675, 4to, ed. Jón Helgason, København: Munksgaard, 1960.

Landnámabók, ljósprentun handrita, ed. Jakob Benediktsson, Reykjavík, 1974. 662 s.

PŘEKLADY

Anglické

The Book Of The Settlement Of Iceland, ed. a přel. Th. Ellwood, Felinfach: tisk a vydání T. Wilson, 1898, 241 s.

The Book of Settlements, ed. a přel. Guðbrandur Vigfússon a F. York Powell, in: *Origines islandicae; a collection of the more important sagas and other native writings relating to the settlement and early history of Iceland*, Oxford, Calderon Press, 1905, 13-236.

The Book of Settlements = Landnámabók, přel. Hermann Pálsson a Paul Edwards, Winnipeg: University of Manitoba Press, 1972, 159 s.

Landnámabók, přeložil Gwyn Jones, in: *The Norse Atlantic Saga: Being the Norse Voyages of Discovery and Settlement to Iceland, Greenland, and North America*, New York/Oxford: Oxford University Press, 1986.

Francouzské

Le livre de la colonisation de l'Islande: selon la version de Sturla Thordarson (Sturlubók),
přel. Régis Boyer, Turnhout: Brepols, 2000.

Německé

Islands Besiedlung und älteste Geschichte, přel. Walter Baetke, Düsseldorf :
Wissenschaftliche Buchgesellschaft 1967. 332 s.

Norské

Landnámabok: etter Hauksbók, přel. Jan R. Hagland, Stavanger : Erling Skjalgssonselskapet,
2002. 204 s.

PRIMÁRNÍ PRAMENY

Do levých sloupců řadím citované středověké prameny v českém znění, na pravou stranu jejich ekvivalenty v originálech. České názvy jsou často obměňovány, a tak následující tabulky poskytují čtenáři případnou dohledatelnost literárních útvarů.

Snorriho (= Mladší) Edda – *Edda Snorra Sturlusonar*

<i>Gylfího oblouznění</i>	<i>Gylfaginning</i>
<i>Jazyk básnický</i>	<i>Skáldskaparmál</i>
<i>Výčet meter</i>	<i>Háttatal</i>
<i>Výčer skaldů</i>	<i>Skáldatal</i>

Skaldská poezie

<i>Drápa na Haralda Šedopláště</i>	<i>Gráfeldardrápa</i>
<i>Drápa o hřmotu</i>	<i>Glymdrápa</i>
<i>Drápa o Island'anech</i>	<i>Íslendingadrápa</i>
<i>Havraní píseň</i>	<i>Hrafnsmál</i>
<i>Mávahlídké sloky</i>	<i>Máhlíðingavísur</i>
<i>Po celý podzim</i>	<i>Haustlög</i>
<i>Posmrtná drápa</i>	<i>Erfídrápa</i>
<i>Píseň o Medvíděti</i>	<i>Bjarkamál</i>
<i>Úryvek o Víkarovi</i>	<i>Vikarsbálkr</i>

Ságy a prozaické útvary

<i>Béowulf</i>	<i>Béowulf</i>
<i>Činy Dánů</i>	<i>Gesta Danorum</i>
<i>Gulathinský zákoník</i>	<i>Gulapingslög</i>
<i>Buditel hladu</i>	<i>Hungrvaka</i>
<i>Kniha o družině</i>	<i>Hirðskrá</i>
<i>Kniha o Island'anech</i>	<i>Íslendingabók</i>
<i>Kniha z ostrova Flatey</i>	<i>Flateyjarbók</i>
<i>Kterak bylo Norsko obydleno</i>	<i>Hversu Noregr byggðist</i>
<i>Píseň o Hildebrandovi</i>	<i>Hildebrandslied</i>
<i>Příběh o Audunovi ze Západních fjordů</i>	<i>Auðunar þáttur vestfirzka</i>
<i>Příběh o Geirmundu Snědém</i>	<i>Geirmundar þáttur heljarskinns</i>
<i>Příběh o Island'anovi, znalci příběhů</i>	<i>Íslendinga þáttur sögufróða</i>
<i>Příběh o Hrómundu Kulhavém</i>	<i>Hrómundar þáttur halta</i>
<i>Příběh o Hallim Prostořekém</i>	<i>Sneglu-Halla þáttur</i>
<i>Příběh o Tholeifu Jarlaskaldovi</i>	<i>Þorleifs þáttur jarlaskálds</i>

<i>Příběh o Thorsteinovi Tjalstadském</i>	<i>Þorsteins þátrr tjaldstæðings</i>
<i>Příběh o Thorvardu Vraním zobáku</i>	<i>Þorvarðar þátrr krákunefs</i>
<i>Sága o Bárðovi, snaefellském přízraku</i>	<i>Bárðar saga snæfellsáss</i>
<i>Sága o biskupu Guðmundovi</i>	<i>Guðmundar saga biskups</i>
<i>Sága o bitvě na Vřesovišti</i>	<i>Heiðarvíga saga</i>
<i>Sága o Droplauziných synech</i>	<i>Droplaugarsona saga</i>
<i>Sága o Egilovi, synu Skallagrímově</i>	<i>Egils saga Skallagrímsonar</i>
<i>Sága o Eiríku Zrzavém</i>	<i>Eiríks saga rauða</i>
<i>Sága o faerském lidu</i>	<i>Færeyinga saga</i>
<i>Sága o Finnbogovi Silném</i>	<i>Finnboga saga ramma</i>
<i>Sága o Gautrekovi</i>	<i>Gautreks saga</i>
<i>Saga o Gíslim, synu Súrově</i>	<i>Gísla saga Súrssonar</i>
<i>Sága o Grettim</i>	<i>Grettis saga</i>
<i>Sága o Gróňanech</i>	<i>Grænlandinga saga</i>
<i>Ságy o Gunnlaugovi Hadím jazyku</i>	<i>Gunnlaugs saga ormstungu</i>
<i>Sága o Hákonovi Dobrém</i>	<i>Hákonar saga góða</i>
<i>Sága o Hálfdanovi Černém</i>	<i>Hálfðanar saga svarta</i>
<i>Sága o Hálfovi a jeho recích</i>	<i>Hálfs saga ok Hálfsrekka</i>
<i>Sága o Haraldu Krásnovlasém</i>	<i>Haraldar saga hárfagra</i>
<i>Sága o Hávardovi z Ísafjordu</i>	<i>Hávarðar saga Ísfirðings</i>
<i>Sága o Hervaře</i>	<i>Hervavar saga</i>
<i>Sága o Hörðovi a lidech z Hólmu</i>	<i>Harðar saga ok Hólmverja</i>
<i>Sága o Hrólflu Chodci</i>	<i>Göngu-Hrólfs saga</i>
<i>Sága o Hrólflu Tyčce</i>	<i>Hrólfs saga kraka</i>
<i>Sága o Hrómundu, synu Gripově</i>	<i>Hrómundar saga Gripssonar</i>
<i>Sága o jómských vikinzích</i>	<i>Jómsvíkinga saga</i>
<i>Sága o Ketilu Mléčnickovi</i>	<i>Ketils saga hængr</i>
<i>Sága o Kormákovi</i>	<i>Kormáks saga</i>
<i>Sága o lidech z Eyru</i>	<i>Eyrbyggja saga</i>
<i>Sága o lidech z Lososiho údolí</i>	<i>Laxdæla saga</i>
<i>Sága o lidech ze Sluje</i>	<i>Hellismanna saga</i>
<i>Sága o lidech ze Svarfadardalu</i>	<i>Svarfdæla saga</i>
<i>Sága o lidech z Vatnsdalu</i>	<i>Vatnsdæla saga</i>
<i>Sága o Njálovi</i>	<i>Njáls saga</i>
<i>Sága o Óláfu, synu Tryggvově</i>	<i>Óláfs saga Tryggvasonar</i>
<i>Sága o orknejském lidu</i>	<i>Orkneyinga saga</i>
<i>Sága o pokřesťanění</i>	<i>Kristni saga</i>
<i>Sága o Ragnarů Chlupatých kalhotách</i>	<i>Ragnars saga loðbrókar</i>
<i>Sága o skaldech Haralda Krásnovlasého</i>	<i>Skálda saga Haralds konungs hárfagra</i>
<i>Sága o skaldu Helgovi</i>	<i>Skáld-Helga saga</i>
<i>Sága o Slepícím Thórim</i>	<i>Hænsa-Þóris saga</i>
<i>Sága o Sturlunzích</i>	<i>Sturlunga saga</i>
<i>Sága o svatém Óláfu</i>	<i>Óláfs saga helga</i>
<i>Sága o Sverrim</i>	<i>Sverris saga</i>
<i>Sága o Thórdu Koptavém</i>	<i>Þórðar saga kakala</i>
<i>Sága o Thórdu Strašákovi</i>	<i>Þórðar saga hreðu</i>
<i>Sága o Thórim Zlatém</i>	<i>Gull-Þórir saga</i>
<i>Sága o Thorsteinu Bílém</i>	<i>Þorsteins saga hvíta</i>
<i>Sága o Ynglinzích</i>	<i>Ynglinga saga</i>
<i>Zlomek o dávných králich</i>	<i>Sögubrot af nokkrum fornkonungum</i>

SEKUNDÁRNÍ BIBLIOGRAFIE

- ARNY E. SVEINBJÖRNSDÓTTIR; HEINEMEIER, Jan; GARDAR GUDMUNDSSON.
¹⁴C - dating of the settlement of Iceland. Radiocarbon. 2004, 46/1, s. 387–394.
- BANDLE, Oskar. Die Ortsnamen der Landnámabók. *Sjöttú Ritgerðir helgaðar Jakobi Benekitssyni, 20. júlí 1977*, ed. Einar G. Pétursson a Jónas Kristjánsson. Reykjavík: Stofnun Árna Magnússonar, 1977, s. 47-68.
- BERGSTEINN JÓNSSON; BJÖRN ÞORSTEINSSON. *Íslandssaga til okkar daga*. Reykjavík : Sögufélag, 1991. 539 s.
- BJÖRN ÞORSTEINSSON. *Íslensk miðaldasaga*. Reykjavík : Sögufélagið, 1980. 169 s.
- BOROVSKY, Zoe. Never in Public: Women and Performance in Old Norse Literature. *Journal of American Folklore*. 1999, 112, s. 6-39.
- BYOCK, Jesse. *Saga Form, Oral Prehistory, and the Icelandic Social Context*. New Literary History. 1984-1985, 16, 153-173.
— *Medieval Iceland: Society, Sagas and Power*. Los Angeles : University of California Press, 1988. 264 s.
- CLEASBY, Richard; GUÐBRANDUR VIGFÚSSON. *An Icelandic-English Dictionary*. Oxford : Clarendon Press, 1874. cviii, 769 s.
- GUNNAR KARLSSON. *The History of Iceland*. Minneapolis : University of Minnesota Press, 2000. 384 s.
— *Iceland's 1100 Years: History of a Marginal Society*. London : C. Hurst & Company, 2001. xii, 418 s.
- GUÐMUNDUR HÁLFDANARSON. *Historical dictionary of Iceland*. Lanham : Scarecrow Press, 1997. xxiv, 213 s.
- GUÐBRANDUR VIGFÚSSON. *Um tímatal í Íslendingasögum í fornöld*. Safn til sögu Íslands og íslenzkra bókmenta, I, No. 2. København: S.L. Möller, 1856, 500 s.
- HALL, Alaric. *Changing style and changing meaning: Icelandic historiography and the medieval redactions of Heiðreks saga*. Scandinavian Studies. 2005, 77, s. 1-30.
- HEINEMANN, Fredrik J. Cynewulf and Cyneheard and Landnámabók: Another Narrative Tradition. *Leeds Studies in English*. 1993, 24, 57-89.
- HELLER, Rolf. Laxdæla saga und Landnámabók. *Arkiv för nordisk filologi*. 1974, 89, s. 84-145.
- HERMANN PÁLSSON. A Foundation Myth in Landnámabók. *Mediaeval Scandinavia*. 1988, 12, 24-28.
- HROCH, Miroslav; KADEČKOVÁ, Helena; BAKKE, Elisabeth. *Dějiny Norska*. Praha : Nakladatelství Lidové noviny, 2005. 340 s.
- JAKOB BENEDIKTSSON. Landnámabók: Some Remarks on Its Value as a Historical Source. *Saga-Book of the Viking Society for Northern Research*. 1966-1969, 17, 275-92.
— Markmið Landnámabókar: Nýjar rannsóknir. *Skírnir*. 1974, 148, 207-15.
— Versene i Landnamabok. *Gardar: Arsbok for Samfundet Sverige-Island i Lund-Malmö*. 1975, 6, 7-25.

- JONES, Gwyn. *A history of the Vikings*. Oxford : Oxford University Press, 1984. 504 s.
- JÓNAS KRISTJÁNSSON. Landnáma og Hænsa-Þóris saga. *Opuscula septentrionalia. Festskrift til Ole Widding*. 10. 10. 1977, 134-48.
- JÓN JÓHANNESSON. *Gerðir Landnámabókar*. Reykjavík : Félagsprentsmiðjan H.F., 1941. 231 s.
- ; HARALDUR BESSASON. *A History of the Old Icelandic Commonwealth*. Winnipeg : University of Manitoba Press, 1974. 407 s.
- JÓN R. HJÁLMARSSON. *History of Iceland: From the Settlement to the present day*. Reykjavík : Iceland Review, 2007. 208 s.
- KADEČKOVÁ, Helena. *Dějiny Islandu*. Praha : Nakladatelství Lidové noviny, 2009. 319 s.
- MILLER, William I. *Bloodtaking and Peacemaking: Feud, Law, and Society in Saga Iceland*. Chicago : University of Chicago Press, 1997. 415 s.
- ÓLAFUR LÁRUSSON. *Landnám í Skagafirði*. Skagfirzk fræði II. 1940, 167 s.
- SAYERS, William. A Scurrilous Episode in Landnámabók: Tjörvi the Mocker. *Maal og Minne*. 1993: 3-4, 127-48.
- Management of the Celtic Fact in Landnámabók. *Scandinavian Studies*. 1994, 2, 129-153.
- Unique Nicknames in Landnámabók and the Sagas of the Icelanders: The Case of Þorleifr kimbi Þorbrandsson. *Scandinavian-Canadian Studies*. 1996, 9, 49-72.
- Hostellers in Landnámabók: A Trial Irish Institution? *Skáldskaparmál*. 1997, 4, 162-78.
- SCHROETER, Klaus R. *Entstehung einer Gesellschaft. Fehde und Bündnis bei den Wikingern*. Berlin : Reimer, 1994. 364 s.
- SIGURÐUR LÍNDAL. *Saga Íslands I-VII*. Reykjavík : Hið íslenska bókmenntafélag. 1975-2004.
- SIGURÐUR ÞÓRARINSSON. Jarðvísindi og landnáma. *Sjöttú ritgerðir helgaðar Jakobi Benediktssyni 20. júlí 1977*, vols. 2, ed. Einar G. Pétursson and Jónas Kristjánsson. Reykjavík: Stofnun Árna Magnússonar, 1977, s. 665-76.
- SVEINBJÖRN RAFNSSON. Aðferðir og viðhorf í Landnámurannsóknum. *Skírnir*. 1976, 150, 213-38.
- *Studier i Landnámabók: Kritiska bidrag till den isländska fristatstidens historia. Speculum*. 1977, 52, s. 163-164.
- *Sögugerð Landnámabókar: um íslenska sagnaritun á 12. og 13. öld*. Reykjavík : Sagnfræðistofnun Háskóla Íslands, 2001. 220 s.
- WOLF, Kirsten. The Color Blue in Old Norse-Icelandic Literature. *SCRIPTA ISLANDICA*. 2006, roč. 57, č.1, s. 55-78.
- ZOËGA, Geir T. *A Concise Dictionary of Old Icelandic*. Oxford:Clarendon Press, 1910.551 s.

VÝBĚR PUBLIKOVANÝCH PŘEKLADŮ

- Saga o Gunnlaugovi Hadím jazyku*. Přel. Emil Walter, Královské Vinohrady, Praha, 1919.
- Saga o Hrafnkelovi, knězi Freyjově*. Přeložil Karel Vrátný, Český lid, 1920.
- Saga o Egilovi, synu Skallagrímově*. Přel. Karel Vrátný, Kuncíř, Praha, 1926.
- Saga o lidech z Vatnsdalů*. Přel. Emil Walter, Müller a spol., Turnov, 1929.
- STURLUSON, Snorri: Okouzlení krále Gylfa*. Přel. Emil Walter, Arkún, Praha, 1929.
- Tři eddické písně*. Přel. Emil Walter, Kuncíř, Praha, 1930.
- Edda - bohatýrské písně*. Přel. Emil Walter, ELK, Praha, 1942.
- Staroseverská píseň o hunské bitvě a její vztah k Slezsku. Přel. Leopold Zatočil; in: *Slezský sborník*, 44, Věstník Matice Opavské, Opava, 1946.
- Saga o Grettim*. Přel. Ladislav Heger, SNKLU, Praha, 1957.
- Sága o Volsunzích*. Přeložil Leopold Zatočil, SPN, Praha, 1960.
- Povídka o Nornagestovi. Přeložil Leopold Zatočil; in: *Sága o Volsunzích*; SPN, Praha, 1960.
- Edda*. Přel. Ladislav Heger, SNKLU, Praha, 1962.
- Bitevní píseň. Přel. Ladislav Heger; in: *Staroislandské ságy*; SNKLU, Praha, 1965.
- Sága o Eiríku Zrzavém. Přel. Ladislav Heger; in: *Staroislandské ságy*; SNKLU, Praha, 1965.
- Sága o Gíslim Súrssonovi. Přel. Ladislav Heger; in: *Staroislandské ságy*; SNKLU, Praha, 1965.
- Sága o lidech z Eyru. Přel. Ladislav Heger; in: *Staroislandské ságy*; SNKLU, Praha, 1965.
- Sága o lidech z Lososiho údolí. Přel. Ladislav Heger; in: *Staroislandské ságy*; SNKLU, Praha, 1965.
- Sága o Njálovi. Přel. Ladislav Heger; in: *Staroislandské ságy*; SNKLU, Praha, 1965.
- STURLUSON, Snorri: Sága o svatém Olavu*. Přel. Ladislav Heger, Lidová demokracie, Praha, 1967.
- STURLUSON, Snorri: Edda a Sága o Ynglinzích*. Přel. Helena Kadečková, Odeon, Praha, 1988. Znovuvydáno: Argo, Praha, 2003.
- Audun ze Západních fjordů. Přel. Helena Kadečková a Veronika Dudková; in: *Staroislandské povídky*; Dauphin, Praha, 1999.
- Býk Brandkrossi. Přel. Helena Kadečková a Veronika Dudková; in: *Staroislandské povídky*; Dauphin, Praha, 1999.
- Druhý příběh o Halldóru Snorrasonovi. Přel. Helena Kadečková a Veronika Dudková; in: *Staroislandské povídky*; Dauphin, Praha, 1999.
- Gunnar, který zabil Tidrandu. Přel. Helena Kadečková a Veronika Dudková; in: *Staroislandské povídky*; Dauphin, Praha, 1999.
- Halli Prostořeký. Přel. Helena Kadečková a Veronika Dudková; in: *Staroislandské povídky*; Dauphin, Praha, 1999.
- Hreidar Hňup. Přel. Helena Kadečková a Veronika Dudková; in: *Staroislandské povídky*; Dauphin, Praha, 1999.
- Hrómund Kulhavý. Přel. Helena Kadečková a Veronika Dudková; in: *Staroislandské povídky*; Dauphin, Praha, 1999.
- Ófeig. Přel. Helena Kadečková a Veronika Dudková; in: *Staroislandské povídky*; Dauphin, Praha, 1999.
- Ögmund Rána a Gunnar Púlka. Přel. Helena Kadečková a Veronika Dudková; in: *Staroislandské povídky*; Dauphin, Praha, 1999.
- Pivní čapka. Přel. Helena Kadečková a Veronika Dudková; in: *Staroislandské povídky*; Dauphin, Praha, 1999.
- První grónský biskup. Přel. Helena Kadečková a Veronika Dudková; in: *Staroislandské povídky*; Dauphin, Praha, 1999.

- První příběh o Halldóru Snorrasonovi. Přel. Helena Kadečková a Veronika Dudková; in: *Staroislandské povídky*; Dauphin, Praha, 1999.
- Sen Torsteina Hallsona. Přel. Helena Kadečková a Veronika Dudková; in: *Staroislandské povídky*; Dauphin, Praha, 1999.
- Štědrý Brand. Přel. Helena Kadečková a Veronika Dudková; in: *Staroislandské povídky*; Dauphin, Praha, 1999.
- Torstein. Přel. Helena Kadečková a Veronika Dudková; in: *Staroislandské povídky*; Dauphin, Praha, 1999.
- Torstein Neochvějně srdce. Přel. Helena Kadečková a Veronika Dudková; in: *Staroislandské povídky*; Dauphin, Praha, 1999.
- Torvald Zcestovalý. Přel. Helena Kadečková a Veronika Dudková; in: *Staroislandské povídky*; Dauphin, Praha, 1999.
- Edda*. Přel. Ladislav Heger, rev. Helena Kadečková, Argo, Praha, 2004.
- Sága o Hervaře*. Přel. Jan Kozák jr; Herrmann & synové, Praha, 2008. (+ *Sága o Hervaře – Komentář*. Přel. Jan Kozák jr; Herrmann & synové, Praha, 2009.
- ARI ÞORGILSSON: Kniha o Island'anech. Přel. Marie Novotná; in: *PLAV : Staroseverština: Soumrak bohů*. 9/2009, Praha, 2009.
- EYVINDR FINNSON: Píseň o Hákonovi. Přel. Jiří Starý; in: *PLAV : Staroseverština: Soumrak bohů*. 9/2009, Praha, 2009.
- Předsmrtná píseň Šípového Odda. Přel. Ondřej Himmer; in: *PLAV : Staroseverština: Soumrak bohů*. 9/2009, Praha, 2009.
- Příběh o Stúfu Þórðarsonovi. Přel. David Šimeček; in: *PLAV : Staroseverština: Soumrak bohů*. 9/2009, Praha, 2009.
- Příběh o Óttarovi Černém. Přel. David Šimeček; in: *PLAV : Staroseverština: Soumrak bohů*. 9/2009, Praha, 2009.
- Příběh o Þorleifu Ásgeirssonovi. Přel. David Šimeček; in: *PLAV : Staroseverština: Soumrak bohů*. 9/2009, Praha, 2009.
- Příběh o Þorsteinu Bæjarmagnovi. Přel. David Šimeček; in: *Souvislosti : „Kauza Kundera“ rok poté*. 4/2009, Praha, 2009.
- Víkarsbálkr – Úryvek o Víkarovi. Přel. Kateřina Ratajová; in: *PLAV : Staroseverština: Soumrak bohů*. 9/2009, Praha, 2009.

SEZNAM ZÁBORCŮ

Aevar Starý Ketilsson.....	69, 71, 86
Aevar Starý Thorgeirsson.....	89, 90, 92
Álf Agdský.....	113
Álfarin Valason.....	36, 37, 38
Álfgeir.....	70
Án Rudoplášť Grímsson.....	53, 54
Án Silný.....	91
Áni.....	34
Ármód Ryšavý Thorbjarnarson	53
Arnbjörg.....	32
Arndís Bohatá Steinólfsdóttir.....	49, 61
Arngeir.....	86
Ásbjörn Bohatý Hardarson.....	32, 64
Ásbjörn Özurarson.....	114
Ásbjörn Reyrrketilsson.....	101
Ásbrand Thorbrandsson.....	65, 111
Ásgeir.....	32
Ásgeir Kleště.....	101
Ásgeir Úlfsson.....	112
Ásgerd Asksdóttir.....	101
Ásgrím Öndóttsson.....	78, 79, 80
Áskel Hnokkan Dufthaksson.....	97, 107
Ásmund.....	66
Ásmund Atlason.....	36
Ásmund Öndóttsson.....	78, 79, 80, 84
Ásröd.....	89
Atli Kaše Thórisson.....	88, 89, 99
Atli Valason.....	36
Aud Hlobavá Ketilsdóttir.....	22, 44, 45, 46, 63, 114
Audólf.....	78
Audun Koktavý Valason.....	36, 39, 40
Audun Oj Bjarnarson.....	65, 68, 86, 116
Audun Ryšavý.....	95
Audun Shnilý Thórólfsson.....	80
Ávang.....	24
Bálki Blaeingsson.....	28, 33, 60, 61, 64, 85
Bárd z Jižních ostrovů.....	75
Bárd z Vrchů Heyangurs-Bjarnarson	82, 85, 86, 96
Baug Raudsson.....	102, 103
Beigan.....	26
Bersi Bezbožný Bálkason.....	33, 60
Bjólf.....	91
Björn.....	52, 60
Björn (ze Sognska).....	104, 106
Björn Kúže Skeggjason.....	64
Björn Podvodník Hróarsson.....	46, 72, 73, 74
Björn Ryšavý.....	33
Björn Spálený roh.....	92

Björn Štítový Herfinnson z Plochých kamenů.....	50, 59
Björn Východ'an Ketilsson.....	22, 40, 47, 49, 63
Björn z Planiny.....	50, 59
Björn z Reynů.....	99
Björn Zlatonoš.....	23, 24, 28, 35, 114
Bödmód.....	96
Bödólf Grímsson.....	79, 84, 85
Bödvar Bílý Thorleifsson.....	92, 93, 99
Bröndólf Naddoddsson.....	111
Brúni Bílý Háreksson.....	75
Brynjólf Starý Thorgeirsson.....	88, 89, 91, 92, 99
Drumbodd.....	111
Dufan.....	54
Dufthak.....	102, 104
Dýri.....	54
Egil Ryšavý.....	91
Eilíf.....	104
Eilíf Bohatý Öundurason.....	104, 112
Eilíf Orel Atlason.....	70
Einar Thorgeirsson.....	85
Einar ze Zálivu.....	36, 37, 45
Eirík.....	54
Eirík Hróaldsson.....	69, 70, 71, 86, 88
Eirík Léčka.....	60
Eirík Zrzavý Thorvaldsson.....	42, 43, 45, 51, 60
Erp Meldúnsson.....	44, 45, 46
Eyfröd Starý.....	111
Eystein Hranason.....	97
Eystein Raudúlfsson.....	78
Eystein Smrad'och Álfsson.....	46, 64
Eystein Thorsteinsson.....	98
Eystein Tlustý.....	96, 97
Eyvind.....	113
Eyvind (z Mjóvafjordu).....	91
Eyvind Audkúla.....	69
Eyvind Herrödarson.....	60
Eyvind Chvastoun.....	96, 97
Eyvind Kohout.....	78
Eyvind Koleno.....	54, 57
Eyvind Lodinsson.....	82
Eyvind Ozbroyený Thorsteinsson.....	87
Eyvind Thorsteinsson.....	83, 86
Eyvind Zpupný.....	66, 69
Finn Bohatý Halldórsson.....	26, 27, 32
Finngeir Thorsteinsson.....	41
Finni.....	87
Flóki.....	51, 52
Flóki Havran Vilgerdarson.....	18, 19, 74
Flosi Thorbjarnarson.....	106
Freystein Krásný.....	91

Fridleif.....	74, 75
Fridmund.....	66
Galm.....	77
Geir Bohatý Ketilsson.....	28
Geiri.....	85, 86
Geirleif Eiríksson.....	24, 53
Geirleif Hrappsson.....	77, 83
Geirmund.....	49
Geirmund Gunnbjarnarson.....	33
Geirmund Snědý Hjörsson.....	47, 48, 49, 52, 53, 57, 59, 63
Geirólf.....	59
Geirríd.....	42
Geirröd.....	41, 42
Geirstein Čelist.....	53
Geirthjóf Valthjófsson.....	54
Gils Lodní nosáč.....	48, 49, 50, 60
Gnúp z Moldy Hrólfsson.....	24, 98, 107, 113
Grenjad Hrappsson.....	83
Grenjud Hermundarson.....	61
Grím.....	53, 112
Grím (z Grímsdal).....	33
Grím (z Grímsgilu).....	29
Grím Háleyžský Thórisson.....	27, 28, 29, 32
Grím Kníratý.....	46, 83
Grímkel Úlfsson.....	37
Grís.....	33
Gudlaug Bohatý Thormóðsson.....	35
Gunnar Úlfjótsson.....	80
Gunnólf.....	72
Gunnólf Hrbáč Thórisson.....	87
Gunnólf Starý Thorbjarnarson.....	75
Gunnstein Gunnbjarnarson.....	57
Hall Bezbožný Helgason.....	22
Halldór Gunnbjarnarson.....	57
Hallgeir.....	104
Hallkel.....	112
Hallstein.....	108
Hallstein Thórólfsson.....	41, 46, 51
Hallvard Savec.....	56
Hámund Snědý Hjörsson.....	47, 48, 54, 76, 77, 80, 81, 90, 97, 102, 105, 106, 112
Harald Koužek.....	65
Hástein Atlason.....	19, 108, 109, 114
Hávard Volavka.....	71
Hedin Thorsteinsson.....	83
Helgi Bjóla Ketilsson.....	22, 23, 114
Helgi Heyangurs-Bjarnarson.....	96
Helgi Hrólfsson.....	56, 57
Helgi Hubený Eyvindarson.....	52, 55, 76, 78, 79, 80, 81, 82, 83, 84, 86, 114
Helgi Vrták.....	74, 75
Herjólf.....	43, 113

Herjólf (z Východních fjordů).....	92
Herjólf Bárðarson.....	101
Herjólf Sigurdarson.....	39
Herjólf Thorgeirsson.....	77, 89, 92
Hildi.....	104
Hjálmólf.....	72
Hjalti.....	92
Hjalti Thórdarson.....	73
Holti.....	69
Hörd.....	45
Höskuld Thorsteinsson.....	83
Hrafn Bláznivý Valgardsson.....	100, 103, 114
Hrafn Přístavní klíč.....	97
Hrafinkel Hrafnsson.....	89
Hreidar Vrána Ófeigsson.....	71
Hróald Bjóla.....	87
Hródgeir Bílý Hrapppson.....	87
Hródgeir Moudrý.....	24, 27, 109
Hrólf Helgason.....	50, 76, 81, 83
Hrólf Rudovous.....	82, 105, 106
Hrólf Tlustý Eyvindarson.....	36
Hrollaug Rögnvaldsson.....	93, 94, 95, 99
Hrolleif Einarsson.....	107, 113, 117
Hrolleif Veliký Arnhallsson.....	66, 67, 74
Hrómund Thórisson.....	32
Hrosskel.....	70
Hrosskel Thorsteinsson.....	31, 63
Hundi.....	45
Hvati.....	66
Ingimund Starý Thorsteinsson.....	65, 66, 67, 69, 70, 86, 114
Ingjald Brúnason.....	55
Ingjald Helgason.....	44, 52, 76, 81
Ingólf Arnarson.....	19, 20, 21, 22, 24, 27, 43, 112, 113, 114
Ingólf Herrödarson.....	60
Ingólf Silný Ánason.....	44
Ísleif.....	32
Ísólf.....	97
Ísröd.....	32
Jólgeir.....	102, 107
Jörund Hrafnsson.....	100, 103, 114
Jörund Krk Thórisson.....	65, 66, 70
Kalman.....	31
Kári z Tungy.....	71
Karl.....	33
Karl Steinrödarson.....	77
Ketil.....	95
Ketil (z Ketilsstadu).....	45
Ketil Bodlák.....	36, 86
Ketil Bresason.....	24, 25
Ketil Hloupý.....	96, 97, 99, 114

Ketil Hördalandský Thorsteinsson.....	83, 86
Ketil Jednoruký Audunarson.....	46, 106, 107, 110
Ketil Mléčník Thorkelsson.....	101, 102, 103, 104, 106, 107, 114
Ketil Mžoural.....	28, 32
Ketil Pára Örlygsson.....	27, 34, 51, 52, 59
Ketil Pstruh.....	106
Ketil Široké chodidlo Thorbjarnarson.....	48, 50, 53
Ketil Thórisson.....	88, 89
Ketilbjörn Starý Ketilsson.....	22, 58, 71, 93, 104, 109, 111, 112, 114, 116
Kjallak Bjarnarson.....	25, 35, 40, 41, 114
Knjúk z Mysu Thórólfsson.....	52, 53, 55
Kol.....	40, 105
Kolbein Klakkhöfði Atlason.....	35
Kolbein Sigmundarson.....	73
Kolgrím Starý Hrólfsson.....	24, 28, 109, 114
Koll z Údolí Vedrar-Grímsson.....	44, 45, 83
Kolli (z Kollavíku).....	86
Kolli (zpod Fellu).....	60
Kolli Hróaldsson.....	34, 52
Kollsvein Silný.....	72
Krum.....	92
Leidólf Hrdina.....	90, 97, 99
Ljót.....	104
Ljót Nemytý.....	85
Lodmund Starý.....	91, 96, 99, 100
Loft Starý Ormsson.....	21, 35, 106, 107, 108
Lýting Arnbjarnarson.....	33, 88, 90
Máni.....	85
Máni Soubojník.....	70
Már Naddoddsson.....	36, 111
Náttfari.....	18, 83
Oddgeir.....	27, 109
Ófeig Herrödarson.....	60
Ófeig Zachmuřený Einarsson.....	102, 110, 111, 117
Ólaf Barevná hlava.....	54, 59
Ólaf Dvě obočí.....	109, 110
Ólaf Kožich.....	38, 50
Ólaf Potok Karlsson.....	75
Óleif Jílec.....	28
Ölvi Eysteinnsson.....	97, 98
Öndótt.....	73
Önund Blaeingsson.....	85
Önund Dřevěná noha Ófeigsson.....	60
Önund Oharek.....	92, 93
Önund Sekyra Hróarsson.....	98, 103, 104, 109, 112
Önund Širokovoušý Úlfsson.....	28, 114
Önund Učený.....	71
Önund Víkingsson.....	56
Örlyg Bödvarsson.....	51, 59
Örlyg Starý Hrappsson.....	22, 23, 28, 29, 31, 32, 52, 53, 114

Orm.....	65
Orm Bohatý Úlfsson.....	106
Orm Hubený.....	38, 50
Orm Skleslý Herjólfsson.....	101
Orm Starý Eyvindarson.....	113
Orm z Höfnu.....	25, 26, 27, 28, 109
Örn.....	77
Örn Starý.....	33
Örnólf.....	32
Özur Bílý Thorleifsson.....	108, 109
Özur Bůček.....	88
Rádorm.....	98, 107
Raud.....	29
Reist Ketilsson.....	86
Saemund z Jižních ostrovů.....	65, 66, 67, 70, 71, 73, 75, 86
Sighvat Ryšavý.....	102, 103, 114
Sigmund.....	33
Sigmund Ketilsson.....	36, 37, 45, 86
Sigmund Soužený Önundarson.....	98, 99, 104
Skagi Skoftason.....	81
Skallagrím Kveldúlfsson.....	27, 28, 33, 34, 52, 63, 113, 114
Skefil.....	70, 75
Skeggi Bödólfsson.....	84
Skjöldólf.....	92
Skjöldólf Vémundarson.....	88
Skorri.....	51, 52
Snaebjörn Eyvindarson.....	57, 58
Sökkólf.....	45
Sölvi.....	36
Sóti.....	65
Stein Mnohoplavný Vígbjódsson.....	34, 42, 51
Stein Věštec Thurídarson.....	50, 55, 56
Steinbjörn Krátkorohý Refsson.....	87
Steinfinn Reyrketilsson.....	101
Steingrím Troll.....	60
Steinólf.....	34
Steinólf Nízký Hrólfsson.....	48, 49, 50, 61
Steinröd Melpatreksson.....	112, 113
Steinunn Stará.....	52, 113
Svartkel.....	23, 24
Sveinung.....	59, 86
synové Gnúpa z Moldy.....	98, 113
Thengil Mnohoplavný.....	82
Thjódrek.....	92
Thórarin Hák.....	50
Thórarin Thorkelsson.....	108
Thorberg.....	42
Thorbjörg Húlka.....	34
Thorbjörn Arnbjarnarson.....	28, 33, 90
Thorbjörn Černý.....	28

Thorbjörn Chaluha Bödvarsson.....	23, 53
Thorbjörn Jarlakappi.....	111
Thorbjörn Kólka.....	69
Thorbjörn Křivoprstý.....	33
Thorbjörn Losos.....	110, 111
Thorbjörn Lysina.....	33
Thorbjörn Smyčka Bödmódsson.....	51
Thorbjörn Zloba.....	60
Thorbjörn Žábry Bödvarsson.....	23, 50, 53
Thorbrand Metač šípů.....	72
Thorbrand Thorbjarnarson.....	111
Thórd Bradáč Hrappsson.....	22, 71, 93, 111
Thórd Churavec.....	33
Thórd Knoflík Bjarnarson.....	74, 75
Thórd Otrhávač.....	77
Thórd Shrbený Oddsson.....	35
Thórd Thórólfsson.....	88
Thórd Víkingsson.....	52, 54, 55, 56, 63
Thórd z Höfdu Bjarnarson.....	67, 70, 72, 73, 74, 86
Thórd Zlovolný Eyvindarson.....	95
Thorfinn.....	88
Thorfinn Měsíc Áskelsson.....	83
Thorfinn Prudký.....	34
Thorgaut.....	31
Thorgeir.....	82
Thorgeir Ásgrímsson.....	104, 106
Thorgeir Dlouhán.....	34
Thorgeir Hördalandský Bárðarson.....	25, 101
Thorgeir Meldún.....	28
Thorgeir Thórdarson.....	81
Thorgerd.....	96
Thorgils Knoflík.....	34
Thorgím Sekyra.....	112, 113
Thórhadd Starý.....	92
Thórhadd Steinsson.....	33, 34, 42, 60
Thóri Ásason.....	109
Thóri Čára.....	90
Thóri Grímsson.....	83
Thóri Holubí zobák.....	72
Thóri Obr.....	34
Thóri Obrobijec.....	77, 78
Thóri Podzimní tma.....	42, 113
Thóri Tuleň Grímsson.....	29, 34, 35, 41, 63
Thóri Útržek Ketilsson.....	81, 82
Thóri Vysoký.....	92
Thóri z Hvammu.....	24
Thorkel Kornamúli.....	29
Thorkel Kůže.....	107
Thorkel Máchač Skídason.....	70
Thorkel Ovázaná noha.....	103, 105

Thorkel Všeznalý.....	90
Thorkel Vysoký.....	85
Thormód.....	82
Thormód Godi Oddsson.....	35, 39, 41
Thormód Silný Haraldsson.....	75
Thormód Starý Bresason.....	24, 25
Thormód Stfela Óleifsson.....	110, 117
Thórodd.....	64
Thórólf Asksson.....	101
Thórólf Mostrarskegg.....	41, 51, 63
Thórólf Nepovolný.....	59, 64
Thórólf Poloslaný.....	54, 57
Thórólf Vrabc.....	23, 52, 53
Thorstein Bílý Ölvisson.....	87, 99, 114, 117
Thorstein Borek Arnbjarnarson.....	88, 90
Thorstein Lunan.....	107
Thorstein Noha Bjarnarson.....	94
Thorstein Ovád.....	91
Thorstein Sigmundarson.....	85
Thorstein Sölmundarson.....	24, 53
Thorstein Šilhavý.....	95
Thorstein Tjaldstadský Ásgrímsson.....	106
Thorstein Trubkokostý.....	92
Thorstein Zkázonosný Raudsson.....	73, 76
Thórunn.....	32
Thórunn (z Thórunnarhálsu).....	106
Thorvald Ásvaldsson.....	42, 60
Thorvard.....	31
Thorvid.....	70
Thorvid Úlfarsson.....	108, 109
Thránd Mnohoplavný Bjarnarson.....	78, 110
Thránd Úzkonohý.....	48, 50
Thrasi Thórólfsson.....	91, 100
Thröst Hermundarson.....	61
Thuríd Plnička průlivů.....	56
Thuríd Věštkyně.....	32
Úlf.....	83
Úlf Grímsson.....	28, 29
Úlf Šilhavý Högnason.....	47, 48, 50, 51, 54, 63
Úlf Viking.....	75
Úlf Vorský.....	95
Úlfar Hrdina.....	41, 42
Úlfjót.....	80, 93
Úlfjót (z Langaholtu).....	70
Uni Dánský Gardarsson.....	90, 118
Valthjóf Örlýgsson.....	23, 24, 28, 29, 37, 52
Vébjörn Sognský hrdina Végeirsson.....	54, 57, 59, 75
Vékel Měňavec.....	71
Vémund.....	85
Vémund (z Fáskrúdsfjordu).....	92

Vestar Thórólfsson.....	39, 49, 53
Véstein Végeirsson.....	54, 57
Vestmad.....	85
Vestmad (z Reykjadalur).....	83
Vetrlidi Arnbjarnarson.....	90
Vífil.....	20, 21, 47
Vífil (z Vífilsdal).....	34, 37, 43, 45
Vilbald Dufthaksson.....	97
Yngvar.....	34, 52

OBSAH

PŘEDMLUVA.....	2
ÚVOD.....	3
Harald Krásnovlasý.....	3
Islandský zábor.....	5
Landnámabók a její odkaz.....	6
Dochování knihy v rukopisech.....	8
Staroseverský verš.....	9
Poznámka překladatele.....	14
KNIHA O ZÁBORU ZEMĚ.....	16
Prolog.....	16
Část první.....	17
1.....	17
2.....	18
3.....	19
4.....	19
5.....	20
6.....	20
7.....	20
8.....	21
9.....	21
10.....	21
11.....	22
12.....	22
13.....	23
14.....	24
15.....	24
16.....	25
17.....	26
18.....	27
19.....	27
20.....	28
21.....	29
Část druhá.....	31
22.....	31
23.....	32
24.....	32
25.....	33
26.....	34
27.....	35
28.....	36
29.....	37
30.....	38
31.....	40
32.....	40
33.....	41
34.....	42
35.....	42
36.....	44

37.....	44
38.....	45
39.....	46
40.....	46
41.....	48
42.....	49
43.....	50
44.....	51
45.....	51
46.....	52
47.....	53
48.....	54
49.....	55
50.....	56
51.....	58
52.....	59
53.....	60
54.....	61
Část třetí.....	65
55.....	65
56.....	66
57.....	67
58.....	67
59.....	70
60.....	71
61.....	72
62.....	72
63.....	73
64.....	74
65.....	75
66.....	76
67.....	77
68.....	78
69.....	79
70.....	81
71.....	82
72.....	83
73.....	84
74.....	86
Část čtvrtá.....	88
75.....	88
76.....	89
77.....	90
78.....	90
79.....	92
80.....	92
81.....	93
82.....	95
83.....	96
84.....	96

85.....	97
86.....	98
87.....	99
Část pátá.....	100
88.....	101
89.....	101
90.....	102
91.....	104
92.....	105
93.....	106
94.....	107
95.....	108
96.....	109
97.....	110
98.....	111
99.....	112
100.....	113
101.....	114
102.....	115
DOPLNĚK Z VERZE A.....	116
1. O neobyčejné zimě	116
2. O lidu z vápnafjordského Hofu.....	116
3. O rodu vzešlém z Ragnara Chlupatých kalhot.....	116
4. O Hálfdanovi Černém	117
5. O králi Vatnarovi a jeho potomcích.....	117
6. O Thórim Volovi.....	118
PŘÍBĚH O ZÁBORU.....	119
ČASOVÝ PŘEHLED HISTORICKÝCH UDÁLOSTÍ.....	120
CITOVANÁ A POUŽITÁ LITERATURA.....	122
SEZNAM ZÁBORCŮ.....	130